UCHWAŁA NR XLII/701/17
RADY MIASTA TYCHY

z dnia 30 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy do roku 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) na wniosek Prezydenta Miasta Tychy, po zaopiniowaniu przez Komisję Inicjatyw Lokalnych i Ładu Przestrzennego, przez Komisję Infrastruktury Miejskiej i Ochrony Środowiska oraz przez Komisję Oświaty i Spraw Społecznych,

Rada Miasta Tychy uchwala:

§ 1

Przyjąć Program Rewitalizacji dla miasta Tychy do roku 2023, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Za wykonanie uchwały odpowiedzialny jest Prezydent Miasta Tychy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Tychy

mgr Maciej Gramatyka

Podpisany

Załącznik do Uchwały Nr XLII/701/17
Rady Miasta Tychy
z dnia 30 listopada 2017 r.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY

DO ROKU 2023

TYCHY DOBRE MIEJSCE

WERSJA FINALNA

Podpisany

WERSJA FINALNA

OPRACOWANIE PROGRAMU: DAGMARA MLICZYŃSKA HAJDA
OPRACOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ PROGRAMU: DR GRZEGORZ GAWRON
REDAKCJA TEKSTU: WYDZIAŁ ROZWOJU MIASTA I FUNDUSZY EUROPEJSKICH URZĘDU MIASTA TYCHY

Podpisany

Spis treści:

I. WPROWADZENIE 5

1.STRESZCZENIE 6

2.DEFINICJE KLUCZOWYCH POJĘĆ 8

3. METODOLOGIA TWORZENIA PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY 10

3.1. Analiza danych zastanych 10

3.2. Analiza wskaźnikowa 12

3.3. Analiza kartograficzna 15

3.4. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji 16

3.5. Konsultacje społeczne 17

II. KONTEKST I DIAGNOZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W TYCHACH 18

1. OPIS POWIĄZAŃ DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH Z USTALENIAMI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PLANISTYCZNYCH GMINY MIASTA TYCHY 18

2.OGÓLNA DIAGNOZA STANU MIASTA 25

2.1. Informacje ogólne 25

2.2. Analiza danych zastanych 26

2.3. Analiza wskaźnikowa 40

2.4. Analiza kartograficzna 67

2.5. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji 73

2.6. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych obszarów wymagających wsparcia 76

3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA TYCHY 80

3.1. Jednostka analityczna 1 – osiedle A (Anna) 81

3.2. Jednostka analityczna 6 – Czułów i Zwierzyniec Zachodni 90

3.3. Jednostka analityczna 11 – osiedle H (Honorata) i Ł (Łucja) 102

3.4. Jednostka analityczna 16 – osiedle N (Natalia) i O (Olga) 109

4. WIZJA WYPROWADZENIA OBSZARU REWITALIZACJI ZE STANU KRYZYSOWEGO – PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI 117

5. CELE REWITALIZACJI W TYCHACH ORAZ ODPOWIADAJĄCE ZIDENTYFIKOWANYM POTRZEBOM REWITALIZACYJNYM KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ZJAWISK 119

III. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE 121

1. PODSTAWOWE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE: LISTA I OPIS PROJEKTÓW 122

2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 185

IV ZASADY REALIZACJI PROGRAMU: FINANSOWANIE, USPOŁECZNIENIE i MONITOROWANIE 193

Podpisany

1. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH ORAZ ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI 193

2. PLAN FINANSOWY – INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE PROJEKTÓW 194

3. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE MIASTA TYCHY W PROCES REWITALIZACJI..... 196

4. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI 198

5. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU 199

5.1. Monitoring 199

5.2. Ewaluacja programu 202

5.3. Wprowadzanie modyfikacji programu 203

V. ANEKS 203

1. REZULTATY BADAŃ ANKIETOWYCH I BADAŃ TERENOWYCH 203

1.1. Badanie potrzeb rewitalizacyjnych użytkowników osiedli wytypowanych do rewitalizacji – opinie przedstawiane ustnie w badaniach terenowych 203

1.2. Omówienie I sondażu 207

1.3. Omówienie II sondażu 208

2. SPIS ULIC WCHODZĄCYCH W GRANICE POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH ORAZ SPIS ULIC WCHODZĄCYCH W GRANICE OBSZARU REWITALIZACJI 209

3. REZULTAT SCREENINGU ŚRODOWISKOWEGO DLA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH 221

4. RAPORT Z USPOŁECZNIENIA – OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA PROGRAMU, DOKUMENTUJĄCY UDZIAŁ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ 222

5. ŹRÓDŁA WYKORZYSTANE ORAZ SPIS ILUSTRACJI, TABEL I FOTOGRAFII 238

Podpisany

I. WPROWADZENIE

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Program Rewitalizacji dla miasta Tychy, w prezentowanej wersji finalnej, jest narzędziem przedstawiającym zdiagnozowane, niekorzystne zjawiska i problemy tyskiego obszaru rewitalizacji oraz sposoby ich rozwiązania na gruncie operacyjno-wdrożeniowym, m.in. w postaci zestawu konkretnych projektów i innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań tyskiego obszaru rewitalizacji oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także potencjałów kulturowych), dlatego będzie to proces wieloletni, koordynowany i prowadzony przez samorząd miasta Tychy we współpracy z interesariuszami tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalnymi społecznościami obszaru rewitalizacji.

Działania służące wspieraniu procesu rewitalizacji prowadzone będą w oparciu o Program Rewitalizacji dla miasta Tychy, uchwalony przez Radę Miasta Tychy.

Najważniejsze informacje na temat zawartości Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy zostały przedstawione w rozdziale „Wprowadzenie”.

Podpisany

1.STRESZCZENIE

Wersja finalna Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy (dalej: PRT) to opracowanie zawierające metodologię tworzenia dokumentu, analizy, diagnozę problemów, wizję zmian i adekwatny do niej zestaw zaplanowanych działań rewitalizacyjnych – projektów rewitalizacyjnych i innych, uzupełniających przedsięwzięć, przygotowanych przez interesariuszy procesu rewitalizacji, działających w obu sektorach: publicznym i prywatnym. Program stanowi długoterminowy plan działania w charakterze wielowymiarowych przedsięwzięć w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, służących niwelowaniu zdiagnozowanego stanu kryzysowego w obszarach miasta wymagających rewitalizacji i wchodzących w skład wyznaczonego obszaru zdegradowanego. Dokument zawiera kilka zasadniczych części tworzących układ odzwierciedlający chronologię prac zgodną z przyjętą metodologią, której podstawę stanowiły określone w ustawie z 9 października 2015 roku *Wytyczne Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*.

Opracowanie PRT poprzedził etap studiów, analiz i dyskusji w ramach sektora publicznego, który zakończył się opublikowaniem wersji roboczej PRT. Ta wersja PRT stanowiła podstawę merytoryczną dla szerokiego uspołecznienia programowania procesu rewitalizacji tyskiego obszaru rewitalizacji – do dyskusji i konsultacji społecznych, których przebieg i praktyczny wpływ na ostateczny kształt PRT został opisany w cz. V.3.

PRT jest programem uspołecznionym, trans sektorowym, który powstał dzięki inicjatywie samorządu miasta Tychy oraz zaangażowaniu interesariuszy rewitalizacji – w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji, grup nieformalnych i organizacji pozarządowych, które działają w Tychach.

Celem nadrzędnym PRT jest ożywienie obszaru rewitalizacji. Zjawiska i potrzeby rewitalizacyjne, które zdiagnozowane zostały w tyskim obszarze rewitalizacji, uzasadniają przyjęcie trzech operacyjnych celów programu:

1. Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.
2. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.
3. Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

PRT składa się z czterech zasadniczych części, piąta (tj. Aneks) zawiera raporty, materiały uzupełniające oraz informacyjne. Program dotyczy tych części miasta, gdzie zdiagnozowano szczególnie duże nawarstwienie niekorzystnych zjawisk, (tj. problemów rozwojowych), co w porównaniu do sytuacji pozostałych tyskich osiedli można już uznać za objaw dotknięcia

Podpisany

degradacją. Analiza i diagnoza tych zjawisk została opisana w PRT – pokazano gdzie i dlaczego potrzebna jest interwencja poprzez projekty rewitalizacyjne lub inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

PRT dotyczy obszaru rewitalizacji zamieszkałego przez 23,1% mieszkańców Tychów, który stanowi 6,9 % powierzchni miasta. Na obszar rewitalizacji składają się 4 podobszary: osiedle A, Czułów Osada, osiedla H i Ł oraz osiedla N i O. Dla każdego z podobszarów rewitalizacji zdiagnozowano potrzeby rewitalizacyjne, określono lokalne potencjały i przedstawiono wizję zmian oraz sformułowano zestaw działań, które są potrzebne dla osiągnięcia spodziewanego ożywienia.

Opracowane projekty rewitalizacyjne, których opis jest zasadniczą treścią planowanych działań rewitalizacyjnych PRT (rozdział III) wypełniają znaczną część zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych, których zaspokojeniu służyć będą w przyszłości również inne działania rewitalizacyjne – przedsięwzięcia, które również zostały przedstawione w tym programie. Przedstawiony pakiet projektów i przedsięwzięć jest odzwierciedleniem potencjału rewitalizacyjnego obu sektorów: publicznego i prywatnego.

W kolejnych częściach PRT znalazły się informacje na temat kosztów i planu finansowania realizacji zestawu projektów rewitalizacyjnych oraz proponowanego sposobu wdrażania programu (form zarządzania, zasad uspołecznienia) oraz metod monitorowania i ewaluacji.

PRT przewiduje realizację w 4 podobszarach rewitalizacji: 28 projektów rewitalizacyjnych i 11 przedsięwzięć. 22 projekty i 3 przedsięwzięcia - to działania rewitalizacyjne, które zamierza przeprowadzić sektor publiczny. 6 projektów i 8 przedsięwzięć – to działania rewitalizacyjne, które zamierzają przeprowadzić podmioty sektora prywatnego, w tym organizacje pozarządowe. Koszt realizacji pakietu 28 projektów rewitalizacyjnych to 84 360 521,95 zł , przy perspektywie zrealizowania programu do roku 2023.

Podpisany

2.DEFINICJE KLUCZOWYCH POJĘĆ

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, na potrzeby tworzenia Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy przyjęto następujące definicje kluczowych pojęć:

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością[1].

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),

b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),

c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),

d. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań

[1] *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa 3 lipca 2015 r., Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji, s. 5-6.

Podpisany

technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska)[2].

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów[3].

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojskowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji[4].

Program rewitalizacji - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji[5].

Projekt rewitalizacyjny - projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych[6].

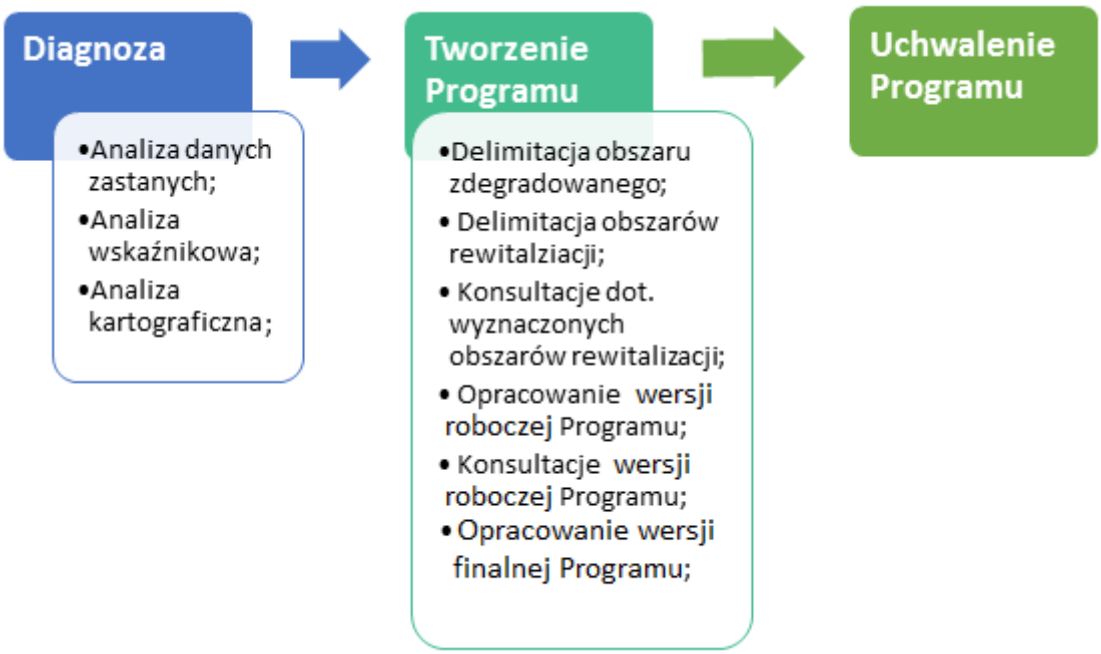
[2] Tamże, s. 6-7.
[3] Tamże, s. 7.
[4] Tamże, s. 7.
[5] Tamże, s. 7-8.
[6] Tamże, s. 8.

Podpisany

3.METODOLOGIA TWORZENIA PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY

Metodologia tworzenia *Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy*, a więc przyjęty na jego potrzeby ramowy schemat działań służących stosownemu wyznaczeniu obszarów wymagających wsparcia w wychodzeniu z kryzysu, oparty został o zasadę triangulacji zakładającej gromadzenie i analizę danych z różnych źródeł oraz przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod analitycznych. Pozwoliło to na osiągnięcie spójności i powiązania w Programie diagnozy obszaru rewitalizacji identyfikującej czynniki i przyczyny degradacji z celami i zamierzeniami do osiągnięcia wskutek rewitalizacji oraz działaniami pozwalającymi na ich osiągnięcie, co w konstrukcji warunkuje kompleksowość interwencji i wzajemnego powiązania oraz synergię projektów rewitalizacyjnych. Przeprowadzone etapy tworzenia Programu przedstawione zostały w sposób graficzny na poniższym rysunku.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

3.1. Analiza danych zastanych

Pierwszy etap zasadniczej analizy przestrzenno-problemowej miasta Tychy dokonanej na potrzeby delimitacji obszaru kryzysowego oraz obszarów rewitalizacji, stanowiła analiza danych zastanych (*desk research*). W ogólnym zastosowaniu technika ta polega na zgromadzeniu, selekcji i analizie istniejących dokumentów oraz dostępnych danych statystycznych niewymagających realizacji terenowych badań empirycznych w celu

Podpisany

ich wywołania. W przypadku prac nad tyskim Programem wykorzystane zostały zasoby Banku Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego. Stanowi on podstawowy komponent systemu informacji statystycznej, oferujący odbiorcom dane roczne od roku 1995 oraz kwartalne - od 2005 r. Jest bazą zawierającą wybrane zagregowane dane demograficzne, społeczne i gospodarcze oraz o stanie środowiska, opisujące jednostki podziału terytorialnego kraju: 16 województw (poziom NTS 2), ok. 370 powiatów (poziom NTS 4), około 2500 gmin (poziom NTS 5 - podział obowiązujący po wprowadzeniu reformy administracyjnej w 1999 r.), a także 6 regionów (poziom NTS 1) oraz 66 podregionów (poziom NTS 3). BDL gromadzi i systematycznie uzupełnia informacje statystyczne o poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego, zapewnia stały, przyjazny dla korzystających, dostęp do aktualnych informacji statystycznych, umożliwia prowadzenie wielowymiarowych analiz statystycznych w układach regionalnych i lokalnych. Dlatego BDL często

wykorzystywany jest jako źródło danych służących do opracowań programów rozwojowych na szczeblu lokalnym i regionalnym, stanowiąc zbiór niezbędnych informacji zarówno do opracowania, jak i oceny stopnia realizacji tych programów. Dane dostępne w BDL przeznaczone są m.in. dla instytucji administracji publicznej realizujących swoje zadania statutowe w terenie oraz jednostek naukowych do:

- diagnozy warunków i poziomu rozwoju lokalnego i regionalnego;
- badania zróżnicowania lokalnego i regionalnego zjawisk społecznych, demograficznych i gospodarczych;
- wspomagania procesów decyzyjnych, administracyjnych i gospodarczych[7].

Dostępne w Banku dane uporządkowane są według dziedzin i zjawisk (38 kategorii tematycznych w układzie zgodnym z programem badań statystycznych), np. ludność, rynek pracy, gospodarka mieszkaniowa. Korzystający z Banku mogą uzyskać m.in. informacje z danej dziedziny statystycznej w wieloletnim szeregu czasowym umożliwiające kompleksowy opis wybranej jednostki podziału administracyjnego kraju.

W celu przeprowadzenia analizy na potrzeby tworzonego Programu zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, dokonano agregacji danych dotyczących wybranych zjawisk w zakresie pięciu sfer problemowych: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. W celu uchwycenia dynamiki charakterystycznej dla badanych zjawisk, analiza każdego z nich opiera się na tabelarycznym zestawieniu danych obejmujących lata 2013-2015. Dzięki ich zastosowaniu stworzony został ogólny obraz miasta Tychy stanowiący dogodny punkt wyjścia dla kolejnych pogłębionych analiz.

[7] Zob., https://bdl.stat.gov.pl/BDL/

Podpisany

3.2. Analiza wskaźnikowa

Kolejny etap zasadniczej analizy przestrzenno-problemowej miasta Tychy stanowiła analiza wskaźnikowa opierająca się na wykorzystaniu danych statystycznych będących w dyspozycji Urzędu Miasta Tychy oraz pozostałych jednostek organizacyjnych miasta, tj: Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów, Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych, Okręgowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Tychach, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Miejskiego Centrum Kultury oraz Komendy Miejskiej Policji w Tychach. Na potrzeby właściwej delimitacji obszarów rewitalizacji, które zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* nie mogą obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% jej mieszkańców[8], w obrębie terytorium Tychów wyznaczono 24 jednostki analityczne, będące odzwierciedleniem podziału miasta na potrzeby Tyskiego Budżetu Obywatelskiego. Pozwoliło to na uchwycenie specyfiki aktualnej sytuacji w poszczególnych obszarach miasta, a w konsekwencji wyznaczenie obszarów wymagających interwencji i szczególnego wsparcia ze względu na występujące tam stany kryzysowe. Również na tym poziomie prowadzone analizy obejmowały swoim zakresem pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Dla każdej ze sfer dokonano selekcji zestawu wskaźników (tabela 1). Fakt, iż obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji* nie określają jednolitego dla wszystkich i zamkniętego zestawu danych, które stanowić miałyby podstawę diagnozy stanów kryzysowych w obrębie pięciu sfer problemowych, wymusza konieczność dokonywania indywidualnej w skali każdej gminy, selekcji wskaźników diagnostycznych. Dlatego w przypadku diagnozy problemowej miasta Tychy dokonano doboru wskaźników, kierując się przekonaniem, iż analiza ich wartości pozwoli na właściwe uchwycenie specyfiki sytuacji rozwojowej poszczególnych części miasta, a tym samym jednoznaczną delimitację obszarów wymagających wsparcia. Przekonanie to opierało się na wiedzy i doświadczeniu osób uczestniczących w opracowaniu Programu Rewitalizacji i reprezentujących instytucje udostępniające wybrane informacje. Poza tym, wyselekcjonowane wskaźniki obejmują zmienne zwyczajowo i powszechnie stosowane w procesach diagnozowania i charakterystyki wybranych problemów i zjawisk w obrębie jednostek terytorialnych.

Dla zachowania ciągłości diagnozy dane podlegające analizie wskaźnikowej dotyczyły roku 2015 r. Istotny jest również fakt, iż selekcja wskaźników opierała się na doborze danych, które stanowią uzupełnienie dokonanej uprzednio analizy danych zastanych (BDL), dając

[8] *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa 3 lipca 2015 r., Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji, s. 7.

Podpisany

tym samym szanse na pogłębienie całościowej diagnozy służącej delimitacji obszaru zdegradowanego i wyznaczonych w jego obrębie obszarów rewitalizacji.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że dokonując porównania danych pochodzących z zasobów Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z danymi Urzędu Miasta Tychy wykorzystanymi w analizie wskaźnikowej, wystąpić mogą niewielkie różnice w wartościach niektórych danych, co jest nieuniknione ze względu na odmienny czas ich agregacji statystycznej. Możliwe rozbieżności danych występują jednak na poziomie, który nie zaburza i nie ogranicza możliwości analitycznych i komparatywnych w tym zakresie.

Jednocześnie dla każdego z wyselekcjonowanych wskaźników służących do analizy sytuacji występującej w poszczególnych jednostkach analitycznych miasta, obliczono średnie arytmetyczne stanowiące odzwierciedlenie sytuacji ogólnomiejskiej. Posłużyły one jako odniesienie dla określania potencjalności występowania sytuacji kryzysowej w poszczególnych jednostkach analitycznych. W zastosowanej metodologii przyjęto bowiem założenie, że odchylenia wartości wskaźników obliczanych na poziomie jednostek analitycznych (wartość wyższa lub niższa) od wartości wskaźników obliczonych dla całego miasta, warunkuje występowanie stanu kryzysowego w obrębie zjawiska, którego dotyczy dany wskaźnik. Odchylenia pojedynczych wskaźników nie stanowiły jednak wystarczających argumentów dla założenia, że w danej jednostce analitycznej mamy do czynienia z ogólnym stanem kryzysowym w obrębie danej sfery problemowej. Dopiero ich kumulacja w obrębie wyselekcjonowanych zestawów dla poszczególnych sfer problemowych, stanowiła podstawę dla uznania, iż mamy do czynienia ze stanem kryzysowym. W kolejnym etapie analizy występowanie stanów kryzysowych we wszystkich pięciu sferach w poszczególnych jednostkach analitycznych było dopiero podstawą dla wyznaczania obszarów miasta wymagających rewitalizacji.

Tabela 1 Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych

Sfery analizy	Wybrane wskaźniki
Sfera społeczna	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym
	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym
	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym
	Liczba osób nowo zameldowanych na pobyt stały i czasowy
	Ilość osób wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego
	Liczba osób urodzonych
	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych
	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet

Podpisany

	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 35 r. życia
	Mieszkańcy objęci wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, z względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność
	Mieszkańcy objęci wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – ogółem
	Liczba zarejestrowanych osobowych pojazdów samochodowych
	Liczba zarejestrowanych osobowych pojazdów samochodowych, wyprodukowanych po 2009r.
	Liczba ofiar przemocy domowej wg. procedury "Niebieskiej Karty"
	Liczba zgłoszeń interwencji do Straży Miejskiej
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych
	Liczba osób głosujących w Programie Tyski Budżet Obywatelski
	Liczba osób uczestniczących w Programie "Aktywni 60+"
	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych/warsztatów/koncertów, itp.
Sfera gospo-darcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych
	Liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2013-2015
	Liczba budynków przemysłowych
	Liczba budynków biurowych
Sfera środowi-skowa	Azbest (w tonach)
	Emisja hałasu przemysłowego (wartości maksymalne w dB)
	Emisja hałasu drogowego (wartości maksymalne w dB)
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (w tym: parki, ogródki działkowe)
Sfera prze-strzenno-funkcjonalna	Liczba mieszkań komunalnych
	Liczba szpitali i zakładów opieki medycznej
	Liczba budynków handlowo-usługowych
	Liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu
	Liczba przystanków komunikacji publicznej (miejskiej)
	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych
Sfera technicz-na	Liczba pozwoleń na budowę/rozbudowę
	Nieużytki terenu
	Liczba latarni

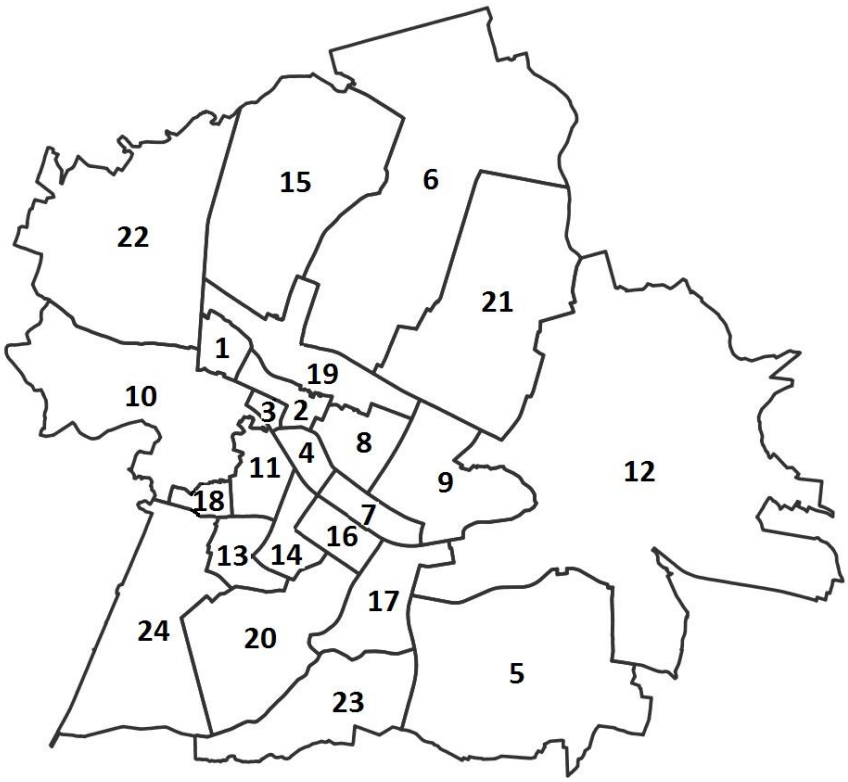
Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

3.3. Analiza kartograficzna

Kolejnym etapem diagnozy była analiza kartograficzna, która jest techniką umożliwiającą analizę przestrzenną wybranego obszaru, w tym przypadku terytorium miasta Tychy, dzięki wykorzystaniu zobrazowań kartograficznych w postaci map. Technika ta pozwala również na prezentowanie za pomocą diagramów zjawisk w przestrzeni, których rozmiary są odmienne dla poszczególnych wielkości zjawiska. W niniejszym opracowaniu analiza kartograficzna przeprowadzona została na poziomie 24 jednostek analitycznych, co umożliwiło precyzyjne i jednoznaczne wskazanie obszarów, które należy poddać interwencji (rysunek 2/tabela 2).

Rysunek 2 Miasto Tychy w układzie 24 jednostek analitycznych

Źródło: Opracowanie Urząd Miasta Tychy

Tabela 2 Układ 24 jednostek analitycznych miasta Tychy

Nr jed.	Nazwy jednostek analitycznych
1	A – osiedle Anna
2	B – osiedle Barbara
3	Balbina
4	C – osiedle Celina
5	Cielmice osiedle Ogrodnik
6	Czułów i Zwierzyniec Zachodni

Podpisany

7	D – osiedle Dorota i G – osiedle Genowefa
8	E – osiedle Ewa
9	F – osiedle Felicja i Zawiść
10	Glinka i Suble
11	H – osiedle Honorata i Ł – osiedle Łucja
12	Jaroszowice, Urbanowice i Wygorzele
13	K – osiedle Karolina i L – osiedle Lucyna oraz osiedle Cztery Pory Roku
14	M – osiedle Magdalena i U – osiedle Urszula
15	Mąkołowiec, Koźlina, Radziejówka
16	N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga
17	Paprocany, osiedla: Paulina, Olga, Teresa (01) i Weronika Wschodnia
18	R – osiedle Regina
19	Stare Tychy
20	T – osiedle Teresa i W – osiedle Weronika Zachodnia
21	Wartogłowiec i Zwierzyniec Wschodni
22	Wilkowyje
23	Z – osiedle Zuzanna i Z1
24	Żwaków

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

3.4. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji

Ze względu na wielowymiarowość i złożoność prowadzonych analiz oraz wykorzystywanych w tym zakresie danych statystycznych, których specyfika uniemożliwiała dokonania jednoznacznej waloryzacji istotności stanów kryzysowych zdiagnozowanych w przypadku wybranych jednostek analitycznych i występujących w poszczególnych sferach, przyjęto założenie, iż warunkiem uznania danego obszaru (jednostki) za rewitalizacyjny będzie zdiagnozowanie występowania w jego obrębie stanów kryzysowych w każdej z pięciu analizowanych sfer. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, przyjęto zatem, że kryzys w danej sferze przejawia się koncentracją negatywnych zjawisk określanych na podstawie zastosowanych wskaźników analizowanych na poziomie poszczególnych obszarów miasta (24 jednostek analitycznych). Ponadto, pogłębiona diagnoza zidentyfikowanych problemów i potrzeb w obrębie wyznaczonych obszarów rewitalizacji uzupełniona została o informacje pochodzące z wdrażanych w mieście programów i dokumentów strategiczno-rozwojowych oraz

Podpisany

opracowanych na ich potrzeby badań i analiz. Stanowiły one istotny wkład potwierdzający zasadność dokonanej delimitacji obszaru zdegradowanego i wyznaczonych w jego obrębie obszarów rewitalizacji, a także ważne uzasadnienie dla opracowania i realizacji konkretnych projektów rewitalizacyjnych służących niwelowaniu zdiagnozowanych stanów kryzysowych. Zapewniło to osiągnięcie wymaganej komplementarności problemowej Programu, a więc wzajemnego dopełniania się tematycznego projektów rewitalizacyjnych sprawiając, że Program będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Będzie to przeciwdziałać fragmentacji działań koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru[9]. Założenie to pozwoliło również na osiągnięcie wymaganej komplementarności przestrzennej Programu, która oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas jego tworzenia i realizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi, zarówno realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji. Dzięki temu opracowany Program będzie efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), a poszczególne projekty rewitalizacyjne będą się wzajemnie dopełniały przestrzennie osiągając efekt synergii[10].

3.5. Konsultacje społeczne

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, Program Rewitalizacji dla miasta Tychy powstawał przy istotnym zaangażowaniu przedstawicieli lokalnej społeczności, gwarantując szeroką partycypację społeczną. Dla efektywności rewitalizacji i osiągnięcia kompleksowości całego Programu konieczne było silne i trwałe partnerstwo między różnymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzenie procesu rewitalizacji, a szczególnie we wdrażanie i ocenę efektów programu rewitalizacji[11]. Dlatego wypracowany projekt Programu poddany został społecznej dyskusji. W trakcie procesu opracowywania dokumentu konsultacje społeczne przeprowadzane były dwukrotnie. Pierwsze konsultacje dotyczyły wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji. Natomiast w trakcie drugich konsultacji opiniowany był Projekt Programu Rewitalizacji. Program Rewitalizacji został więc wypracowany przy współpracy z szerokim gronem interesariuszy, tj.:

- samorządem lokalnym oraz instytucjami rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy w Tychach),

[9] Zob., tamże, s. 21.
[10] Zob., tamże, s. 20.
[11] Zob., tamże, s. 20.

Podpisany

- przedsiębiorcami,
- lokalnymi organizacjami pozarządowymi,
- spółdzielniami mieszkaniowymi,
- mieszkańcami,
- instytucjami wspierającymi rozwój dzieci i młodzieży,
- Komendą Miejską Policji w Tychach.

Zastosowana i opisana powyżej metodologia tworzenia Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy, zgodna z wymogami zawartymi w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, pozwoliła na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Odpowiadają one zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym, a ich realizacja zapewni eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk występujących w mieście Tychy, dając jednocześnie szanse na podniesienie poziomu partycypacji społecznej mieszkańców oraz osiąganie kolejnych etapów zrównoważonego rozwoju całego miasta.

II. KONTEKST I DIAGNOZA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W TYCHACH

1. OPIS POWIĄZAŃ DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH Z USTALENIAMI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PLANISTYCZNYCH GMINY MIASTA TYCHY

Program Rewitalizacji dla miasta Tychy powstał w powiązaniu z następującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi miasta:

- ***Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+*** (dalej: Strategia), która określa cele i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Tychów. PRT realizuje tę Strategię poprzez urzeczywistnienie jej celów (strategicznych i operacyjnych), w następujący sposób:

  Misja: *Tychy – miasto nowych możliwości oraz równych szans dla wszystkich mieszkańców*; misja samorządu: *Samorząd tyski działa na rzecz współpracy i partycypacji społecznej, zachęca do aktywności oraz realizacji innowacyjnych działań prorozwojowych w obszarach: społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym* [Strategia, s. 57]; Miasto jest wspólnym przedsięwzięciem mieszkańców, władz i lokalnych przedsiębiorców, w którym ludzie przestają być biernymi konsumentami miejskiej oferty i stają się aktywni w kształtowaniu lokalnej polityki [Strategia, s.57]; Rozwój Tychów w perspektywie do 2020+ opierać się będzie

Podpisany

zatem nie tylko na rozwoju infrastruktury i nowoczesnych technologiach, ale przede wszystkim na kapitale społecznym, który stanie się inspiracją do wszelkich zmian zachodzących w mieście [Strategia, s.60].

CELE STRATEGICZNE:

Cel I: Wysoka jakość życia mieszkańców.

Cel II: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego.

CELE OPERACYJNE:

Cel operacyjny I.2.

Tworzenie warunków oraz wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Planuje się rozwój różnych form budownictwa, wzmacniając tym samym rolę Tychów jako atrakcyjnego ośrodka zamieszkania [Strategia, s.63], w oparciu o koncepcję strategicznych kierunków działań, przedstawioną w Strategii [Strategia, s.64].

Cel operacyjny I.3.

Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu.

Tychy cechuje potencjał terenów zielonych, który zgodnie ze Strategią ma być wykorzystany do tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych, koncentrujących życie lokalnych społeczności, jako miejsca spotkań i interakcji mieszkańców. Strategia zakłada, jako jeden ze strategicznych kierunków działań: „Wykorzystanie niezagospodarowanych terenów zielonych do tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych", poprzez „Rewitalizacja systemu terenów zielonych w połączeniu z parkami miejskimi oraz obszarami przestrzeni publicznych" [Strategia, s. 65-67].

Cel operacyjny I.5.

Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu miasta – promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców [Strategia, s.71].

Cel operacyjny II.1.

Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego [Strategia, s.70-71].

Cel operacyjny II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego [Strategia, s.74-76]. Planuje się również opracowanie Programu Rewitalizacji dla dzielnicy socjalnej Czułów - Osada. Jego założeniem jest zbudowanie pozytywnych więzi społecznych wśród mieszkańców osiedla, rozwój tej społeczności, a także dokonywanie zmian w przestrzeni w sposób odpowiadający na potrzeby jej użytkowników [Strategia, s.75].

Zaplanowanie działań rewitalizacyjnych wynika również z opinii mieszkańców, zbadanych na potrzeby Strategii i w niej przywołanych, na temat kontynuacji działań

Podpisany

rewitalizacyjnych, gdzie prawie 7% mieszkańców – uczestników badania stwierdza, że działania te stanowią jeden z atutów Tychów [Strategia, s. 48].

- ***Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy*** określa najważniejsze kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Tychów. Celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Cel PRT nr 3, tj. *Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji* wpisuje się w kierunki działań opisanych w części BI dokumentu pn. *Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów,* którymi są szczególna dbałości o jakość środowiska zamieszkania, w tym dbałość o atrakcyjność przestrzeni publicznych - zarówno pod względem estetycznym, jak pod względem różnorodnej oferty usług społecznych i możliwości spędzania wolnego czasu. Program rewitalizacji wykorzystuje i realizuje następujące generalne ustalenia tego studium:

  1. Szczególną dbałość o jakość środowiska zamieszkania, w tym dbałość o:

  - atrakcyjność przestrzeni publicznych – zarówno pod względem estetycznym, jak i różnorodnej oferty usług społecznych oraz możliwości spędzania wolnego czasu, dostępność zrównoważonego i nowoczesnego transportu zbiorowego, stanowiącego atrakcyjną alternatywę dla korzystania z samochodu,
  - powiązanie osiedli mieszkaniowych z terenami rekreacyjnymi i obiektami usług społecznych siecią ścieżek rowerowych i pieszych,
  - dostępność zróżnicowanych warunków rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców zarówno istniejących, jak i nowo powstających osiedli mieszkaniowych.

  2. Kontynuację głównych założeń programowo-przestrzennych i kompozycyjnych, dotyczących kształtowania rozwoju przestrzennego miasta, w tym:

  - rozgraniczenie stref o dominującej funkcji produkcyjnej od stref o funkcji mieszkaniowo-usługowej,
  - zachowanie sieciowego układu terenów zieleni w strukturze obszarów zurbanizowanych.

  3. Rozwój miasta zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i ideą "miasta zwartego".

  4. Tworzenie warunków rozwoju działalności gospodarczych i wzrostu zatrudnienia w sektorze wytwórczym i usługowym, w tym poprzez wyznaczenie nowych stref rozwoju aktywności gospodarczej (strategicznych obszarów rozwojowych), skierowanych zwłaszcza do branż stosujących i rozwijających innowacje technologiczne oraz rozwiązania przyjazne dla środowiska, kształtowanie systemu przestrzeni

Podpisany

publicznych, służące uczytelnieniu i integracji tej struktury, co jest niezbędnym warunkiem poprawy ładu przestrzennego oraz jakości środowiska zamieszkania.

- ***Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020*** (dalej SRPS), określa sposób rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. PRT w pełni realizuje misję tej strategii: *Rozbudowa sieci wsparcia oraz podnoszenie efektywności we wszystkich aspektach rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem posiadanych zasobów i szans tworzonych przez otoczenie* [SRPS, s.1]. Pierwszy cel operacyjny PRT *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych* wpisuje się w priorytet I, cel strategiczny 1.2,1.3, 1.4, cele operacyjne 1.2.1, 1.2.2, 1.3.1, 1.4.1 (zgodnie z tabelą poniżej). Drugi cel operacyjny PRT, tj. *Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji wpisuje się w priorytet I, cel strategiczny 1.1, cele operacyjne 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 (*zgodnie z tabelą 3).

Tabela 3 Wyciąg ze strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2014-2020

Priorytet : Wsparcie rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych	
Cele strategiczne	**Cele operacyjne**
1.1. Poprawa zatrudnialności i aktywizacja zawodowa mieszkańców.	**1.1.1. Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.**
	1.1.2. Wspieranie przedsiębiorczości.
	1.1.3. Wspieranie działań ukierunkowanych na dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do potrzeb rynku pracy.
1.2. Rozwój i zwiększenie dostępu do usług i infrastruktury społecznej.	**1.2.1. Doskonalenie systemu wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.** **1.2.2. Podnoszenie jakości życia rodzin wielodzietnych.**
1.3. Wyrównywanie szans osób niepełno-	**1.3.1. Wsparcie osób niepełnosprawnych**

Podpisany

sprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego.	**i ich rodzin w integracji ze środowiskiem społecznym.**
1.4. Organizowanie wsparcia na rzecz osób i rodzin z problemami uzależnień.	**1.4.1. Ograniczenie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem środków psychoaktywnych.**

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020

- ***Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017*** – Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące przeciwdziałania problemom wynikającym z uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu. Działania z powyższego zakresu są realizowane na terenie miasta Tychy zgodnie z *Narodowym Programem Zdrowia*, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916). Pierwszy cel operacyjny PRT *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych* wpisuje się w główne cele programu, tj. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu. Działania ujęte w PRT, np. mające na celu zapoznanie ze skutecznymi sposobami przeciwdziałania zagrożeniom, w tym wynikającym z uzależnienia, korespondują z działaniami ujętymi w programie miejskim, jakimi są np. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- ***Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017*** – dokument opracowany został z uwzględnieniem celów operacyjnych dotyczących przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020. Ponadto Program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014 – 2020. Pierwszy cel operacyjny PRT *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych* wpisuje się w cel główny programu, tj. ograniczenie zjawiska używania narkotyków na terenie miasta Tychy, cele szczegółowe: Zmniejszenie zainteresowania narkotykami wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych poprzez realizację rekomendowanych programów

Podpisany

profilaktycznych oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Tychów w zakresie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

- ***Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Tychach na lata 2016-2021*** – realizacja niniejszego programu, w szczególności w obszarach profilaktyki, ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą oraz oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, jest kierunkowana na ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Tychów i zwiększenie skuteczności podejmowanych działań. Wpisuje się on w cel pierwszy PRT, tj. *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.*
- ***Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+*** – dokument wyznacza ogólny kierunek i metody działania stosowane przez miasto Tychy do osiągnięcia określonych celów w dziedzinie mieszkalnictwa i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Strategia zawiera określone cele, kierunki działań oraz zadania prowadzące do osiągnięcia założonego modelu warunków mieszkaniowych oraz zasad funkcjonowania gospodarki mieszkaniowej. Trzeci cel operacyjny PRT *Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji* realizuje Priorytet 2 Strategii, tj. Zrewitalizowane obszary mieszkaniowe, cel C.2.3 Zadbane otoczenie budynków mieszkalnych i C.2.4 Rewitalizacja zabytkowych obszarów: osiedla „A", osiedla „B", „Osady" w Czułowie.
- ***Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru obejmującego Park Jaworek w Tychach*** – w dokumencie przedstawione są m.in. zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w parku oraz przeznaczenie poszczególnych części całego obszaru. Zapisy dokumentu, zawierające zasady zagospodarowania obszaru Parku Jaworek korespondują z trzecim celem operacyjnym PRT *Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.*
- ***Krajowa Polityka Miejska 2023*** – zgodnie z definicją jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego. Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju. Pierwszy oraz drugi cel operacyjny PRT, tj. *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*

Podpisany

oraz *Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji* wpisuje się w cel strategiczny polityki miejskiej, którym jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

- ***Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Tychy na rok 2016 i kolejne*** – główne założenia programu to profilaktyka onkologiczna, wczesne wykrywanie chorób, rehabilitacja dzieci z wadami postawy oraz rozpowszechnianie działań promujących zdrowie poprzez prowadzenie edukacji zdrowotnej. Działaniami obejmuje się jak najszerszą grupę odbiorców w różnych przedziałach wiekowych. Pierwszy cel operacyjny PRT *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych* koresponduje z jednym z głównych obszarów programów polityki zdrowotnej na rok 2017, tj. *Profilaktyka i promocja zdrowia w zakresie chorób nowotworowych.*
- ***Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017*** określa podstawowe działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Główną misją programu jest zapewnienie rodzicom i opiekunom profesjonalnej pomocy we wzmacnianiu zdolności realizowania funkcji rodziny. Pierwszy cel operacyjny PRT *Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych* wpisuje się w cel strategiczny 1.2.: rozwój i zwiększanie dostępu do usług infrastruktury społecznej, cel operacyjny 1.2.1.: Doskonalenie systemu wsparcia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.
- ***Program opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018*** służyć ma rozwojowi Gminy Miasta Tychy poprzez wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społeczno-gospodarczego, poprzez poprawę stanu zachowania zabytków, ich rewaloryzację oraz odpowiednią ekspozycję, która wpłynie na atrakcyjność miasta i stworzyć może nową ofertę turystyczną. Trzeci cel operacyjny PRT Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, który będzie realizowany m.in. poprzez renowację osiedla A i Osady wpisuje się w Priorytet I *Dbałość o zasób dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie krajobrazu kulturowego miasta z uwzględnieniem ekspozycji zabytków*, którego działaniami kierunkowymi są działania zmierzające do poprawy stanu zachowania obiektów zabytkowych.

Podpisany

2.OGÓLNA DIAGNOZA STANU MIASTA

2.1. Informacje ogólne

Tychy są miastem na prawach powiatu położonym w środkowej części województwa śląskiego w południowej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (GOP). Znajdują się w grupie 14 miast tworzących Górnośląski Związek Metropolitalny, zajmując szóstą pozycję pod względem powierzchni (8181,31 ha) oraz siódme miejsce pod względem liczby mieszkańców (stan ludności na grudzień 2015 r. 127 889).

Rysunek 3 Mapa miasta Tychy

Źródło: Opracowanie Urząd Miasta Tychy

W bezpośrednim sąsiedztwie miasta znajduje się siedem gmin (Katowice, Bieruń, Lędziny, Bojszowy, Mikołów, Wyry, Kobiór), wchodzących w skład czterech powiatów. Tychy razem z trzema powiatami: bieruńsko-lędzińskim, mikołowskim i pszczyńskim tworzą podregion tyski. Tychy są siedzibą jednostek drugiego szczebla w administracyjnych podziałach specjalnych oraz w podziałach dla celów sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości.

Podpisany

Dlatego stanowią ośrodek usługowy dla południowego obrzeża aglomeracji. Zasięg oddziaływania obejmuje w głównej mierze powiat bieruńsko-lędziński, a w mniejszym stopniu także niektóre gminy powiatu mikołowskiego i pszczyńskiego oraz powiatu oświęcimskiego w województwie małopolskim. Miasto cechuje się dobrą dostępnością komunikacyjną, związaną z usytuowaniem przy węźle drogowym: drogi ekspresowej S1 (Dąbrowa Górnicza/Lotnisko Pyrzowice – Cieszyn), dróg krajowych nr 1 (Gdańsk - Cieszyn), nr 44 (Gliwice - Kraków) oraz nr 86 (Podwarpie - Tychy) oraz linii kolejowej nr 139 o znaczeniu państwowym (linia międzynarodowa E - 65/CE -65)[12].

2.2. Analiza danych zastanych

Zgodnie z przyjętą metodologią tworzenia Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy analiza danych zastanych (*desk research*) opierała się na wykorzystaniu danych statystycznych zebranych i udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych. W celu przeprowadzenia analizy na potrzeby tworzonego Programu dokonano agregacji danych dotyczących wyróżnionych pięciu sfer problemowych w rozkładach prezentujących dynamikę wybranych zjawisk w latach 2013-2015. Dla każdego z podejmowanych zagadnień opracowano tabelaryczny katalog danych prezentujący ogólne trendy badanych zjawisk i obszarów.

Sfera społeczna

Z danych GUS wynika, że pod koniec 2015 roku miasto Tychy zamieszkiwało 128 444 osób (w tym 66 506 kobiet i 61 938 mężczyzn), co w skali całego województwa śląskiego stanowiło jednocześnie około 2,8%. Godny uwagi jest również fakt, iż pomimo wysokiej ogólnej oceny jakości życia w mieście, w Tychach odnotowywany jest nieznaczny lecz stały spadek liczby mieszkańców, co charakterystyczne jest również dla całego województwa. Od 2002 do grudnia 2015 r. ludność Tychów zmniejszyła się o 4661 osób, co stanowi -3,6 % stanu z roku 2002. Natomiast w tym samym czasie spadek populacji województwa wyniósł – 2,4 %. Depopulacji towarzyszy zmiana struktury demograficznej miasta, przede wszystkim pod względem procentowego udziału poszczególnych grup wiekowych, ale również pod względem relacji ilościowej obu grup wg płci (feminizacja). Ludność Tychów starzeje się, podobnie jak ma to miejsce w innych polskich i europejskich miastach.

[12] Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+, s. 17.

Podpisany

Tabela 4 Liczba ludności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
ogółem	128 799	128 621	128 444
mężczyźni	62 158	62 020	61 938
kobiety	66 641	66 601	66 506

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Istotnym elementem diagnozy, jest analiza ludności ze względu na jej rozkład w trzech ekonomicznych grupach wiekowych:

- *wiek przedprodukcyjny*, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat.
- *wiek produkcyjny* obejmujący ludność ze zdolnością do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.
- *wiek poprodukcyjny*, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej.

Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że ludność Tychów jest populacją dojrzałą z tendencją do starzenia się, które jest wynikiem odnotowanego stopniowego wzrostu odsetka mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (z 18% w 2013 r. do 20% w 2015 r.) oraz słabszego wzrostu udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (z 16,5% w 2013 r. do 16,8% w 2015). Za niepokojący uznać należy także fakt, iż w przypadku osób w wieku produkcyjnym następuje spadek procentowego udziału tej kategorii w ogólnej liczbie mieszkańców (z 65,4% w 2013 do 63% w 2015).

Tabela 5 Ludność wg ekonomicznych grup wieku w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
w wieku przedprodukcyjnym	21 303	21 408	21 626
w wieku produkcyjnym	84 270	82 684	81 009
w wieku poprodukcyjnym	23 226	24 529	25 809

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dla prowadzonych analiz ważny jest także poziom *wskaźnika obciążenia demograficznego*, a więc stosunku liczby mieszkańców w wieku pozaprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Nazwa tego wskaźnika związana jest m. in. z potencjalnymi obciążeniami systemu zabezpieczenia społecznego, wypłatą świadczeń emerytalnych i rentowych. Wskaźnik ten obliczany może być w trzech wariantach:

- ludność w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjny + poprodukcyjny) na 100 osób w wieku produkcyjnym – wskaźnik W1;

Podpisany

- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – wskaźnik W2;
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – wskaźnik W3;

Z uzyskanych zestawień danych wynika, że w obserwowanym okresie w Tychach odnotowano wzrost poziomu wskaźnika obciążenia demograficznego we wszystkich trzech wariantach, co może wpływać negatywnie na przyszły stan gospodarki i systemu zabezpieczeń społecznych, ponieważ potencjalnie generuje większe obciążenie koniecznością zapewnienia zabezpieczeń dla osób w wieku nieprodukcyjnym.

W przypadku wskaźnika W1 w 2015 r. jego wartość osiągnęła poziom 58,6, co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym, przypadało prawie 59 osób w wieku nieprodukcyjnym, a sam wskaźnik wykazał tendencje wzrostową w stosunku do 2013 r. o 5,8 punktu. Także w przypadku wskaźnika W2 określającego liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, w Tychach występowała stała tendencja wzrostowa wykazująca się intensywną dynamiką. Wartość tego wskaźnika od 2013 r. do 2015 r. wzrosła o 10,3 punktu, osiągając ostatecznie poziom 119,3. Oznacza to, że na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadały w Tychach aż 119 osoby w wieku poprodukcyjnym. Jest to niepokojąca informacja, która może mieć negatywny wpływ na przyszłą sytuację gospodarki oraz wydolność systemu zabezpieczeń społecznych. W oparciu o wcześniejszą analizę wskaźnika W1, można było przewidzieć, że również wartość ostatniego ze wskaźników – W3, będzie wykazywała tendencję wzrostową. Zaobserwowana dynamika W3 objęła 7,8 punktu, ponieważ wartość tego wskaźnika wzrosła z 27,6 w 2013 r. do 31,9 w 2015 r., co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały prawie 32 osoby w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 6 Wskaźniki obciążenia demograficznego w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52,8	55,6	58,6
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	109	114,6	119,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	27,6	29,7	31,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejnym z zagadnień demograficznych istotnych dla prowadzonej diagnozy miasta jest ruch naturalny ludności. Charakterystyka w tym wymiarze dokonywana jest w oparciu

Podpisany

o dane dotyczące: urodzeń (w tym urodzeń żywych), zgonów oraz *przyrostu naturalnego* (a więc różnicy między liczbą urodzeń żywych a zgonów) przypadających na 1000 mieszkańców. Z danych GUS wynika, że w 2015 r. w stosunku do 2013 r. nastąpił spadek liczby urodzeń żywych przypadających na 1000 mieszkańców, jednak nie można tutaj mówić o stałej tendencji spadkowej, ponieważ w 2014 r. odnotowano wzrost wartości tego wskaźnika. W przypadku liczby zgonów przypadających na 1000 mieszkańców następował stały wzrost wartości, z 8,88 w 2013 r. do 9,43 w 2015 r., co z pewnością miał wpływ na odnotowany wcześniej spadek ogólnej liczby mieszkańców Tychów. Dynamika wartości obydwu wskaźników miała swoje odzwierciedlenie również w poziomie przyrostu naturalnego, w obrębie którego odnotowano istotny spadek w 2015 r. (0,61) w stosunku do 2013 r. (1,29).

Tabela 7 Ruch naturalny ludności w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
urodzenia żywe na 1000 ludności	10,17	10,25	10,04
zgony na 1000 ludności	8,88	8,86	9,43
przyrost naturalny na 1000 ludności	1,29	1,39	0,61

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejnym istotnym zagadnieniem w diagnozie sfery społecznej jest **dynamika sytuacji na rynku pracy**, której analiza zrealizowana została w oparciu o badanie liczebności pracujących i bezrobotnych w różnych przekrojach. Pod koniec 2015 r. w Tychach zatrudnionych było 47 767 osób, co stanowiło jednocześnie około 2,8% pracujących w województwie śląskim. W grupie tej dominowali liczebnie mężczyźni (53,2%) nad kobietami (46,8%), co było również charakterystyczne dla całego badanego okresu i świadczy o maskulinizacji tyskiego rynku pracy. Jako zdecydowanie pozytywny należy ocenić fakt, iż na przestrzeni analizowanych lat występowała stała tendencja wzrostowa liczby pracujących, zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet.

Tabela 8 Pracujący w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
ogółem	44 821	46 049	47 767
mężczyźni	24 078	24 494	25 419
kobiety	20 743	21 555	22 348

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jednocześnie w przypadku bezrobotnych, ich liczba pod koniec 2015 r. osiągnęła poziom 2 371 osób, co stanowiło około 2% ogółu bezrobotnych w rejestrach województwa

Podpisany

śląskiego. W grupie tej dominowały liczebnie kobiety (56,1%) nad mężczyznami (43,9%), co było również charakterystyczne dla całego badanego okresu i świadczy o feminizacji tyskiego rynku bezrobotnych. Jako zdecydowanie pozytywny należy ocenić fakt, iż na przestrzeni analizowanych lat występowała stała tendencja spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet, jednak z wyraźniejszą dynamiką wśród mężczyzn (liczba bezrobotnych mężczyzn w 2015 r. stanowiła 53,8% z 2013 r.; liczba bezrobotnych kobiet w 2015 r. stanowiła 58,8% z 2013 r.).

Tabela 9 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
ogółem	4 193	3 059	2 371
mężczyźni	1 932	1 427	1 040
kobiety	2 261	1 632	1 331

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Analizowane dane dotyczące liczby zatrudnionych i bezrobotnych mają swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w wartości wskaźnika dotyczącego udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Okazuje się, że charakterystyczny dla miasta Tychy jest stały spadek wartości tego wskaźnika. W 2013 r. plasowała się on na poziomie 5 punktów procentowych, natomiast w 2015 r. osiągała poziom zaledwie 2,9%. Co istotne, tendencja ta występuje zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn, jednak silniejsza dynamika charakteryzuje sytuację mężczyzn. Oznacza to, że udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym ulega szybszemu spadkowi niż bezrobotnych kobiet. Jak widać z przeprowadzonej analizy pomimo relatywnie dobrej sytuacji na rynku pracy (w porównaniu z innymi miastami Górnośląskiego Związku Metropolitarnego), sytuacja kobiet na rynku pracy właściwie się nie poprawia (zważywszy na poziom feminizacji populacji Tychów). Pogarsza się również sytuacja osób powyżej 50 roku życia. Udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie bezrobotnych sukcesywnie rośnie. Zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu 2012r. prawo do tego świadczenia posiadało 22% [SRPS, s. 15] bezrobotnych, systematycznie rośnie udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy. Zmiany w tym zakresie pokazuje tabela nr 10.

Podpisany

Tabela 10 Zmiany zachodzące w wybranych zjawiskach z zakresu bezrobocia w Tychach

Rok	2012[13]	2015	Dynamika zmiany
Parametr:			%
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	4307	2359	- 45,22
Stopa bezrobocia rejestrowanego (liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000M w wieku produkcyjnym)	5,01	2,95	- 41,11
% udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	57,4	56,49	- 1,6
% udział osób w wieku do 35 r.ż. w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	44,7	32,85	- 26,5

Tabela 11 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
ogółem	5,0	3,7	2,9
mężczyźni	4,4	3,3	2,4
kobiety	5,6	4,2	3,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejne z podejmowanych zagadnień w ramach prezentowanej diagnozy miasta Tychy dotyczy zakresu świadczeń rodzinnych z pomocy społecznej stanowiących istotny wskaźnik poziomu zapotrzebowania na wsparcie ze strony instytucji samorządowych oraz występowania potencjalnego kryzysu. Jak wynika z poniższych zestawień liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń rodzinnych ulegała stopniowemu zmniejszeniu na przestrzeni badanych lat. W 2015 r. zasiłki rodzinne na dzieci otrzymywało 1 135 tyskich rodzin, co stanowiło jednocześnie 78% tej grupy z 2013 r. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłki rodzinne zmniejszyła się z 2 826 w 2013 r. do 2 359 w 2015 r., a więc o 17%. Również udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku, obniżył się z 12,5% w 2013 r. do 9,2% w 2015 r.

[13] Wyliczenie w oparciu o dane ze Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, s. 18, 19 i 29.

Podpisany

Tabela 12 Korzystający ze świadczeń rodzinnych w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	1 455	1 327	1 135
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	2 826	2 627	2 359
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	2 648	2 462	1 973
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	12,5	11,5	9,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejna z kwestii podejmowanych w ramach analizy sfery społecznej dotyczyła uczestnictwa mieszkańców miasta Tychy w życiu publicznym i kulturalnym. Posłużono się tutaj rozkładem danych obejmujących zakres działalności tyskich domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. W badanym okresie na terenie miasta funkcjonowały 4 placówki tego typu. Corocznie organizowały one łącznie około 400 imprez. Należy jednak podkreślić, że popularność tych wydarzeń wśród mieszkańców miasta stopniowo malała, ponieważ łączna liczba uczestników w 2015 r. kształtowała się na poziomie jedynie 50% z 2013 roku.
Ponadto na terenie miasta funkcjonowało kilka grup artystycznych. Jednak liczba zrzeszonych w ich osób również corocznie zmniejszała się. Sytuację odwrotną odnotowano natomiast w przypadku różnego typu klubów i kół, których ogólna liczba jak i popularność mierzona liczbą zrzeszonych osób, uległa w 2015 r. ponad dwukrotnemu zwiększeniu w porównaniu do 2013 roku.

Tabela 13 Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Ogółem	4	4	4
Imprezy	429	375	406
uczestnicy imprez	120 284	60 497	59 796
grupy artystyczne	4	4	5
członkowie grup artystycznych	93	89	72
koła (kluby)	12	12	29
członkowie kół (klubów)	198	180	428

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dla podejmowanej analizy sfery społecznej istotna jest również kwestia zaangażowania mieszkańców miasta w działalności prospołeczną. Jego poziom określany

Podpisany

bywa między innymi na podstawie rozwoju lokalnego sektora NGO, stanowiącego niezbędną platformę dla potencjalnie podejmowanych działań w tym zakresie. Jak wynika z danych GUS, w Tychach na 10 tyś. mieszkańców przypada zaledwie jedna nowo zarejestrowana fundacja, stowarzyszenie czy organizacja. Wskaźnik ten osiąga znacznie wyższe wartości kiedy bierze się pod uwagę ogół działających w mieście podmiotów NGO, okazuje się bowiem, że w tym przypadku liczba ta osiągała poziom 17 lub 18 jednostek na 10 tyś. mieszkańców. Społeczność miasta wykazuje jednak relatywnie niską aktywność społeczną, zarówno zorganizowaną, jak i niezorganiozwaną (Strategia, s. 52-55). Baza danych organizacji pozarządowych prowadzona przez portal internetowy pod marką: NGO.org.pl, wykazuje, że w mieście jest zarejestrowanych 279 organizacji pozarządowych (2016). W porównaniu np. do Gliwic, jest to na 1000 M ilość prawie dwukrotnie mniejsza (odpowiednio 2,1 i 3,9).

Tabela 14 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w latach 2013-2015.

	2013	2014	2015
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	1,65	1,74	1,81
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	17	17	18
nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sfera gospodarcza

Istota sfery gospodarczej w procesie rewitalizacji wynika między innymi z faktu, iż jej odpowiedni rozwój wpływa na warunki życia lokalnych społeczności, a tym samym możliwości podejmowania działań służących zwalczaniu potencjalnych stanów kryzysowych oraz generowaniu czynników prorozwojowych. Z danych GUS wynika, że w 2015 r. w Tychach funkcjonowało łącznie 13 913 podmiotów gospodarczych. Liczba ta na przestrzeni badanych lat nie ulegała istotnym fluktuacjom. Jednocześnie charakterystyczna dla tyskiej sfery gospodarczej jest liczebna dominacja mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników. Podmioty te w każdym roku stanowiły ponad 90% skatalogowanych jednostek gospodarczych. Należy jednak podkreślić, że jest to trend charakterystyczny dla całej polskiej gospodarki.

Podpisany

Tabela 15 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości 2013-2015

	2013	2014	2015
ogółem	13 917	13 821	13 913
0 - 9	13 265	13 176	13 262
10 - 49	523	521	531
50 - 249	102	99	95
250 - 999	22	20	19
1000 i więcej	5	5	6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni badanych lat liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 10 tyś. mieszkańców niemal nie uległa zmianie, utrzymując się na poziomie około 1080. Jednocześnie liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przypadających na 10 tyś. mieszkańców w poszczególnych latach ulegała zmniejszeniu, z 95 w 2013 r. do 83 w 2015 r. Tymczasem liczba jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców ulegała zmiennym tendencjom spadkowym i wzrostowym, osiągając ostatecznie poziom 75 podmiotów. W tym samym czasie wartość wskaźnika określającego stosunek liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym ulegała nieznaczniej poprawie, przechodząc od wartości równiej 165,1 w 2013 r. do 171,7 w 2015 r. Poza tym dla rozwoju sfery gospodarczej istotna jest skala przedsiębiorczości mieszkańców. Okazuje się jednak, że liczba osób fizycznych prowadzących własną działalności gospodarczą przypadająca na 1 tyś. mieszkańców nie uległa zmianie w badanym okresie.

Tabela 16 Podmioty działalności gospodarczej w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 081	1 075	1 083
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	95	84	83
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	69	88	75
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	108	107	108
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	165,1	167,2	171,7
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	81	79	79
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	12,4	12,3	12,5

Podpisany

podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	146	131	132

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sfera środowiskowa

Ze sferą środowiskową związana jest bezpośrednio kwestia *ochrony środowiska naturalnego*, a więc podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiających zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej. Ochrona ta polega w szczególności na: racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom, przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego. Istotna jest więc tutaj emisja zanieczyszczeń powietrza, czyli wprowadzanie do powietrza atmosferycznego pyłowych lub gazowych zanieczyszczeń w sposób zorganizowany (poprzez emitory) lub niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych, poprzez wywietrzniki dachowe i okienne, w wyniku pożarów lasu itp.).W 2015 r. w Tychach emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza typu pyłowego określona została na poziomie 229 t/r (ton rocznie), a gazowego na poziomie 531 651 t/r. Jednocześnie należy podkreślić, że w przypadku zanieczyszczeń pyłowych ich emisja w porównaniu do 2013 r. wzrosła niemal dwukrotnie, a zanieczyszczeń gazowych – wzrosła o 22%.

Tabela 17 Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (t/r) w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
zanieczyszczenia pyłowe	121	312	229
zanieczyszczenia gazowych	435430	605550	531651

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejna kwestia istotnie warunkująca stan sfery środowiskowej miasta Tychy dotyczy **dostępności do oczyszczalni ścieków.** Zgodnie z danymi GUS w Tychach w 2015 r. funkcjonowało 5 komunalnych i przemysłowych oczyszczalni ścieków, które obsługiwały 123 500 mieszkańców (95,5%), co oznaczało jednocześnie wzrost ich liczby w porównaniu do 2013 r. o 13,8%.

Podpisany

Tabela 18 Oczyszczalnie ścieków w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków	4	5	5
ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków	108500	123500	123500

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ponadto w 2015 r. odnotowano pobór wody na poziomie 9 087,6 dam3, co oznaczało spadek w tym zakresie w porównaniu do 2013 r. aż o 16%. Stosunkowo najsilniejsze ograniczenie zużycia wody dotyczyło eksploatacji sieci wodociągowej, gdzie zmniejszyło się ono o 21,6%. W przypadku pozostałych segmentów spadek zużycia wody nie był tak odczuwalny (gospodarstwa domowe 3,1%; przemysł 1,5%).

Tabela 19 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dam3) w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Ogółem	10794,8	9778,7	9087,6
Przemysł	2559	2688	2521
rolnictwo i leśnictwo	0	81	81
eksploatacja sieci wodociągowej	8235,8	7009,7	6485,6
gospodarstwa domowe	4794,7	4771,2	4649,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W obrębie tej sfery mieszczą się zagadnienia związane bezpośrednio z przestrzenną funkcjonalnością miasta określającą w istotnym stopniu zakres możliwości swobodnej realizacji szeregu potrzeb mieszkańców. Wiąże się więc z tym bezpośrednio kwestia dostępności lokali mieszkalnych, a w tym budynków oddanych do użytku. W badanym okresie odnotowano wahania rynku w tym zakresie, jednak ostatecznie w 2015 roku w Tychach oddano ogółem 428 nowych mieszkań, co w porównaniu do 2014 r. stanowiło wzrost aż o 32% a w stosunku do 2013 r. o 5,7%. Jednocześnie w 2015 r. były to głównie lokale mieszkaniowe przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (59,6%) oraz indywidualne (39,1%). Należy również podkreślić, iż istotnemu spadkowi ulegała co roku liczba oddawanych mieszkań komunalnych, z 52 lokali w 2013 r. do zaledwie 6 lokali w 2015 r.

Podpisany

Tabela 20 Mieszkania oddane do użytkowania wg form budownictwa w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
mieszkania ogółem	405	325	428
mieszkania komunalne	52	22	6
mieszkania społeczne czynszowe	0	31	0
mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	147	127	255
mieszkania indywidualne	206	145	167

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na jakość sfery funkcjonalnej jest dostęp do obiektów handlowych, a więc swobodne nabywanie towarów i usług. Z danych GUS wynika, że w badanym okresie w Tychach funkcjonowało aż 5 hipermarketów i 17 supermarketów. Tyszanie mogli również zaopatrywać się w potrzebne produkty na 2 targowiskach funkcjonujących w obrębie miasta.

Tabela 21 Sklepy wg form organizacyjnych w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Hipermarkety	5	5	5
Supermarkety	14	17	17
domy handlowe	1	0	0
targowiska ogółem	2	2	2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Następna istotna kwestia podejmowana w ramach prezentowanej diagnozy dotyczyła dostępności instytucji wspomagających opiekę i wychowanie nad dziećmi. Możliwość korzystania z tego rodzaju wsparcia istotnie warunkuje ocenę organizacji przestrzenno-funkcjonalnej miasta w postrzeganiu jego mieszkańców. Szczególne znaczenie mają tutaj przedszkola, jako placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat (stan prawny na rok 2015), wspomagające indywidualny rozwój, zapewniające opiekę odpowiednią do potrzeb dziecka oraz przygotowujące do nauki w szkole. Jak wynika z danych GUS w 2015 r. w Tychach funkcjonowało łącznie 50 placówek tego typu (w tym: przedszkola, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz punkty przedszkolne). Należy jednak podkreślić, że liczba tych placówek uległa zmniejszeniu w stosunku do 2013 i 2014 r. W tym samym czasie ograniczeniu uległa również liczba oddziałów przedszkolnych, z 213 w 2013 r. i 214 w 2014 r. do 208 w roku 2015. Tendencja odwrotna występowała natomiast w przypadku liczby dostępnych miejsc w przedszkolach. Okazuje się bowiem, że corocznie

Podpisany

odnotowywano ich wzrost na poziomie około 2%. Nie zmienia to jednak faktu, że ogólna liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Tychach zmniejszała się w każdym roku osiągając w 2015 r. poziom 87% z 2013 r.

Tabela 22 Wychowanie przedszkolne ogółem w latach 2013-2015.

	2013	2014	2015
liczba przedszkoli ogółem	56	56	50
Oddziały	213	214	208
Miejsca	4 373	4 442	4 517
Dzieci	4 691	4 547	4 113

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sytuacja ta znalazła swoje odzwierciedlenie w wartościach wskaźników dotyczących dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Z dostępnych danych wynika bowiem, że udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przypadający na każdy tysiąc dzieci w wieku 3-5 lat wzrastał z kolejnym rokiem osiągając ostatecznie poziom 909 (110,5% w stosunku do 2013 r.) Co ważne dane dotyczące liczby dzieci przypadających na 1 miejsce w placówkach wychowania fizycznego również pozwalają zaobserwować pozytywne zmiany, polegające na obniżeniu wartości tego wskaźnika.

Tabela 23 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	822	875	909
dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,00	0,95	0,91

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z kolei dla osób przyjezdnych, nie będących mieszkańcami miasta, o istocie jego funkcjonalności decyduje również **dostęp do obiektów hotelowych oferujących usługi o różnym standardzie.** Tyska baza hotelowa obejmuje obiekty niemal w pełnym zakresie poziomów standardów określonych w międzynarodowym systemie „gwiazdkowym" Światowej Organizacja Turystyki Narodów Zjednoczonych (UNWTO). Stosunkowo najwięcej jest obiektów hotelowych spełniających standardy określone dla kategorii trzygwiazdkowej. Brakuje jedynie hotelu czterogwiazdkowego, który funkcjonował jeszcze w 2013 r.

Podpisany

Tabela 24 Hotele wg kategorii w latach 2013-2015.

	2013	2014	2015
hotele kategorii *****	1	1	1
hotele kategorii ****	1	0	0
hotele kategorii ***	5	6	6
hotele kategorii **	1	2	1
Hotele kategorii *	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sfera techniczna

Analiza tej sfery problemowej obejmować powinna kwestie związane ze stanem technicznym obiektów o przeznaczeniu mieszkaniowym, a więc przede wszystkim rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z tych obiektów.

Z danych GUS wynika, że tyskie zasoby mieszkaniowe w 2015 r. określane były na poziomie około 49,5 tyś. lokali mieszkaniowych obejmujących łączną powierzchnię ponad 3 mln m2. Jednocześnie odnotowywano systematyczny przyrost zasobów mieszkaniowych w kolejnych latach badanego okresu.

Tabela 25 Zasoby mieszkaniowe ogółem w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
Mieszkania	48 720	49 041	49 463
Izby	177 603	178 868	180 320
powierzchnia użytkowa mieszkań (m2)	3 101 990	3 134 762	3 170 401

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dla diagnozowanego obszaru zagadnieniowego istotny jest również fakt, iż w Tychach niemal wszystkie lokale mieszkalne wyposażone są w instalację wodociągową (99,8%), kanalizacyjną (99,6%) i centralne ogrzewanie (98,2%), co w zasadniczy sposób określa ich wartość rynkową a przede wszystkim komfort użytkowania.

Tabela 26 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
wodociąg	99,8	99,8	99,8
Łazienka	99,6	99,6	99,6
centralne ogrzewanie	98,2	98,2	98,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jednocześnie w mieszkaniach wchodzących w skład komunalnych zasobów przeprowadzane są regularne remonty obejmujące wymianę instalacji, poszycia dachowego

Podpisany

oraz stolarki budowlanej. Ich zakres zależny jest od zapotrzebowania i możliwości finansowych gminy określanych w kolejnych latach budżetowych.

Tabela 27 Remonty komunalnych zasobów mieszkaniowych w latach 2013-2015

	2013	2014	2015
roboty remontowe - wymiana instalacji; mieszkania w budynkach remontowanych	246	-	104
roboty remontowe - remont dachu; mieszkania w budynkach remontowanych;	47	-	0
roboty remontowe - remont dachu; mieszkania, których remont bezpośrednio dotyczył;	14	-	0
roboty remontowe - wymiana stolarki budowlanej; mieszkania w budynkach remontowanych	0	-	95
roboty remontowe - wymiana stolarki budowlanej; mieszkania, których remont bezpośrednio dotyczył	0	-	61

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

2.3. Analiza wskaźnikowa

Sfera społeczna

Z uwagi na fakt, iż siła oddziaływania procesu rewitalizacji powinna być skoncentrowana na działaniach służących niwelowaniu negatywnych zjawisk społecznych, to właśnie wyniki analizy w obrębie sfery społecznej stanowić powinny główną oś diagnozy obecnego stanu oraz planowania przyszłych zmian w mieście Tychy. Dlatego dziewiętnaście z trzydziestu sześciu wskaźników wyselekcjonowanych na potrzeby prezentowanej diagnozy, stanowiły dane ilustrujące specyfikę sytuacji mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych miasta Tychy. Obejmowały one swoim zakresem kwestie problemowe dotyczące: demografii, sytuacji bytowej, bezrobocia, wsparcia socjalnego, bezpieczeństwa oraz aktywności społecznej. Szczegółowe dane w tym zakresie zebrane zostały w tabeli 28.

Podejmując kwestię sytuacji demograficznej mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych analizowanej w oparciu o rozkład w trzech ekonomicznych grupach wiekowych należy wskazać, że aż w jedenastu jednostkach liczebny i procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym był większy niż mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (jednostki: 1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 16, 17, 20). Ponadto w części z tych jednostkach

Podpisany

procentowy udział osób w wieku produkcyjnym był mniejszy niż obliczony dla całego miasta, a więc sięgający poziomu 62,4% (jednostki: 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 19). Na tej podstawie wnioskować można, że to głównie w wyróżnionych obszarach miasta występuje omówiony wcześniej wzrost poziomu wskaźnika obciążenia demograficznego, co może wpływać negatywnie na sytuację gospodarki i systemu zabezpieczeń społecznych ponieważ potencjalnie generuje większe obciążenie koniecznością zapewnienia zabezpieczeń dla osób w wieku nieprodukcyjnym.

Sytuację tą potęgować może również fakt, iż w siedmiu wyróżnionych obszarach (jednostki: 1, 5, 11, 16, 17, 18, 21) procentowy udział nowonarodzonych w ogólnej liczbie mieszkańców, był niższy niż średnia wartość procentowa dla całego miasta obliczona na poziomie 1%.

Mając na uwadze zdiagnozowaną wcześniej stałą tendencję zmniejszania się liczby tyszan, ważna staje się kwestia migracji mieszkańców w obrębie poszczególnych jednostek analitycznych. Okazuje się, że w przypadku dziesięciu z nich liczbowy i procentowy udział wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego w 2015 r. był większy niż wartości dla wskaźnika określającego liczbowy i procentowy udział osób nowo zameldowanych w stosunku do liczby ich mieszkańców (jednostki: 1, 2, 6, 7, 11, 14, 16, 18, 20, 23). Oznacza to, że w przypadku tych obszarów występuje tendencja odpływu mieszkańców do innych części miasta lub całkowicie poza jego granice.

Podejmując próbę zilustrowania sfery społecznej w skali specyfiki poszczególnych jednostek analitycznych, konieczne jest objęcie analizą sytuacji kształtującej się na lokalnym rynku pracy. Mimo, że zgodnie z opisaną uprzednio ogólną tendencją zmniejszania się zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców Tychów, należy stwierdzić, że można wskazać obszary miasta, w których procentowy udział bezrobotnych w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym był wyższy niż wartość tego wskaźnika dla całego miasta obliczona na poziomie 2,9% (jednostki: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 16, 19, 22).

Potencjalność występowania stanu kryzysowego potęguje fakt, iż w części z tych jednostek procentowy udział bezrobotnych w grupie kobiet w wieku produkcyjnym jest również wyższy niż odnotowywany w tym samym czasie w skali całego miasta, a więc 3,5% (jednostki: 1, 2, 4, 6, 8, 10, 11, 19, 22, 23). Oznaczać to może kumulację w tych obszarach zdiagnozowanego wcześniej zjawiska feminizacji tyskiego bezrobocia. Równie istotna jest tutaj kwestia zjawiska bezrobocia wśród osób młodych, a więc do 35. roku życia, które w skali całego miasta obejmowało aż 33,4% zarejestrowanych bezrobotnych. Okazuje się, że problem ten dotyczy głównie dwunastu jednostek analitycznych, w których procentowy udział młodych wśród zarejestrowanych bezrobotnych był wyższy od wartości tego wskaźnika obliczanej dla miasta (jednostki: 1, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 21, 23, 24). Sytuacja ta z pewnością ma wpływ na poziom zapotrzebowania na wsparcie socjalne wśród mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych. Okazuje się, że chociaż w skali

Podpisany

całego miasta niespełna 3% mieszkańców objętych jest wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, to jednak są obszary, w których wartość tego wskaźnika jest znacznie wyższa (jednostki: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 22), co oznacza, że to właśnie mieszkańcy tych jednostek są głównymi beneficjentami socjalnej pomocy. Szczególnie istotna jest tutaj kwestia otrzymywania wsparcia ze względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność świadcząca o permanentność występującej sytuacji kryzysowej, która rozkłada się niemal identycznie w przestrzeni miasta (jednostki: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 19, 22).

Z kolei o poziomie zamożności mieszkańców poszczególnych obszarów miasta świadczyć może potencjalnie fakt posiadania samochodów osobowych, a w tym przede wszystkim pojazdów wyprodukowanych po 2009 roku, których zakup wymaga określonych nakładów finansowych. W skali całego miasta pojazdy te stanowiły 14,4% wszystkich zarejestrowanych. Jednocześnie w piętnastu jednostkach procentowy udział takich samochodów w stosunku do ogólnej liczby rejestrowanych pojazdów był niższy (jednostki: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 22).

Dla analizy sfery społecznej istotna jest również kwestia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz występowania zachowań wymagających reagowania służb bezpieczeństwa. Odwołać się tutaj można do danych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty" oraz interwencji Straży Miejskiej. W przypadku pierwszego z wyróżnionych wskaźników należy wykazać, że w 2015 r. programem tym objętych było 305 osób, co stanowiło jednocześnie 0,2% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Tymczasem, aż w dziewiętnastu jednostkach analitycznych wartość ta była wyższa bądź równa średniej obliczonej w skali całego miasta (jednostki: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23). Co ważne, równocześnie w jedenastu obszarach (jednostki: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 16, 17, 19, 22) średnia liczba interwencji Straży Miejskiej przekraczała wartość obliczoną dla miasta ogółem (9,2%). Na tej podstawie wnioskować można, że mieszkańcy i bywalcy tych części miasta narażeni się w szczególny sposób na potencjalne sytuacje zagrażające ich bezpieczeństwu.

W analizie sfery społecznej szczególne miejsce zajmować powinna kwestia aktywności społecznej i obywatelskiej podejmowanej przez mieszkańców danego miasta. Dlatego również w przypadku tyskiej diagnozy wybrano wskaźniki pomocne w określeniu specyfiki postaw mieszkańców poszczególnych części miasta. Za istotny miernik tej specyficznej formy aktywności uznaje się powszechnie liczbę organizacji pozarządowych działających na danym obszarze. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w skali całego miasta zarejestrowanych było łącznie 259 organizacji tego typu, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców, daje wartość 0,2. Schodząc na poziom jednostek analitycznych należy wskazać, że aż w szesnastu z nich średnia uzyskana w przeliczeniu na 100 mieszkańców była niższa (jednostki: 1, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24).

Podpisany

Kolejnym często stosowanym wskaźnikiem postawy obywatelskiej jest czynny udział we wszelkich referendach i organizowanych wyborach. W tym przypadku posłużono się danymi dotyczącymi skali udziału w głosowaniach dotyczących projektów zgłoszonych w ramach Tyskiego Budżetu Obywatelskiego. Okazuje się, że swój głos w zorganizowanych głosowaniach oddało łącznie 14921 tyszan (14,2%). Tymczasem niższą frekwencję niż obliczona dla całego miasta odnotowano w dziewięciu obszarach, które częściowo pokrywają się ze wskazanymi wcześniej jako posiadające najmniej organizacji pozarządowych (jednostki: 2, 3, 7, 14, 16, 17, 19, 20, 24).

Równie istotna jest liczba osób uczestniczących w Programie "Aktywni 60+", a wiec seniorów wykazujących chęć i gotowość do własnej aktywizacji w lokalnym środowisku. W skali całego miasta była to grupa 682 osób stanowiących jednocześnie 2,7% mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Tym razem wartości niższe od średniej dla Tychów pojawiły się w dwunastu wybranych częściach miasta (jednostki: 1, 2, 3 ,4, 6, 8, 11, 12, 15, 19, 21, 22).

Ostatnią z wybranych na potrzeby analizy zmienną istotnie warunkującą aktywność społeczną mieszkańców stanowiła liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów, koncertów oraz podobnych inicjatyw o charakterze integrującym lokalną społeczność. Dostępne dane w tym zakresie wskazują, że w całym mieście zorganizowanych było łącznie 107 wydarzeń tego typu. Jednocześnie procentowy udział zorganizowanych imprez w stosunku do ogólnej ich liczby był stosunkowo najmniejszy w przypadku szesnastu jednostek analitycznych (1, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24).

Podsumowanie sfery społecznej:

W celu przeprowadzenia diagnozy sfery społecznej właściwej dla określenia potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych części miasta dokonano analizy dziewiętnastu wyselekcjonowanych wskaźników, tj.: liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym; liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy; liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego; liczba osób nowo urodzonych; liczba zarejestrowanych bezrobotnych; liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet; liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 35 r. życia; liczba mieszkańców objętych wsparciem MOPS ze względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność; liczba mieszkańców objętych wsparciem MOPS – ogółem; liczba zarejestrowanych osobowych pojazdów samochodowych – ogółem i wyprodukowanych po 2009 r.; liczba ofiar przemocy domowej wg. procedury „Niebieska Karta”; liczba zgłoszeń interwencji do Straży Miejskiej; liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych; liczba osób głosujących w programie

Podpisany

Tyskiego Budżetu Obywatelskiego; liczba osób uczestniczących w programie „Aktywni 60+”; liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów, koncertów, itp.

Na podstawie danych zestawionych w tabeli 27 wnioskować można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta), to przede wszystkim 1, 2, 4, 6, 11, 16. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcia działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie.

Podpisany

Tabela 28: Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze społecznej

Sfera społeczna			dane podstawowe			Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Liczba mieszkańców ogółem	
807	2489	717	1926	2087	4013	**1**
20,1	62,0	17,9	48,0	52,0	3,1	
1659	5454	1592	4007	4698	8705	**2**
19,1	62,7	18,3	46,0	54,0	6,8	
138	1217	567	940	982	1922	**3**
7,2	63,3	29,5	48,9	51,1	1,5	
1558	4243	1172	3149	3824	6973	**4**
22,3	60,8	16,8	45,2	54,8	5,5	
208	971	272	744	707	1451	**5**
14,3	66,9	18,7	51,3	48,7	1,1	
1038	3025	870	2367	2566	4933	**6**
21,0	61,3	17,6	48,0	52,0	3,9	
1343	5196	2600	4103	5036	9139	**7**
14,7	56,9	28,4	44,9	55,1	7,1	
1353	3313	912	2488	3090	5578	**8**
24,3	59,4	16,3	44,6	55,4	4,4	
1383	2809	757	2280	2669	4949	**9**
27,9	56,8	15,3	46,1	53,9	3,9	
770	2354	663	1820	1967	3787	**10**
20,3	62,2	17,5	48,1	51,9	3,0	
2436	7928	1749	5896	6217	12113	**11**
20,1	65,5	14,4	48,7	51,3	9,5	
608	2390	781	1875	1904	3779	**12**
16,1	63,2	20,7	49,6	50,4	3,0	
1286	5114	1351	3835	3916	7751	**13**
16,6	66,0	17,4	49,5	50,5	6,1	
1718	4667	1060	3592	3853	7445	**14**
23,1	62,7	14,2	48,2	51,8	5,8	
346	1683	623	1247	1405	2652	**15**
13,0	63,5	23,5	47,0	53,0	2,1	
1938	4893	1237	3929	4139	8068	**16**
24,0	60,6	15,3	48,7	51,3	6,3	
1955	6026	1510	4619	4872	9491	**17**
20,6	63,5	15,9	48,7	51,3	7,4	
726	2601	778	2014	2091	4105	**18**
17,7	63,4	19,0	49,1	50,9	3,2	
751	1888	552	1542	1649	3191	**19**
23,5	59,2	17,3	48,3	51,7	2,5	
1413	4389	1185	3412	3575	6987	**20**
20,2	62,8	17,0	48,8	51,2	5,5	
171	829	277	616	661	1277	**21**
13,4	64,9	21,7	48,2	51,8	1,0	
320	1298	445	1009	1054	2063	**22**
15,5	62,9	21,6	48,9	51,1	1,6	
907	3497	801	2514	2691	5205	**23**
17,4	67,2	15,4	48,3	51,7	4,1	
218	1558	536	1149	1163	2312	**24**
9,4	67,4	23,2	49,7	50,3	1,8	
25050	79832	23007	61073	66816	127889	**Ogółem**
19,6	62,4	18,0	47,8	52,2	100	**% ogółem**

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet (stos. do liczby kobiet w wieku produkcyjnym)	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (stos. do liczby osób w wieku produkcyjnym)	Liczba osób urodzonych	Ilość osób wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego	Liczba osób nowo zameldowanych na pobyt stały i czasowy
63	118	38	242	182
5,2	4,7	0,9	6,0	4,5
116	201	104	472	455
4,3	3,7	1,2	5,4	5,2
13	20	25	76	130
2,1	1,6	1,3	4,0	6,8
101	179	84	338	371
4,8	4,2	1,2	4,8	5,3
11	20	10	47	76
2,5	2,1	0,7	3,2	5,2
74	134	46	272	157
5,1	4,4	0,9	5,5	3,2
87	154	87	467	325
3,4	3,0	1,1	5,1	3,6
70	133	65	253	302
4,2	4,0	1,2	4,5	5,4
45	99	51	218	262
3,4	3,5	1,0	4,4	5,3
39	61	44	106	134
3,5	2,6	1,2	2,8	3,5
138	188	109	544	423
3,7	2,4	0,9	4,5	3,5
25	44	43	113	159
2,2	1,8	1,1	3,0	4,2
71	119	94	339	396
3,0	2,3	1,2	4,4	5,1
72	133	79	374	267
3,3	2,8	1,1	5,0	3,6
24	40	26	69	139
2,9	2,4	1,0	2,6	5,2
78	142	79	394	325
3,4	2,9	0,9	4,9	4,0
74	128	83	366	373
2,6	2,1	0,9	3,9	3,9
33	56	36	183	162
2,7	2,2	0,9	4,5	3,9
41	64	32	100	139
4,5	3,4	1,1	3,1	4,4
41	91	71	328	270
2,0	2,1	1,0	4,7	3,9
8	11	7	31	56
2,0	1,3	0,5	2,4	4,4
43	74	22	116	172
6,8	5,7	1,1	5,6	8,3
58	93	69	243	231
3,5	2,7	1,3	4,7	4,4
6	14	34	49	157
0,8	0,9	1,5	2,1	6,8
1331	2316	1338	5740	5663
3,5	2,9	1,0	4,5	4,4

Liczba zarejestrowanych osobowych pojazdów samochodowych	Mieszkańcy objęci wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - ogółem	Mieszkańcy objęci wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, z względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 35 r. życia (stos. Do liczby bezrobotnych ogółem)
1489	255	103	43
7,8	6,4	2,6	36,4
2716	427	269	63
16,3	4,9	3,1	31,3
694	14	7	5
15,1	0,7	0,4	25,0
1970	402	250	48
9,8	5,8	3,6	26,8
602	27	13	4
11,5	1,9	0,9	20,0
2213	267	86	54
10,6	5,4	1,7	40,3
2930	383	196	50
11,2	4,2	2,1	32,5
1733	332	191	38
10,4	6,0	3,4	28,6
2438	204	112	29
11,6	4,1	2,3	29,3
1736	25	16	23
14,3	0,7	0,4	37,7
5211	240	120	74
11,3	2,0	1,0	39,4
1945	91	39	18
17,8	2,4	1,0	40,9
1736	91	45	45
29,1	1,2	0,6	37,8
2820	150	76	40
9,1	2,0	1,0	30,1
1136	27	15	16
23,9	1,0	0,6	40,0
3000	145	76	50
12,9	1,8	0,9	35,2
4694	93	68	43
14,3	1,0	0,7	33,6
1731	62	35	16
13,2	1,5	0,9	28,6
1454	89	52	19
38,9	2,8	1,6	29,7
2777	62	53	29
14,2	0,9	0,8	31,9
552	19	11	5
14,9	1,5	0,9	45,5
653	185	151	21
12,6	9,0	7,3	28,4
2238	65	41	36
16,7	1,2	0,8	38,7
940	18	11	5
15,9	0,8	0,5	35,7
49408	3673	2036	774
14,4	2,9	1,6	33,4

Podpisany

Liczba osób głosujących w TBO (stos. do liczby osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym)	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych	Liczba zgłoszeń interwencji do Straży Miejskiej	ofiar przemocy domowej wg. procedury "Niebie-	Liczba zarejestrowanych osobowych pojazdów samochodowych, wyprodukowanych po 2009r.
487	9	763	19	116
14,8	0,2	19,0	0,5	
902	23	922	20	443
12,7	0,3	10,6	0,2	
0	14	364	4	105
0,0	0,7	18,9	0,2	
907	18	883	23	193
15,6	0,3	12,7	0,3	
206	4	569	0	69
17,5	0,3	39,2	0,0	
919	6	491	16	235
22,6	0,1	10,0	0,3	
693	22	746	25	329
10,6	0,2	8,2	0,3	
791	18	507	17	181
17,0	0,3	9,1	0,3	
667	16	579	12	282
15,9	0,3	11,7	0,2	
140	5	237	5	249
4,5	0,1	6,3	0,1	
1490	10	720	33	588
14,4	0,1	5,9	0,3	
583	4	248	7	347
19,4	0,1	6,6	0,2	
1060	9	551	20	505
16,6	0,1	7,1	0,3	
774	10	420	10	256
12,1	0,1	5,6	0,1	
391	2	148	5	272
19,3	0,1	5,6	0,2	
897	13	781	26	386
13,1	0,2	9,7	0,3	
604	13	891	15	673
7,6	0,1	9,4	0,2	
946	7	196	13	228
28,4	0,2	4,8	0,3	
373	15	532	5	565
14,1	0,5	16,7	0,2	
295	15	558	11	394
5,1	0,2	8,0	0,2	
368	2	92	1	82
36,8	0,2	7,2	0,1	
498	9	267	7	82
30,8	0,4	12,9	0,3	
930	13	185	10	374
21,1	0,2	3,6	0,2	
0	2	147	1	149
0,0	0,1	6,4	0,0	
14921	259	11797	305	7103
14,2	0,2	9,2	0,2	

| | | |

Sfera gospodarcza

Istota diagnozy sfery gospodarczej polegać powinna na wskazaniu czynników mogących ograniczać rozwój ekonomiczny poszczególnych obszarów miasta. Dlatego również w tym zakresie dokonano selekcji czterech zmiennych pomocnych w określaniu potencjalnych stanów kryzysowych.

Pierwszą z nich jest liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych. Okazuje się, że wyróżnić można dwanaście obszarów, w których osiągnięte wartości plasowały się poniżej średniej dla miasta obliczonej na poziomie 9,9 (jednostki: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 11, 14, 16, 17, 18, 23).

Niemniej istotnym wskaźnikiem sytuacji gospodarczej danego obszaru może być liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (2013-2015). W skali całego miasta wsparcie tego typu uzyskało łącznie 339 przedsiębiorców, co stanowiło jednocześnie 2,7% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Tym razem wartości niższe niż średnia obliczona dla miasta odnotowano w jedenastu obszarach (jednostki: 1, 6, 7, 11, 13, 16, 19, 20, 21, 22, 24).

Kolejnym czynnikiem pomocnym w określeniu poziom rozwoju gospodarczego danego obszaru jest liczba budynków przemysłowych i biurowych stanowiących potencjalne miejsca funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w przypadku obiektów przemysłowych (618 ogółem) widoczna jest ich kumulacja w zaledwie dwóch jednostkach analitycznych (5 i 12), natomiast w pozostałych obszarach ich udział nie przekraczał 3% (jednostki: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 24). Również budynki biurowe (225 ogółem) dominują w dwóch wymienionych wcześniej jednostkach (5 i 12), a w pozostałych obszarach ich udział nie przekraczał 2,7 punktu procentowego (jednostki: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24).

- **<u>Podsumowanie sfery gospodarczej:</u>**

W celu przeprowadzenia diagnozy sfery gospodarczej właściwej dla określenia potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych części miasta dokonano analizy czterech wyselekcjonowanych wskaźników, tj.: liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych; liczby udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2013-2015; liczby budynków przemysłowych; liczby budynków biurowych.

Na podstawie danych zestawionych w tabeli 29 wnioskować można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta), to przede wszystkim 1, 6, 7, 11, 16. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie.

Podpisany

Tabela 29: Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza			dane podstawowe			Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych
Liczba budynków przemysłowych	Liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gosp. w latach 2013-2015	Liczba zarejestrowanych podmiotów gosp.	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Liczba mieszkańców ogółem	
11	4	265	1926	2087	4013	1
1,8	1,5	6,6	48,0	52,0	3,1	
6	24	799	4007	4698	8705	2
1,0	3,0	9,2	46,0	54,0	6,8	
5	8	197	940	982	1922	3
0,8	4,1	10,2	48,9	51,1	1,5	
5	19	338	3149	3824	6973	4
0,8	5,6	4,8	45,2	54,8	5,5	
81	23	213	744	707	1451	5
13,1	10,8	14,7	51,3	48,7	1,1	
31	2	485	2367	2566	4933	6
5,0	0,4	9,8	48,0	52,0	3,9	
3	8	471	4103	5036	9139	7
0,5	1,7	5,2	44,9	55,1	7,1	
3	17	450	2488	3090	5578	8
0,5	3,8	8,1	44,6	55,4	4,4	
4	27	740	2280	2669	4949	9
0,6	3,6	15,0	46,1	53,9	3,9	
11	16	427	1820	1967	3787	10
1,8	3,7	11,3	48,1	51,9	3,0	
3	10	846	5896	6217	12113	11
0,5	1,2	7,0	48,7	51,3	9,5	
262	15	541	1875	1904	3779	12
42,4	2,8	14,3	49,6	50,4	3,0	
1	16	811	3835	3916	7751	13
0,2	2,0	10,5	49,5	50,5	6,1	
6	21	593	3592	3853	7445	14
1,0	3,5	8,0	48,2	51,8	5,8	
20	13	318	1247	1405	2652	15
3,2	4,1	12,0	47,0	53,0	2,1	
3	9	794	3929	4139	8068	16
0,5	1,1	9,8	48,7	51,3	6,3	
32	34	784	4619	4872	9491	17
5,2	4,3	8,3	48,7	51,3	7,4	
0	12	315	2014	2091	4105	18
0,0	3,8	7,7	49,1	50,9	3,2	
50	14	744	1542	1649	3191	19
8,1	1,9	23,3	48,3	51,7	2,5	
1	17	1151	3412	3575	6987	20
0,2	1,5	16,5	48,8	51,2	5,5	
4	6	240	616	661	1277	21
0,6	2,5	18,8	48,2	51,8	1,0	
56	5	368	1009	1054	2063	22
9,1	1,4	17,8	48,9	51,1	1,6	
9	18	507	2514	2691	5205	23
1,5	3,6	9,7	48,3	51,7	4,1	
11	1	257	1149	1163	2312	24
1,8	0,4	11,1	49,7	50,3	1,8	
618	339	12654	61073	**66816**	**127889**	ogółem
100	**2,7**	**9,9**	**47,8**	**52,2**	**100**	% ogółem

| | | |

Sfera środowiskowa

Jak już wspomniano, ze sferą środowiskową związana jest bezpośrednio kwestia ochrony środowiska naturalnego, a więc podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiających zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej. Istotny jest tutaj również bezpośredni wpływ działalności ludzkiej na życie lokalnej społeczności. Dlatego na potrzeby analizy sfery środowiskowej wyselekcjonowano grupę czterech wskaźników, których wartości warunkować mogą potencjalność występowania stanów kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych stanowiących wyodrębnione części miasta.

Potencjalnym źródłem zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców jest obecność płyt i elementów azbestowych stosowanych powszechnie w przeszłości do wykończenia fasad budynków. Również w Tychach w dalszym ciągu znajdują się miejsca (budynki), z których nie usunięto tego zagrożenia. W skali całego miasta w 2015 roku obecność azbestu obliczano na poziomie około 530 ton. Jednocześnie kumulacja elementów wykonanych z tego materiału (powyżej 5% z ogólnej masy azbestowej) występowała w dziewięciu jednostkach analitycznych (5, 6, 10, 11, 16, 17, 18, 21, 22).

Niemniej istotnymi czynnikiem mogącym wpływać na stan zdrowia mieszkańców jest kwestia występowania hałasu, w tym szczególnie pochodzenia przemysłowego i drogowego. W Tychach występowanie hałasu obydwu typów rozciąga się na skali od 40 do ponad 80 decybeli (dB), przy czym na podstawie uzyskanych danych wyróżnić można jedenaście obszarów, w których natężenie hałasu przemysłowego sięga górnych wartości skali (jednostki: 1, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 19, 22). Natomiast w przypadku hałasu drogowego – jego natężenie utrzymuje się we wszystkich dwudziestu czterech jednostkach analitycznych na dość wysokim poziomie między 70 i ponad 80 dB.

Ostatni z wyróżnionych wskaźników to liczba terenów rekreacyjno-wypoczynkowych dostępnych w obrębie poszczególnych jednostek analitycznych. Okazuje się, że stosunkowo najmniej terenów tego typu (mniej niż 3% w ogólnej skali) występuje w obrębie jedenastu jednostek (1, 2, 3, 4, 6, 11, 15, 16, 18, 19, 24).

- **<u>Podsumowanie sfery środowiskowej:</u>**

W celu przeprowadzenia diagnozy sfery środowiskowej właściwej dla określenia potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych części miasta dokonano analizy czterech wyselekcjonowanych wskaźników, tj.: obecności azbestu; emisji hałasu typu przemysłowego i drogowego; dostępności terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Na podstawie danych zestawionych w tabeli 30 wnioskować można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta), to przede wszystkim następujące jednostki: 1, 5, 6, 10, 11, 16, 17, 18, 23.

Podpisany

Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie.

Podpisany

Tabela 30: Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa		dane podstawowe			Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych
Emisja hałasu przemysłowego (wartości maksymalne w dB)	Azbest (w tonach)	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Liczba mieszkańców ogółem	
65-70	0	1926	2087	4013	1
6	0,0	48,0	52,0	3,1	
50-55	16,8	4007	4698	8705	2
4	3,2	46,0	54,0	6,8	
50-55	0	940	982	1922	3
3	0,0	48,9	51,1	1,5	
40-45	0	3149	3824	6973	4
1	0,0	45,2	54,8	5,5	
70-75	36,9	744	707	1451	5
8	7,0	51,3	48,7	1,1	
65-70	27,3	2367	2566	4933	6
6	5,2	48,0	52,0	3,9	
45-50	0	4103	5036	9139	7
2	0,0	44,9	55,1	7,1	
45-50	0	2488	3090	5578	8
2	0,0	44,6	55,4	4,4	
55-60	1,3	2280	2669	4949	9
4	0,2	46,1	53,9	3,9	
60-65	50,6	1820	1967	3787	10
5	9,6	48,1	51,9	3,0	
60-65	117,7	5896	6217	12113	11
5	22,2	48,7	51,3	9,5	
70-75	14,4	1875	1904	3779	12
7	2,7	49,6	50,4	3,0	
50-55	13,8	3835	3916	7751	13
3	2,6	49,5	50,5	6,1	
65-70	19	3592	3853	7445	14
6	3,6	48,2	51,8	5,8	
45-50	2	1247	1405	2652	15
2	0,4	47,0	53,0	2,1	
60-65	75,6	3929	4139	8068	16
5	14,3	48,7	51,3	6,3	
60-65	31	4619	4872	9491	17
5	5,9	48,7	51,3	7,4	
BD	40,7	2014	2091	4105	18
0	7,7	49,1	50,9	3,2	
65-70	8	1542	1649	3191	19
6	1,5	48,3	51,7	2,5	
40-45	0	3412	3575	6987	20
1	0,0	48,8	51,2	5,5	
45-50	35,7	616	661	1277	21
2	6,7	48,2	51,8	1,0	
70-75	34,2	1009	1054	2063	22
7	6,5	48,9	51,1	1,6	
45-50	1,5	2514	2691	5205	23
2	0,3	48,3	51,7	4,1	
BD	3,2	1149	1163	2312	24
0	0,6	49,7	50,3	1,8	
40-80 i > 80	529,8	**61073**	**66816**	**127889**	**ogółem**
X	**100,0**	**47,8**	**52,2**	**100**	**% ogółem**

| | | |

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na potrzeby analizy wskaźnikowej sfery przestrzenno-funkcjonalnej wyselekcjonowano zestaw sześciu zmiennych, których odchylenia wartości od średniej obliczonej na poziomie całego miasta świadczyć mogą o występowaniu stanów kryzysowych w poszczególnych obszarach miasta wyróżnionych jaki jednostki analityczne.

W tym zestawie znalazła się liczba mieszkań komunalnych dostępnych dla mieszkańców poszczególnych części miasta. Okazuje się, że stosunkowo najmniej mieszkań tego typu zlokalizowanych jest w osiemnastu jednostkach (3, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24) gdzie obejmują one mniej niż 3,7% zasobów mieszkaniowych, a więc wartość stanowiącą średnią dla całego miasta.

W ocenie poziomu rozwoju sfery przestrzenno-funkcjonalnej istotny jest również dostęp do różnego typu instytucji i punktów usługowych umożliwiających zaspakajanie potrzeb różnego typu. Dlatego na potrzeby prezentowanej analizy odwołano się do danych odnoszących się do liczebności budynków związanych z prowadzaniem działalności wybranego typu. Po pierwsze, dostępność szpitali i zakładów opieki medycznej. W skali całego miasta funkcjonują 44 obiekty tego typu, co daje wartość 0,03 na 100 mieszkańców. Jednak ich przestrzenne rozlokowanie jest zróżnicowane. Stosunkowo najmniej szpitali i zakładów opieki medycznej ulokowanych jest w szesnastu wyróżnionych obszarach miasta (jednostki: 1, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24). Po drugie, dostępność budynków handlowo-usługowych, których liczebność w skali całego miasta w 2015 roku określana była na poziomie 824, co dawało jednocześnie wartość 0,6 na 100 mieszkańców. Również w tej kwestii występuje w Tychach nierównomierne rozlokowanie. Najmniej obiektów tego typu przypadających na liczbę mieszkańców, dostępnych jest w dwunastu jednostkach analitycznych (1, 2, 6, 8, 10, 11, 13, 16, 18, 20, 23, 24). Po trzecie, liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu, których ogólna liczna w skali miasta obejmowała 142 obiekty, ze średnią 0,1 na 100 mieszkańców. Okazuje się, że niższe natężenie budynków tego typu występuje w czternastu jednostkach analitycznych (1, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 23, 24).

Dla oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej niemniej istotna jest kwestia dostępności sieci komunikacji publicznej, a więc liczba przystanków, z których korzystać mogą mieszkańcy i bywalcy poszczególnych części miasta. Punktów tego typu w mieście jest łącznie 326, co daje jednocześnie wartość 0,3 na 100 mieszkańców. Pod tym względem gorzej zaopatrzonych jest siedemnaście jednostek analitycznych (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 23).

W końcu ostatni z wyselekcjonowanych wskaźników dotyczy liczby miejsc dostępnych w przedszkolach publicznych. W skali całego miasta naliczono ich 2887, a więc 2,3 na 100 mieszkańców. Okazuje się, że w jedenastu jednostkach (1, 3, 6, 10, 11, 14, 15,

Podpisany

16, 17, 18, 19) stosunek liczby dostępnych miejsc w przedszkolach do ogólnej liczby mieszkańców jest niższy niż średnia obliczona dla miasta.

- **Podsumowanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej:**

W celu przeprowadzenia diagnozy sfery przestrzenno-funkcjonalnej właściwej dla określenia potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych części miasta dokonano analizy sześciu wyselekcjonowanych wskaźników, tj.: liczby mieszkań komunalnych; liczby szpitali i zakładów opieki medycznej; liczby budynków handlowo-usługowych; liczby budynków oświaty, nauki, kultury i sportu; liczby przystanków komunikacji publicznej; liczby miejsc w przedszkolach publicznych.

Na podstawie danych zestawionych w tabeli 31 wnioskować można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta), to przede wszystkim następujące jednostki: 1, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 24. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie.

Podpisany

Tabela 31: Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna		dane podstawowe			Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych
Liczba szpitali i zakładów opieki medycznej	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Liczba mieszkańców ogółem	
1	719	1926	2087	4013	**1**
0,02	17,9	48,0	52,0	3,1	
2	1145	4007	4698	8705	**2**
0,08	13,15	46,0	54,0	6,8	
2	0	940	982	1922	**3**
0,1	0,0	48,9	51,1	1,5	
3	1102	3149	3824	6973	**4**
0,07	15,8	45,2	54,8	5,5	
0	0	744	707	1451	**5**
0,0	0,0	51,3	48,7	1,1	
1	28	2367	2566	4933	**6**
0,02	0,6	48,0	52,0	3,9	
1	539	4103	5036	9139	**7**
0,01	5,9	44,9	55,1	7,1	
1	676	2488	3090	5578	**8**
0,02	12,1	44,6	55,4	4,4	
6	283	2280	2669	4949	**9**
0,1	5,7	46,1	53,9	3,9	
1	2	1820	1967	3787	**10**
0,03	0,1	48,1	51,9	3,0	
1	82	5896	6217	12113	**11**
0,01	0,7	48,7	51,3	9,5	
1	7	1875	1904	3779	**12**
0,03	0,2	49,6	50,4	3,0	
4	0	3835	3916	7751	**13**
0,08	0,0	49,5	50,5	6,1	
4	0	3592	3853	7445	**14**
0,07	0,0	48,2	51,8	5,8	
0	0	1247	1405	2652	**15**
0,0	0,0	47,0	53,0	2,1	
1	27	3929	4139	8068	**16**
0,01	0,3	48,7	51,3	6,3	
2	0	4619	4872	9491	**17**
0,02	0,0	48,7	51,3	7,4	
0	29	2014	2091	4105	**18**
0,0	0,7	49,1	50,9	3,2	
9	17	1542	1649	3191	**19**
0,3	0,5	48,3	51,7	2,5	
1	0	3412	3575	6987	**20**
0,01	0,0	48,8	51,2	5,5	
0	0	616	661	1277	**21**
0,0	0,0	48,2	51,8	1,0	
2	28	1009	1054	2063	**22**
0,1	1,4	48,9	51,1	1,6	
0	23	2514	2691	5205	**23**
0,0	0,4	48,3	51,7	4,1	
1	0	1149	1163	2312	**24**
0,04	0,0	49,7	50,3	1,8	
44	**4707**	**61073**	**66816**	**127889**	**ogółem**
0,03	**3,7**	**47,8**	**52,2**	**100**	**% ogółem**

ŁĄCZ-NIE	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych	Liczba przystanków komunikacji publicz-nej (miejskiej)	Liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu	Liczba budynków handlowo-usługowych
	100	3	6	9
5	2,3	0,1	0,1	0,2
	340	11	15	18
2	3,9	0,1	0,2	0,2
	0	1	1	14
3	0,0	0,1	0,2	0,7
	227	9	6	38
2	3,3	0,1	0,1	0,7
	41	27	3	21
2	2,8	1,9	0,2	1,4
	124	18	2	39
6	2,3	0,3	0,04	0,5
	240	8	8	67
3	2,6	0,1	0,1	0,7
	0	8	27	23
3	0,0	0,1	0,5	0,4
	150	6	11	30
1	3,0	0,1	0,2	0,7
	0	19	0	28
5	0,0	0,5	0,0	0,7
	150	6	13	37
6	1,2	0,05	0,1	0,3
	135	69	11	80
2	3,6	1,8	0,3	2,1
	218	4	2	15
4	2,8	0,1	0,03	0,2
	165	6	6	48
4	2,22	0,1	0,1	0,7
	0	27	0	17
4	0,0	1,0	0,0	0,7
	188	10	3	48
6	2,3	0,1	0,04	0,6
	147	18	1	49
5	1,5	0,2	0,01	0,7
	0	6	2	17
5	0,0	0,1	0,08	0,4
	0	10	7	109
3	0,0	0,3	0,2	3,4
	190	8	4	11
5	2,72	0,1	0,1	0,2
	74	12	2	32
2	5,8	0,9	0,2	2,5
	107	18	7	45
1	5,2	0,9	0,3	2,2
	175	10	3	20
5	3,4	0,2	0,1	0,4
	116	12	2	9
4	5,0	0,5	0,1	0,4
X	**2887**	**326**	**142**	**824**
X	**2,3**	**0,3**	**0,1**	**0,6**

legenda

odchylenia wartości wskaźników obliczanych na poziomie jednostek analitycznych (wartość wyższa lub niższa) od wartości wskaźników obliczonych dla całego miasta, warunkujące występowanie stanu kryzysowego w obrębie badanego zjawiska

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Sfera techniczna

Na potrzeby analizy sfery technicznej wyróżniono trzy ostatnie wskaźniki, na podstawie których, podobnie jak w pozostałych sferach dokonano wstępnego określenia stanów kryzysowych występujących w poszczególnych jednostkach analitycznych.

Pierwszym z nich jest liczba pozwoleń na budowę lub rozbudowę wydawanych dla obszarów wchodzących w skład poszczególnych jednostek analitycznych. Liczby te świadczyć mogą o popularności i możliwościach rozwojowych poszczególnych części miasta. Okazuje się, że chociaż w 2015 r. wydano łącznie 1121 pozwoleń tego typu (0,9% ogólnej liczby mieszkańców), to jednak stosunkowo najmniejszą popularnością pod tym względem cieszyły się tereny wchodzące w skład szesnastu jednostek (1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 23).Poza tym o skali zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta świadczy również obecność nieużytków terenu. W skali całego miasta występowało 105 obszarów tego typu, a stosunkowo największy ich udział procentowy (ponad 5%) zlokalizowano w dziesięciu jednostkach (1, 5, 6, 9, 11, 12, 16, 21, 22, 24). Ostatni z zastosowanych wskaźników odnosił się do liczby latarni ulokowanych na danym terenie, jako elementów jego „uzbrojenia" sprzyjających jego dalszemu rozwojowi i zasiedlaniu, a także wpływających na poprawę poziomu bezpieczeństwa. W skali całego miasta rozlokowanych jest łącznie 15601 latarni, z czego stosunkowo najmniej (bo poniżej 4%) ulokowanych jest w siedemnastu jednostkach (1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24).

- **Podsumowanie sfery technicznej:**

W celu przeprowadzenia diagnozy sfery technicznej właściwej dla określenia potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych części miasta dokonano analizy trzech wyselekcjonowanych wskaźników, tj.: liczby pozwoleń na budowę/przebudowę; liczby nieużytków terenu; liczby latarni. Na podstawie danych zestawionych w tabeli 32 wnioskować można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta), to przede wszystkim 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 23, 24. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie.

Podpisany

Tabela 32 Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze technicznej

3	Sfera techniczna			dane podstawowe			Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych
ŁĄCZNIE	Liczba latarni	Nieużytki terenu	Liczba pozwoleń na budowę/ rozbudowę	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Liczba mieszkańców ogółem	
3	485	6	13	1926	2087	4013	1
	3,1	5,7	0,3	48,0	52,0	3,1	
2	493	0	26	4007	4698	8705	2
	3,2	0,0	0,3	46,0	54,0	6,8	
2	337	0	4	940	982	1922	3
	2,2	0,0	0,2	48,9	51,1	1,5	
2	295	0	17	3149	3824	6973	4
	1,9	0,0	0,2	45,2	54,8	5,5	
1	1139	7	89	744	707	1451	5
	7,3	6,7	6,1	51,3	48,7	1,1	
2	619	7	146	2367	2566	4933	6
	4,0	6,7	3,0	48,0	52,0	3,9	
2	589	3	24	4103	5036	9139	7
	3,8	2,9	0,3	44,9	55,1	7,1	
1	701	0	18	2488	3090	5578	8
	4,5	0,0	0,3	44,6	55,4	4,4	
1	693	5	18	2280	2669	4949	9
	4,4	4,8	0,4	46,1	53,9	3,9	
2	445	5	18	1820	1967	3787	10
	2,9	4,8	0,5	48,1	51,9	3,0	
3	620	7	18	5896	6217	12113	11
	4,0	6,7	0,1	48,7	51,3	9,5	
1	2757	6	183	1875	1904	3779	12
	17,7	5,7	4,8	49,6	50,4	3,0	
2	336	4	13	3835	3916	7751	13
	2,2	3,8	0,2	49,5	50,5	6,1	
2	577	1	24	3592	3853	7445	14
	3,7	1,0	0,3	48,2	51,8	5,8	
1	493	4	63	1247	1405	2652	15
	3,2	3,8	2,4	47,0	53,0	2,1	
3	424	6	6	3929	4139	8068	16
	2,7	5,7	0,1	48,7	51,3	6,3	
1	698	3	75	4619	4872	9491	17
	4,5	2,9	0,8	48,7	51,3	7,4	
2	171	4	9	2014	2091	4105	18
	1,1	3,8	0,2	49,1	50,9	3,2	
0	869	3	38	1542	1649	3191	19
	5,6	2,9	1,2	48,3	51,7	2,5	
1	469	2	69	3412	3575	6987	20
	3,0	1,9	1,0	48,8	51,2	5,5	
1	536	5	85	616	661	1277	21
	3,4	4,8	6,7	48,2	51,8	1,0	
1	962	11	61	1009	1054	2063	22
	6,2	10,5	3,0	48,9	51,1	1,6	
2	568	4	27	2514	2691	5205	23
	3,6	3,8	0,5	48,3	51,7	4,1	
2	325	12	78	1149	1163	2312	24
	2,1	11,4	3,4	49,7	50,3	1,8	
X	**15601**	**105**	**1122**	**61073**	**66816**	**127889**	ogółem
X	**100**	**100**	**0,9**	**47,8**	**52,2**	**100**	% ogółem

Legenda

odchylenia wartości wskaźników obliczanych na poziomie jednostek analitycznych (wartość wyższa lub niższa) od wartości wskaźników obliczonych dla całego miasta, warunkujące występowanie stanu kryzysowego w obrębie badanego zjawiska

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

- **Podsumowanie analizy wskaźnikowej w pięciu sferach funkcjonalnych**

W wyniku kumulacji odchylenia wartości wskaźników obliczanych na poziomie jednostek analitycznych (wartość wyższa lub niższa) od wartości wskaźników obliczonych dla całego miasta, udało się zdiagnozować występowanie stanów kryzysowych w każdej z pięciu analizowanych sfer funkcjonowania poszczególnych jednostek analitycznych. Sumaryczne zestawienie odchyleń wartości wskaźników stanowiących podstawę dla wyodrębnienia stanów kryzysowych przedstawione zostało w tabeli 32.

Na tej podstawie dokonano również przekrojowej analizy stanów kryzysowych charakterystycznych dla poszczególnych jednostek analitycznych, których sytuacja rozwojowa jest istotnie zróżnicowana w skali całego miasta. Okazało się bowiem, że wymagana w założeniach metodologicznych przeprowadzonej diagnozy, kumulacja stanów kryzysowych we wszystkich pięciu sferach funkcjonalnych występuje w czterech jednostkach analitycznych (1, 6, 11, 16). To one zatem stanowią potencjalny obszar kryzysowy wymagający interwencji w ramach przygotowanego *Programu Rewitalizacji dla Miasta Tychy.* W przypadku pozostałych jednostek analitycznych występowało silne zróżnicowanie potencjalnych stanów kryzysowych. W dwóch obszarach zdiagnozowano kryzys sfery środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (18, 10). Cztery jednostki borykają się z problemami w obrębie sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (13, 14, 23, 24). Rozwój kolejnych części miasta ograniczają problemy w sferze społecznej i technicznej (2, 4), przestrzenno-funkcjonalnej (15,20) lub środowiskowej (5, 22). W pojedynczych obszarach występuje kryzys sfery środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej (17); gospodarczej i technicznej (7) lub technicznej (3).

Należy jednocześnie podkreślić, że w obrębie całego miasta znajdują się również obszary, co do których na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej można stwierdzić, iż są one wolne od sytuacji kryzysowych w każdej z analizowanych sfer funkcjonalnych. Mowa tutaj o pięciu jednostkach analitycznych, w których nie odnotowano kumulacji odchyleń wartości wskaźników decydujących o występowaniu potencjalnych stanów kryzysowych (8, 9, 12, 19, 21).

Tabelaryczno-graficzne zestawienie powyższych korelacji kryzysowych zawarte zostało w tabeli 33.

Podpisany

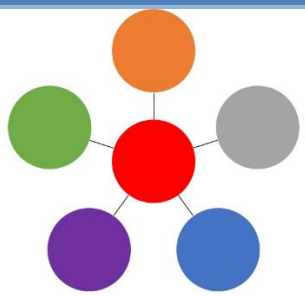
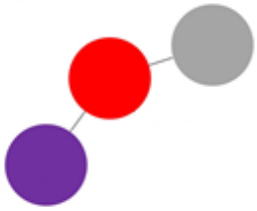
Tabela 33 Wskaźniki stanów kryzysowych w pięciu sferach funkcjonalnych

Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
19	Sfera społeczna	17	12	5	12	3	16	11	10	9	6	12	4	4	8	5	14	9	7	8	9	5	8	7	4
4	Sfera gospodarcza	4	3	2	3	0	4	4	3	2	2	4	0	3	3	2	4	3	3	1	3	3	1	3	3
4	Sfera środowiskowa	3	2	2	2	3	4	1	1	1	3	4	2	2	2	2	4	3	3	2	2	2	3	1	2
6	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	5	2	3	2	2	6	3	3	1	5	6	2	4	4	4	6	5	5	3	5	2	1	5	4
3	Sfera techniczna	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	3	1	2	2	1	3	1	2	0	1	1	1	2	2
36	ogólny stan kryzysowy	32	21	14	21	9	32	21	18	14	18	29	9	15	19	14	31	21	20	14	20	13	14	18	15
Legenda:			Zdiagnozowane stany kryzysowe w sferach funkcjonalnych poszczególnych jednostek analitycznych miasta																						

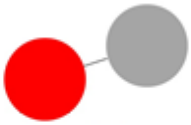
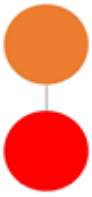
Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

Tabela 34: Rozkład stanów kryzysowych w jednostkach analitycznych miasta

Zdiagnozowane stany kryzysowe	Jednostki analityczne miasta, w których zdiagnozowano występowanie stanów kryzysowych
	1 (A – osiedle Anna); 6 (Czułów i Zwierzyniec Zachodni); 11 (H – osiedle Honorata i Ł – osiedle Łucja); 16 (N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga);
	18 (R – osiedle Regina); 10 (Glinka i Suble);
	2 (B – osiedle Barbara); 4 (C – osiedle Celina);
	7 (D – osiedle Dorota i G – osiedle Genowefa);
	13 (K – osiedle Karolina i siodle L – Lucyna i osiedle Cztery Pory Roku); 14 (M – osiedle Magdalena i U – osiedle Urszula); 23 (Z – osiedle Zuzanna i Z1); 24 (Żwaków);

Podpisany

	17 (Paprocany – osiedla: Paulina, Olga, Teresa i Weronika Wschodnia);
	5 (Cielmice osiedle Ogrodnik); 22 (Wilkowyje);
	3 (osiedle Balbina);
	15 (Mąkołowiec, Koźlina, Radziejówka); 20 (T – osiedle Teresa i W – Weronika Zachodnia);
	8 (E – osiedle Ewa); 9 (F – osiedle Felicja i Zawiść); 12 (Jaroszowice, Urbanowice, Wygorzele); 19 (Stare Tychy); 21 (Wartogłowiec i Zwierzyniec Wschodni);

Legenda:

Stan kryzysowy;
Kryzys w obrębie sfery społecznej;
Kryzys w obrębie sfery gospodarczej;
Kryzys w obrębie sfery środowiskowej;
Kryzys w obrębie sfery przestrzenno-funkcjonalnej;
Kryzys w obrębie sfery technicznej;
Brak stanów kryzysowych;

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

2.4. Analiza kartograficzna

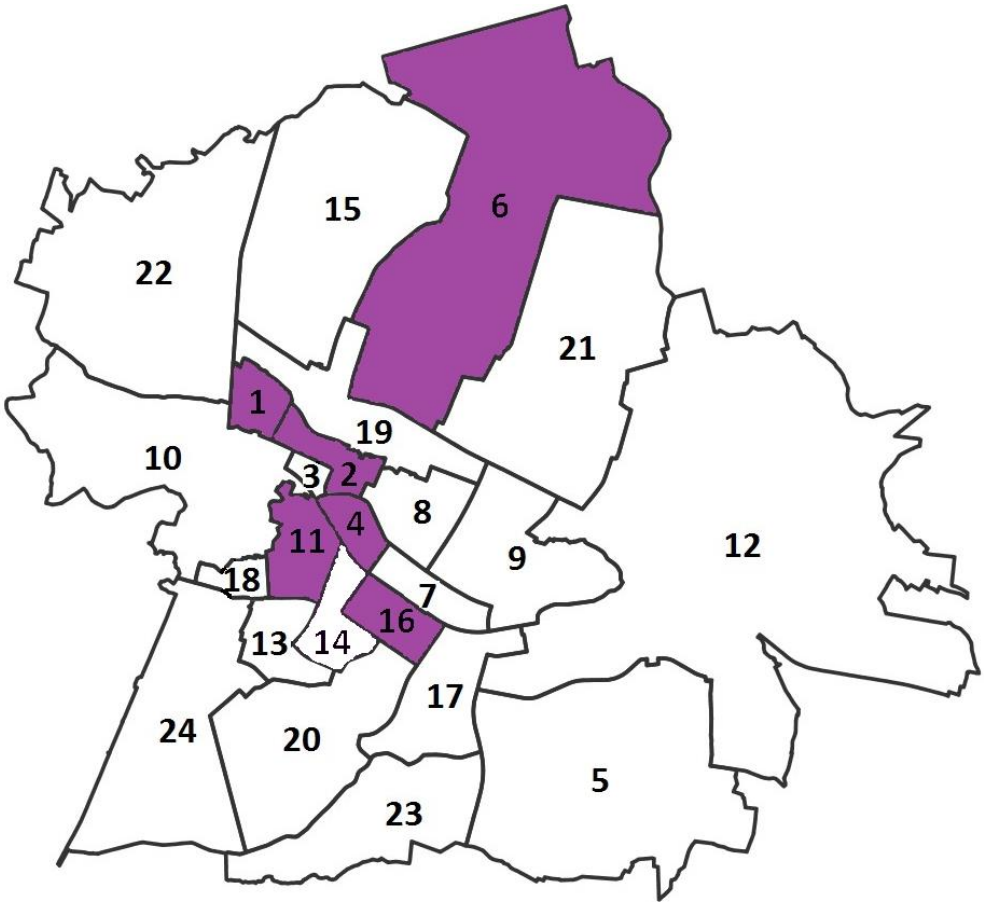
Zgodnie z założeniami przyjętej metodologii diagnozy prowadzonej na potrzeby opracowania *Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy*, jej kolejny etap stanowi analiza kartograficzna. Jak już wyjaśniono jest to technika umożliwiająca analizę przestrzenną wybranego obszaru, w tym przypadku terytorium miasta Tychy, dzięki wykorzystaniu zobrazowań kartograficznych w postaci map. Technika ta pozwala również na prezentowanie za pomocą diagramów zjawisk w przestrzeni, których rozmiary są odmienne dla poszczególnych wielkości zjawiska. W niniejszym opracowaniu analiza kartograficzna przeprowadzona została na poziomie dwudziestu czterech jednostek analitycznych w wymiarze pięciu sfer problemowych (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej), w oparciu o przeanalizowane uprzednio dane wskaźnikowe. Umożliwiło to uchwycenie specyfiki aktualnej sytuacji w poszczególnych obszarach miasta, a w konsekwencji wyznaczenia obszarów wymagających interwencji i szczególnego wsparcia ze względu na występujące tam stany kryzysowe. W zastosowanej metodologii przyjęto założenie, że kumulacja odchylenia wartości wskaźników obliczanych na poziomie jednostek analitycznych (wartość wyższa lub niższa) od wartości wskaźników obliczonych dla całego miasta, warunkuje występowanie stanu kryzysowego w określonej sferze funkcjonowania poszczególnych jednostek analitycznych. W kolejnym etapie analizy występowania stanów kryzysowych we wszystkich pięciu sferach w poszczególnych jednostkach analitycznych będzie dopiero podstawą dla wyznaczania obszarów miasta wymagających rewitalizacji.

Podpisany

Sfera społeczna

Na podstawie analizy zebranych danych wskaźnikowych stwierdzić można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta) w sferze społecznej, to przede wszystkim 1, 2, 4, 6, 11, 16. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcia działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie (rysunek 4).

Rysunek 4 Stan kryzysowy w sferze społecznej – analiza kartograficzna

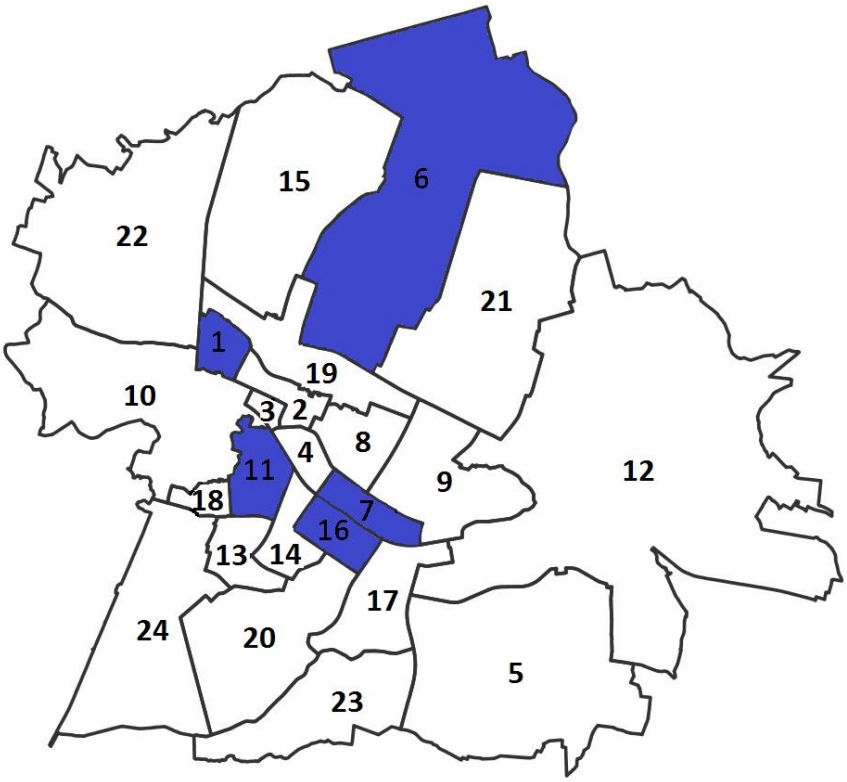
Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

Sfera gospodarcza

Na podstawie analizy zebranych danych wskaźnikowych stwierdzić można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta) w sferze gospodarczej, to przede wszystkim 1, 6, 7, 11, 16. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcia działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie (rysunek 5).

Rysunek 5 Stan kryzysowy w sferze gospodarczej – analiza kartograficzna

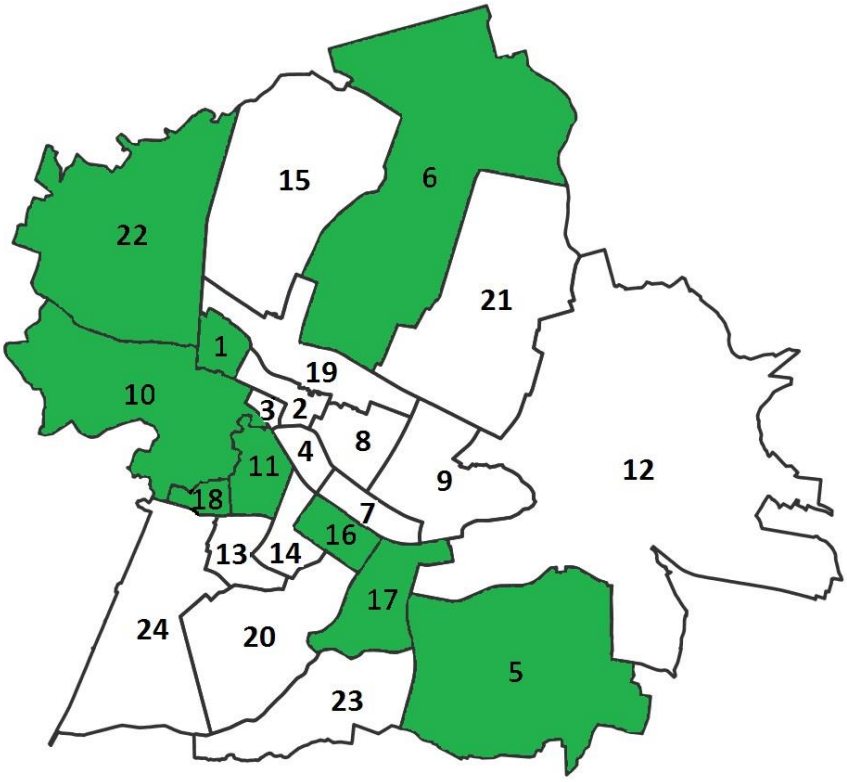
Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

Sfera środowiskowa

Na podstawie analizy zebranych danych wskaźnikowych stwierdzić można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta) w sferze środowiskowej, to przede wszystkim następujące jednostki: 1, 5, 6, 10, 11, 16, 17, 18, 22. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie (rysunek 6).

Rysunek 6 Stan kryzysowy w sferze środowiskowej – analiza kartograficzna

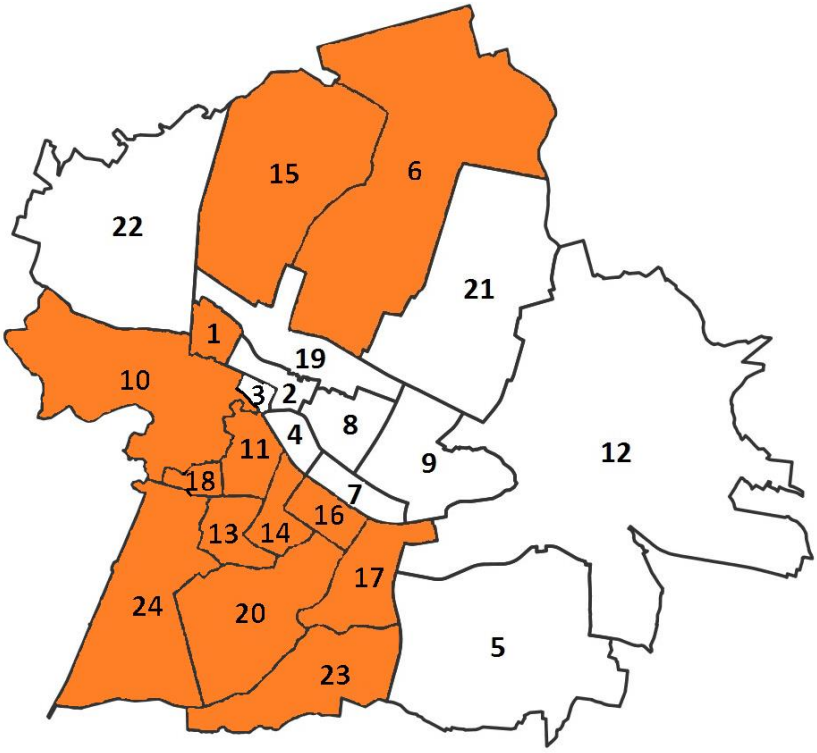
Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na podstawie analizy zebranych danych wskaźnikowych stwierdzić można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, to przede wszystkim 1, 6, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 24. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie (Rysunek 7).

Rysunek 7 Stan kryzysowy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej – analiza kartograficzna

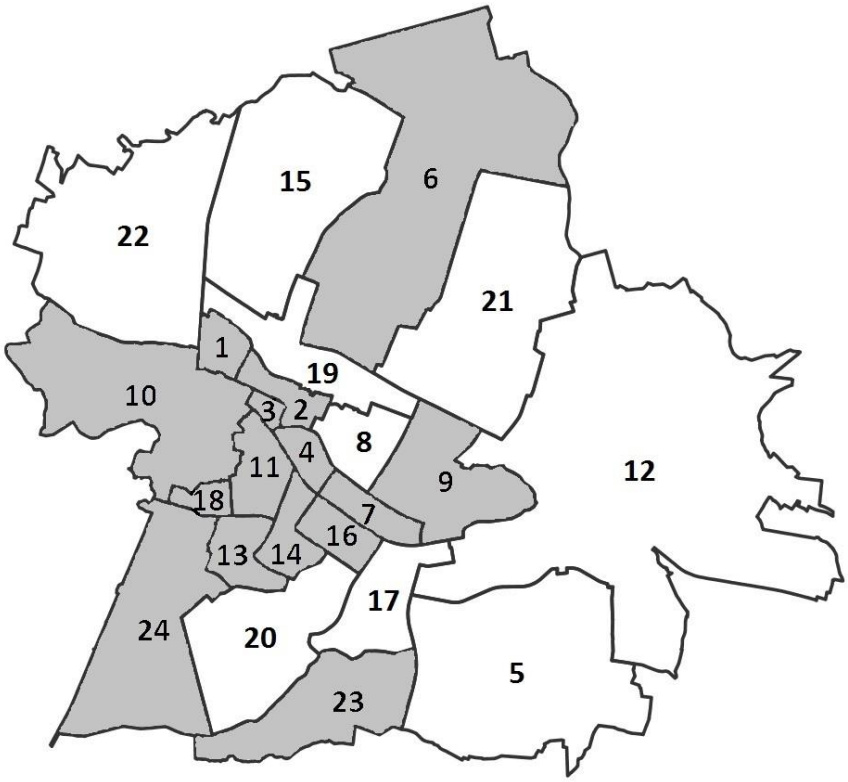
Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

Sfera techniczna

Na podstawie analizy zebranych danych wskaźnikowych stwierdzić można, że obszary miasta, w których odnotowano kumulację wartości poszczególnych wskaźników określanych jako odzwierciedlenie zjawisk negatywnych (wartości niższe lub wyższe dla średniej w skali całego miasta) w sferze technicznej, to przede wszystkim 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 23, 24. Mieszkańcy właśnie tych części miasta narażeni są zatem w największym stopniu na odczuwanie stanów kryzysowych wymagających podjęcie działań niwelujących ich negatywne oddziaływanie (rysunek 8).

Rysunek 8 Stan kryzysowy w sferze technicznej – analiza kartograficzna

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

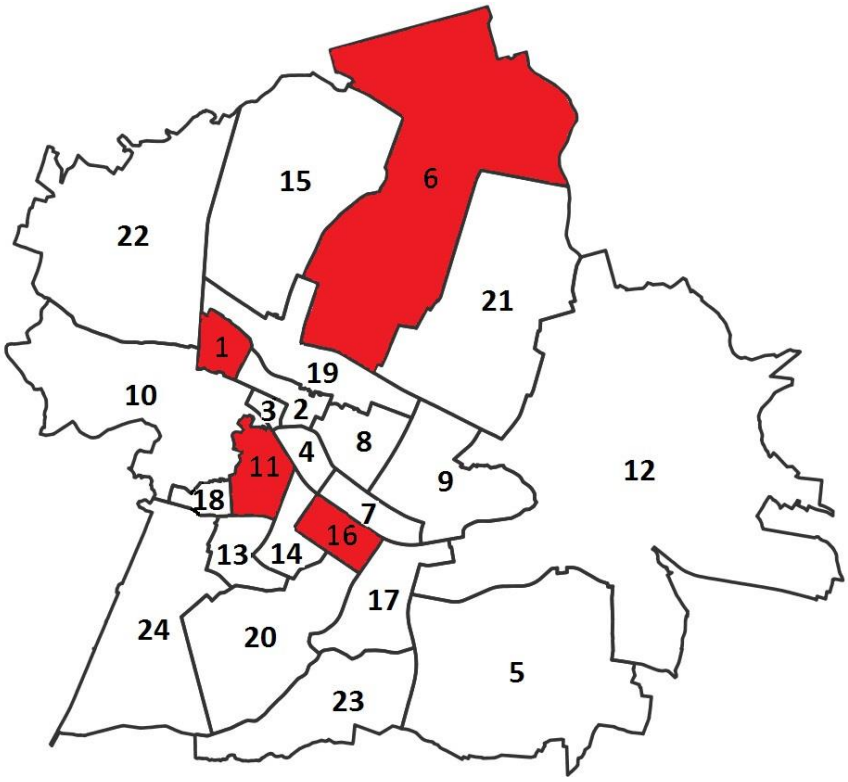
- **<u>Podsumowanie analizy kartograficznej</u>**

Analizy kartograficznej przeprowadzona została na poziomie dwudziestu czterech jednostek analitycznych w wymiarze pięciu sfer problemowych (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej), w oparciu o przeanalizowane uprzednio dane wskaźnikowe. Umożliwiło to uchwycenie specyfiki sytuacji w poszczególnych obszarach miasta, a w konsekwencji wyznaczenie czterech jednostek analitycznych wymagających interwencji i szczególnego wsparcia ze względu na występujące tam

Podpisany

kumulacje stanów kryzysowych w pięciu sferach funkcjonalnych. Mowa tutaj o następujących obszarach: 1, 6, 11 oraz 16.

Rysunek 9 Kumulacja stanów kryzysowych w pięciu sferach funkcjonalnych w wybranych obszarach miasta Tychy – analiza kartograficzna

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

2.5. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszarów rewitalizacji

Jak już wskazano w opisie metodologii diagnozy przeprowadzonej na potrzeby opracowania *Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy*, ze względu na wielowymiarowość i złożoność prowadzonych analiz oraz wykorzystywanych w tym zakresie danych statystycznych, których specyfika uniemożliwiała dokonania jednoznacznej waloryzacji istotności stanów kryzysowych zdiagnozowanych w przypadku wybranych jednostek analitycznych i występujących w poszczególnych sferach, przyjęto założenie, iż warunkiem uznania danego obszaru za wymagającego rewitalizacji będzie zdiagnozowanie występowania w jego obrębie stanów kryzysowych w każdej z pięciu analizowanych sfer funkcjonalnych. W oparciu o dokonaną szczegółową diagnozę okazało się, iż taka sytuacja miała miejsce w przypadku cztery jednostek analitycznych: 1 (A – osiedle Anna), 6 (Czułów i Zwierzyniec Zachodni), 11 (H – osiedle Honorata i Ł –osiedle Łucja) oraz 16 (N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga) (rysunek 9). Jednostki te nie mogą jednak w całości stanowić

Podpisany

obszaru zdegradowanego, ponieważ obejmują tereny, których nie można uznać za wymagające rewitalizacji (np. niezamieszkałe tereny zielone, zbiorniki wodne, itp.). Dlatego ostatecznie skład obszaru zdegradowanego tworzą tylko zamieszkałe części czterech wybranych jednostek analitycznych, w obrębie których zdiagnozowano uprzednio stany kryzysowe w pięciu sferach funkcjonalnych (rysunek 10).

Ponadto zgodnie z W*ytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów[14]. Taka sytuacja ma miejsce w mieście Tychy, ponieważ wyznaczony obszar zdegradowany składa się z czterech przestrzennie rozdzielonych części.

Jednocześnie, zgodnie ze wspomnianymi *Wytycznymi,* obszar rewitalizacji obejmować może całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację[15]. W przypadku *Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy* obszar rewitalizacji obejmuje w całości wyznaczony obszar zdegradowany. W jego skład wchodzą zatem cztery rozdzielone przestrzennie podobszary rewitalizacji (rysunek 10).

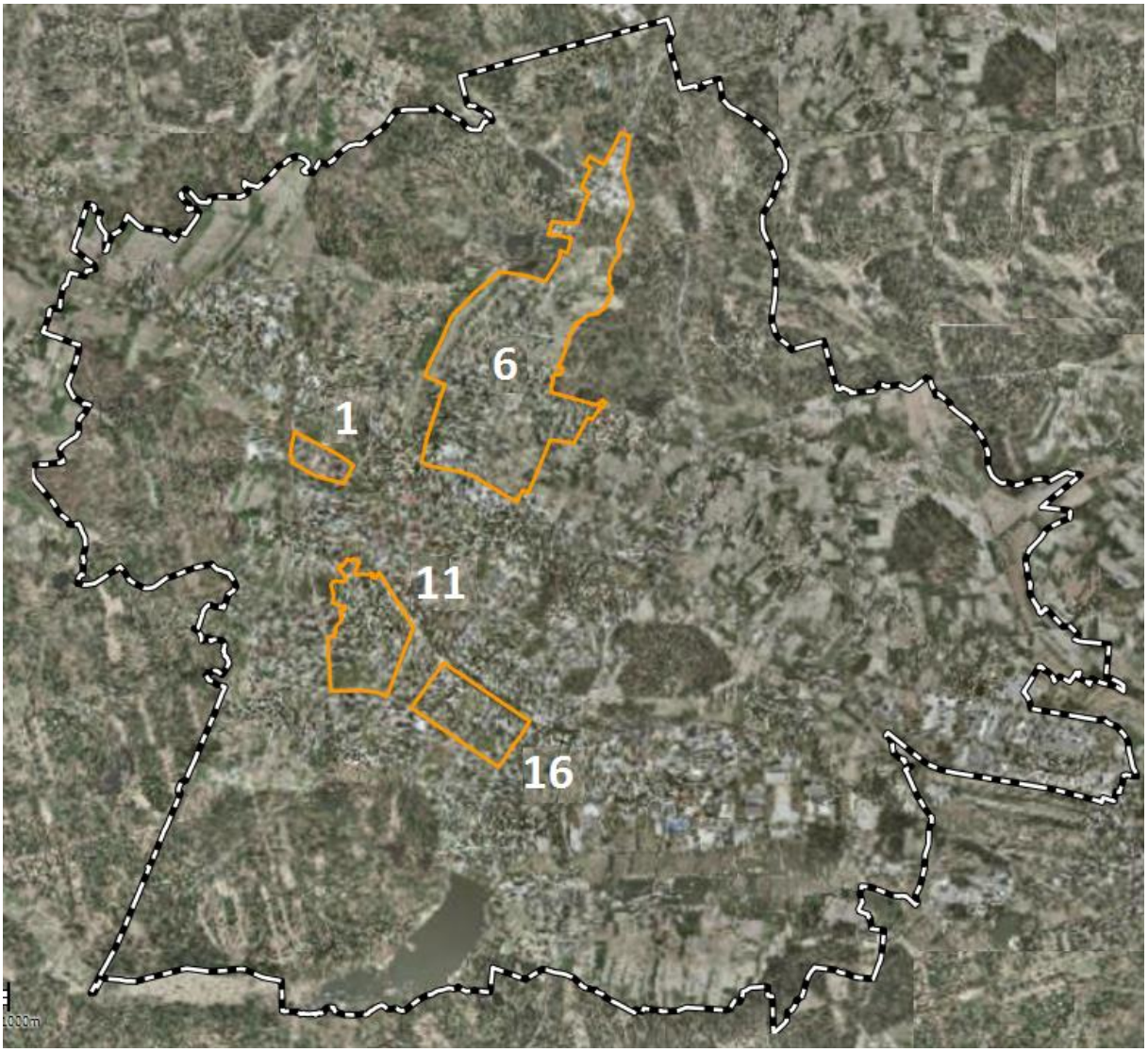
Również zgodnie z *Wytycznymi*, obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy[16]. Ostatecznie wyznaczony obszar rewitalizacji miasta Tychy obejmuje łącznie 568,33 ha, co stanowi 6,9% powierzchni Gminy oraz jest zamieszkały przez 29 127 osób, co stanowi 23,1% ogółu mieszkańców miasta Tychy.

Kluczowe dane dotyczące zakresu przestrzennego obszaru rewitalizacji oraz liczby jego mieszkańców, ujęte zostały w tabeli 33. Dodatkowo sporządzono kartograficzną wizualizację (rysunek 10), przedstawiającą przestrzenne rozlokowanie jego czterech części w skali całego miasta.

[14] Tamże, s. 7.
[15] Tamże, s. 7.
[16] Tamże, s. 7.

Podpisany

Rysunek 10 Obszary rewitalizacji miasta Tychy

Źródło: opracowanie Urząd Miasta Tychy

Tabela 35 Obszary rewitalizacji miasta Tychy

Składowe obszaru zdegradowanego (obszary rewitalizacji)	Liczba mieszkańców (% w skali miasta)	Powierzchnia (% w skali miasta)
1 (A – osiedle Anna)	4 013 (3,1%)	20,03 ha (0,2%)
6 (Czułów i Zwierzyniec Zachodni)	4 933 (3,9%)	388,50 ha (4,7%)
11 (H – osiedle Honorata i Ł –osiedle Łucja)	12 113 (9,8%)	91,89 ha (1,1%)
16 (N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga)	8 068 (6,3%)	67,91 ha (0,8%)
Łącznie	**29 127 (23,1%)**	**568,33 ha (6,9%)**

Źródło: opracowanie dr Grzegorz Gawron

Podpisany

2.6. Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych obszarów wymagających wsparcia

Na podstawie wyników wcześniej przeprowadzonej parametryzacji zjawisk kryzysowych zdiagnozowani występowaniem następujących potrzeb rewitalizacyjnych:

- (1) A-ANNA:

→ Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w wieku 50+.

→ Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym zwiększanie ich szans na lokalnym rynku pracy.

→ Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla.

→ Działania edukacyjne, promocyjne oraz bezpośrednie wsparcie mobilizujące do racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami gospodarstwa domowego.

→ Edukacja ekonomiczna i dostęp do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, w tym dostęp do bezpłatnych instrumentów optymalizacji decyzji finansowych podejmowanych przez gospodarstwa domowe.

→ Działania informacyjne i bezpośrednie wsparcie przy podejmowaniu dodatkowej działalności zarobkowej przez osoby dotknięte ubóstwem.

→ Różnorodne działania poprawiające atrakcyjność lokalizacyjną i wizerunek osiedla w opinii publicznej (np.: imprezy i wydarzenia edukacyjne, kulturalne itp., podniesienie jakości przestrzeni publicznych), w tym poprawa poziomu wizualnej atrakcyjności osiedla i działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta, podregionu i regionu.

→ Powstrzymanie odpływu mieszkańców (w tym poprzez regularne monitorowanie migracji, analizowanie jej przyczyn i przeciwdziałanie depopulacji osiedla).

→ Działania mające na celu zmniejszenie nasilenia niepożądanych (aspołecznych) zachowań

(np.: kampanie społeczne, wspólne akcje Policji i Straży Miejskiej, opracowanie i publikacja mapy zagrożeń, wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego osiedla, zwiększenie udziału społeczności lokalnej w wykrywaniu przestępstw itp.).

Podpisany

→ Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.

→ Przedsięwzięcia aktywizujące seniorów i pobudzające ich samoorganizację oraz działalność na rzecz innych grup społecznych (np. poprzez wsparcie młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w podejmowaniu decyzji życiowych, pomoc w nauce itp.).

→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotykających rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie).

→ Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych lokali użytkowych).

→ Modyfikacja polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (co najmniej w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), zmiana struktury mieszkań w zasobie gminy położonych na terenie osiedla.

→ Poprawa dostępności komunikacji publicznej.

- (6) CZUŁÓW ze ZWIERZYŃCEM ZACHODNIM:

→ Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w wieku 50+.

→ Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym zwiększanie ich szans na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

→ Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla, w tym również poprzez działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta i miast sąsiednich (Katowice).

→ Działania edukacyjne, promocyjne oraz bezpośrednie wsparcie mobilizujące do racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami gospodarstwa domowego.

→ Edukacja ekonomiczna w różnej formie, poprawienie dostępu do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, Biura Informacji Kredytowej (BIK), procedur egzekucyjnych itd., umożliwienie dostępu do bezpłatnego poradnictwa przy podejmowaniu decyzji finansowych przez osoby w różnej sytuacji życiowej, w tym do usług doradczych atrakcyjnych dla młodzieży (aplikacje i gry komputerowe).

Podpisany

→ Działania informacyjne i bezpośrednie wsparcie przy podejmowaniu dodatkowej działalności zarobkowej przez osoby dotknięte ubóstwem (np. osiedlowy start-up dla młodzieży).

→ Różnorodne działania adresowane do seniorów, w tym działania integrujące różne grupy wiekowe (aktywizacja, pomoc, wolontariat) oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych tej grupy wiekowej.

→ Powstrzymanie odpływu mieszkańców (w tym poprzez regularne monitorowanie migracji, analizowanie jej przyczyn, przeciwdziałanie depopulacji osiedla, również poprzez kształtowanie korzystnego wizerunku osiedla).

→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotykających rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemów uzależnień i przemocy w rodzinie).

→ Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych lokali użytkowych).

→ Zwiększanie atrakcyjności osadniczej osiedla (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż., rodzin z dziećmi oraz osób spoza Tychów).

→ Działania mające na celu uzupełnienie deficytów w funkcjach usługowych (np. przygotowanie lokalizacji albo lokali dla podjęcia działalności handlowej / usługowej) i zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta lub miast sąsiednich podjęciem działalności na terenie osiedla.

→ Uzupełnienie oferty terenów publicznych (tzw. zieleni urządzonej) wraz z organizacją zajęć sportowych lub rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych.

→ Modyfikacja polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), zmiana struktury mieszkań w zasobie gminy położonych na terenie osiedla.

- (11) H i Ł-HONORATA i ŁUCJA:

→ Promocja zatrudnienia wśród kobiet, osób 50+ i ludzi młodych (do 35 r.ż.).

→ Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.

Podpisany

→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotykających rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemu przemocy w rodzinie).

→ Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych i spółdzielczych lokali użytkowych).

→ Działania mające na celu uzupełnienie deficytów w funkcjach usługowych (np. przygotowanie lokalizacji albo lokali dla podjęcia działalności handlowej/usługowej) i zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta prowadzeniem działalności komercyjnej na terenie osiedli.

→ Zwiększenie dostępności do usług społecznych, w tym do usług mieszkaniowych (mieszkania socjalne), przy równoczesnej modyfikacji polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (co najmniej w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), na rzecz zwiększenia udziału i dostępności mieszkań komunalnych dla społeczności osiedli.

→ Zwiększanie atrakcyjności osadniczej (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi) oraz atrakcyjności lokalizacyjnej osiedla.

→ Poprawa dostępności komunikacji publicznej.

- (16) N i O - NATALIA I OLGA:

→ Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w dwóch grupach wiekowych: osób do 35 r.ż. i w wieku 50+.

→ Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub rozpoczęcie działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym poprzez zwiększanie ich szans na lokalnym rynku pracy.

→ Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla, w tym szczególnie miejsc pracy dla kobiet, osób 50+ i ludzi młodych (do 35 r.ż.).

→ Różnorodne działania adresowane do seniorów, w tym działania integrujące różne grupy wiekowe (aktywizacja, pomoc, wolontariat) oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych tej grupy wiekowej.

→ Działania mające na celu zmniejszenie nasilenia niepożądanych (aspołecznych) zachowań (np.: kampanie społeczne, wspólne akcje Policji i Straży Miejskiej, opraco-

Podpisany

wanie i publikacja mapy zagrożeń, wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego osiedli, zwiększenie wykrywalności przestępstw itp.).

→ Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.

→ Różnorodne działania poprawiające atrakcyjność lokalizacyjną oraz wizerunek osiedla w opinii publicznej (np.: imprezy i wydarzenia edukacyjne, kulturalne itp., podniesienie jakości przestrzeni publicznych), w tym poprawa poziomu wizualnej atrakcyjności osiedla i działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta.

→ Zwiększanie atrakcyjności osadniczej (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi).

→ Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę przemocy w rodzinie i pomoc w przezwyciężaniu jej skutków.

→ Zwiększenie dostępności do placówek kultury i usług społecznych, w tym do usług mieszkaniowych (mieszkania komunalne, w tym również socjalne).

→ Uzupełnienie oferty terenów publicznych (tzw. zieleni urządzonej) wraz z organizacją zajęć sportowych lub rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych.

→ Poprawa dostępności transportu publicznego.

3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA TYCHY

Dotychczasowa diagnoza przestrzenno-problemowa miasta Tychy, przeprowadzona na potrzeby tworzenia *Programu Rewitalizacji*, pozwoliła na delimitację właściwego obszaru zdegradowanego, składającego się z czterech przestrzennie rozdzielonych podobszarów rewitalizacji. Opracowanie i podjęcie konkretnych kroków (projektów) w kierunku niwelowania zdiagnozowanych stanów kryzysowych wymagało jednak dalszej pogłębionej analizy, indywidualnej dla każdego z wyróżnionych podobszarów. Pozwalały na to uprzednio zgromadzone dane, które uzupełnione zostały informacjami pochodzącymi bezpośrednio z wdrażanych w mieście programów i dokumentów strategiczno-rozwojowych oraz opracowanych na ich potrzeby badań i analiz. Zapewniło to osiągnięcie wymaganej komplementarności problemowej Programu, a więc wzajemnego dopełniania się tematycznego projektów rewitalizacyjnych sprawiając, że Program będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach. Będzie to przeciwdziałać fragmentacji działań koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu

Podpisany

danego obszaru[17]. Założenie to pozwoliło również na osiągnięcie wymaganej komplementarności przestrzennej Programu, która oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas jego tworzenia i realizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji. Dzięki temu opracowany Program będzie efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), a poszczególne projekty rewitalizacyjne będą się wzajemnie dopełniały przestrzennie osiągając efekt synergii[18].

3.1 Jednostka analityczna 1 – osiedle A (Anna)

W przypadku pierwszego z wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji, zlokalizowanego w obrębie jednostki analitycznej 1 (A – osiedle Anna), łączna kumulacja odchyleń wartości wskaźników (wartość wyższa lub niższa) od wartości obliczanych dla całego miasta, obejmowała aż trzydzieści dwie z trzydziestu sześciu wyselekcjonowanych zmiennych (tabela 33).

W ***sferze społecznej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku siedemnastu z dziewiętnastu wskaźników (tabela 28). Dotyczyły one między innymi kwestii demograficznych, a w tym niekorzystnego bilansu w obrębie grup wiekowych (przedprodukcyjnej, produkcyjnej, poprodukcyjnej). Mowa tutaj o nadreprezentacji osób w wieku poprodukcyjnym (20,1%) w stosunku do mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (17,9%), a także mniejszym udziale osób w wieku produkcyjnym (62%) w porównaniu do średniej obliczonej dla całego miasta (62,4%). Sytuację tą potęguje fakt, iż procentowy udział nowonarodzonych w ogólnej liczbie mieszkańców tej jednostki (0,9%), był niższy niż średnia wartość procentowa dla całego miasta (1%). Potwierdzeniem kryzysu demograficznego jest również liczbowy i procentowy udział wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego (6%), który był większy niż wartości dla wskaźnika określającego liczbowy i procentowy udział osób nowo zameldowanych (4,5%) w stosunku do liczby ich mieszkańców. Oznacza to, że w przypadku tego obszaru występuje tendencja odpływu mieszkańców do innych części miasta lub całkowicie poza jego granice. Mamy więc tutaj do czynienia z dwoma głównymi problemami: starzenia się i depopulacji społeczności obszaru rewitalizacji. Wymagają one podjęcia działań niwelujących i zapobiegających ich negatywnym konsekwencjom. Biorąc pod uwagę niekorzystny rozkład funkcjonalnych grup wiekowych, zasadne jest opracowanie narzędzi służących budowaniu integracji i współpracy międzypokoleniowej, które stanowić

[17] Zob., tamże, s. 21.
[18] Zob., tamże, s. 20.

Podpisany

będą jednocześnie formę aktywizacji społecznej mieszkańców w różnym wieku. Nie tylko udział, ale również współorganizacja przez mieszkańców różnego typu przedsięwzięć w obrębie ich miejsca zamieszkania stanowić może istotne źródło budowania poczucia tożsamości i identyfikacji. Pobudzanie integracji międzypokoleniowej ułatwi z pewnością budowanie poczucia wzajemnej odpowiedzialności oraz zasadności niesienia wzajemnej pomocy poprzez wykorzystanie posiadanego potencjału. Wartością dodaną takich działań będzie jakościowa zmiana dotychczasowego postrzegania podobszaru rewitalizacji jako miejsca nieatrakcyjnego do zamieszkania, co ograniczy zdiagnozowaną tendencję odpływu mieszkańców. Pomóc w tym mogą również projekty promujące ten obszar jako miejsce atrakcyjne, wyjątkowe i warte odwiedzenia, zamieszkania lub prowadzenia działalności gospodarczej lub społeczno-kulturalnej. Dla takiego zwiększenia jego atrakcyjności lokalizacyjnej i osadniczej, konieczna jest zatem organizacja przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych służących rozpowszechnianiu nie tylko wśród mieszkańców, ale również reprezentantów grup spoza podobszaru rewitalizacji, informacji na temat jego walorów, zasobów, potencjału i planowanego rozwoju. Ponadto do skutecznego niwelowania problemu depopulacji z pewnością przyczynią się inwestycje w odpowiednią infrastrukturę, podnoszące atrakcyjność tego obszaru i wzrost jego potencjału lokalizacyjnego, w tym np. poprzez budowę sieci mieszkań chronionych dla osób starszych. Skuteczna okazać się może również odpowiednio zaplanowana promocja poprzez stworzenie nowej przestrzeni publicznej, w której organizowane będą przedsięwzięcia kierowane do mieszkańców tej części miasta oraz pozostałych członków tyskiej społeczności.

O istotnym kryzysie w sferze społecznej tego podobszaru rewitalizacji decydują również dane dotyczące sytuacji na rynku pracy. Mimo, że zgodnie z opisaną uprzednio ogólną tendencją zmniejszania się zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców Tychów, należy stwierdzić, że właśnie w tym obszarze miasta mamy do czynienia z sytuacją kryzysową. Okazuje się bowiem, że procentowy udział bezrobotnych w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym (4,7%) był wyższy niż wartość tego wskaźnika dla całego miasta (2,9%). Siłę oddziaływania stanu kryzysowego potęguje fakt, iż procentowy udział bezrobotnych w grupie kobiet w wieku produkcyjnym (5,2%) był również wyższy niż odnotowywany w tym samym czasie w skali całego miasta (3,5%). Oznacza to kumulację zdiagnozowanego wcześniej zjawiska feminizacji tyskiego bezrobocia. Równie istotna jest kwestia zjawiska bezrobocia wśród osób młodych, a więc do 35. roku życia. Okazuje się, że problem ten dotyczy także tego podobszaru rewitalizacji, ponieważ procentowy udział młodych wśród zarejestrowanych bezrobotnych (36,4%) był wyższy od wartości tego wskaźnika obliczanej dla miasta (33,4%). Widoczny jest tutaj zatem istotny problem dezaktywizacji zawodowej części mieszkańców, który z pewnością generuje cały szereg negatywnych konsekwencji. Bezwzględnie zasadne jest zatem opracowanie i wdrożenie działań służących szybkiemu i skutecznemu

Podpisany

wprowadzeniu tych mieszkańców na lokalny rynek pracy. Specyfika zdiagnozowanego bezrobocia wymaga jednak zorganizowania kompleksowego wsparcia nie tylko dla osób wykluczonych z rynku pracy, ale również zagrożonych takim stanem. Dlatego planowane przedsięwzięcia obejmować powinny działania aktywizacyjne i motywacyjne, umożliwiające zdobycie odpowiednich kompetencji i umiejętności, ułatwiających znalezienie zatrudnienia oraz oczekiwanych przez potencjalnych pracodawców, a także obejmujących zasady zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Istotna jest zatem organizacja przedsięwzięć kierowanych do osób dotychczas niepracujących, ale również powracających na rynek pracy, których dezaktywizacja zawodowa miała charakter czasowy. Istotne jest przy tym budowanie poczucia grupowej integracji służącej niwelowaniu częstego u osób bezrobotnych poczucia społecznego wykluczenia.

Zgodnie z założeniem przyjętym w przeprowadzonej diagnozie, o poziomie zamożności mieszkańców poszczególnych obszarów miasta świadczyć może fakt posiadania samochodów osobowych, a w tym przede wszystkim pojazdów wyprodukowanych po 2009 roku, których zakup wymaga określonych nakładów finansowych. Również w tej kwestii wartości wskaźnika obliczonego dla omawianej jednostki analitycznych była niższa (7,8%) od wartości ogólnomiejskiej (14,4%). Sytuacja ta z pewnością ma wpływ na poziom zapotrzebowania na wsparcie socjalne wśród mieszkańców. Okazuje się, że chociaż w skali całego miasta niespełna 3% mieszkańców objętych jest wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, to jednak wśród mieszkańców tego podobszaru rewitalizacji wartość tego wskaźnika była znacznie wyższa (6,4%). Szczególnie istotna jest tutaj także kwestia otrzymywania wsparcia ze względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność świadcząca o permanentności występującej sytuacji kryzysowej, która w przypadku tej jednostki analitycznej również jest wyższa (2,6%) od średniej ogólnomiejskiej (1,6%). Pojawia się więc tutaj problem zjawiska wielkowymiarowego wykluczenia społecznego. Jego skuteczne ograniczanie opierać się powinno na opracowaniu i wdrożeniu kompleksowych, a jednocześnie różnorodnych form wsparcia dla różnych grup mieszkańców tego podobszaru rewitalizacji. Służyć one powinny niwelowaniu zjawiska społecznego niedostosowania i zdobywaniu umiejętności adaptacyjnych do zmieniających się warunków społecznego funkcjonowania w różnych grupach i środowiskach społecznych. Istotnym wyzwaniem jest tutaj również przeciwdziałanie problemom społecznym wywołanym długotrwałą chorobą i/lub niepełnosprawnością. Wymagają one bowiem organizacji systemowego wsparcia mieszkańców w indywidualnej profilaktyce zdrowotnej.

Dla analizy sfery społecznej istotna jest kwestia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz występowania zachowań wymagających reagowania służb porządkowych. Odwołano się tutaj do danych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty" oraz

Podpisany

interwencji Straży Miejskiej. Okazało się, że w przypadku tego podobszaru rewitalizacji wartości obydwu wskaźników (odpowiednio: 0,5% i 19%) istotnie odbiegały od średniej obliczonej dla miasta (odpowiednio: 0,2% i 9,2%), co świadczy jednoznacznie o występowaniu stanu kryzysowego i wzmożonej częstotliwości potencjalnych sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców. Problem ten ma charakter rzeczywisty i wizerunkowy, dlatego wymaga podjęcia dwubiegunowych działań. Po pierwsze, przedsięwzięć służących zwiększeniu dbałości mieszkańców o najbliższe otoczenia przestrzenne oraz wzajemne relacje. Przyczyni się to do zmniejszenia częstotliwości aktów wandalizmu będących przejawem frustracji mieszkańców oraz umożliwi podjęcie uspołecznionego procesu renowacji przestrzeni. Po drugie, projektów generujących pozytywne zmiany wizerunkowe tej części miasta, która zacznie być postrzegana jako miejsce atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.

W analizie sfery społecznej szczególne miejsce zajmowała także kwestia aktywności społecznej i obywatelskiej podejmowanej przez mieszkańców. Za istotny miernik tej specyficznej formy aktywności uznaje się powszechnie liczbę organizacji pozarządowych działających na danym obszarze w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w przypadku omawianego podobszaru rewitalizacji wartość tego wskaźnika była zaledwie równa (0,2%) obliczonej dla całego miasta. Wskazuje to na istotny problem braku zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz własnej mikrospołeczności. Dlatego żądane jest opracowanie i wdrożenie kompleksowego schematu działań, podnoszących poziom aktywności mieszkańców w tym zakresie oraz wzrost ich kompetencji społecznych stanowiących podstawę wszelkiego zaangażowania. Pobudzanie oddolnego inicjowania wspomagane może być również przez liderów lokalnych, a więc osoby których charyzma, gotowość do działania oraz umiejętności interpersonalne intensyfikują zainteresowanie realizacją konkretnych przedsięwzięć przedstawicieli różnych grup społecznych. Działa takie determinować powinny rozwój dotychczasowej działalności NGO oraz powstawanie nowych organizacji tego typu, a tym samym wzrost liczby aktywistów i wolontariuszy wywodzących się z mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Jednak aby to osiągnąć, konieczne są również projekty polegające na swoistym „ożywianiu” przestrzeni publicznej, umożliwiające realizację przedsięwzięć integrujących mieszkańców podobszaru rewitalizacji między sobą, ale także z mieszkańcami innych części miasta czy regionu. Dlatego wyjątkowo istotną kwestią jest sprawny i szybki przepływ informacji oraz promocja planowanych działań. Może to odbywać się poprzez organizację odpowiedniego kolportażu informacji oraz promocję twórców i artystów, wywodzących się i działających w tym podobszarze. Równie ważna jest liczba osób uczestniczących w Programie "Aktywni 60+", a wiec seniorów wykazujących chęć i gotowość do własnej aktywizacji w lokalnym środowisku. W skali całego miasta była to grupa 682 osób stanowiących jednocześnie 2,7%

Podpisany

mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Natomiast w przypadku omawianego podobszaru rewitalizacji wartość tego wskaźnika była ponownie niższa od ogólnomiejskiej (1%). Pojawia się więc tutaj istotny problem dezaktywizacji społecznej najstarszych mieszkańców tej części miasta. Dlatego zasadne jest organizacja przedsięwzięć zwiększających dostęp do usług społecznych, w tym również obejmujących tworzenie infrastruktury, ukierunkowanych na prowadzenie działań z zakresu aktywizacji społecznej seniorów.

Ostatnią z wybranych na potrzeby analizy zmienną istotnie warunkującą aktywność społeczną mieszkańców, a jednocześnie potwierdzającej występowanie stanu kryzysowego w omawianym podobszarze rewitalizacji, jest liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów, koncertów oraz podobnych inicjatyw o charakterze integrującym lokalną społeczność. Dostępne dane w tym zakresie wskazują, że w tym przypadku procentowy udział zorganizowanych imprez w stosunku do ogólnej ich liczby był stosunkowo najmniejszy (2,8%). Jest to zatem kolejne oblicze problemu braku szeroko rozumianej aktywności społecznej mieszkańców. Dlatego zasadne jest podjęcie działań umożliwiających prezentację dorobku lokalnych twórców i artystów, a tym samym promowanie lokalnej kultury wśród szerokiego grona odbiorców. Dobrym rozwiązaniem może być organizacja cyklicznych imprez i przedsięwzięć służących upowszechnieniu kultury oraz uaktywnieniu mieszkańców w tym zakresie. Istotne miejsce zajmować tutaj powinna również kwestia rozpowszechniania wiedzy na temat historii powstawania i funkcjonowania tego podobszaru rewitalizacji, jako miejsca wyjątkowego w skali miasta. Zasadna jest zatem organizacji międzypokoleniowych spotkań o otwartym charakterze przyczyniających się do budowania niepowtarzalnego klimatu tego miejsca. Skuteczne może okazać się także promowanie podobszaru poprzez organizację uroczystych obchodów związanych z jubileuszem budowy tej części miasta. Zorganizowane spotkania czy festyny z pewnością przyciągną wielu zainteresowanych i stanowić będą skuteczną promocję oraz urozmaicenie oferty kulturalnej tej części miasta. Dodatkową formą upowszechniania wiedzy historycznej, a tym samym promowania podobszaru jako wartościowego miejsca, mogą okazać się przygotowanie z okazji jubileuszu wydawnictw i broszur rozpowszechnianych następnie na terenie całego miasta.

W ***sferze gospodarczej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 29). Pierwszym z nich była liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców poszczególnych jednostek analitycznych. Okazuje się, że w przypadku tego podobszaru rewitalizacji osiągnięta wartość (6,6%) istotnie odbiegała od średniej ogólnomiejskiej (9,9%), co świadczy o obniżonej aktywności gospodarczej mieszkańców tego obszaru miasta. Potwierdza to również fakt, nikłego udziału mieszkańców omawianej jednostki (1,5%) wśród przedsiębiorców, którzy skorzystali z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (2013-2015 – 2,7% w skali miasta) stanowiącej kolejny wskaźnik kryzysowy. Czynnikiem

Podpisany

pomocnym w określeniu niskiego poziom rozwoju gospodarczego omawianego obszaru była również liczba budynków przemysłowych i biurowych stanowiących potencjalne miejsca funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Z przeprowadzonej analizy wynika, że udział tych obiektów (przemysłowe – 1,8%; biurowe – 2,7%) na terenie omawianego podobszaru rewitalizacji był jednym z najniższych w skali wszystkich funkcjonujących w mieście. Widoczny jest więc tutaj istotny problem niskiego poziomu przedsiębiorczości. Dlatego zadane jest opracowanie projektu promującego wśród mieszkańców oraz uczącego ich przedsiębiorczych postaw generujących chęć i gotowość do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Potrzebna jest więc tutaj organizacja specjalistycznej pomocy i szkoleń w tym zakresie oraz wsparcia dla rozwoju kompetencji zawodowych związanych bezpośrednio z zakładaniem i prowadzeniem własnej firmy. Pożądanym bodźcem będzie tutaj również rozszerzenie wsparcia w zakresie możliwości pozyskiwania zewnętrznych funduszy na dofinasowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej. Jednak, jak wynika z diagnozy, wymaga to również uprzedniej promocji wśród mieszkańców takiej formy pomocy oraz organizacji warsztatów lub szkoleń w zakresie zasad korzystania z tych funduszy. W celu rozwoju sektora gospodarcze zasadne jest również podjęcie inwestycji w infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu działalności gospodarczej. Dlatego wymagana jest realizacja przedsięwzięć podnoszących atrakcyjność podobszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie miejsc i obiektów posiadających odpowiedni potencjał np. dla uruchomienia punktów usługowo-handlowych lub lokalizacji siedzib różnych podmiotów gospodarczych.

W ***sferze środowiskowej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku trzech z czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 30). Mowa tutaj o kwestii występowania hałasu, w tym szczególnie pochodzenia przemysłowego i drogowego. W Tychach występowanie hałasu obydwu typów rozciąga się na skali od 40 do ponad 80 decybeli (dB), przy czym z uzyskanych danych wynika, że w przypadku omawianego podobszaru rewitalizacji natężenie obydwu typów hałasu sięga górnych wartości skali. Ponadto, o kryzysie w sferze środowiskowej świadczy fakt, iż ta część miasta jest uboga w tereny o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym dla jego mieszkańców, które obecnie obejmują zaledwie 1,4% z dostępnych w mieście. Jest to zatem istotny problem, który jednocześnie ogranicza potencjalny rozwój integracji między mieszkańcami. Dlatego zasadne jest podjęcie działań służących podniesieniu atrakcyjności przestrzennej podobszaru rewitalizacji poprzez tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających społecznym interakcjom, a tym samym budowaniu i pielęgnacji integracji mieszkańców oraz poprawie ich jakości życia. Działania tego typu z pewnością podniosą również potencjał lokalizacyjny podobszaru rewitalizacji oraz ograniczą zjawisko depopulacji. Konieczna jest zatem realizacja projektów generujących wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznych i terenów zielonych oraz

Podpisany

dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców. Ich realizacja przyczyni się również do poprawy odnotowanych niekorzystnych parametrów środowiskowych.

W ***sferze przestrzenno-funkcjonalnej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku pięciu z sześciu wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 31). Istotny był tutaj dostęp do różnego typu instytucji i punktów usługowych umożliwiających zaspakajanie potrzeb różnego typu. Dlatego na potrzeby prezentowanej analizy odwołano się do danych odnoszących się do liczebności budynków związanych z prowadzaniem działalności wybranego typu. Po pierwsze, dostępność szpitali i zakładów opieki medycznej. W skali całego miasta funkcjonują 44 obiekty tego typu, co daje wartość 0,03 na 100 mieszkańców. Jednak ich przestrzenne rozlokowanie jest zróżnicowane, a omawiana jednostka należy do części miasta o stosunkowo ograniczonym dostępie dla mieszkańców do tego typu placówek (0,02). Po drugie, dostępność budynków handlowo-usługowych, których liczebność w skali całego miasta w 2015 r. określana była na poziomie 824, co dawało jednocześnie wartość 0,6 na 100 mieszkańców. Również w tej kwestii występuje w Tychach nierównomierne rozlokowanie, a omawiana jednostka należy do obszarów miasta z ubogą zabudową tego typu (0,2). Po trzecie, liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu, których ogólna liczna w skali miasta obejmowała 142 obiekty, ze średnią 0,1 na 100 mieszkańców. Okazuje się, że w tej kwestii omawiany podobszar rewitalizacji charakteryzuje się niskim poziomie dostępności, osiągającym zaledwie poziom średniej dla miasta. Dla oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej niemniej istotna była kwestia dostępności sieci komunikacji publicznej, a więc liczba przystanków, z których korzystać mogą mieszkańcy i bywalcy poszczególnych części miasta. Punktów tego typu w mieście jest łącznie 326, co daje jednocześnie wartość 0,3 na 100 mieszkańców. Jednak omawiana jednostka należy do grupy obszarów miasta ze stosunkowo najmniejszą liczbą dostępnych przystanków (0,1). W końcu ostatni z wyselekcjonowanych wskaźników dotyczył liczby miejsc dostępnych w przedszkolach publicznych. W skali całego miasta naliczono ich 2887, a więc 2,3 na 100 mieszkańców. Okazuje się, że w omawianej jednostce stosunek liczby dostępnych miejsc w przedszkolach do ogólnej liczby mieszkańców jest zaledwie równy miejskiej średniej. Uwidacznia się więc tutaj ogólny problem niedostosowania przestrzenno-funkcjonalnego podobszaru rewitalizacji do potrzeb jego mieszkańców i bywalców. Dlatego zasadne jest opracowanie kompleksowego schematu działań służących zwiększeniu atrakcyjności lokalizacyjnej i osadniczej tej części miasta, a więc wykreowanie miejsca atrakcyjnego nawet w skali regionu, które warto odwiedzić, zamieszkać w nim oraz prowadzić działalność gospodarczą, kulturalną i społeczną. Konieczne jest zatem dążenie do ożywienia i udostępnienia rozmaitych funkcji usługowych oraz kreowania tego podobszaru jako miejsca atrakcyjnego dla przedsiębiorców, ożywienia i rozwoju działalności gospodarczej, a w tym głównie usługowej, na potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców. Służyć to może

Podpisany

również przeciwdziałaniu bezrobocia poprzez dedykowanie mających powstać lokali użytkowych rodzimym przedsiębiorcom w celu prowadzenia działalności gospodarczej i usługowej dla mieszkańców.

W ***sferze technicznej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich trzech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 32). Pierwszym z nich była liczba pozwoleń na budowę lub rozbudowę wydawanych dla obszarów wchodzących w skład poszczególnych jednostek analitycznych. Liczby te świadczyć mogą o popularności i możliwościach rozwojowych poszczególnych części miasta. Okazuje się, że chociaż w 2015 r. wydano łącznie 1121 pozwoleń tego typu (0,9% ogólnej liczby mieszkańców), to jednak omawiany podobszar cieszył się stosunkowo najmniejszą popularnością pod tym względem (0,3%). Świadczy to o braku postrzegania terenów tworzących tą część miasta, jako potencjalnie atrakcyjnych dla osiedlania się lub rozpoczęcia działalność gospodarczej. Poza tym o skali zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta świadczy również obecność nieużytków terenu. W skali całego miasta występowało 105 obszarów tego typu, a stosunkowo największy ich udział procentowy (5,7%) występuje właśnie między innymi w omawianej jednostce analitycznej. Ostatni z zastosowanych wskaźników odnosił się do liczby latarni ulokowanych na danym terenie, jako elementów jego „uzbrojenia" sprzyjających jego dalszemu rozwojowi i zasiedlaniu, a także wpływających na poprawę poziomu bezpieczeństwa. Z dostępnych danych wynika, że omawiana jednostka należy do obszarów miasta o stosunkowo najmniejszej liczbie latarni oświetlających miejsca publiczne (3,1%). Występuje więc tutaj istotny problem negatywnego wizerunku podobszaru będącego konsekwencją złego stanu technicznego. Dlatego zasadne jest podjęcie działań służących podniesieniu atrakcyjności tego podobszaru oraz jakości życia jego mieszkańców poprzez przeprowadzenie prac remontowych, termomodernizacyjnych oraz modernizacyjnych wybranych nieruchomości wraz z zagospodarowaniem terenu, a więc wsparcie renowacji budynków i ekspozycji walorów osiedla. W znaczący sposób przyczyni się to do podniesienia potencjału lokalizacyjnego tej części miasta oraz zahamowania zjawiska depopulacji. Ważne jest również zagospodarowanie występujących nieużytków lub terenów i obiektów o obniżonej lub zerowej funkcjonalności, które po renowacji służyć mogą uatrakcyjnieniu oferty tej części miasta. Dlatego istotna jest poprawa standardu i stanu technicznego zasobów i zagospodarowanie terenu w tym podobszarze.

Działania rewitalizacyjne planowane dla osiedla A powinny wykorzystywać następujące zidentyfikowane, endogeniczne potencjały: korzystne położenie wobec usług komunikacji zbiorowej, zróżnicowana struktura społeczności, zwarty i przemyślany układ urbanistyczny, dostępność terenów zielonych oraz jakość architektury, wartość dziedzictwa kulturowego miejsca i jego szczególne znaczenie w historii miasta. Założenie urbanistyczne osiedla A stanowi spójną i dobrze rozwiązaną, wykonaną z niezwykłą dbałością o detale

Podpisany

kompozycją urbanistyczną przyjazną człowiekowi oraz zespół dekoracji plastycznych zachowany w niemal pierwotnej formie. Osiedle jako całość stanowi niezwykle cenny dokument minionej epoki. Rewitalizacja zabytkowych obszarów miasta Tychy, takich jak osiedle „A", osiedle „B" i „Osada" w Czułowie jest celem strategicznym Priorytetu 2 pn „Zrewitalizowane Zasoby Mieszkaniowe", ujętego w Strategii Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+. Działania umożliwiające osiągnięcie założonego celu mają koncentrować się na odtworzeniu pierwotnej stylistyki i walorów budynków oraz zagospodarowania terenu i małej architektury na osiedlu A oraz na przywróceniu walorów stylistycznych i historycznych śląskich „familoków" na Osadzie. W celu kompleksowego podejścia do tematu ochrony zabytków i ich renowacji miasto Tychy podjęło działania związane z opracowaniem i przyjęciem Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Tychy na lata 2015 – 2018. Opracowanie tego Programu ma służyć rozwojowi miasta Tychy poprzez wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społeczno – gospodarczego, poprzez poprawę stanu zachowania zabytków, ich rewaloryzacji oraz odpowiednią ekspozycję, która wpłynie na atrakcyjność miasta.

Reasumując powyższe, działania rewitalizacyjne planowane dla osiedla A powinny się koncentrować na:

- zaoferowaniu różnorodnych form wsparcia mieszkańców w poszukiwaniu zatrudnienia lub podejmowaniu działalności gospodarczej czy też pracy dorywczej (szczególnie w obszarze osiedla A), w tym np. poprzez organizację w jednym z pustostanów użytkowych miejsca do coworkingu, łączącego zadania inkubacji aktywności ekonomicznej z promocją zatrudnienia i (mikro) przedsiębiorczości, oraz poprzez warsztaty z szukania pracy, poruszania się po rynku pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwania ofert, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej itd.,
- kontynuacji prac remontowych i modernizacyjnych, w budynkach i przestrzeniach publicznych, dokończeniu renowacji osiedla wraz z uporządkowaniem terenów wokół tego zespołu zabudowy, przy uwzględnieniu potrzeb dobrej i trwałej ekspozycji jego wartości kulturowych.
- udostępnieniu bezpłatnych usług doradczych, zogniskowanych na profilaktyce i rozwiązywaniu problemów wynikających z niebilansowania się dochodów i wydatków gospodarstw domowych (utrata pracy lub długotrwałe bezrobocie, obniżenie zarobków, przejście na emeryturę, zaciągnięcie wysokooprocentowanej szybkiej pożyczki),
- stymulowaniu przedsiębiorców i ludzi wolnych zawodów do podejmowania (rozszerzania) działalności na obszarze osiedla A, w branżach stwarzających szanse na większą różnorodność funkcjonalną osiedla, przez co lepszą atrakcyjność

Podpisany

lokalizacyjną: gastronomia, usługi hotelowe (hostel), klubo-kawiarnia, księgarnio-kawiarnia, pracownie artystyczne itp.,

- praktycznym i teoretycznym wsparciu w budowaniu samoorganizacji lokalnej społeczności osiedla A - mieszkańców i innych jego użytkowników osiedla (np. nauka zasad samoorganizacji, promocja wolontariatu, warsztaty dla leaderów sąsiedzkich, warsztaty dla potencjalnych animatorów lokalnych, warsztaty z form komunikacji społecznej),
- promocji osiedla i jego społeczności, w tym również poprzez organizacje w jego odnowionych przestrzeniach publicznych (plac św. Anny) miejskich imprez kulturalnych (koncerty, wystawy, imprezy taneczne, przedstawienia).

Rysunek 11 Obszar rewitalizacji 1 (A – osiedle Anna)

Źródło: opracowanie Urząd Miasta Tychy

Liczba mieszkańców	4013 osób (3,1% w skali miasta)
Powierzchnia	20,03 ha (0,2% w skali miasta)

3.2. Jednostka analityczna 6 – Czułów i Zwierzyniec Zachodni

W przypadku drugiego z wyodrębnionych podobszarów tworzących tyski obszar rewitalizacji, zlokalizowanego w obrębie jednostki nr 6 (Czułów i Zwierzyniec Zachodni) łączna kumulacja odchyleń wartości wskaźników (wartość wyższa lub niższa) od wartości obliczanych dla całego miasta, obejmowała aż trzydzieści dwie z trzydziestu sześciu

Podpisany

wyselekcjonowanych zmiennych (tabela 33). Osiedle Osada to stare osiedle fabryczne, zbudowane w latach 1896-1902 jako kwartał robotniczy, mający stanowić zaplecze siły roboczej dla pobliskich Zakładów Papierniczych. Choć nominalnie jest to część dzielnicy Czułów, to jednak obszar, w odróżnieniu od reszty dzielnicy, ma charakter przemysłowo-mieszkaniowy. Budynki znajdujące się na terenie osiedla mają prosty charakter o niskich walorach estetycznych, wszystkie zostały wpisane do gminnej ewidencji zabytków, utworzonej w 2013 roku

W ***sferze społecznej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku szesnastu z dziewiętnastu wskaźników (tabela 28). Dotyczyły one między innymi zagadnień związanych z sytuacją demograficzną, a w tym przede wszystkim niekorzystnego rozkładu w obrębie ekonomicznych grup wiekowych (przedprodukcyjnej, produkcyjnej, poprodukcyjnej). Z zestawienia danych wynika bowiem, że w przypadku tego obszaru miasta liczebny i procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym był większy (21%) niż mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (17,6%). Ponadto procentowy udział osób w wieku produkcyjnym był mniejszy (61,3%) niż obliczony dla całego miasta, a więc sięgający poziomu 62,4%. Wynika z tego, że w jednostce tej mamy do czynienia ze wzrostem poziomu wskaźnika obciążenia demograficznego, co może wpływać negatywnie na sytuację gospodarki i systemu zabezpieczeń społecznych, ponieważ potencjalnie generuje większe obciążenie koniecznością zapewnienia zabezpieczeń dla osób w wieku nieprodukcyjnym. Zdiagnozowany stan kryzysowy pogłębia fakt, iż w przypadku tej jednostki, liczbowy i procentowy udział wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego w 2015 roku (5,5%) był większy niż wartości dla wskaźnika określającego liczbowy i procentowy udział osób nowo zameldowanych (3,2%) w stosunku do liczby ich mieszkańców. Oznacza to, że w przypadku tych obszarów występuje tendencja odpływu mieszkańców do innych części miasta lub całkowicie poza jego granice. Mamy więc tutaj do czynienia zarówno z problemem starzenia się jak i depopulacji mieszkańców. Dalego zasadniczym celem podejmowanych działań rewitalizacyjnych powinno być dążenie do odwrócenia lub przynajmniej zahamowania obydwu niekorzystnych trendów. Zatem zasadne jest opracowanie schematu przedsięwzięć służących wywołaniu korzystnej zmiany w postrzeganiu tego podobszaru przez mieszkańców całego miasta oraz przeciwdziałaniu dalszej stygmatyzacji tego miejsca i jego mieszkańców. W tym celu powinno się podjąć działania służące poprawie opinii dotyczących atrakcyjności tej części miasta jako miejsca mieszkalnego, rekreacyjnego i sprzyjającego turystyce, tak aby zwiększyć liczbę osób zainteresowanych odwiedzinami i osiedlaniem się w tym podobszarze. Dla odwrócenia tendencji odpływu mieszkańców zasadne będzie również doprowadzenie do poprawy warunków mieszkaniowych oraz podwyższenie potencjału lokalizacyjnego tego podobszaru.

Podpisany

Kolejną istotną kwestią dla sfery społecznej, w obrębie której odnotowano występowanie kryzysu w omawianym podobszarze rewitalizacji, jest sytuacja na lokalnym rynku pracy. Okazuje się bowiem, że mimo opisanej uprzednio ogólnej tendencji zmniejszania się zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców Tychów, należy stwierdzić, że w przypadku tego obszaru miasta mamy do czynienia z sytuacją natężenia tego zjawiska. Z analizy danych wynika, że procentowy udział bezrobotnych w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym (4,4%) był wyższy niż wartość tego wskaźnika dla całego miasta (2,9%). Ponadto procentowy udział bezrobotnych w grupie kobiet w wieku produkcyjnym (5,1%) jest również wyższy niż odnotowywany w tym samym czasie w skali całego miasta (3,5%). Oznaczać to może kumulację w tym obszarze zdiagnozowanego wcześniej zjawiska feminizacji tyskiego bezrobocia. Równie istotna jest tutaj kwestia zjawiska bezrobocia wśród osób młodych, a więc do 35. roku życia, które w skali całego miasta obejmowało aż 33,4% zarejestrowanych bezrobotnych. Tymczasem w przypadku omawianej jednostki analitycznej procentowy udział młodych wśród zarejestrowanych bezrobotnych sięgał 40,3%. Zdiagnozowany problem bezrobocia stanowić może istotne ograniczenie rozwoju mieszkańców tej części miasta. Dlatego bezwzględnie potrzebne jest przygotowanie kompleksowego wsparcia dla zagrożonych i dotkniętych dezaktywizacją zawodową wywołującą często społeczne wykluczenie. Obejmować ono powinno system zróżnicowanych form dokształcania umożliwiających zdobycie kompetencji i kwalifikacji pożądanych przez lokalnych pracodawców. Podejmowane działania powinny być dostosowane do zgłaszanych indywidualnych potrzeb osób, wyrażających chęć aktywizacji zawodowej, a w tym ułatwiających powrót na rynek pracy osób, które z różnych powodów w przeszłości przerwały pracę zawodową. Szczególnego znaczenia nabiera tutaj również kwestia wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia oraz podejmowaniu działalności gospodarczej, które początkowo skutkować powinno wzrostem motywacji do powrotu na rynek pracy, a następnie zdobyciem zatrudnienia na satysfakcjonujących warunkach lub rozpoczęciem własnej działalności na lokalnym rynku. Specyfika zdiagnozowanego bezrobocia uzasadnia również opracowanie kompleksowego programu polityki zdrowotnej na rzecz ułatwienia powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia.

Zgodnie z założeniem przyjętym w przeprowadzonej diagnozie, o poziomie zamożności mieszkańców poszczególnych obszarów miasta świadczyć może fakt posiadania samochodów osobowych, a w tym przede wszystkim pojazdów wyprodukowanych po 2009 roku, których zakup wymaga określonych nakładów finansowych. Również w tej kwestii wartości wskaźnika obliczonego dla omawianej jednostki analitycznych była niższa (10,6%) od wartości ogólnomiejskiej (14,4%). Dlatego kolejna kwestia świadcząca o występujących kryzysie w sferze społecznej omawianego podobszaru rewitalizacji dotyczyła korzystania przez jego mieszkańców ze wsparcia socjalnego. Okazuje się, że chociaż w skali całego

Podpisany

miasta niespełna 3% mieszkańców objętych jest wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, to jednak w omawianym obszarze wartość tego wskaźnika jest znacznie wyższa (5,4%), co oznacza, że to właśnie mieszkańcy tej części miasta są głównymi beneficjentami socjalnej pomocy. Szczególnie istotna jest tutaj również kwestia otrzymywania wsparcia ze względu na długotrwałą chorobę lub niepełnosprawność świadcząca o permanentność występującej sytuacji kryzysowej. W skali całego miasta wskaźnik ten osiąga wartość 1,6%, natomiast w omawianej jednostce 1,7%. Dlatego właśnie mamy tutaj do czynienia z problemem wieloaspektowego wykluczenia społecznego. Konieczne jest więc opracowanie trwałej i skutecznej formy wsparcia tzw. słabszych grup społecznych, borykających się z trudnościami życiowymi i zdrowotnymi. W tym celu zasadne jest powołanie w mieście centrum usług społecznych – jako jednostki, której szeroka działalność przyczyni się do obniżania poziomu zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców gminy. Ponadto specyfika tego podobszaru uzasadnia wdrożenie projektu wykorzystującego potencjał sportowy otoczenia poprzez zaoferowanie usług promujących i upowszechniających wśród mieszkańców, wzorce zdrowego stylu życia i konstruktywnych zachowań społecznych. Jednym z głównych celów takich przedsięwzięć powinno być przeciwdziałanie problemom społecznym wywołanym długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością. Działania te dotyczyć powinny w głównej mierze dzieci i młodzieży oraz służyć przeciwdziałaniu dysfunkcjom i uzależnieniom, a tym samym poprawie stanu zdrowia i kondycji fizycznej ich uczestników. Ponadto wykreowanie nowego wizerunku „zdrowej i aktywniej Osady" będzie szansą na skuteczną integrację jej mieszkańców z mieszkańcami innych dzielnic Tychów oraz miast ościennych.

Dla analizy sfery społecznej istotna jest także kwestia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz występowania zachowań wymagających reagowania służb bezpieczeństwa. W tym celu odwołano się w analizie do danych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty" oraz interwencji Straży Miejskiej. W przypadku omawianej jednostki wartości obydwu wskaźników był znacznie wyższe (odpowiednio: 0,3% i 10%) od średniej obliczonej dla całego miasta (odpowiednio: 0,2% i 9,2%) w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców. Świadczyć to może o natężeniu w tym obszarze sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców i bywalców tego obszaru miasta. Problem ten ma charakter rzeczywisty i wizerunkowy, dlatego wymaga podjęcia dwubiegunowych działań. Po pierwsze, przedsięwzięć służących zwiększeniu dbałości mieszkańców o najbliższe otoczenia przestrzenne oraz wzajemne relacje. Przyczyni się to do zmniejszenia częstotliwości aktów wandalizmu będących przejawem frustracji mieszkańców oraz umożliwi podjęcie uspołecznionego procesu renowacji przestrzeni. Po drogie, projektów generujących pozytywne zmiany wizerunkowe tej części miasta, która zacznie być postrzegana jako miejsce atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.

Podpisany

W analizie sfery społecznej szczególne miejsce zajmowała kwestia aktywności społecznej i obywatelskiej podejmowanej przez mieszkańców. Za istotny miernik tej specyficznej formy aktywności uznaje się powszechnie liczbę organizacji pozarządowych działających na danym obszarze. Z przeprowadzonej analizy wynika jednak, że na terenie omawianej jednostki działa stosunkowo niewiele organizacji tego typu (0,1% na 100 mieszkańców) w stosunku do średniej dla miasta (0,2%). Niski poziom zaangażowania społecznego wyrażał się również w uczestnictwie zaledwie niewielkim grup seniorów w Programie "Aktywni 60+". W skali całego miasta było to 682 osób stanowiących jednocześnie 2,7% mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Tym czasem wartości obliczona dla omawianej jednostki sięgała 2,5%. Pojawia się więc tutaj problem braku szeroko pojmowanej aktywności społecznej mieszkańców. Dlatego zasadne jest podjęcie działań służących kształtowaniu pozytywnych postaw mieszkańców wobec siebie i otoczenia, nabywaniu umiejętności społecznych i osobistych budujących kapitał społeczno-kulturowy tej grupy osób. Dla uzyskania efektu oddolnego zaangażowania, proces ten powinien się odbywać w oparciu o wykorzystanie potencjału jednostek, grup i organizacji żyjących i funkcjonujących w tej części miasta. Istotne będzie tutaj udostępnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie różnorodnych działań z zakresu aktywizacji społecznej, a w tym również kierowanych do grup najsilniej zagrożonych wykluczeniem.

Warto podkreślić, iż Miasto Tychy wykonało pogłębioną diagnozę zasobów społecznych i gospodarczych osiedla Osada i jego najbliższego otoczenia w kontekście potrzeb rewitalizacyjnych (dokument pn. *Ocena zasobów społecznych i gospodarczych oraz koncepcja działań rewitalizacyjnych osiedla Osada i jego najbliższego otoczenia,* Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych pod kierunkiem Waldemara Jana, Tychy 2015 r.). Wynika z niego, iż wiele modeli pracy ze społecznościami lokalnymi (doświadczenia krajowe i zagraniczne), wskazuje na konieczność tworzenia lokalnych ośrodków wsparcia społeczności będących w kryzysie. Ośrodki takie (Centra Animacji Społeczno – Kulturalnej) mają na celu wsparcie procesów integracyjnych, edukacyjnych i aktywizujących lokalną społeczność. Ich ważnym zadaniem jest systematyczna diagnoza sytuacji w danym obszarze i tworzenie lub modyfikowanie narzędzi, będących reakcją na zachodzące zmiany. Ważne jest tworzenie takich miejsc na obszarach rewitalizowanych, szczególnie w takich przestrzeniach jak osiedla patronackie Górnego Śląska. W przypadku Osady, takie Centrum ma być ośrodkiem wsparcia społeczności lokalnej, a także placówką otwierającą to miejsce na tzw. świat zewnętrzny. Centrum nie będzie przejmować funkcji „socjalnych" będących w gestii instytucji pomocy społecznej, będzie natomiast współpracować z nimi i uzupełniać swoje zadania z innymi instytucjami działającymi na Osadzie. Rolą Centrum będzie budowanie dobrze funkcjonującej wspólnoty i otwarcie ich na innych mieszkańców, co będzie jednocześnie wspomagane indywidualną i intensywną pracą socjalną.

Podpisany

Zdiagnozowane w przedmiotowym raporcie problemy społeczne, takie jak ubóstwo, bezrobocie, patologia, przestępczość, zaniedbania wobec dzieci i ich marginalizacja w środowisku szkolnym, wewnętrzne zróżnicowanie społeczności lokalnej potwierdzają konieczność przeprowadzania dalszych zmian nie tylko w kontekście kwestii infrastrukturalnych, ale także społecznych. Powstanie centrum pozwoliłoby zwiększyć poziom aktywności społecznej, który zgodnie z opiniami społeczności miasta jest relatywnie niski. Mieszkańcy docenili i zauważyli w badaniach ankietowych działania dotychczas funkcjonującej na Osadzie świetlicy środowiskowej, wykazując jednocześnie, iż wymagają one poszerzenia, modyfikacji oraz systematycznego wdrażania. Jak wynika z raportu przygotowanego przez Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych pn *„Ocena zasobów społecznych i gospodarczych oraz koncepcja działań rewitalizacyjnych osiedla Osada i jego najbliższego otoczenia”* jednym ze znaczących problemów występujących na osiedlu Osada jest problem zaniedbania wobec dzieci i ich marginalizacja w środowisku szkolnym. Wynika on zarówno ze złej sytuacji materialnej, jak i niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców. Obecnie ze świetlicy zlokalizowanej na terenie osiedla Osada korzysta 20 dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i jest to optymalna liczba miejsc jaką dysponuje dotychczasowe pomieszczenie. Przeprowadzenie remontu, polegającego na rozbudowie świetlicy przyczyniłoby się do zwiększenia liczby dzieci korzystających z placówki. Ponadto, budynek przy ul. Katowickiej 229, w którym zlokalizowana jest świetlica, podlegał na przestrzeni lat stopniowej degradacji, która osłabiła jego atrakcyjność dla celów użyteczności publicznej. Rozbudowa infrastruktury byłaby odpowiedzią na sugestie zarówno ekspertów, jak i społeczności lokalnej, którzy wśród zmian koniecznych do przeprowadzenia na terenie osiedla Osada wymieniają poprawę wizualną Osady, związaną z remontami oraz przeprowadzenie inwestycji takich jak plac zabaw, boisko, świetlica, itp. Zgodnie z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020 konieczne jest m.in. wspieranie aktywności społeczności lokalnej oraz promowanie wolontariatu i aktywności społecznej. [s.51] Warunkiem koniecznym jest realizacja tego zadania przez podmiot ekonomii społecznej co ułatwi pełnienie funkcji usługowych i zaangażowanie mieszkańców. Tego typu centra spełniają znakomicie swoją rolę w małych społecznościach, realizując działania zwiększające komfort życia a tym samym budujące trwałą społeczność. Rozbudowa świetlicy realizuje także cel, zawarty w Strategii Rozwoju Miasta Tychy jakim jest doskonalenie systemu wsparcia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz organizowanie wsparcia na rzecz osób z rodzin z problemami uzależnień [s. 76].

Przeprowadzone w czerwcu 2016 r. konsultacje społeczne z mieszkańcami dzielnicy Czułów (w tym osiedla Osada) także potwierdziły potrzebę utworzenia lokalnego ośrodka

Podpisany

wsparcia koordynującego działaniami integracyjnymi, edukacyjnymi oraz animacyjnymi na terenie osiedla Osada.

Ostatnią z wybranych na potrzeby analizy zmienną istotnie warunkującą aktywność społeczną mieszkańców stanowiła liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów, koncertów oraz podobnych inicjatyw o charakterze integrującym lokalną społeczność. Dostępne dane w tym zakresie wskazują, że w całym mieście zorganizowanych było łącznie 107 wydarzeń tego typu. Jednocześnie w przypadku omawianej jednostki procentowy udział zorganizowanych imprez w stosunku do ogólnej ich liczby był stosunkowo niski (1,9%) w porównaniu z innymi częściami miasta. Widoczny jest więc tutaj problem dezaktywizacji kulturowej mieszkańców, co wynikać może zarówno z braku odpowiedniej motywacji u tych osób, jak również odpowiedniej infrastruktury, z której mogłyby skorzystać i która wzbudziłaby w nich chęć do działania. Dlatego zasadne jest stworzenie nowej przestrzeni dla społecznej i kulturowej aktywności oraz kształtowania kompetencji kulturalnych mieszkańców. Działania te powinny być kierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży jako grupy szczególnie wymagającej zdobycia kompetencji kulturalnych. Powinno odbywać się to poprzez organizację warsztatów spotkań i działań twórczych, które pobudzą i wzmocnią ich kreatywność. Dlatego właśnie zasadne byłoby powołanie na terenie omawianego podobszaru rewitalizacji, ośrodka animacji społeczno-kulturalnej, jako jednostki realizującej działania sprzyjające osiągnięciu wyznaczonych celów. Biorąc pod uwagę miejscowe realia, realizacja tego przedsięwzięcia wymagała będzie zaadaptowania odpowiedniego lokalu, służącego jako baza organizacyjna. Pozwoli to na wzmożoną aktywizację mieszkańców, która obejmować powinna promocję miejscowych twórców i artystów, a tym samym otwarcie na różne pola sztuki i rozrywki.

W ***sferze gospodarczej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 29), co świadczy o ograniczonym rozwoju przedsiębiorczości. Po pierwsze liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców (9,8%) jest niższa od średniej obliczonej dla całego miasta (9,9%). Po drugie, stosunkowo niewielu mieszkańców omawianej jednostki (0,4%), w porównaniu z innymi obszarami miasta, skorzystało ze wsparcia w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielanych w latach 2013-2015 (2,7%). Po trzecie i czwarte, na terenie omawianej jednostki występuje stosunkowo niewiele budynków przemysłowych (5%) i biurowych (4%) stanowiących potencjalne miejsca funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Widoczny tutaj problem niezadawalającego poziomu przedsiębiorczości powinien być rozwiązywany za pośrednictwem działań aktywizujących mieszkańców w tym zakresie. Dlatego zasadne jest opracowanie programu opierającego się na promowaniu i rozpowszechnianiu przedsiębiorczych postaw. Polegać to powinno na przygotowaniu oferty wsparcia potencjalnych przedsiębiorców poprzez organizację

Podpisany

profesjonalnego poradnictwa w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, oraz udostępnieniu narzędzia finansowego w postaci dotacji na rozpoczęcie tej działalności. Taka kompleksowa forma wsparcia daje największe szanse na pobudzenie aktywności mieszkańców i jednocześnie odpowiedni rozwój lokalnej gospodarki.

W ***sferze środowiskowej*** stany kryzysowe odnotowano we wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźnikach (tabela 30). Potencjalnym źródłem zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców jest obecność płyt i elementów azbestowych stosowanych powszechnie w przeszłości do wykończenia fasad budynków. Również w omawianej jednostce analitycznej odnotowano kumulację elementów wykonanych z tego materiału na poziomie 5,2% z ogólnej masy azbestowej występującej w mieście. Kolejnym badanym czynnikiem był hałas, w tym szczególnie pochodzenia przemysłowego i drogowego. W Tychach występowanie hałasu obydwu typów rozciąga się na skali od 40 do ponad 80 decybeli (dB), przy czym z uzyskanych danych wynika, że w przypadku omawianej jednostki natężenie obydwu typów hałasu sięga górnych wartości skali. Ostatni z wyróżnionych wskaźników to liczba dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W wyniku analizy okazało się, że omawiana jednostka należy do obszarów miasta gdzie tego typu terenów jest stosunkowo najmniej (2,2% w ogólnej skali). Problem ten wymaga zatem podjęcia konkretnych działań służących niwelowaniu negatywnych konsekwencji zdiagnozowanego stanu. Zasadne jest tutaj przeprowadzenie renowacji przestrzeni publicznych, a w tym terenów zielonych wraz z odpowiednim ich zagospodarowaniem (m.in. nasadzanie i pielęgnacja roślin). Działania takie z pewnością przyczynią się do podniesienia potencjału lokalizacyjnego podobszaru rewitalizacji, ale przede wszystkim poprawią warunki mieszkaniowe podnosząc tym samym jego atrakcyjność osadniczą.

W ***sferze przestrzenno-funkcjonalnej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich sześciu wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 31). W tym zestawie znalazła się liczba mieszkań komunalnych dostępnych dla mieszkańców poszczególnych części miasta. Okazuje się, że w obrębie omawianej jednostki zaledwie 0,6% zasobów mieszkaniowych stanowią lokale tego typu, co znacząco odbiega od wartości stanowiącej średnią dla całego miasta (3,7%). Na potrzeby analizy sfery funkcjonalnej odwołano się również do danych odnoszących się do liczebności budynków związanych z prowadzaniem działalności wybranego typu. Po pierwsze, dostępność szpitali i zakładów opieki medycznej. W skali całego miasta funkcjonuje 44 obiekty tego typu, co daje wartość 0,03 na 100 mieszkańców. Tymczasem w omawianej jednostce wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,02. Po drugie, dostępność budynków handlowo-usługowych, których liczebność w skali całego miasta w 2015 r. określana była na poziomie 824, co dawało jednocześnie wartość 0,6 na 100 mieszkańców. W tym podobszarze rewitalizacji wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,5. Po trzecie, liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu, których ogólna liczna w skali

Podpisany

miasta obejmowała 142 obiekty, ze średnią 0,1 na 100 mieszkańców. W omawianej części miasta wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,04. Dla oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej niemniej istotna była kwestia dostępności sieci komunikacji publicznej, a więc liczba przystanków, z których korzystać mogą mieszkańcy i bywalcy poszczególnych części miasta. Punktów tego typu w mieście jest łącznie 326, co daje jednocześnie wartość 0,3 na 100 mieszkańców. W omawianym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała identyczny poziom, jednak jest on stosunkowo niewielki w porównaniu do innych obszarów miasta. Ostatni z wyselekcjonowanych wskaźników dotyczył liczby miejsc dostępnych w przedszkolach publicznych. W skali całego miasta naliczono ich 2887, a więc 2,3 na 100 mieszkańców. W omawianym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała identyczny poziom, jednak jest on stosunkowo niewielki w porównaniu do innych obszarów miasta. Widoczny jest więc tutaj ogólny problem niedostosowania przestrzenno-funkcjonalnego podobszaru rewitalizacji do potrzeb jego mieszkańców i bywalców. Dlatego należy opracować i wdrożyć stosowny program obejmujący stworzenie nowej przestrzeni dla wielowymiarowej aktywności mieszkańców oraz podwyższający potencjał lokalizacyjny tej części miasta poprzez zwiększenie jej walorów funkcjonalno-przestrzennych. W tym celu należy również właściwie wykorzystać dostępny tam potencjał sportowy, a więc obiekty sportowe, którym należy przydzielić nowe funkcje. Aktywizacja ruchowa mieszkańców (w tym głównie dzieci i młodzieży) ułatwi internalizację wzorców zdrowego stylu życia, a w konsekwencji podejmowanie konstruktywnych zachowań społecznych. Będzie to również skuteczne narzędzia dla pobudzania i pielęgnacji właściwej integracji mieszkańców tej części miasta z mieszkańcami pozostałych dzielnic Tychów oraz miast ościennych.

W ***sferze technicznej*** stany kryzysowe odnotowano w dwóch z trzech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 32). Pierwszym z nich była liczba nieużytków terenu. W skali całego miasta występowało 105 obszarów tego typu, a w omawianym podobszarze znajduje się 6,7% z nich, co jest stosunkowo wysoką wartością w porównaniu z innymi obszarami miasta. Drugi z zastosowanych wskaźników odnosił się do liczby latarni ulokowanych na danym terenie, jako elementów jego „uzbrojenia" sprzyjających jego dalszemu rozwojowi i zasiedlaniu, a także wpływających na poprawę poziomu bezpieczeństwa. W skali całego miasta rozlokowanych jest łącznie 15601 latarni, z czego w tej części miasta stosunkowo najmniej, bo zaledwie 4%. Zdiagnozowany problem polega więc w głównej mierze na niepełnym wykorzystywaniu potencjału lokalizacyjnego tego podobszaru rewitalizacji. Dlatego zasadne jest podjęcie działań polegających na renowacji przestrzeni publicznej, tj. budowie dróg wewnętrznych, chodników i parkingów oraz innych obiektów małej architektury, a także modernizacji i ocieplenia budynków, które poprawią warunki i komfort zamieszkania. Działania takie przyczynią się także do poprawy wizerunku tego podobszaru

Podpisany

w opiniach jego mieszkańców jak i czasowych bywalców, dając również szanse na zahamowanie i odwrócenie niekorzystnego trendu depopulacji tej części miasta.

Działania rewitalizacyjne planowane dla jednostki Osiedle Czułów – Zwierzyniec powinny w pierwszej kolejności uwzględniać szczególnie trudną sytuację Osady w Czułowie. Jak czytamy w raporcie „*Ocena zasobów społecznych i gospodarczych oraz koncepcja działań rewitalizacyjnych osiedla Osada i jego najbliższego otoczenia*" niski standard życia na osiedlu rozpoczął proces wyprowadzania się dotychczasowych mieszkańców i napływu ludności z problemami. Proces ten pogłębiał się i narastał jako nieunikniona konsekwencja nagromadzenia w jednym miejscu ludzi o podobnych problemach, powodując gettoizolację i stygmatyzację miejsca. Osiedle Osada pomimo przeprowadzonych w ostatnim dziesięcioleciu kilku inwestycji jawi się jako osiedle zaniedbane – przede wszystkim społecznie, ale i przestrzennie. Mieszkańcy narzekają na infrastrukturę wewnątrzosiedlową, niedokończone inwestycje drogowe, zaniedbany plac zabaw itp. Nagromadzenie dużej liczby osób zagrożonych wykluczeniem, nieprzygotowanych do racjonalnego korzystania z przestrzeni wspólnej także nie sprzyja dobrej jakości i trwałości inwestycji. Zgodnie z założeniami działań rewitalizacyjnych zmianie społecznej towarzyszyć powinna aktywność w obszarze renowacji przestrzeni. Dobrze zaprojektowana i wykonana metodami partycypacyjnymi przestrzeń, sprzyjać będzie zwiększaniu odpowiedzialności za część wspólną osiedla. Będzie przeciwdziałać wykluczeniu społeczności osiedla. Dobra, zadbana i przemyślana przestrzeń wspólna, rekreacyjna jest jednym z najważniejszych elementów atrakcyjności nieruchomości co sprzyjać może osiedlaniu się nowych wartościowych osób. Mieszkańcy osiedla Osada dostrzegają marginalizację przestrzenną osiedla wynikającą z jego położenia oraz złego stanu infrastruktury drogowej. Dyskomfort związany jest również ze stanem budynków mieszkalnych i poszczególnych lokali – zły stan lub brak instalacji kanalizacyjnej, gazowej, grzewczej, wilgoć, grzyb, brak ocieplenia budynków, zaniedbanie klatek schodowych, złe warunki sanitarne, itd. Budynki na Osadzie wymagają, obok przeprowadzania remontów bieżących, również termomodernizacji. Biorąc pod uwagę, iż część budynków na Osadzie przeznaczonych do termomodernizacji, objętych jest ochroną zabytków, miasto opracowało i przyjęło Program Opieki nad Zabytkami Miasta Tychy na lata 2015-2019, którego głównym założeniem jest dążenie do osiągnięcia wyraźnie odczuwalnej poprawy w zakresie funkcjonowania obiektów zabytkowych w strukturze przestrzennej miasta, a tym samym wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społeczno – gospodarczego oraz wzrostu atrakcyjności miasta. Potrzeba realizacji działań termomodernizacyjnych na Osadzie wynika także z *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej* (numer karty TYC12 – Poprawa efektywności wykorzystania energii w budynkach komunalnych, w tym w dzielnicy Osada w Tychach), który zakłada kompleksową modernizację energetyczną budynków, które stanowią własność miasta Tychy, w tym

Podpisany

termomodernizację dzielnicy Osada w Tychach. Z przeprowadzonej wstępnej analizy wynika, iż roczne zużycie energii spadnie z dotychczasowych 12 821 MWh/rok do 5 128 MWh/rok oraz roczne zmniejszenie emisji CO2 spadnie do 3 087,2 MgCo2/rok. (Z przeprowadzonej wstępnej analizy wynika, iż po realizacji zaplanowanej inwestycji, zauważalny będzie znaczący spadek rocznego zużycia energii oraz emisji CO2, co przełoży się z kolei na zmniejszenie rocznych kosztów energii).

Mieszkania socjalne zamieszkują ludzie przesiedleni na teren Osady po eksmisjach. Zgodnie z wypracowaną koncepcją działań rewitalizacyjnych „Renowacja przestrzeni wspólnej Osiedla Osada" konieczne jest doprowadzenie przestrzeni wewnątrz osiedla do dobrego stanu technicznego i estetycznego, wraz z elementami zagospodarowana na cele integracyjne. Zakres działań na osiedlu obejmowałby m.in. zaprojektowanie i renowację przestrzeni osiedla – ciągów komunikacyjnych, świetlenia, obszarów zieleni, obszarów rekreacyjnych, architektury społecznej, rekreacyjnej i usługowo-handlowej, co skutkowałoby zwiększeniem atrakcyjności osiedla zarówno dla mieszkańców jak i dla osób odwiedzających Osadę i Papiernię.

Reasumując powyższe, działania rewitalizacyjne planowane dla Osady powinny się koncentrować na:

- ustabilizowaniu lokalnej społeczności Osady, ograniczeniu znacznej fluktuacji wywołanej ciągłą rotacją lokatorów zamieszkujących w lokalach socjalnych,
- dowartościowaniu społeczności Osady, np. poprzez zlokalizowanie instytucji lub wydarzeń unikatowych, co najmniej w skali miasta (np. placówki muzealnej czy ekspozycyjnej, dorocznej imprezy popularnej, np. „Tyska Majówka Rowerowa"),
- modernizacji budynków mieszkalnych, wyraźnym poprawieniu warunków zamieszkiwania w Osadzie (jakości usługi mieszkaniowej, w tym zarządzania zasobem miasta zlokalizowanym w Osadzie) oraz przyciągnięciu nowych mieszkańców (sprofilowana oferta na wynajem i na własność, w tym mieszkania dla absolwentów i dla osób sędziwych),
- dobrym zagospodarowaniu przestrzeni publicznych, w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu mieszkalnego w ścisłej współpracy z jego mieszkańcami (włączenie użytkowników w tworzenie programu funkcjonalnego, w projektowanie i – częściowo również, w realizację),
- zaoferowaniu indywidualnego wsparcia w poszukiwaniu pracy i jej utrzymaniu,
- udostępnieniu praktycznej pomocy w znalezieniu zatrudnienia czasowego lub dorywczego w pobliżu miejsca zamieszkania (np. poprzez stworzenie i aktywne administrowanie elektroniczną tablicą ogłoszeń, organizację grupy „aniołów zatrudnienia"),

Podpisany

- stymulowaniu przedsiębiorców do tworzenia miejsc pracy dostępnych (dopasowanych) do mieszkańców Osady, i na terenie Osady lub jej najbliższych okolicach (np. poprzez decyzję zastosowania klauzul społecznych w procedurach przetargowych zamówień publicznych, ogłaszanych przez jednostki organizacyjne miasta Tychy, w tym szczególnie dla realizacji działań zaplanowanych w programie rewitalizacji,
- udostępnieniu bezpłatnych usług doradztwa (prawo rodzinne, prawo pracy, ekonomia i finanse), których różnorodna forma (osobiście, e-wolontariat, broszury) i zakres (informacja, zapobieganie problemom, rozwiązywanie problemów) uwzględni uwarunkowania społeczności Osady i będzie dostosowana do sygnalizowanych potrzeb (np. usługi takie powinny być dostępne również na miejscu i regularnie), rozwinięciu usług dostępnych w Osadzie i jej sąsiedztwie, w tym również usług spędzania czasu wolnego, które byłyby atrakcyjne dla mieszkańców innych osiedli Tychów (np. ścieżki rowerowe, trasy biegowe (letnie i zimowe) wraz przynależnym wyposażeniem (sanitariaty, miejsca do grillowania, urządzenia treningowe, serwisy sprzętowe, altany piknikowe itp.).

Rysunek 12 Obszar rewitalizacji 6 (Czułów i Zwierzyniec Zachodni)

Źródło: opracowanie Urząd Miasta Tychy

Liczba mieszkańców	4933 osób (3,9% w skali miasta)
Powierzchnia	388,50 ha (4,7% w skali miasta)

Podpisany

3.3. Jednostka analityczna 11 – osiedle H (Honorata) i Ł (Łucja)

W przypadku trzeciego z wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji tworzących tyski obszar rewitalizacji, zlokalizowanego w obrębie jednostki nr 11 (H – osiedle Honorata i Ł – osiedle Łucja) łączna kumulacja odchyleń wartości wskaźników (wartość wyższa lub niższa) od wartości obliczanych dla całego miasta, obejmowała aż dwadzieścia dziewięć z trzydziestu sześciu wyselekcjonowanych zmiennych (tabela 33).

W ***sferze społecznej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku dwunastu z dziewiętnastu wskaźników (tabela 28). Dotyczyły one między innymi zagadnień związanych z sytuacją demograficzną omawianej jednostki, a w tym przede wszystkim niekorzystnego rozkładu w obrębie ekonomicznych grup wiekowych (przedprodukcyjnej, produkcyjnej, poprodukcyjnej). Z zestawienia danych wynika bowiem, że w przypadku tego obszaru miasta liczebny i procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym był większy (20,1%) niż mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (14,4%). Wynika z tego, że w jednostce tej mamy do czynienia ze wzrostem poziomu wskaźnika obciążenia demograficznego, co może wpływać negatywnie na sytuację gospodarki i systemu zabezpieczeń społecznych, ponieważ potencjalnie generuje większe obciążenie koniecznością zapewnienia zabezpieczeń dla osób w wieku nieprodukcyjnym. Sytuację tą potęgować może również fakt, iż w omawianej jednostce procentowy udział nowonarodzonych w ogólnej liczbie mieszkańców, był niższy (0,9%) niż średnia wartość procentowa dla całego miasta (1%). Mając na uwadze zdiagnozowaną wcześniej stałą tendencję zmniejszania się liczby tyszan, ważna była kwestia migracji mieszkańców w obrębie poszczególnych jednostek analitycznych. Okazało się, że w przypadku omawianej jednostki liczbowy i procentowy udział wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego w 2015 r. był większy (4,5%) niż wartości dla wskaźnika określającego liczbowy i procentowy udział osób nowo zameldowanych (3,5%) w stosunku do liczby ich mieszkańców. Oznacza to, że w przypadku tego obszaru występuje tendencja odpływu mieszkańców do innych części miasta lub całkowicie poza jego granice. Na tej podstawie wnioskować można o występowaniu problemów wynikających z intensyfikacji procesu starzenia się mieszkańców tej części miasta oraz jej wyludniania. Dlatego konieczne jest podjęcia starań w kierunku zahamowania i odwrócenia zdiagnozowanych trendów. W tym celu zasadne jest dążenie do zwiększenia integracji międzypokoleniowej mieszkańców. Istotne mogą być tutaj inicjatywy służące uruchomieniu i rozwojowi samopomocy sąsiedzkiej sprzyjającej aktywizacji i pobudzaniu lokalnej społeczności. Ważne będą także przedsięwzięcia opierające się na wykorzystaniu dostępnego kapitału społecznego, realizowane poprzez promowanie wśród mieszkańców innowacyjnych form aktywności i zaangażowania w życie lokalne oraz wspieranie oddolnych inicjatyw i pomoc w samoorganizacji. Istotne będzie tutaj

Podpisany

zatem udostępnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie różnorodnych działań z zakresu aktywizacji społecznej, w tym szczególnie dla osób w podeszłym wieku, jako grupy szczególnie narażonej na wykluczenie społeczne.

Podejmując próbę zilustrowania sfery społecznej w skali specyfiki poszczególnych jednostek analitycznych, konieczne jest objęcie analizą sytuacji kształtującej się na lokalnym rynku pracy. Potencjalność występowania stanu kryzysowego powoduje fakt, iż w omawianej jednostce procentowy udział bezrobotnych w grupie kobiet w wieku produkcyjnym był wyższy (3,7%) niż odnotowywany w tym samym czasie w skali całego miasta (3,5%). Oznaczać to może kumulację w tym obszarach zdiagnozowanego wcześniej zjawiska feminizacji tyskiego bezrobocia. Równie istotna była tutaj kwestia zjawiska bezrobocia wśród osób młodych, a więc do 35. roku życia, które w skali całego miasta obejmowało aż 33,4% zarejestrowanych bezrobotnych. W przypadku omawianej jednostki skala tego problemu dotyczyła aż 39,4% osób pozostających bez zatrudnienia. Widoczny jest tutaj zatem istotny problem dezaktywizacji zawodowej części mieszkańców tego podobszaru rewitalizacji, który z pewnością generuje cały szereg negatywnych konsekwencji. Dlatego konieczne jest opracowanie kompleksowego wsparcia dla zagrożonych i już dotkniętych wykluczeniem zawodowym mieszkańców. Mowa tutaj przede wszystkim o organizacji właściwych form dokształcania umożliwiających zdobycie kompetencji i kwalifikacji pożądanych na lokalnym rynku pracy, a także ułatwiający założenie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Równie ważne będzie pobudzenie motywacji do powtórnej aktywizacji zawodowej, która może być wspomagana poprzez zdobycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Zgodnie z przyjętą metodologią o poziomie zamożności mieszkańców poszczególnych obszarów miasta świadczyć może potencjalnie fakt posiadania samochodów osobowych, a w tym przede wszystkim pojazdów wyprodukowanych po 2009 roku, których zakup wymaga określonych nakładów finansowych. W skali całego miasta pojazdy te stanowiły 14,4% wszystkich zarejestrowanych. Tymczasem w przypadku omawianej jednostki udział ten sięgał tylko 11,3%. Pojawia się więc tutaj problem zagrożenia wykluczeniem społecznym mieszkańców tego podobszaru rewitalizacji, co wymaga podjęcia działań ograniczających zasięg i skalę tego zjawiska. Dlatego konieczne jest zorganizowanie trwałej formy wsparcia dla przedstawicieli tzw. „słabszych" grup społecznych, którzy z różnych powodów wykazują swoją niesamodzielność w radzeniu sobie z trudnościami życiowymi i potrzebują pomocy ze strony najbliższego otoczenia.

Dla analizy sfery społecznej istotna jest również kwestia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz występowania zachowań wymagających reagowania służb bezpieczeństwa. Odwołać się tutaj można do danych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty". W 2015 r. programem tym objętych było 305 osób, co stanowiło jednocześnie 0,2% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Tymczasem, w przypadku omawianego podobszaru

Podpisany

wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,3%. Pojawia się więc tutaj problem intensyfikacji zachowań niepożądanych podejmowanych przez ale również wobec mieszkańców. Dlatego zasadne jest pobudzenie lokalnej integracji. W tym celu wartościowe okazać się mogą projekty ukierunkowane na aktywizację i pobudzanie międzypokoleniowej integracji, wspieranie i wzmocnienie oddolnych inicjatyw na rzecz społeczności zamieszkującej omawiany podobszar. W rozwiązywaniu wskazanego problemu pomocne okazać się może również monitorowanie przestrzeni publicznej i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego.

Szczególne miejsce analizy zajmowały także zagadnienia aktywności społecznej i obywatelskiej podejmowanej przez mieszkańców. Za istotny miernik tej specyficznej formy aktywności uznaje się powszechnie liczbę organizacji pozarządowych działających na danym obszarze. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w skali całego miasta zarejestrowanych było łącznie 259 organizacji tego typu, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców, daje wartość 0,2. Tymczasem w obrębie omawianego podobszaru wartości tego wskaźnika osiągała poziom 0,1. Dlatego właśnie istotne jest podjęcie działań służących zwiększeniu znajomości tyskich NGO przez mieszkańców, co skutkować może pobudzeniem ich motywacji i gotowości do działania na rzecz swojej społeczności. Konieczny jest również wzrost integracji wewnątrzsektorowej samych NGO, a więc organizacja właściwego wsparcia dzięki systematycznemu monitorowaniu aktywności i działalności tyskich NGO. Całość prowadzonych działań powinna jednak opierać się na pełnowymiarowej komunikacji (między NGO, mieszkańcami omawianego podobszaru oraz reprezentantami samorządu), która jest niezbędna dla osiągnięcia właściwego poziomu międzysektorowej współpracy.

Z uwagi na swoją specyfikę, szczególnego znaczenia nabiera również kwestia senioralnej aktywności. Pewnym przejawem tego zjawiska może być liczba osób uczestniczących w Programie "Aktywni 60+", a wiec seniorzy wykazujący chęć i gotowość do własnej aktywizacji w lokalnym środowisku. W skali całego miasta była to grupa 682 osób stanowiących jednocześnie 2,7% mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, jednak przy niskim udziale reprezentantów omawianego podobszaru (2,2%). Dlatego bardzo istotna będzie również organizacja infrastruktury umożliwiającej prowadzenie różnorodnych działań z zakresu aktywizacji społecznej osób starszych, które generować będą ich zaangażowanie, a tym samym poczucie podmiotowości i członkostwa w lokalnej społeczności.

Ostatnią z wybranych na potrzeby analizy zmienną istotnie warunkującą aktywność społeczną mieszkańców stanowiła liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów, koncertów oraz podobnych inicjatyw o charakterze integrującym lokalną społeczność. Dostępne dane w tym zakresie wskazują, że w całym mieście zorganizowanych było łącznie 107 wydarzeń tego typu. Jednocześnie procentowy udział zorganizowanych imprez w stosunku do ogólnej ich liczby był stosunkowo najmniejszy właśnie w przypadku tego

Podpisany

podobszaru (2,8%). Pojawia się więc tutaj istotny problem dezaktywizacji kulturalnej mieszkańców, która może silnie warunkować ogólny niski poziom aktywności społecznej w tej części miasta. Dlatego zasadne jest podjęcie stosownych działań upowszechniających kulturę, a tym samym pobudzających i rozwijających lokalną aktywność kulturalną. Właściwym rozwiązaniem może okazać się umożliwienie prezentacji własnej twórczości, a więc promocja artystów i twórców z tego obszaru poprzez organizację otwartych imprez i spotkań dla szerokiej publiczności. Istotna będzie tutaj również odpowiednia dystrybucja informacji na temat organizowanych wydarzeń na terenie całego miasta, co może istotnie przyczynić się do ogólnego wzrostu zainteresowania udziałem w kulturze oraz integracją społeczną mieszkańców.

W ***sferze gospodarczej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 29), co świadczy o ograniczonym rozwoju przedsiębiorczości. Pierwszym z nich była liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Okazuje się, w przypadku omawianego podobszaru rewitalizacji osiągnięta wartość wskaźnika (7%) była znacznie niższa od średniej dla całego miasta (9,9%). Niemniej istotnym wskaźnikiem sytuacji gospodarczej była liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (2013-2015). W skali całego miasta wsparcie tego typu uzyskało łącznie 339 przedsiębiorców, co stanowiło jednocześnie 2,7% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Również tym razem wartości dla omawianego obszaru była znacząco niższa osiągając poziom zaledwie 1,2%. Kolejnymi czynnikami świadczącymi o stosunkowo słabym rozwoju gospodarczym tej części miasta były funkcjonujące budynki przemysłowe i biurowe, stanowiące potencjalne miejsca funkcjonowania podmiotów gospodarczych.
Z przeprowadzonej analizy wynika, że w obydwu przypadkach obiektów ich ulokowanie w omawianym podobszarze (odpowiednio: 3 = 0,5% i 1 = 0,4%) w stosunku do ogólnej ich liczby (ogółem w mieście: przemysłowych 618 i 225 biurowych) było znikome. Dlatego istotne jest dążenie do pobudzenia rozwoju przedsiębiorczości oraz aktywizacji gospodarczej wśród mieszkańców. Zasadna będzie więc tutaj organizacja kompleksowego wsparcia w zakresie zdobywania kompetencji ułatwiających rozpoczęcie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej oraz rozwoju motywacji do aktywizacji i reaktywizacji zawodowej. Niezbędne może okazać się również wsparcie finansowe w postaci dotacji dla nowych firm. Jednak z uwagi na dotąd ograniczoną skłonność do korzystania z tego typu wsparcia, konieczne będzie przeprowadzenie wcześniejszej promocji i szkoleń dla potencjalnych świadczeniobiorców przygotowujących do właściwego aplikowania o środki oraz późniejsze ich wykorzystanie. Ponadto organizowane szkolenia obejmować powinny ofertę dla osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym wynikającym z braku lub ograniczonej aktywności zawodowej. Zasadne będzie tutaj również dążenie do poprawy szans znalezienia

Podpisany

lub utrzymania zatrudnienia i samozatrudnienia przez mieszkańców na lokalnym i regionalnym rynku pracy poprzez wdrożenie kompleksowego programu polityki zdrowotnej.

W ***sferze środowiskowej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 30). Potencjalnym źródłem zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców jest obecność płyt i elementów azbestowych stosowanych powszechnie w przeszłości do wykończenia fasad budynków. W skali całego miasta w 2015 roku obecność azbestu obliczano na poziomie około 530 ton. Jednocześnie kumulację elementów wykonanych z tego materiału odnotowano w omawianym podobszarze, ponieważ znajduje się tutaj aż 22,2% ogólnej masy. Niemniej istotnymi czynnikiem mogącym wpływać na stan zdrowia mieszkańców jest kwestia występowania hałasu, w tym szczególnie pochodzenia przemysłowego i drogowego. W Tychach występowanie hałasu obydwu typów rozciąga się na skali od 40 do ponad 80 decybeli (dB). W przypadku tego podobszaru hałas przemysłowy sięga 60-65 dB, a hałas drogowy aż 75- 80 dB. Ostatni z wyróżnionych wskaźników to liczba terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Okazuje się, że ich dostępność jest stosunkowo mała i obejmuje zaledwie 2,2% terenów w skali całego miasta. Pojawia się więc tutaj problem narażania mieszkańców na negatywne skutki rozwoju cywilizacyjnego, które nie są w dostateczny sposób rekompensowane bezpośrednim dostępem do odpowiednio zagospodarowanych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Dlatego zasadne jest zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej poprzez wzbogacenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu na terenach zielonych występujących w obrębie omawianego podobszaru rewitalizacji. Uatrakcyjnienie dotychczasowej oferty przyczyni się również do wzrostu poziomu wewnętrznej i zewnętrznej integracji społecznej mieszkańców tej części miasta.

W ***sferze przestrzenno-funkcjonalnej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich sześciu wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 31). W tym zestawie znalazła się liczba mieszkań komunalnych dostępnych dla mieszkańców poszczególnych części miasta. Okazuje się, że w obrębie omawianego podobszaru zaledwie 0,7% zasobów mieszkaniowych stanowią lokale tego typu, co znacząco odbiega od wartości stanowiącej średnią dla całego miasta (3,7%). W ocenie poziomu rozwoju sfery przestrzenno-funkcjonalnej istotny jest również dostęp do różnego typu instytucji i punktów usługowych umożliwiających zaspakajanie potrzeb różnego typu. Dlatego na potrzeby prezentowanej analizy odwołano się do danych odnoszących się do liczebności budynków związanych z prowadzaniem działalności wybranego typu. Po pierwsze, dostępność szpitali i zakładów opieki medycznej. W skali całego miasta funkcjonuje 44 obiekty tego typu, co daje wartość 0,03 na 100 mieszkańców. Jednak w omawianym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,01. Po drugie, dostępność budynków handlowo-usługowych, których liczebność w skali całego miasta w 2015 r. określana była na poziomie 824, co

Podpisany

dawało jednocześnie wartość 0,6 na 100 mieszkańców. W omawianej części miasta wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,3. Po trzecie, liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu, których ogólna liczna w skali miasta obejmowała 142 obiekty, ze średnią 0,1 na 100 mieszkańców. W tym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała jedynie poziom średniej ogólnomiejskiej. Dla oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej niemniej istotna jest kwestia dostępności sieci komunikacji publicznej, a więc liczba przystanków, z których korzystać mogą mieszkańcy i bywalcy poszczególnych części miasta. Punktów tego typu w mieście jest łącznie 326, co daje jednocześnie wartość 0,3 na 100 mieszkańców. Pod tym względem omawiana część miasta należy do najgorzej zaopatrzonych, ponieważ wartość tego wskaźnika osiągała jedynie poziom 0,05. Ostatni z wyselekcjonowanych wskaźników dotyczył liczby miejsc dostępnych w przedszkolach publicznych. W skali całego miasta naliczono ich 2887, a więc 2,3 na 100 mieszkańców. Tymczasem w przypadku omawianego podobszaru wartość tego wskaźnika osiągała jedynie poziom 1,2. Widoczny jest więc tutaj ogólny problem niedostosowania przestrzenno-funkcjonalnego podobszaru rewitalizacji do potrzeb jego mieszkańców i bywalców. Dlatego należy opracować i wdrożyć stosowny program obejmujący stworzenie nowej przestrzeni dla wielowymiarowej aktywności mieszkańców oraz podwyższający potencjał lokalizacyjny tej części miasta poprzez zwiększenie jej walorów funkcjonalno-przestrzennych. Konieczne jest zatem zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej poprzez wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu oraz pobudzania integracji społecznej. Ponadto zasadne jest zwiększenie dostępu do różnego typu usług, w tym również społecznych, szczególnie dla osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym. Dlatego ważne jest udostępnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie różnorodnych działań, w tym również z zakresu aktywizacji społecznej.

W ***sferze technicznej*** stany kryzysowe odnotowano również w przypadku wszystkich trzech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 32). Pierwszym z nich była liczba pozwoleń na budowę lub rozbudowę wydawanych dla obszarów wchodzących w skład poszczególnych jednostek analitycznych. Liczby te świadczyć mogą o popularności i możliwościach rozwojowych poszczególnych części miasta. Okazuje się, że chociaż w 2015 r. wydano łącznie 1121 pozwoleń tego typu (0,9% ogólnej liczby mieszkańców), to jednak tereny wchodzące w skład omawianego podobszaru cieszyły się stosunkowo najmniejszą popularnością (0,1%).

Poza tym o skali zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta świadczy również obecność nieużytków terenu. W skali całego miasta występowało 105 obszarów tego typu, a w tej części miasta znajduje się 6,7%, co jest stosunkowo wysoką wartością w porównaniu z innymi obszarami miasta. Ostatni z zastosowanych wskaźników odnosił się do liczby latarni ulokowanych na danym terenie, jako elementów jego „uzbrojenia" sprzyjających jego

Podpisany

dalszemu rozwojowi i zasiedlaniu, a także wpływających na poprawę poziomu bezpieczeństwa. W skali całego miasta rozlokowanych jest łącznie 15601 latarni, z czego zaledwie 4% ulokowanych jest w omawianym podobszarze. Sytuacja ta pogłębia zatem zdiagnozowany wcześniej ogólny problem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, stanowiąc dodatkowe uzasadnienie dla proponowanych działań służących zwalczaniu występujących stanów kryzysowych ograniczających możliwości rozwojowe tego podobszaru rewitalizacji.

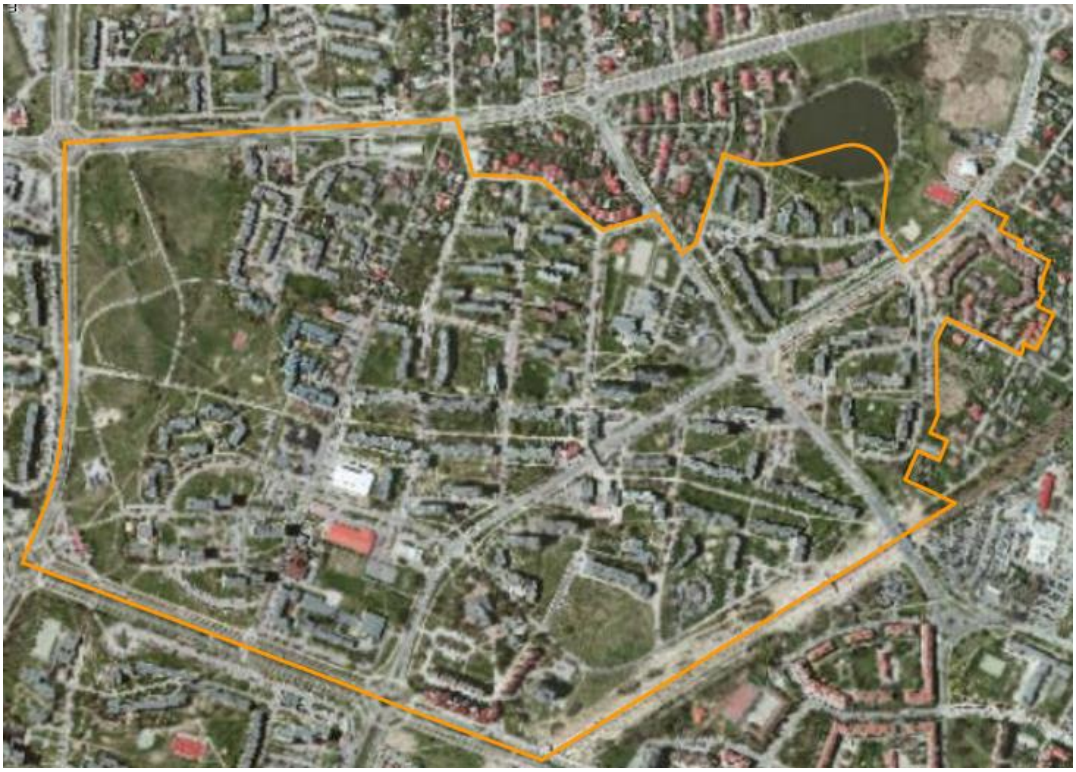
Działania rewitalizacyjne planowane dla jednostki – osiedla H i Ł powinny wykorzystywać następujące zidentyfikowane, endogeniczne potencjały: zróżnicowany układ urbanistyczny, dostępność różnorodnych usług, dobre powiązania komunikacyjne, zróżnicowana struktura społeczności osiedli, dobra dostępność terenów zielonych oraz relatywnie dobra jakość architektury, a także znaczenie w historii miasta, relatywnie wysoki poziom aktywności mieszkańców na rynku pracy, niskie bezrobocie wśród kobiet i względnie niski wskaźnik obciążenia demograficznego.

Reasumując powyższe, działania rewitalizacyjne planowane dla podobszaru Honorata i Łucja powinny się koncentrować na:

- różnych i systematycznych działaniach poprawiających potencjał ekonomiczny ludności osiedla, w tym zespołowe i zindywidualizowane wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia i dodatkowych źródeł dochodu, utworzenie osiedlowego startup dla firm zakładanych przez: kobiety, osoby do 35 r.ż. lub powyżej 5o, utworzenie osiedlowej giełdy pracy dorywczej,
- wypracowaniu kompleksowej oferty praktycznego i teoretycznego wsparcia w budowaniu samoorganizacji lokalnej społeczności, sprofilowanej wg sygnalizowanych potrzeb mieszkańców (w tym: okresowe kampanie społeczne, zwracające uwagę na korzyści ekonomiczne płynące z sąsiedzkiej samoorganizacji i promujące wolontariat),
- integracji form zagospodarowania przestrzeni publicznych osiedla, w tym kompleksowe zaplanowanie uporządkowania i uatrakcyjnienia miejsc najważniejszych dla mieszkańców (np. poprzez przeprowadzenie cyklu debat i warsztatów, których rezultatem będzie społeczna koncepcja zagospodarowania publicznych przestrzeni osiedla H i Ł) do przyszłej realizacji w partnerstwie: spółdzielni mieszkaniowej, miasta i wspólnot mieszkaniowych,
- promocji wartości kulturowych (materialnych i nie materialnych), ważnych dla mieszkańców Tychów, a znajdujących się w przestrzeni tego osiedla (np. wydarzeń związanych z budową kościoła pw. Jana Chrzciciela, czy też zbiorów Muzeum Miniaturowej Sztuki Profesjonalnej).

Podpisany

Rysunek 13 Obszar rewitalizacji 11 (H – osiedle Honorata i Ł –osiedle Łucja)

Źródło: opracowanie Urząd Miasta Tychy

Liczba mieszkańców	12 113 osób (9,5% w skali miasta)
Powierzchnia	91,89 ha (1,1% w skali miasta)

3.4. Jednostka analityczna 16 – osiedle N (Natalia) i O (Olga)

W przypadku czwartego z wyodrębnionych podobszarów tworzących tyski obszar rewitalizacji, zlokalizowanego w obrębie jednostki nr 16 (N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga) łączna kumulacja odchyleń wartości wskaźników (wartość wyższa lub niższa) od wartości obliczanych dla całego miasta, obejmowała aż trzydzieści jeden z trzydziestu sześciu wyselekcjonowanych zmiennych (tabela 33).

W ***sferze społecznej*** stany kryzysowe odnotowano w przypadku czternastu z dziewiętnastu wskaźników (tabela 28). Dotyczyły one między innymi sytuacji demograficznej analizowanej w oparciu o rozkład w trzech ekonomicznych grupach wiekowych. Okazało się, że w przypadku omawianej jednostki liczebny i procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym (24%) był większy niż mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (15,3%). Ponadto procentowy udział osób w wieku produkcyjnym (60,6%) był mniejszy niż obliczony dla całego miasta (62,4%). Na tej podstawie wnioskować można, że to głównie w wyróżnionych obszarach miasta występuje omówiony wcześniej

Podpisany

wzrost poziomu wskaźnika obciążenia demograficznego, co może wpływać negatywnie na sytuację gospodarki i systemu zabezpieczeń społecznych ponieważ potencjalnie generuje większe obciążenie koniecznością zapewnienia zabezpieczeń dla osób w wieku nieprodukcyjnym. Sytuację tą potęgować może również fakt, iż procentowy udział nowonarodzonych w ogólnej liczbie mieszkańców (0,9%), był niższy niż średnia wartość procentowa dla całego miasta obliczona na poziomie 1%. Ponadto liczbowy i procentowy udział wymeldowanych z pobytu stałego i czasowego (4,9%) był większy niż wartości dla wskaźnika określającego liczbowy i procentowy udział osób nowo zameldowanych (4%) w stosunku do liczby ich mieszkańców . Oznacza to, że w omawianej jednostce występuje tendencja odpływu mieszkańców do innych części miasta lub całkowicie poza jego granice. Mamy więc tutaj do czynienia zarówno z problemem starzenia się jak i depopulacji mieszkańców. Dalego zasadniczym celem podejmowanych działań rewitalizacyjnych powinno być dążenie do odwrócenia lub przynajmniej zahamowania obydwu niekorzystnych trendów. Posłużyć temu może udostępnienie dla mieszkańców infrastruktury sprzyjającej prowadzeniu różnorodnych działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, kierowanej między innymi do seniorów i osób niepełnosprawnych , jako grupy wykazujących potrzeby wymagające szczególnego wsparcia ze strony lokalnej społeczności. Przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia sprzyjać będzie dodatkowo opracowanie trwałej i skutecznej formy wsparcia tzw. „słabszych” grup społecznych, poprzez organizację centrum usług społecznościowych, jako inkubatora aktywizującego lokalną społeczność.

Równie istotna była analiza sytuacji kształtującej się na lokalnym rynku pracy. Mimo, że zgodnie ogólną tendencją zmniejszania się zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców Tychów, należy stwierdzić, że w przypadku omawianej jednostki procentowy udział bezrobotnych w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym był równy wartości obliczona dla całego miasta (2,9%). Potencjalność występowania stanu kryzysowego potęguje fakt intensyfikacji zjawiska bezrobocia wśród osób młodych, a więc do 35. roku życia, które w skali całego miasta obejmowało aż 33,4% zarejestrowanych bezrobotnych. Okazuje się, że w przypadku omawianej jednostki, procentowy udział młodych wśród zarejestrowanych bezrobotnych (35,2%) był wyższy od wartości tego wskaźnika obliczanej dla miasta. Występuje więc tutaj niepokojący problem nadreprezentacji bezrobotnych wśród młodych mieszkańców. Dlatego konieczne jest podjęcia działań służących wyposażeniu głównie młodzieży w umiejętności aktywnego poszukiwania zatrudnienia oraz wzrostowi motywacji do wkroczenia na rynek pracy. Wymagać to będzie opracowania wielowymiarowego przedsięwzięcia, którego najskuteczniejszą formą może okazać się powołanie centrum integracji społecznej, oferującego kompleksowe wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem zawodowym i społecznym.

Podpisany

Sytuacja ta ma istotny wpływ na poziom życia i zamożności mieszkańców. W analizie odniesiono się w tym względzie do kwestii posiadania samochodów osobowych, a w tym przede wszystkim pojazdów wyprodukowanych po 2009 roku, których zakup wymaga określonych nakładów finansowych. W skali całego miasta pojazdy te stanowiły 14,4% wszystkich zarejestrowanych. Tymczasem w badanej jednostce wartość tego wskaźnika obliczono na 12,9%. Wynika z tego, że również mieszkańcy tego podobszaru wymagają wsparcia ze strony miejskich służb odpowiedzialnych za udostępnianie trwałej i skutecznej formy aktywizacji. Konieczne będzie również stworzenie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie różnorodnych działań w tym zakresie, poprzez organizację wspomnianego wyżej centrum usług społecznych.

Dla analizy sfery społecznej istotna jest również kwestia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz występowania zachowań wymagających reagowania służb bezpieczeństwa. Odwołano się tutaj do danych dotyczących procedury „Niebieskiej Karty" oraz interwencji Straży Miejskiej. W przypadku pierwszego z wyróżnionych wskaźników należy wykazać, że w 2015 r. programem tym objętych było 305 osób, co stanowiło jednocześnie 0,2% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Tymczasem, w omawianym podobszarze wartość ta osiągnęła poziom 0,3%. W przypadku drugiego wskaźnika, jego wartość ogólnomiejska osiągnęła poziom 9,2%, natomiast w omawianej części miasta 9,7%. Pojawia się więc tutaj problem intensyfikacji zachowań niepożądanych podejmowanych przez ale również wobec mieszkańców. Dlatego zasadne jest pobudzenie lokalnej integracji. Skuteczne może okazać się tutaj oddziaływania na aktywizację najbliższego otoczenia poprzez międzypokoleniową integrację sąsiedzką. Nawiązywanie i intensyfikacja wzajemnych kontaktów sąsiedzkich następować może w wyniku współuczestnictwa w różnych przedsięwzięciach poprawiających poczucie bezpieczeństwa mieszkańców tej części miasta. Programy sąsiedzkiej samopomocy lub monitorowania przestrzeni publicznej motywujące to zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego mogą okazać się kluczowe dla procesu wychodzenia z kryzysu tego podobszaru rewitalizacji.

W analizie sfery społecznej szczególne miejsce zajmowała także kwestia aktywności społecznej i obywatelskiej podejmowanej przez mieszkańców. Za istotny miernik tej specyficznej formy aktywności uznaje się powszechnie liczbę organizacji pozarządowych działających na danym obszarze. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w skali całego miasta zarejestrowanych było łącznie 259 organizacji tego typu, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców, daje wartość 0,2. W przypadku omawianego podobszaru osiągnięty został ten sam poziom wartości wskaźnika. Kolejnym często stosowanym wskaźnikiem postawy obywatelskiej jest czynny udział we wszelkich referendach i organizowanych wyborach. W tym przypadku posłużono się danymi dotyczącymi skali udziału w głosowaniach dotyczących projektów zgłoszonych w ramach programu budżetu obywatelskiego. Okazuje

Podpisany

się, że swój głos w zorganizowanych głosowaniach oddało łącznie 14921 tyszan (14,2%). Tymczasem w omawianej jednostce wartość ta osiągnęła poziom 13,1%. Jak wynika również z poziomu pozostałych wskaźników, mieszkańcy tego podobszaru wykazują stosunkowo niski poziom aktywności na rzecz swojej społeczności. Dlatego zasadna jest ich aktywizacja społeczna i obywatelska przyczyniająca się do zwiększania udziału mieszkańców w życiu lokalnej społeczności. Wymagać to będzie realizacji projektów skutkujących zwiększeniem znajomości tyskich NGO przez mieszkańców oraz pobudzania integracji wewnątrzsektorowej, a także monitorowania aktywności i działalności tyskich organizacji.
Ostatnią z wybranych na potrzeby analizy zmienną istotnie warunkującą aktywność społeczną mieszkańców stanowiła liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów, koncertów oraz podobnych inicjatyw o charakterze integrującym lokalną społeczność. Dostępne dane w tym zakresie wskazują, że w całym mieście zorganizowanych było łącznie 107 wydarzeń tego typu. Jednocześnie procentowy udział imprez zorganizowanych w omawianym podobszarze w stosunku do ogólnej ich liczby, był nieznaczny ponieważ obliczony na poziomie 1,9%. Dlatego zasadna jest realizacja przedsięwzięć służących pobudzaniu i rozwijaniu motywacji mieszkańców do uczestnictwa w kulturze, a w tym również zachęcanie do prezentacji własnej twórczości przez lokalnych artystów oraz osoby zainteresowane podejmowaniem działalności artystycznej. Konieczne będzie tutaj również przeprowadzenie odpowiedniej promocji planowanych wydarzeń oraz kolportaż informacji na ich temat wśród mieszkańców miasta.

W *sferze gospodarczej* stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 29), co świadczy o ograniczonym rozwoju przedsiębiorczości. Pierwszym z nich była liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Okazuje się, że w przypadku omawianego podobszaru osiągnięte wartości (9,8%) plasowały się poniżej średniej dla miasta obliczonej na poziomie 9,9%. Niemniej istotnym wskaźnikiem sytuacji gospodarczej może być liczba udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (2013-2015). W skali całego miasta wsparcie tego typu uzyskało łącznie 339 przedsiębiorców, co stanowiło jednocześnie 2,7% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Jednak udział mieszkańców tego podobszaru był nieznaczny (1,1%). Kolejnymi czynnikami świadczącymi o stosunkowo słabym rozwoju gospodarczego tej części miasta były funkcjonujące budynki przemysłowe i biurowe, stanowiące potencjalne miejsca funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w obydwu przypadkach obiektów ich ulokowanie było nikła (odpowiednio: 3 = 0,5% i 0 = 0%) w stosunku do ogólnej ich liczby (ogółem w mieście: przemysłowych 618 i 225 biurowych). Mamy więc tutaj do czynienia z problemem niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, którego konsekwencją jest słaby rozwoju gospodarczy tego podobszaru. Dlatego zasadne jest opracowanie projektu

Podpisany

zakładającego organizację kompleksowego wsparcia dla aktywności gospodarczej mieszkańców i promocję przedsiębiorczych postaw. Za najbardziej skuteczną formę tego wsparcia uznać można działanie o charakterze symultanicznym. Po pierwsze, przygotowanie odpowiednich szkoleń służących zdobyciu kwalifikacji potrzebnych przy zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Po drugie, udostępnienie środków finansowych, w postaci dotacji osobom gotowym do wejścia na lokalny rynek z konkretną ofertą.

W *sferze środowiskowej* stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich czterech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 30). Potencjalnym źródłem zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców jest obecność płyt i elementów azbestowych stosowanych powszechnie w przeszłości do wykończenia fasad budynków. W skali całego miasta w 2015 roku obecność azbestu obliczano na poziomie około 530 ton. Jednocześnie kumulacja elementów wykonanych z tego materiału w przypadku omawianego podobszaru obliczona została na poziomie 14,3%. Niemniej istotnymi czynnikiem mogącym wpływać na stan zdrowia mieszkańców jest kwestia występowania hałasu, w tym szczególnie pochodzenia przemysłowego i drogowego. W Tychach występowanie hałasu obydwu typów rozciąga się na skali od 40 do ponad 80 decybeli (dB), przy czym z uzyskanych danych wynika, że w przypadku tego podobszaru natężenie obydwu typów hałasu sięga górnych wartości skali (hałas przemysłowy: 60-65 dB; hałas drogowy: 75-80 dB). Ostatni z wyróżnionych wskaźników to liczba dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W wyniku analizy okazało się, że omawiana część miasta należy do obszarów gdzie tego typu terenów jest stosunkowo najmniej (2,9% w ogólnej skali). Pojawia się więc tutaj problem narażania mieszkańców na negatywne skutki rozwoju cywilizacyjnego, które nie są w dostateczny sposób rekompensowane bezpośrednim dostępem do odpowiednio zagospodarowanych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W tej sytuacji konieczna jest poprawa walorów użytkowych i estetycznych terenów zielonych. Dotyczyć to powinno w szczególności wyjątkowej w skali miasta „Osi Zielonej”.

W *sferze przestrzenno-funkcjonalnej* stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich sześciu wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 31). W tym zestawie znalazła się liczba mieszkań komunalnych dostępnych dla mieszkańców poszczególnych części miasta. Okazuje się, że omawiany podobszar należy do części miasta, gdzie mieszkania tego typu stanowią nikły procent zasobów mieszkaniowych (0,3%; średnią dla całego miasta: 3,7%). W ocenie poziomu rozwoju sfery przestrzenno-funkcjonalnej istotny jest również dostęp do różnego typu instytucji i punktów usługowych umożliwiających zaspakajanie potrzeb różnego typu. Dlatego na potrzeby prezentowanej analizy odwołano się do danych odnoszących się do liczebności budynków związanych z prowadzaniem działalności wybranego typu. Po pierwsze, dostępność szpitali i zakładów opieki medycznej. W skali

Podpisany

całego miasta funkcjonuje 44 obiekty tego typu, co daje wartość 0,03 na 100 mieszkańców. Jednak w omawianym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała poziom 0,01. Po drugie, dostępność budynków handlowo-usługowych, których liczebność w skali całego miasta w 2015 r. określana była na poziomie 824, co dawało jednocześnie wartość 0,6 na 100 mieszkańców. Tutaj wartość tego wskaźnika osiągała zaledwie poziom średniej ogólnomiejskiej. Po trzecie, liczba budynków oświaty, nauki, kultury i sportu, których ogólna liczna w skali miasta obejmowała 142 obiekty, ze średnią 0,1 na 100 mieszkańców. W tym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała jedynie poziom 0,04. Dla oceny sfery przestrzenno-funkcjonalnej niemniej istotna jest kwestia dostępności sieci komunikacji publicznej, a więc liczba przystanków, z których korzystać mogą mieszkańcy i bywalcy poszczególnych części miasta. Punktów tego typu w mieście jest łącznie 326, co daje jednocześnie wartość 0,3 na 100 mieszkańców. W omawianym podobszarze wartość tego wskaźnika osiągała jedynie poziom 0,1. W końcu ostatni z wyselekcjonowanych wskaźników dotyczy liczby miejsc dostępnych w przedszkolach publicznych. W skali całego miasta naliczono ich 2887, a więc 2,3 na 100 mieszkańców. Okazuje się, że w tej części miasta wartość tego wskaźnika osiągała zaledwie poziom średniej ogólnomiejskiej. Przeprowadzona diagnoza wskazuje zatem na konieczność uzupełnienia deficytów funkcjonalno-przestrzennych a przez to poprawy walorów użytkowych i estetycznych terenów należących do centralnej części miasta. Działania te służyć powinny integracji społecznej oraz poprawie dotychczasowego wizerunku omawianego podobszaru. Dlatego zasadne jest dostosowanie tej przestrzeni do organizacji imprez okolicznościowych i aktywności gospodarczej mieszkańców. Istotne będzie tutaj również uzupełnienie dostępnej infrastruktury o mieszkania chronione dla mieszkańców będących w sytuacji życiowej wymagającej wsparcia tego typu.

W *sferze technicznej* stany kryzysowe odnotowano w przypadku wszystkich trzech wyselekcjonowanych wskaźników (tabela 32). Pierwszym z nich była liczba pozwoleń na budowę lub rozbudowę, których liczba świadczyć może o popularności i możliwościach rozwojowych poszczególnych części miasta. Okazuje się, że chociaż w 2015 r. wydano łącznie 1121 pozwoleń tego typu (0,9% ogólnej liczby mieszkańców), to jednak tereny wchodzące w skład omawianego podobszaru cieszyły się stosunkowo najmniejszą popularnością pod tym względem (0,1%). O skali zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta świadczy również obecność nieużytków terenu. W skali całego miasta występowało 105 obszarów tego typu, a w omawianej części ich udział procentowy stanowił aż 5,7% z ogółu. Ostatni z zastosowanych wskaźników odnosił się do liczby latarni ulokowanych na danym terenie, jako elementów jego „uzbrojenia" sprzyjających jego dalszemu rozwojowi i zasiedlaniu, a także wpływających na poprawę poziomu bezpieczeństwa. W skali całego miasta rozlokowanych jest łącznie 15601 latarni, z czego

Podpisany

tutaj znajdowało się ich zaledwie 2,7%. Z uwagi na ulokowanie tego podobasz w centralnej części miasta konieczne jest uporządkowanie i urządzenie niezagospodarowanych terenów, które znajdują się głównie na tzw. „Osi Zielonej". Poprawa walorów użytkowych i estetycznych zwiększy atrakcyjność tej części miasta tworząc dogodne warunki dla rozwoju społecznej integracji. Pomoże również w promocji „Osi Zielonej" jako istotnego elementu kompozycji przestrzennej i tożsamości całego miasta. Zasadne jest zatem przywrócenie utraconych oraz nadanie nowych wartości przestrzennych, technicznych, funkcjonalnych i społecznych w przedmiotowym podobszarze, które w istotny sposób warunkować będzie jego dalszy rozwój.

Działania rewitalizacyjne planowane dla jednostki osiedla N i O powinny wykorzystywać następujące zidentyfikowane, endogeniczne potencjały: korzystne - centralne położenie, eksponowana lokalizacja i duży potencjał lokalizacyjny, dobre powiązania komunikacyjne, dostępność i różnorodność usług, dostępność terenów zielonych, niskie nasilenie problemu ubóstwa i problemów społecznych wymagających instytucjonalnej, zorganizowanej i długofalowej pomocy.

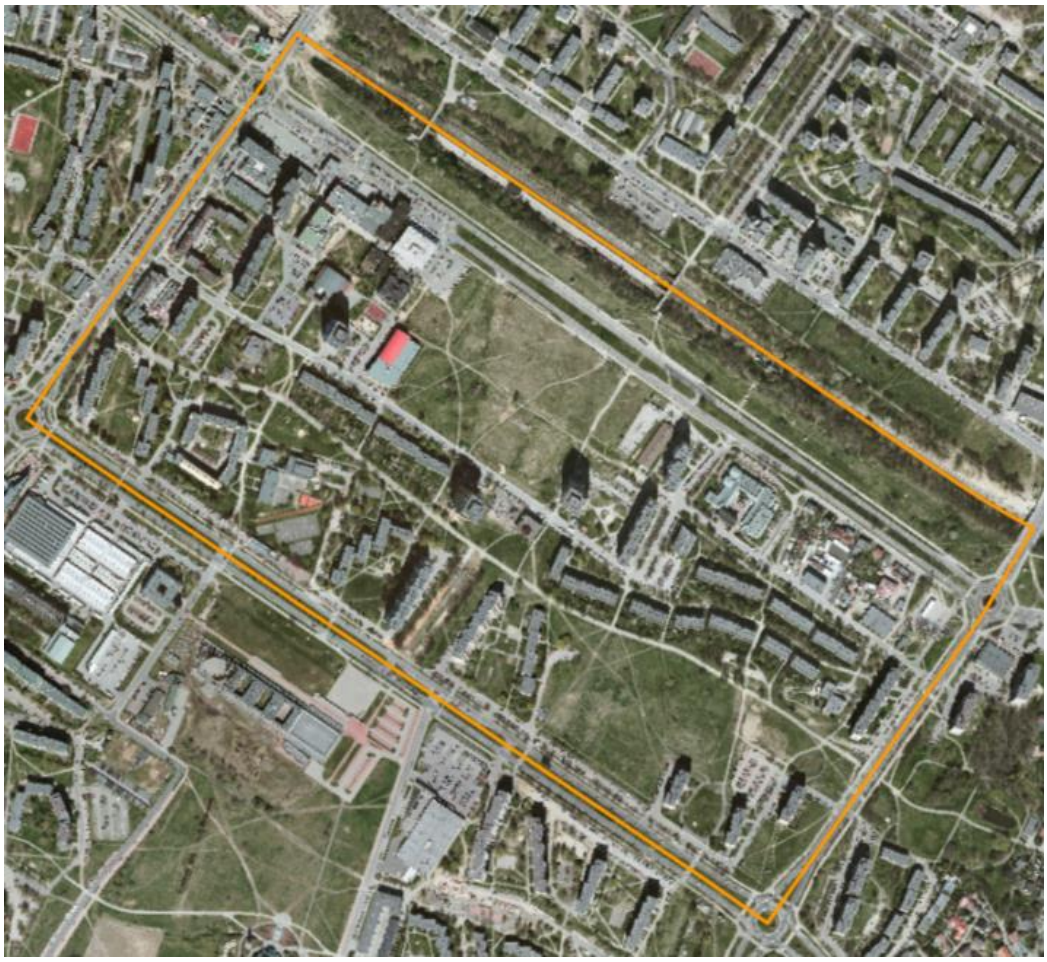
Reasumując powyższe, działania rewitalizacyjne planowane dla podobszaru N i O powinny się koncentrować na:

- zmotywowaniu do podjęcia pracy lub do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, przede wszystkim osób z następujących grup, pozostających poza rynkiem pracy: kobiety, osoby do 35 r.ż. i w wieku 50+, w tym poprzez: organizację osiedlowej giełdy pracy i cyklicznych osiedlowych warsztatów poszukiwania pracy, dostępnych bez wymogu rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy (dalej: PUP),
- zagospodarowaniu nieużytków („puste place") – koncepcyjne i rzeczywiste dokończenie centrum miasta, poprzez funkcjonalne i formalne dopełnienie struktury osiedla (w ścisłym powiązaniu z sąsiednimi jednostkami śródmieścia), uwzględniające potrzebę przyciągnięcia nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi,
- wsparcie samoorganizacji osób w wieku senioralnym, w tym poprzez cykl szkoleń dla grupy potencjalnych lokalnych liderów tego środowiska, oraz pomoc miasta w przygotowaniu pierwszych przedsięwzięć na osiedlu, inicjowanych przez tych liderów,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, w tym poprzez: integrację mieszkańców osiedla z różnych grupy wiekowych, sąsiedzkie imprezy międzypokoleniowe, aktywizację na rzecz samopomocy sąsiedzkiej oraz organizację banku czasu („pomóż sobie pomagając innym"), wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego („nie bądź obojętny – zadzwoń"),

Podpisany

- dostosowanie przestrzeni publicznych osiedla do potrzeb użytkowych senioralnej grupy wiekowej.

Rysunek 14 Obszar rewitalizacji 16 (N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga)

Źródło: opracowanie Urząd Miasta Tychy

Liczba mieszkańców	8 068 osób (6,3% w skali miasta)
Powierzchnia	67,91 ha (0,8% w skali miasta)

Podpisany

4. WIZJA WYPROWADZENIA OBSZARU REWITALIZACJI ZE STANU KRYZYSOWEGO – PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI

Wizję wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oparto na założeniu, że działania rewitalizacyjne w Tychach będą konsekwentnie prowadzone i rozwijane przez kolejnych 7 lat. Poniżej znajduje się opis uzgodnionej w konsultacjach społecznych wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, tj. planowanego efektu rewitalizacji – czyli zmian, które zamierza się osiągnąć w poszczególnych podobszarach tyskiego obszaru rewitalizacji.

Jednostka (1): A – ANNA → PODOBSZAR A

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: **OSIEDLE MODELOWE – BRAMA MIASTA**

Żywotne modelowe osiedle późnego modernizmu, cechujące się wysoką jakością życia i kameralną atmosferą. Pomnik – symbol historii miasta i atrakcyjne miejsce dla odwiedzających – brama do miasta dla gości przyjeżdżających komunikacją zbiorową. Mieszkańcy mają do dyspozycji dopasowane do swoich potrzeb wsparcie w profilaktyce rozwiązywaniu problemów społecznych i w aktywizacji na rynku pracy, z których w potrzebie aktywnie korzystają. Społeczność osiedla wykazuje dużo większą aktywność, działa Rada Osiedla oraz nieformalne grupy aktywistów zaangażowanych w sprawy Osiedla oraz organizację chętnie odwiedzanych imprez i wydarzeń kulturalnych. Dziedzictwo historyczne osiedla jest badane i eksponowane, przyciąga odwiedzających i jest czynnikiem wpływającym na wybór Osiedla Anna jako miejsca działalności gospodarczej lub osiedlenia się. Standard i stan techniczny zabudowy i zagospodarowania jest dobry – deficyty zostały uzupełnione.

Jednostka (6): Czułów i Zwierzyniec Zachodni → PODOBSZAR CZUŁÓW OSADA

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: **MODEL REWITALIZACJI - BRAMA DO MIASTA**

W efekcie zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych Osada i jej otoczenie przemieniają się w oryginalną i żywotną „północną ekspozycję" Tychów. Lokalni liderzy, z pomocą zaoferowanych usług, zdołali odtworzyć wartości i atrakcje życia wspólnoty osiedlowej, także dzięki zdecydowanemu ograniczeniu dotychczasowej rotacji w zasiedlaniu mieszkań. Stan techniczny budynków uległ zdecydowanej poprawie, podobnie jak otaczających je terenów publicznych, w których przybyło wyposażenia odpowiedniego do zmieniających się potrzeb społeczności. Obiekty i tereny w pobliżu Osady znalazły nowe przeznaczenie – funkcjonują nowe, niszowe przedsiębiorstwa np.: z branży rowerowej, dające zatrudnienie części

Podpisany

mieszkańców Osady. Tradycja produkcji papieru jest eksponowana jako lokalna wartość i atrakcja - techniczne zabytki związane z produkcją papieru znalazły się na Szlaku Zabytków Techniki, co miało istotny wpływ na wizerunek Osady. Miejsce to jest obecnie chętnie odwiedzane, oferuje możliwość relaksu lub rekreacji rowerowej, nabycia świeżych organicznych warzyw i owoców albo udziału w zajęciach sportowych czy kulturalnych. Mieszkańcy mają do dyspozycji na miejscu różne formy wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych, czy sąsiedzkich, ale coraz rzadziej z nich korzystają wykazując samodzielność i odpowiedzialność w pokonywaniu życiowych zakrętów. Społeczność Osady wykazuje rosnącą aktywność społeczną – działa klub osiedlowy (ośrodek wsparcia), który integruje „nowych" i „starych" mieszkańców Osady. Powstała spółdzielnia socjalna, która prowadzi sklep oraz organizuje kiermasze organicznej żywności i rękodzieła z papieru.

Jednostka (11): H i Ł – Honorata i Łucja → PODOBSZAR H i Ł

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: **SIŁA W RÓŻNORODNOŚCI**

Zmiany koncentrują się wzdłuż ciągu (pasażu) Honoraty, który staje się czytelną osią krystalizującą dalsze działania podnoszące jakość życia i atrakcyjność przebywania w tej części miasta. Mieszkańcy mają do dyspozycji dopasowane do swoich potrzeb wsparcie w dodatkowym zatrudnieniu i profilaktyce problemów społecznych. Przestrzenie publiczne osiedla przyciągają odwiedzających, co jest czynnikiem wpływającym na wybór tego miejsca do podjęcia działalności gospodarczej. Stan techniczny zabudowy i zagospodarowania jest dobry. Społeczność osiedla wykazuje dużo większą aktywność, powstały nowe organizacje pozarządowe oraz nieformalne grupy aktywistów zaangażowanych w sprawy osiedla oraz w organizację imprez i wydarzeń kulturalnych.

Jednostka (16): N i O – Natalia i Olga → PODOBSZAR N i O

SYMBOLICZNY OBRAZ PROPONOWANYCH ZMIAN: **AKTYWNE CENTRUM MIASTA**

Deficyty funkcjonalno-przestrzenne ulegają uzupełnieniu, osiedle staje się centrum dla miasta, które przyciąga szczególnie młodych mieszkańców, czemu sprzyja coraz bogatsza oferta handlowo-usługowa i rozrywkowa oraz atrakcyjna forma Osi Zielonej. Standard i stan techniczny istniejącej zabudowy i zagospodarowania jest dobry, a nowe elementy są dopasowane do szczególnych potrzeb, w tym do potrzeb starszych mieszkańców osiedla. Mieszkańcy korzystają z oferowanego wsparcia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych i w aktywizacji na rynku pracy. Społeczność osiedla wykazuje dużo większą aktywność, powstały nowe organizacje pozarządowe oraz nieformalne grupy aktywistów miejskich.

Podpisany

5. CELE REWITALIZACJI W TYCHACH ORAZ ODPOWIADAJĄCE ZIDENTYFIKOWANYM POTRZEBOM REWITALIZACYJNYM KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Na podstawie struktury zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych założono, że zasadniczy i nadrzędny cel każdego programu rewitalizacji, a mianowicie ożywienie zdegradowanych dzielnic miasta, w przypadku Tychów powinien opierać się na równoległej realizacji trzech celów operacyjnych, skoncentrowanych na uzyskaniu zauważalnej zmiany w odpowiedniej, jednej z 5 zdiagnozowanych sfer: społecznej, gospodarczej (ekonomicznej), środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Pozostaje to w zgodzie z przedstawioną wizją zmian wywołanych przez rewitalizację, która w przypadku wszystkich podobszarów – osiedli wytypowanych do rewitalizacji, obejmuje wywołanie korzystnej zmiany w każdej z nich.

Ustala się następujące, operacyjne cele rewitalizacji w Tychach:

1. **Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.**
2. **Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.**
3. **Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.**

W tabeli nr 36 zestawiono wypracowane i uzgodnione społecznie: operacyjne cele PRT oraz odpowiadające im kierunki działań, w odniesieniu do każdego z 4 podobszarów tyskiego obszaru rewitalizacji.

Tabela 36 Cele operacyjne PRT i kierunki działań rewitalizacyjnych w podobszarach tyskiego obszaru rewitalizacji

CEL OPERACYJNY PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY	UZGODNIONE KIERUNKI DZIAŁAŃ:	PODOBSZARY			
		A	CZUŁÓW OSADA	H i Ł	N i O
1	2	3	4	5	6
Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych	Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia i jego skutkom	✓	✓	-	✓
	Wsparcie w zatrudnieniu lub powrocie na rynek pracy kobiet i osób 50+	✓	✓	-	✓
	Promocja zatrudnienia i samozatrudnienia wśród osób poniżej 35 r.ż.	-	-	✓	✓
	Zwalczanie ubóstwa i jego skutków	✓	✓	-	-
	Dostarczanie różnorodnych usług społecznych	✓	✓	✓	✓
	Profilaktyka zachowań aspołecznych i	✓	✓	-	✓

Podpisany

	skutków uzależnień				
	Motywowanie i wspieranie do podejmowania aktywności na rzecz lokalnej społeczności	✓	-	✓	✓
	Aktywizacja seniorów i opieka nad osobami sędziwymi	✓	-	-	✓
	Opracowanie działań mitygujących obserwowane nasilanie się problemów społecznych wymagających wsparcia rodziny, w tym w zakresie profilaktyki przemocy domowej	✓	✓	✓	✓
Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Motywowanie do i wsparcie w podejmowaniu działalności gospodarczej i powrocie na rynek pracy	✓	✓	✓	-
Zwiększenie walorów funkcjonalno -przestrzennych obszaru rewitalizacji	Zwiększenie potencjału osadniczego i lokalizacyjnego poprzez uzupełnienie deficytów funkcjonalnych i technicznych	✓	✓	✓	✓
	Lepsze wykorzystanie i wyeksponowanie zasobów kulturowych i krajobrazowych	✓	✓	✓	-
	Dążenie do zrównoważenie pod względem ilości różnych typów usług mieszkaniowych	✓	✓	✓	-
	Stymulowanie uzupełnienia deficytów w zakresie usług i handlu	✓	✓	-	-
	Poprawa dostępu do publicznych usług mieszkaniowych, w tym socjalnych	-	-	✓	✓
	Poprawa dostępu do usług publicznych w tym do urządzonych i dobrze wyposażonych terenów zielonych	-	✓	✓	✓

Podpisany

III. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE

Programowanie procesu rewitalizacji tyskiego obszaru rewitalizacji doprowadziło do zaplanowania 28 projektów - podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (bez których osiągnięcie celów PRT nie będzie możliwe a obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji) oraz 11 przedsięwzięć rewitalizacyjnych – tj. innych działań rewitalizacyjnych, które realizując ustalone w programie kierunki działań mogą korzystnie wpłynąć na sytuację w obszarze rewitalizacji.

Sektor publiczny zaplanował realizację 22 projektów, z których 5 jest dedykowanych całemu obszarowi rewitalizacji, 2 mają być realizowane jednocześnie w dwóch podobszarach obszaru rewitalizacji, a 1 planowany jest do realizacji w jednym podobszarze (i w przyszłości ma zostać rozszerzony na wszystkie pozostałe podobszary). Oprócz tego przewiduje się przygotowanie i podjęcie 3 przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Sektor prywatny zaplanował realizację 6 projektów, z których 2 dedykowane są całemu obszarowi rewitalizacji, a 4 mają być realizowane w podobszarze A. Oprócz tego przewiduje się przygotowanie i podjęcie kolejnych 8 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaproponowanych przez podmioty sektora prywatnego.

Podpisany

1. PODSTAWOWE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE: LISTA I OPIS PROJEKTÓW

Poniżej zestawiono podstawowe działania rewitalizacyjne – tj. projekty rewitalizacyjne, które zostały zaplanowane w ramach PRT przez podmioty sektora publicznego (co oznaczono kolorem niebieskim) oraz przez podmioty sektora prywatnego (co oznaczono kolorem zielonym).

Tabela 37: Projekty rewitalizacyjne – podstawowe działania rewitalizacyjne PRT.

Nr projektu	Nazwa projektu	Miejsce realizacji projektu - nr podobszaru
1	BAZA – BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA	1 (6, 11, 16)[19]
2	POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A	1
3	RENOWACJA OSIEDLA A	1
4	UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM	1
5	RAZEM DLA OSADY	6
6	OSADA ZDROWO NA SPORTOWO	6
7	PO CO NAM OBRAZY	6
8	POZNAJEMY OSADĘ	6
9	TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH	6
10	ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY	6
11	CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ	6
12	AKTYWNY JAWOREK – budowa wielofunkcyjnych stref aktywności sportowo-rekreacyjnych	11
13	BAZA I PORTAL TYSKICH NGO	11, 16
14	DZIEŃ SĄSIADA	11, 16
15	PRZEBUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO OŚ. N-O	16
16	ZIELONA OŚ – CENTRUM	16
17	ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O	16
18	CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH (EFS)	1, 6, 11, 16
19	JAK SZUKAĆ PRACY	1, 6, 11, 16
20	KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY	1, 6, 11, 16
21	RAZEM PO ZDROWIE	1, 6, 11, 16
22	UTWORZENIE CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH ORAZ MIESZKAŃ CHRONIONYCH W TYCHACH (EFRR)	1, 6, 11, 16
23	JUBILEUSZ OSIEDLA A	1
24	KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK	1
25	MULTiINTEGRA	1
26	THE TOWER	1
27	WŁASNA FIRMA – NOWE MOŻLIWOŚCI	1, 6, 11, 16
28	CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W TYCHACH – NOWY START	1, 6, 11, 16

[19] Projekt nr 1 został zaplanowany jako wieloetapowy – rozpocznie się w osiedlu A, po czym ma być kontynuowany w pozostałych 3 podobszarach.

Podpisany

Poniżej znajdują się opisy wszystkich zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych. Najpierw opisano projekty sektora publicznego, a następnie projekty sektora prywatnego. W obu grupach opisy ułożone są alfabetycznie wg kolejności odpowiadającej numeracji podobszarów, w których mają być realizowane – od A (1) do N i O (16). Na końcu każdej z 2 grup projektów umieszczono opisy tych projektów, których adresatem jest społeczność całego obszaru rewitalizacji, tj. wszystkich podobszarów PRT.

JEDNOSTKA NR 1: OSIEDLE ANNA	
Nr 1	
NAZWA PROJEKTU:	**BAZA Bank Aktywnych Ludzi Miasta**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	W jednym z lokali osiedla A (do ustalenia i uzgodnienia)
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia/ Gmina Miasta Tychy
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności. Projekt zakłada również wypracowanie modelu usługi społecznej (zadania publicznego), który będzie można z pozytywnym skutkiem powielać w pozostałych podobszarach – tj. w całym obszarze proponowanym do rewitalizacji (jednostki oznaczone jako nr 6, 11 i 16). Dzięki takiemu projektowi w Bazie znajdą wsparcie całe rodziny: od „wnuczka" do „dziadka". Baza poprzez działalność animacyjną oddziaływać będzie na całe osiedle, w połączeniu z innymi projektami rewitalizacyjnymi pozwoli stać się atrakcyjnym miejscem dla mieszkańców oraz gości. Zamierzenie ma na celu: uzyskanie wzrostu kompetencji społecznych mieszkańców osiedla A, wykreowanie liderów lokalnych zarówno wśród osób fizycznych jak i organizacji pozarządowych, zwiększenie aktywności (ilości działań) tyskich organizacji pozarządowych (dalej: NGO) na terenie osiedla A, uzyskanie większej aktywizacji seniorów na rzecz włączenia w życie społeczne, podniesienie świadomości opiekunów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz zapoznanie się ze skutecznymi sposobami przeciwdziałania zagrożeniom tj.: uzależnieniom, wpływu subkultur i sekt na młodzież, wyposażenie rodziców w wiedzę na temat mechanizmów współuzależnienia rodziny, które występują w momencie, gdy członkowie rodziny całkowicie poddają się kłamstwom i manipulacjom osoby uzależnionej, stworzenie miejsca, gdzie rodzice będą mogli rozwijać swoje kompetencje wychowawcze (zdobyć praktyczne umiejętności skutecznego porozumiewania się z dzieckiem, asertywności i stawiania granic) oraz znajdą pomoc w rozwiązywaniu rodzinnych problemów. Zakres rzeczowy projektu obejmuje 3 zasadnicze komponenty: 1. BAL - Baza Aktywności Lokalnej. 2. BAS - Baza Aktywnych Seniorów. 3. BRR - Baza Rozwoju Rodziny.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO	Projekt realizuje pierwszy cel programu, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ

Podpisany

WPŁYWU:	przewiduje podniesienie poziomu aktywności mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności. Jest to jedna ze zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych osiedla A. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	BAZA - nowo utworzone miejsce będzie stanowić pionierskie przedsięwzięcie na obszarze miasta Tychy. Rezultatem projektu będą nowe, dotąd nieobecne w życiu społeczności osiedla A formy aktywności społecznej, a już obecne zyskają na jakości i częstotliwości. Zakłada się, że: - w ciągu 2 lat od realizacji projektu powstaną co najmniej dwa NGO, (zarejestrowane w obszarze rewitalizacji), - zwiększy się liczba wolontariuszy aktywnych w obszarze rewitalizacji, zarówno młodzieży jak i osób starszych, - w ciągu 2 lat od realizacji projektu powstanie co najmniej jedna grupa samopomocowa seniorów, - powstanie elektroniczny poradnik informacyjno-edukacyjny dla seniorów, - w ciągu 2 lat od realizacji projektu powstanie co najmniej jedna grupa wsparcia dla osób w niekorzystnej sytuacji rodzinnej (zgodnie z potrzebami mieszkańców osiedla A).
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1.BAL - Baza Aktywności Lokalnej: - baza wolontariatu, w tym: systematyczne spotkania w formie pogadanek i warsztatów oraz spotkania wyjazdowe i zajęcia „Z kulturą” (zajęcia dla najmłodszych – teatrzyki, wycieczki krajoznawcze, wizyty w instytucjach kultury); - baza liderów podwórkowych, przygotowanie młodzieży do realizacji własnych inicjatyw do bycia liderem, animatorem społecznym, inspiracja do rozwijania swoich zainteresowań, rozwój twórczego i kreatywnego działania; - wyjścia kulturalne i wyjścia w plener, spotkania zainteresowań - w zależności od potrzeb mogą być organizowane spotkania z profesjonalistami np. artystami, podróżnikami, twórcami, czy osobowościami mediów; -zajęcia organizacji czasu wolnego oraz rozwijanie uzdolnień i zainteresowań w formie warsztatów: samoobrony, sportowych, wokalnych, plastycznych, dziennikarskich, - szkolenia na temat zakładania i działania NGO, - spotkania informacyjne na temat zakładania własnej działalności gospodarczej (PUP źródła zewnętrznego finansowania), - tworzenie partnerstwa lokalnego w obszarze rewitalizowanym w celu zwiększenia jakości i efektywności prowadzonych działań środowiskowych na rzecz osiedla, zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej i zaangażowania we wspólne rozwiązywanie problemów społecznych. Przygotowanie partnerów, liderów lokalnych i osób pracujących na rzecz animowania środowiska obszaru rewitalizowanego; - baza projektowa – pomoc i informacja, mająca na celu realizację mini projektów na terenie osiedla, w tym organizacja okolicznościowych imprez czy tzw. Dni Sąsiada; - konkurs/y dla mieszkańców na inicjatywy sąsiedzkie, mające na celu promocję działań społecznych realizowanych przez mieszkańców osiedla.

Podpisany

	2. BAS - Baza Aktywnych Seniorów: - organizacja spotkań i zajęć dla seniorów, w zakresie kultury, sportu, rekreacji, prowadzenie różnego rodzaju kursów (np. samoobronny, komputerowych), spotkań ze specjalistami (np.: psychoterapeutą, psychologiem, farmaceutą, pracownikiem ZUS, pracownikiem socjalnym, policjantem (stała edukacja seniorów), prowadzenie grup hobbistycznych, - stworzenie miejsca z bezpłatnym dostępem do komputerów i Internetu, organizowanie kursów w zakresie obsługi nowoczesnych technologii informatycznych, zasad bezpiecznego korzystania z e-usług, w tym z bankowości internetowej itp., - stworzenie Punktu Pomocowego w którym będzie udzielane wsparcie w zakresie podstawowych/bytowych potrzeb seniorów (nieaktywnych, schorowanych a zainteresowanych pomocą i wparciem w codziennych czynnościach np. utrzymanie czystości, zakupy, sprawy urzędowe itp.). - prowadzenie Punktu Informacyjnego dla seniorów, pozyskiwanie i przekazywanie informacji o usługach skierowanych do seniorów, oferowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje, firmy (np. o warsztatach, kursach, spotkaniach), przygotowanie specjalnego internetowego portalu informacyjnego, dedykowanego seniorom (na wzór: http://www.centrumis.pl/); - rozwój wolontariatu seniorów (seniorzy w roli wolontariuszy na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, młodych rodziców, pomoc sąsiedzka), integrację seniorów z młodszym pokoleniem, inicjowanie i wsparcie programów międzypokoleniowych; - promocja „dobrych praktyk" na rzecz seniorów (np. biuletyn lub portal internetowy jw.), dbanie o pozytywny obraz środowiska senioralnego w mediach i opinii publicznej, stworzenie banku czasu wolnego, umożliwiającego bezpieniężne, wzajemne świadczenie usług (samopomocy). 3. BRR - Baza Rozwoju Rodziny W ramach Bazy Rozwoju Rodziny (BRR) może być prowadzone w zależności od potrzeb: doradztwo zawodowe (we współpracy z PUP – zobacz projekt Nr 20), zajęcia z aktywnego poszukiwania pracy, porady z zakresu profilaktyki przemocy i uzależnień. Oprócz tego BRR może obejmować stworzenie: Akademii Rodzica (zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie) i grup wsparcia (np.: dla samotnych młodych matek, kobiet w ciąży oraz rodziców, młodzieży w wieku 15-25 lat). Dodatkowo w ramach mini-inicjatyw mogą zostać zrealizowane m.in.: - zajęcia w stylu „perfekcyjnej/ego Pani/Pana domu" – nauka prowadzenie wydatków domowych i oszczędności, nauka zarządzania czasem, porady w zakresie racjonalizowania konsumpcji energii, wody oraz segregacji i recyklingu odpadów itp. - edukacyjno - profilaktyczne zajęcia integrujące rodziców/dziadków z dziećmi/młodzieżą w formie warsztatów (np.: nauka jak i gdzie spędzać wspólnie wolny czas, jak rozmawiać z dzieckiem, jak animować zabawy i organizować wspólne wyprawy po interesujących miejscach Tychów). Poprzez proponowane formy zajęć:

Podpisany

	- wzmocnimy więzi w rodzinach oraz będziemy promować pozytywne wzorce życia rodzinnego oraz stworzymy okazję do wspólnego spędzania czasu wolnego dziadków, rodziców i dzieci; - będziemy wspierać rozwój profilaktyki rodzinnej oraz doskonalić kompetencje wychowawcze rodziców w zakresie umiejętności stymulowania rozwoju dzieci oraz świadomego wspierania abstynencji dzieci i młodzieży; - przekażemy ważne informacje o roli rodziny w profilaktyce oraz będziemy podkreślali, że ludzie, którzy są najbliżej powinni być najlepszym wsparciem dla siebie nawzajem.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	BAL - Baza Aktywności Lokalnej: - słaba promocja projektu, - brak oferty dostosowanej do faktycznych potrzeb środowiska lokalnego (czyli niezbyt trafne dostosowanie oferty do grupy zamieszkującej osiedle A), -brak realizatorów, -brak płynności finansowej, trudności z wystarczającym finansowaniem wszystkich komponentów projektów, -brak frekwencji, -niska gotowość do zmiany, wyuczone nawyki.
	BAS - Baza Aktywnych Seniorów: - słaba promocja, - niedostosowana do potrzeb seniorów (choć preferowana forma papierowa, informacje w bezpłatnej gazecie), - brak aktywności seniorów, brak uczestników projektu, kłopoty zdrowotne uczestników, - ograniczony dostęp do informacji o projekcie, - bariery techniczne, - obawa przed stygmatyzacją seniorów, - lęki lub obawy (niechęć do uczestnictwa w zajęciach), - niska gotowość do zmiany, - wyuczone nawyki.
	BRR - Baza Rozwoju Rodziny: - brak motywacji albo zbyt mała motywacja do zmiany, - bezradność, dziedziczenie biedy – zbyt silnie zakorzenione stereotypy, - brak aktywności w zaproponowanych zajęciach, - bariery techniczne np.: brak komputera i dostępu do Internetu – brak możliwości skorzystania z porad on-line, brak możliwości kontaktu za pomocą poczty elektronicznej, - brak świadomości uczestników, że projekt „jest dla nich” – słaba promocja projektu, - nieodpowiednia rekrutacja beneficjentów do projektu („niedopasowanie”).
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020. 2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017. 3. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany co roku). 4. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany co roku).

Podpisany

	5. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Tychach na lata 2016 –2021.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 12. AKTYWNY JAWOREK, nr 13. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 14. DZIEŃ SĄSIADA, nr 18 CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH, nr 19. JAK SZUKAĆ PRACY, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 24. KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2023
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 268 200,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 268 200,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: nie przewiduje się
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aneta Koniarczyk Urząd Miasta Tychy, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia tel. 32 776 35 08, aneta.koniarczyk@umtychy.pl		
Nr 2			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Muzeum Miejskie w Tychach/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	PLACE OSIEDLA A, W TYM PLAC ŚW. ANNY		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest ożywienie przestrzeni osiedla A, integracja jego mieszkańców, a także zachęcenie mieszkańców innych części miasta do odwiedzania osiedla A. Zgodnie z założeniami projektowymi planuje się organizację cyklicznych potańcówek (w sezonie letnim, na wolnym powietrzu) dla szerokiego grona odbiorców (osób w różnym wieku). Potańcówki będą organizowane w różnych stylach muzycznych, w tym także w stylistyce nawiązującej do lat powstawania osiedla, czyli lat 50-tych. Podstawową intencją organizatorów jest zaktywizowanie społeczności lokalnej i wykorzystanie walorów osiedla do stworzenia ciekawej dla mieszkańców całego miasta inicjatywy łączącej kulturę, rozrywkę i zabawę.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Wśród wymienionych w Programie Rewitalizacji celów dotyczących obszaru Jednostki 1 określono, iż na terenie tym działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się m.in. na: *promocji osiedla i jego społeczności,* *w tym również poprzez organizację w jego odnowionych przestrze-*		

Podpisany

	niach publicznych (plac św. Anny) ogólno-miejskich imprez kulturalnych (koncerty, wystawy, imprezy taneczne, przedstawienia). Zakładamy, że poprzez organizację potańcówek uda się zainteresować miejscem nie tylko samych mieszkańców Osiedla A i jego okolic, ale także osoby mieszkające w innych częściach Tychów lub poza miastem. Ogólnodostępne, darmowe zabawy będą połączeniem rozrywki i kultury. Aby ośmielić uczestników i nawiązać z nimi pozytywne relacje planuje się prowadzenie przed potańcówkami warsztatów tanecznych. Tym samym projekt zyskuje kolejny walor – tym razem edukacyjny. Planuje się organizację potańcówek raz w miesiącu. Każda potańcówka będzie miała swój temat muzyczny i taneczny. Każdorazowo potańcówkę poprzedzą krótkie warsztaty taneczne i wprowadzenie do tańca.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	- integracja mieszkańców osiedla Anna – międzypokoleniowe wydarzenie o otwartym charakterze pozwoli na udział w nim szerokiemu gronu odbiorców; - promocja osiedla Anna – interesujące, darmowe i rozrywkowe wydarzenie przyciągnie na teren osiedla mieszkańców innych części miasta; - urozmaicenie oferty kulturalnej osiedla o ciekawe muzycznie wydarzenie - potańcówkom będą towarzyszyć występy muzyków, którzy będą starannie selekcjonować prezentowaną muzykę; - edukacja – uczestnicy potańcówek będą mogli brać udział w warsztatach przygotowujących do tańca. Dzięki temu zniwelowany będzie strach przed tańcem – na potańcówkach będzie także możliwość zasięgnięcia informacji dotyczącej tańca od instruktorów. Instruktorzy będą też pomagać początkującym. Sposób pomiaru rezultatu: - liczba uczestników warsztatów i uczestników potańcówek - zadowolenie uczestników (mierzone wynikami badania ankietą).	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Działania: - cykliczne potańcówki połączone z muzyką na żywo odbywające się co miesiąc (w sezonie letnim) na pl. św. Anny. - towarzyszące potańcówkom występy kapel i zespołów w formie koncertów.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- bariera mentalna: strach przed tańcem i brak śmiałości potencjalnych uczestników – ta bariera będzie niwelowana poprzez włączenie do potańcówek działań edukacyjnych, czyli warsztatów tanecznych poprzedzających tańce, - niewystarczająca albo mało trafna informacja/ promocja projektu – niwelowana przez zwielokrotnienie kanałów komunikacji i prowadzenie działań promocyjnych zarówno metodami tradycyjnymi, jak i nowymi (poprzez Internet lub tradycyjne media).	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Nie występuje	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIE-	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A,

Podpisany

	DLE KULTURY, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A.		nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 24. KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK, nr 25.MULTIINTEGRA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2023
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 20 000,00 zł (rocznie)		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 140 000,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: nie przewiduje się
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aleksandra Matuszczyk Muzeum Miejskie w Tychach tel. 32 327 18 20 - 22, wew. 23 a.matuszczyk@muzeum.tychy.pl		
Nr 3			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Zakład Budżetowy w Tychach ul. Filaretów 31/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**RENOWACJA OSIEDLA A**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osiedle A, w przestrzeni pomiędzy ulicami: Generała Andersa, Wojska Polskiego, Adama Asnyka i Biskupa Burschego, tj.: - 6 nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych położonych wokół Placu Świętej Anny, - budynek użyteczności publicznej stanowiący własność Gminy przy ul. Andersa 6, - budynek stanowiący własność Gminy przy ul. Andersa 16 przekazany w trwały zarząd Miejskiego Zarządu Oświaty.		
CEL PROJEKTU:	Wypełnienie deficytów osiedla, podniesienie jakości zamieszkiwania, zwiększenie atrakcyjności osiedla, podwyższenie jego potencjału lokalizacyjnego oraz ograniczenie zjawiska depopulacji, zdiagnozowane jako utratę ludności osiedla. Planowana jest kontynuacja prac remontowych i modernizacyjnych w budynkach oraz zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem wartości kulturowych obszaru i walorów architektonicznych osiedla oraz zachowaniem lub ekspozycją elementów architektury socrealistycznej.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji,* ponieważ zakłada dokończenie renowacji i modernizacji zabudowy osiedla wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu przyległego. Projekt jest zgodny ze Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+ oraz Programem opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZAKŁADANY REZULTAT	Osiągnięcie akceptowalnego standardu zamieszkiwania oraz właści-		

Podpisany

PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	wych parametrów termoizolacyjnych budynków. Osiągnięcie ulepszenia przestrzeni publicznych i terenów zielonych oraz dostosowanie ich do potrzeb codziennych użytkowników – mieszkańców osiedla. Pomiar rezultatu poprzez: - weryfikację osiągniętych parametrów technicznych (budowlanych) po wykonaniu zaplanowanych robót, - badanie opinii mieszkańców. Renowacja przestrzeni i terenów zielonych, zmodernizowanie i ocieplenie budynków osiedla, renowacja elewacji nieruchomości, poprzez odtworzenie rzeźb i płaskorzeźb, jak również przywrócenie pierwotnej kolorystyki budynków wraz z zagospodarowaniem terenu, tj. budowa, odbudowa i przebudowa dróg, chodników i parkingów (miejsc postojowych), budowa wiat śmietnikowych, odbudowa i renowacja pomników, rzeźb, murków oraz nasadzenie i pielęgnacja roślinności osiedlowej.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Renowacja, termomodernizacja i modernizacja: - 6 nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych położonych wokół Placu Świętej Anny, - budynku użyteczności publicznej stanowiącego własność Gminy przy ul. Andersa 6, - budynku stanowiącego własność Gminy przy ul. Andersa 16, - drogi, chodniki, miejsca postojowe i elementy małej architektury (w tym śmietniki, pomniki, rzeźby, murki itp.). Zadanie możliwe do realizacji etapami, tj. poszczególne budynki lub kilka budynków jednocześnie mogą być realizowane pojedynczo wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nieruchomości (chodniki, parkingi, zieleń).	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Realizacja robót w obrębie budynków stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych wymaga podjęcia stosownych uchwał właścicieli nieruchomości oraz poniesienia przez właścicieli lokali wyodrębnionych kosztów wykonanych prac, w wysokości proporcjonalnej do posiadanych udziałów w nieruchomościach. Powyższe stwarza ryzyko niepowodzenia przedsięwzięcia lub zrealizowania go w części, ewentualnie wydłużenia realizacji w czasie.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. 2. Program opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY CZUŁÓW W TYCHACH, nr 18. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH.	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A nr 24. KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK,

Podpisany

			nr 25.MULTIINTEGRA oraz Uchwała nr XIV/293/11 Rady Miasta Tychy z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia zasad finansowania inwestycji i remontów nieruchomości stanowiących współwłasność Miasta Tychy związanych z rewitalizacja nieruchomości osiedla A łącznie z rekonstrukcją elementów architektury socrealistycznej.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2022+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 18 500 000 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 15 500 000 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 3 000 000,00 zł Środki właścicieli lokali wyodrębnionych (wykupionych).
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Teresa Janeczko, Agata Goc Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach, tel. 32 227 40 91 mzbm.s@poczta.umtychy.pl Hanna Skoczylas Urząd Miasta Tychy, Wydział Gospodarki Lokalowej tel. 32 776 30 55 hanna.skoczylas@umtychy.pl		
Nr 4			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Miejski Konserwator Zabytków oraz Wydział Gospodarki Lokalowej/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**UNIKATOWE TYCHY – OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Budynki i przestrzenie publiczne osiedla A		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest: zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej i osadniczej osiedla, promocja i wykreowanie bardziej atrakcyjnego wizerunku, ożywienie i udostępnienie różnorodnych funkcji usługowych, wykreowanie nowych usług, również niszowych, z preferencją dla młodych twórców oraz wsparcie renowacji budynków i ekspozycji walorów osiedla.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt wpłynie na lepsze wykorzystanie walorów architektoniczno-urbanistycznych osiedla poprzez kontynuację prac renowacyjnych oraz ekspozycje ich rezultatów z uwzględnieniem strategicznego położenia osiedla A, (przy Dworcu Kolejowym PKP) i po wybudowaniu ul. Asnyka będzie to brama wjazdowa do miasta dla jadących od strony Mikołowa) co skutkować będzie zdecydowanie większą atrakcyjnością obszaru, a w dalszej perspektywie zwiększonym popytem na usługi i mieszkania – za czym zazwyczaj idzie zwiększenie przedsiębiorczości (aktywności gospodarczej) mieszkańców. Na tym opiera się założenie,		

Podpisany

	że projekt wpłynie na realizację drugiego celu programu rewitalizacji. Rzeczywisty wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Wykreowanie osiedla jako miejsca atrakcyjnego, unikatowego w skali regionu, które warto odwiedzić, warto zamieszkać i warto na osiedlu prowadzić działalność gospodarczą, kulturalną i społeczną. Pomiar rezultatu poprzez: – liczba publikacji nt. osiedla; – liczba utworzonych miejsc pracy na osiedlu; – liczba otworzonych lokali usługowych; – liczba budynków bez pustostanów (po renowacji); – liczba bezrobotnych, którzy znaleźli zatrudnienie w osiedlu.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Nawiązanie współpracy z uczelniami (Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach, Politechniką Śląską Wydziałem Architektury w Gliwicach, Wyższą Szkołą Techniczną w Katowicach, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach) oraz Centrum Dziedzictwa Kulturowego Górnego Śląska w zakresie opracowania walorów historycznych i architektonicznych osiedla A oraz w zakresie organizacji praktyk studenckich, plenerów i warsztatów (obecność studentów ze sztalugami wprowadzi szczególny klimat i zmieni sposób postrzegania tego miejsca, zwiększy zainteresowanie jego historią) i daje możliwość zgromadzenia materiałów, które będzie można wykorzystać do ekspozycji, promocji itp. 2.Stworzenie korzystnych warunków dla działalności w osiedlu ludzi twórczych – poprzez udostępnienie pracowni - mieszkań, w zamian za zobowiązanie do prowadzenia zajęć (np. plastycznych) dla mieszkańców osiedla. 3. Działania zwiększające zainteresowanie osiedlem, w celu wprowadzenia osiedla A do opracowań naukowych, dyplomowych, publikacji naukowych i prac studenckich (np. dotyczących kwerendy materiałów historycznych oraz opracowań naukowych nt. walorów osiedla, historii jego twórcy, służących nadaniu odpowiedniej rangi temu miejscu). 4. Projekt zakłada również działania integrujące społeczność - zorganizowanie miejsca spotkań przyjaznego ludziom w różnym wieku i zróżnicowanych doświadczeniach – np. seniorom i młodym twórcom.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- stereotypy i uprzedzenia do nowych, nietypowych działań, - zbyt powolny proces renowacji osiedla (realizacja robót w obrębie budynków stanowiących własność Wspólnot Mieszkaniowych wymaga podjęcia stosownych uchwał właścicieli nieruchomości oraz poniesienia przez właścicieli lokali wyodrębnionych kosztów wykonanych prac, w wysokości proporcjonalnej do posiadanych udziałów w nieruchomościach. Powyższe stwarza ryzyko niepowodzenia przedsięwzięcia lub zrealizowania go w części, ewentualnie wydłużenia realizacji w czasie), - obawy mieszkańców przed częstą obecnością gości (np. plenery), - brak zainteresowania ze strony uczelni i środowisk twórczych, - zachowawcze podejście do projektu ze strony administracji budynków mieszkalnych.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄ-	1.Strategia rozwoju miasta 2020+. 2.Strategia rozwoju mieszkalnictwa 2015-2020. 3.Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2020.

Podpisany

ZUJĄCYMI W TYCHACH:	4.Program opieki nad zabytkami miasta Tychy 2015-2018.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A, nr 24. KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 25.MULTIINTEGRA oraz Uchwała nr XIV/293/11 Rady Miasta Tychy z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie ustalenia zasad finansowania inwestycji i remontów nieruchomości stanowiących współwłasność Miasta Tychy związanych z rewitalizacja nieruchomości osiedla A łącznie z rekonstrukcją elementów architektury socrealistycznej
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2022+
PRZEWIDYWANY KOSZT:	CAŁKOWITY: 140 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 140 000,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Maria Bachniak Urząd Miasta Tychy, Miejski Konserwator Zabytków, tel. 32 776 37 14 maria.bachniak@umtychy.pl, tel. 32 776 3714 Hanna Skoczylas Urząd Miasta Tychy, Wydział Gospodarki Lokalowej tel. 32 776 30 55 hanna.skoczylas@umtychy.pl		

JEDNOSTKA NR 6 – CZUŁÓW I ZWIERZYNIEC ZACHODNI: OSADA

NR 5	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach i Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich/ Gmina Miasta Tychy
NAZWA PROJEKTU:	**RAZEM DLA OSADY**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osada w Czułowie, ul. Katowicka
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest wykorzystanie potencjału jednostek, grup i organizacji dla aktywizacji społeczności Osady, zmiany postaw mieszkańców miasta i osiedla wobec siebie i otoczenia, nabycia nowych umiejętności społecznych, osobistych, zapewnienie dostępu do informacji, w tym wiedzy oraz osiągnięcia poprawy wizerunku osiedla, przełamania izolacji, stereotypowego myślenia o osiedlu i jego mieszkańcach.

Podpisany

	Projekt zakłada, że uda się to osiągnąć poprzez wdrożenie nowych, bardziej skutecznych i lepiej dopasowanych do potrzeb lokalnej społeczności form pracy w zakresie usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zdrowotnym, edukacyjnym i zawodowym. W Osadzie zdiagnozowano nagromadzenie problemów społecznych (większość osób została przesiedlona do Osady w wyniku eksmisji, przynosząc ze sobą wiele złych doświadczeń i nawarstwionych problemów). Osoby te w większości charakteryzują się małymi kompetencjami społecznymi, nie tworzą zwartej społeczności lokalnej i nie utożsamiają się z osiedlem, na którym mieszkają, chcąc jak najszybciej opuścić to miejsce. Mieszkańcom brakuje pozytywnych wzorców, brakuje też lokalnych liderów oraz stabilności i poczucia wspólnoty. Projekt zakłada, że wzrost aktywności lokalnej społeczności Osady będzie procesem, który rozpocznie wyłonienie lokalnych liderów, a dzięki nim nastąpi zwiększenie poziomu partycypacji i aktywności obywatelskiej mieszkańców (wskutek podejmowania i realizacji wspólnych inicjatyw społecznych oraz nawiązania pozytywnych relacji między mieszkańcami). Dlatego zostanie utworzony ośrodek wsparcia, który będzie koordynował i wspierał różne działania integracyjne, edukacyjne i animacyjne, podejmowane przez mieszkańców Osady. Wskutek realizacji projektu wzrośnie poczucie przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące. Ze względu na to, że kapitał społeczny rozwija się w warunkach wzajemnego zaufania, dlatego ważnym elementem będzie integracja między mieszkańcami. Projekt, poprzez włączanie mieszkańców do życia społecznego dzielnicy, przyczyni się również do przeciwdziałania utrwalaniu się bezradności, bierności i pogłębianiu marginalizacji społecznej wśród mieszkańców Osady.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, oraz drugi cel zakładający: *podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji*. Wpływ projektu na realizację obu celów programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. Oprócz tego przewiduje się ocenę poprzez następujące mierniki: - liczba osób , która podjęła pracę w tym pracę na własny rachunek, - liczba osób uczestniczących w projekcie – w tym seniorzy, osoby niepełnosprawne, ‘50+’, - liczba uruchomionych projektów, inicjatyw przez społeczność, - liczba lokalnych liderów; - liczba ośrodków wsparcia; - poziom aktywności społecznej mieszkańców Osady; - poziom wiedzy i umiejętności wśród mieszkańców dzielnicy w obszarze przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej - wzrost kompetencji społecznych; - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB	Rezultaty: 1. reintegracja społeczna uczestników projektu, 2. nabycie nowych kwalifikacji i kompetencji społecznych,

Podpisany

POMIARU TEGO REZULTATU:	3. podjęcie pracy, 4. wyłonienie lokalnych liderów Osady, 5. powstanie ośrodka wsparcia, 6. wzrost aktywności społecznej mieszkańców Osady, 7. Poprawa funkcjonowania społecznego osób najbardziej wykluczonych społecznie i ich otoczenia, 8. wzrost poziomu wiedzy i umiejętności wśród mieszkańców dzielnicy w obszarze przeciwdziałania zjawisku marginalizacji społecznej – wzrost kompetencji społecznych mieszkańców osiedla, 9. wzrost dostępu do informacji służących przywróceniu samodzielności życiowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, 10. zmniejszenie się liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Sposób pomiaru rezultatu: -monitoring ścieżek reintegracji, -świadectwa potwierdzające nabycie kwalifikacji (od zewnętrznych podmiotów), -ocena efektywności zatrudnieniowej, -listy obecności na zajęciach, poradnictwie, -ankiety ewaluacyjne – badające poziom zmian wskaźnika samooceny funkcjonowania, poziomu wiedzy i dostępu do informacji, deklarowanego w badaniu ankietowym *ex ante* i *ex post* -ocena kompetencji społecznych oraz efektywności społecznej uczestników, przed i po realizacji projektu, -badanie terenowe – zbieranie opinii ustnych, -dane administracyjne MOPS, -inne wskaźniki i pomiary określone w Regulaminie konkursu (dla 9.1.1.) dla pomiaru rezultatu bezpośredniego.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Tychy na lata 2014-2020. 2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017. 3. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany co roku). 4. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany co roku). 5. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 +, a w jej ramach - CEL STRATEGICZNY II Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego. II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt realizowany jako PAL z wykorzystaniem usługi aktywnej integracji, w tym: 1.Usługi społeczne 1.1.Praca socjalna 1.2.Organizacja Centrum Animacji Społeczno-Kulturalnej „OSADA” 1.3.Poradnictwo psychologiczne

Podpisany

	1.4.Poradnictwo pedagogiczne 1.5.Poradnictwo prawne 1.6.Poradnictwo finansowe 1.6.Mediacje 1.7.Asystenci rodziny 1.8.Animatorzy lokalni 2. Usługi aktywnej integracji 2.1.Psychoterapia indywidualna 2.2.Treningi i warsztaty kompetencji społecznych 3. Usługi lokalnej społeczności 3.1. Akademia Liderów Osiedlowych 3.2. Debaty lokalnej społeczności 3.3. Forum liderów 3.4.Uruchomienie zespołów projektowych 3.5. Coaching kierowników projektów 3.6.Redagowanie i wydawanie gazety osiedlowej 3.7. Przygotowanie ekspozycji obrazujących dziedzictwo Osiedla Osada i Czułowa 4.Usługi wsparcia ekonomii społecznej 4.1.Animator przedsiębiorczości 4.2.Wyjazdy studyjne W ramach projektu planuje się przeprowadzenie działań polegających na wyłonieniu lokalnych liderów. W ramach tych działań zostanie nawiązany kontakt z lokalnymi instytucjami: szkoła, kościół, dzielnicowy/straż miejska. Dodatkowo zostaną przeprowadzone pogłębione wywiady z mieszkańcami, mające na celu wyłonienie osób najbardziej zaangażowanych w życie Osady, posiadających uznanie wśród mieszkańców bądź wykazujących się potencjałem liderskim. Następnie zostanie nawiązany kontakt z tymi osobami i zachęcenie ich do włączenia się w działania projektowe, w tym pomoc przy organizacji lokalnego ośrodka wsparcia. Uruchomienie lokalnego ośrodka wsparcia, w którym odbędzie się koordynacja wszelkich pomysłów związanych z Osadą. Uruchomienie ośrodka nastąpi po rozbudowie świetlicy, a do prac wykończeniowych przy remoncie zostanie zaangażowana społeczność Osady, również poprzez zastosowanie klauzul społecznych przy wyborze wykonawcy na remont i wykończenie lokalnego ośrodka wsparcia (projekt nr 11). Następnie osoby zaangażowane w remont ośrodka mogłyby się stać zalążkiem do stworzenia spółdzielni socjalnej remontowo-budowlanej. Lokalny ośrodek wsparcia mógłby realizować następujące przedsięwzięcia: 1. Poszukiwanie i szkolenie lokalnych liderów. 2. Organizowanie spotkań społeczności lokalnej (formalne i nieformalne). Spotkania tematyczne w lokalnym ośrodku wsparcia z np.: pracownikami urzędu miasta dot. planów Osady (planowanie przestrzenne, informacja nt. projektów na Osadzie - termomodernizacja) / pracownikami policji - dzielnicowego/itd. 3. Prowadzenie punktu informacji obywatelskiej. 4. Organizacja wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych. Organizacja i współorganizacja we współpracy z organizacjami i instytucjami lokalnymi imprez integracyjnych, kultural-

Podpisany

	nych, sportowych, turystycznych. Tematyka eventów wypracowana wcześniej na warsztatach edukacji obywatelskiej i spotkaniach tematycznych, np.: dzień sąsiada, pikniki dla dzieci, Mikołaj, wigilia dla mieszkańców, itp. 5. Organizacja szkoleń i treningów umiejętności społecznych, w tym tworzenie i prowadzenie grup samopomocowych. 6. Prowadzenie działań edukacji ekonomicznej w różnej formie i poprawienie dostępu do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, Biura Informacji Kredytowej, procedur egzekucyjnych, itd., w tym dla młodzieży. 7. Wsparcie edukacyjne grup obywatelskich w przygotowaniu projektów kulturalnych, społecznych, sportowych itp. Przygotowywanych do budżetu obywatelskiego bądź małych grantów. 8. Organizowanie wyjazdów studyjnych – „wycieczek integracyjno-edukacyjnych" – do innych miast, w którym istnieje podobna dzielnica. Ponadto, seniorzy zamieszkujący teren Osady będą mogli skorzystać z oferty Centrum Usług Społecznościowych na rzecz społecznej aktywizacji (oferta edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, opiekuńcza), w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej. W ramach projektu przewiduje się udostępnienie seniorom infrastruktury pozwalającej na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie osób starszych w działania samopomocowe oraz na rzecz środowiska lokalnego.	
OGRANICZENIA, BARIERY, RYZYKO:	- utrwalone (niepożądane) postawy, - stereotypy myślowe, - ksenofobia, - demotywujące rozwiązania systemowe w zakresie pomocy społecznej, - spadek motywacji obu stron, -brak gotowości współpracy ze strony lokalnej społeczności, - brak współdziałania organizacji i instytucji w zakresie zmiany w osadzie, - bazowanie na wytycznych wykluczenia, a nie na wizji Osady osłabiać może charyzmatyczność działań wszystkich zaangażowanych stron, - dalsza dekonstrukcja społeczności Osady, duża rotacja mieszkańców Osady -brak odpowiedniego budynku albo lokalu na potrzeby lokalnego ośrodka wsparcia – projekt nr 11 będzie dopiero realizowany	
POWIĄZANIA Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 18. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH, nr 19. JAK SZUKAĆ PRACY nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 21, RAZEM PO ZDROWIE, oraz: RPSL 9.1.6 - projekt „Moja droga do…" RPSL 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH, nr 10. ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY,

Podpisany

	infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej.		nr 11. CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT:	CAŁKOWITY: 2 000 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: nie podano
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 300 000,00 zł	ŚRODKI UE: 1 700 000,00 zł	BUDŻET JST: 300 000,00 zł
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Marianna Feith Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej tel. 32 327 02 46 sekretariat@mops.tychy.pl Magdalena Ziętek-Pierzchała, Beata Ochmańska Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 07/ tel.32/ 776 39 08 magdalena.zietek@umtychy.pl beata.ochmanska@umtychy.pl		
Nr 6			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**OSADA ZDROWO NA SPORTOWO** **Aktywna Osada, czyli realizacja programu z zakresu animacji czasu wolnego i rekreacji ruchowej.**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne Osady i okolic		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest ożywienie Osady z wykorzystaniem potencjału sportowego tego osiedla i jego otoczenia, poprzez zaoferowanie usług i imprez przynoszących nowe wzorce zdrowego stylu życia i konstruktywnych zachowań społecznych. Założeniem projektu jest również potrzeba wykreowania nowego wizerunku „zdrowej i aktywnej Osady" w oparciu o unikalne wydarzenia promujące zdrowy tryb życia. Społeczność Osady postrzegana jest powszechnie w kategoriach wykluczenia społecznego. Do głównych dysfunkcji obserwowanych wśród mieszkańców Osady należą m.in. długotrwała choroba i niepełnosprawność. Poważne problemy osiedla związane są z problemem nadużywania alkoholu i innych używek. Istotnym problemem są też zaniedbania opiekuńcze wobec dzieci i bezradność wychowawcza rodziców. Wśród różnych sposobów przeciwdziałania takim zjawiskom wymienić można działania związane z promocją zdrowego trybu życia i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego. Działaniom takim sprzyja umiejscowienie na terenie osiedla kompleksu sportowego, który jednak nie jest w pełni wykorzystany, a może stanowić znakomite zaplecze dla działań pro-sportowych. Elementem sprzyjającym jest też otoczenie Osady – kompleksy leśne, stawy, ścieżki rowerowe itp. Zasoby te warto wykorzystać w działaniach animacyjnych z mieszkańcami Osady. Ożywienie kompleksu		

Podpisany

	sportowego w kierunku aktywności sportowej spowoduje wzrost zainteresowania tym obszarem wśród mieszkańców Czułowa i innych dzielnic Tychów. Ma to znaczenie integracyjne, otwierające Osadę i jej mieszkańców na „świat zewnętrzny".
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	1. Aktywizacja mieszkańców Osady, w szczególności dzieci i młodzieży. 2. Przeciwdziałanie dysfunkcjom i uzależnieniom – promocja zdrowego trybu życia. 3. Poprawa stanu zdrowia i kondycji fizycznej społeczności Osady i otoczenia. 4. Integracja społeczności Osady z mieszkańcami innych dzielnic Tychów i miast ościennych. 5. Pełne wykorzystanie obiektów sportowych poprzez nadanie im nowych funkcji. SPOSÓB POMIARU REZULTATU: 1. Liczba osób korzystających z bazy sportowej. 2. Liczba nowych członków w sekcjach sportowych lub klubach sportowych działających w Czułowie. 3. Liczba imprez sportowych zorganizowanych w Osadzie. 4. Liczba osób uczestniczących w imprezach sportowych zorganizowanych w Osadzie. 5. Wzrost zadowolenia z życia w Osadzie.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Współpraca z animatorem sportu i rekreacji w celu organizacji imprez rekreacyjno-sportowych. 2. Doposażenie obiektu sportowego w Osadzie w sprzęt rekreacyjny i sportowy, dostosowany do szerokiego grona odbiorców. 3. Opracowanie zestawu aktywności dla mieszkańców Osady w różnym wieku i ich otoczenia, wykorzystującego potencjał sportowy i rekreacyjny miejsca. 4. Organizacja imprez sportowych na boisku w Osadzie. 5. Organizacja imprez sportowych oraz rekreacyjnych wokół osiedla, np.: biegi wokół stawów, rajdy rowerowe, rajdy podróżnicze itp. 6. Nawiązanie współpracy z partnerami, np. z Ochotniczą Strażą Pożarną, Policją, Tyskim Sportem, Akademią Piłki Nożnej Tychy itp. w zakresie organizacji wydarzeń dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak współpracy z Lasami Państwowymi przy tworzeniu obszarów rekreacyjnych na ich terytorium. - słaba promocja projektu lub problem z dotarciem do grupy docelowej. - ograniczone środki finansowe przeznaczone na utrzymanie zatrudnienia animatora sportowego. - zapewnienie niezbędnego poczucia bezpieczeństwa.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z	1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017.

Podpisany

INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany co roku) 3. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany co roku) 4. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+, a w ramach tej strategii projekt realizuje następujące cele: Cel strategiczny: Wysoka jakość życia mieszkańców Cel operacyjny I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych Cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu. Cel strategiczny: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego. 5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020. 6. Strategia Rozwoju Sportu Miasta Tychy na lata 2009-2015.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 18. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH, nr 21. RAZEM PO ZDROWIE, oraz: Projekt 9.1.1. Projekt 9.1.6. Projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH, nr 10. ZAGOSPODAROWANIE TE-RENU OSADY, nr 11. CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODO-WISKOWEJ.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 100 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 100 000,00 zł	ŚRODKI UE: 0,00 zł	INNE: ewentualnie dotacja z Ministerstwa Sportu i Turystyki
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Anna Wera Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tychach tel. 32 661 16 80 anna.wera@mosir.tychy.pl		
Nr 7			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Muzeum Miejskie w Tychach / Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**PO CO NAM OBRAZY?**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i dostępne publicznie części budynków położone na terenie Osady w Czułowie		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego		

Podpisany

	wśród społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji, poprzez podniesienie kompetencji kulturalnych i wykształcenie nowych umiejętności interpersonalnych. Projekt przewiduje działania twórcze, edukację kulturalną, stymulowanie integracji i ożywienie kontaktów międzyludzkich. Celem projektu jest również wywołanie korzystnej zmiany w sposobie postrzegania Osady w Czułowie – zarówno miejsca jak i zamieszkującej go społeczności. Projekt zakłada realizację wydarzeń artystycznych - stworzenie dzieł street-artowych we współpracy ze społecznością lokalną (m.in. poprzez realizację cyklu warsztatów street-artowych, w tym fotograficznych dla grupy młodzieży z Czułowa). Warsztaty dedykowane są przede wszystkim młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Celem warsztatów będzie kształtowanie m.in. kompetencji kulturalnych, a także wspólne stworzenie dzieł artystycznych, której tematyką będzie najbliższe otoczenie uczestników i przestrzeń miejska. Kolejnym elementem projektu, realizowanym równolegle do działań artystycznych i kreatywnych będą działania integracyjne i animacyjne oraz działania mające na celu wykształcenie w środowisku lokalnym kompetencji liderskich. Działania animacyjne, badania oraz warsztaty dla lokalnej społeczności będą okazją do dyskusji na temat kondycji i tożsamości miejsca oraz okazją do zdobycia przez mieszkańców - kompetencji liderów społeczności lokalnej. W związku z modernizacją Osady, powyższe działania będą mieć korzystny wpływ na zmianę nastawienia mieszkańców do własności wspólnej (publiczne tereny w miejscu zamieszkania, klatki schodowe itp.), co pozytywnie wpłynie na odbiór i trwałość zaplanowanych zmian infrastrukturalnych w Osadzie. Dzięki realizacji projektu możliwe będzie nie tylko dotarcie z ofertą kulturalną do oddalonej od centrum miasta Osady, zachęcenie młodych osób (poprzez działania twórcze), do poznawania swojego otoczenia i historii swojego miasta oraz dzielnicy, ale także zachęcenie mieszkańców do świadomego i odpowiedzialnego podejścia do kształtowania wspólnoty lokalnej i przestrzeni publicznej. Projekt zakłada, że aktywizacja twórcza mieszkańców Czułowa i zainteresowanie kulturą młodych mieszkańców miasta (pokazanie im nowych trendów w sztuce i kulturze, a przez to - zainteresowanie ich kulturą i działaniami artystycznymi) będzie korzystnie wpływało na działania reintegracyjne i profilaktyczne, a także będzie ciekawą formą spędzania wolnego czasu, motywującą do rozwijania zainteresowań i uzupełnienia wiedzy. Działania animacyjne i aktywizacyjne będą z kolei szansą na zdobycie ważnych, przydatnych kompetencji społecznych.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Wśród celów PRT dla Jednostki 6: Czułów ze Zwierzyńcem Zachodnim, obszar Osady w Czułowie jest priorytetem dla działań rewitalizacyjnych. Osadę cechują problemy zarówno natury społecznej jak i ekonomicznej. Ponadto wśród zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych Osady wymieniono: dowartościowanie społeczności Osady, np. poprzez umieszczenie w Osadzie instytucji lub wydarzeń unikalnych, co najmniej w skali miasta. Stąd inicjatywa, aby trafić do społeczności

Podpisany

	Osady z oryginalną ofertą kulturalną, której formuła połączy zajęcia twórcze (warsztaty) z prezentację działań i zbiorów Muzeum. Grupa, która będzie głównym adresatem prowadzonych działań to młodzi mieszkańcy Czułowa, którzy dotychczas byli wykluczeni z korzystania z oferty kulturalnej w kilku wymiarach: zarówno geograficznie (ze względu na oddalenie od centrum miasta) jak i społecznie (ze względu na bariery mentalne, finansowe). Niekorzystanie z oferty kulturalnej było także efektem braku odpowiedniej oferty oraz braku zainteresowania działaniami kulturalnymi jako formą spędzania wolnego czasu. Projekt ma przeciwdziałać wykluczeniu z kultury i stanowić odpowiedź na potrzeby konkretnej grupy młodych mieszkańców obszaru rewitalizacji miasta Tychy. Projekt zakłada zaangażowanie w działania twórcze, a następnie w prezentację ich efektów młodzieży – mieszkańców Czułowa. Prezentacja efektów prac warsztatowych będzie odbywała się zarówno w przestrzeni muzealnej, jak i w przestrzeni otwartej, w mieście (Muzeum rozważa organizację cyklu prezentacji w różnych miejscach miasta, m.in. wystawa w ciągu ul. Honoraty, w City Point lub przejściu podziemnym na przedłużeniu ul. Darwina, na placu św. Anny lub w bibliotece osiedla A). Tym samym projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.* Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTATY: - stworzenie nowej przestrzeni dla społecznej i kulturalnej aktywności dla młodych mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, - wzmacnianie kreatywności młodych osób, wspieranie procesu rozwijania kompetencji kulturowych, a także talentów, - działania zaplanowane w ramach projektu mają charakter edukacyjno-animacyjny, a ich podstawowym celem jest wspieranie kreatywności młodych osób; warsztaty i spotkania zainicjują działania twórcze, których autorami będą osoby młode, - kultura i dziedzictwo kulturowe pokazywane młodym osobom w nowym świetle - realizowane w ramach projektu warsztaty będą atrakcyjne w formie i treści, nietypowe i prowadzone w sposób dostosowany do oczekiwań (ale też intelektualnych możliwości osób młodych). Pozwolą one pokazać młodym osobom, że kultura nie jest nudna i że każdy może spróbować swoich sił jako twórca kultury. POMIAR REZULTATU: - zakres zmiany w samoocenie uczestników warsztatów (mierzony ankietą ewaluacyjną *ex ante i ex post*, bądź inną formą ewaluacji jakościowej), - liczba odwiedzających wystawę podsumowującą projekt (zorganizowanej w przestrzeni Muzeum Miejskiego), którzy mieszkają lub pracują w Osadzie, - liczba osób mieszkających w Osadzie zaangażowanych w działania animacyjne, - liczba przeszkolonych lokalnych liderów/liderek – mieszkańców Osa-

Podpisany

	dy, - liczba miejsc, w których prezentowana będzie wystawa plenerowa.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1.Przygotowanie - dyskusja z mieszkańcami Osady oraz przedstawicielami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu wybrania grupy docelowej projektu, zdefiniowania jej potrzeb i możliwości, a także wybrania formuły dla działań projektu, która będzie najbardziej użyteczna). Stworzenie programu warsztatów streetartowych i fotograficznych, w tym dobór i zaproszenie odpowiednich artystów. 2.Etapy projektu: 2.1.Rekrutacja Pierwszym etapem projektu będzie rekrutacja uczestników projektu oraz stworzenie w jej wyniku grupy warsztatowej. Do projektu zostaną zaproszeni młodzi mieszkańcy Czułowa, w szczególności ci pozostający pod opieką ośrodka pomocy społecznej. 2.2.Warsztaty Warsztaty fotograficzne i streetartowe - celem warsztatów będzie uzupełnienie wiedzy i umiejętności uczestników jeśli chodzi o sztukę streetartową. Istotną częścią warsztatów będą działania praktyczne - zwiedzanie otoczenia - osiedla Czułów w towarzystwie prowadzącego warsztaty artysty. 2.3. Prezentacja efektów Efekty warsztatów i konkursu zostaną zaprezentowane w czasie pokazów finałowych. Będą one miały dwie formy: 1. Wystawa w przestrzeni Muzeum Miejskiego - zaprezentowane zostaną prace uczestników warsztatów, a także osób biorących udział w konkursie. 2. Prezentacja w przestrzeni publicznej (wystawa plenerowa bądź slide show). Możliwe będzie dalsze wykorzystanie wybranych prac, np. w formie: pocztówek, posterów, nadruków na koszulkach itp. 3. Dzieła artystów w przestrzeni miejskiej tj. dzielnicy Osada. Ww. elementom pobudzającym kreatywność i działaniom artystycznym będą towarzyszyły działania: animacyjne, badawcze i warsztatowe, których rezultatem ma być zmapowanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Osady, zaangażowanie mieszkańców w dyskusję na temat tożsamości tego miejsca, jego potrzeb, braków i potencjałów, a także wzmocnienie kompetencji społecznych i liderskich mieszkańców Osady. Realizacja projektu przewidziana jest na co najmniej dwie edycje (każda trwająca trzy lata).

Podpisany

OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niewystarczająca albo mało trafna informacja i promocja projektu, - bariera mentalna potencjalnych uczestników utrudniająca decyzję o uczestnictwie w warsztatach (bariera będzie niwelowana przez zachęcanie uczestników w sposób bezpośredni: praca z ludźmi na osiedlu, kontakt bezpośredni), - brak sprzętu fotograficznego uczestników warsztatów (bariera udziału będzie niwelowana poprzez wypożyczenie odpowiedniego sprzętu uczestnikom), - bariera ekonomiczna (niwelowana przez zapewnienie bezpłatnych warsztatów), - bariera kulturowa (niwelowana przez zapewnienie przyjaznych i kompetentnych w kontakcie z młodzieżą prowadzących).		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 11. CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ, nr 18. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH, nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A, nr 25. MULTIINTEGRA.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 5. RAZEM DLA OSADY! nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH, nr 10. ZAGOSPODAROWANIE TE-RENU OSADY.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 150 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 30 000,00 zł	ŚRODKI Ministerstwa Kultury: 120 000,00 zł	BUDŻET JST: 30 000,00 zł
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aleksandra Matuszczyk Muzeum Miejskie w Tychach tel. 32 327 18 20 - 22, wew. 23 a.matuszczyk@muzeum.tychy.pl		
Nr 8			

Podpisany

ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą/ Gmina Miasta Tychy
NAZWA PROJEKTU:	**POZNAJEMY OSADĘ** Realizacja działań promocyjno – informacyjnych o Osadzie w Czułowie
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i obiekty użyteczności publicznej w Osadzie
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest wywołanie korzystnej zmiany w postrzeganiu Osady przez mieszkańców Tychów oraz przeciwdziałanie dalszej stygmatyzacji tego miejsca i jego mieszkańców. Projekt zakłada, że uda się to osiągnąć poprzez aktywizację mieszkańców Osady wokół działań związanych z promocją jej walorów, w tym walorów historycznych, turystycznych i rekreacyjnych oraz poprzez poszerzenie dotychczasowej oferty turystycznej i rekreacyjnej osiedla. Założeniem projektu jest wpłynięcie na poprawę integracji Osady z innymi dzielnicami Tychów.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	1. Korzystna zmiana w postrzeganiu Osady - poprawa opinii nt. atrakcyjności Osady jako miejsca mieszkalnego, rekreacyjnego i sprzyjającego turystyce. 2. Zwiększenie liczby osób zainteresowanych spędzaniem wolnego czasu w Osadzie. 3. Zwiększenie dbałości o osiedle i jego przestrzeń wśród mieszkańców. 4. Zmniejszenie aktów wandalizmu jako efekt uspołecznienia procesu renowacji przestrzeni. 5. Otwarcie społeczności Osady na integrację z mieszkańcami innych dzielnic i miast. SPOSÓB POMIARU REZULTATU: 1-2: Kwestionariuszowe badanie opinii. 3-4: Analiza porównawcza dokumentacji fotograficznej. 5: Badanie samooceny ex-ante i ex post, techniką wywiadu w grupie przedstawicielskiej mieszkańców Osady.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Planowane przedsięwzięcie polega na realizacji kompleksowych działań informacyjno – promocyjnych w tyskiej dzielnicy Czułów Osada obejmujących: 1. Stworzenie oferty turystyczno-rekreacyjnej Osady. 2. Wyeksponowanie dziedzictwa i tradycji Osady poprzez działania promocyjne (udostępnienie materiałów i przedmiotów promocyjnych (np. koszulki, kubki itp.), zwiększenie zasobu publicznej informacji nt. dziedzictwa historycznego miejsca, organizacja imprez historycznych itp.). 3. Nawiązanie stałej współpracy z mediami (stworzenie oferty dla mediów, w tym wspólna organizacja wydarzeń, np. mecz piłkarski dziennikarze-mieszkańcy itp. na boisku wielofunkcyjnym). 4. Nawiązanie współpracy z instytucjami kultury (Muzeum Miejskim,

Podpisany

	Miejskim Centrum Kultury) i sportu (Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji), także z innych miast, np. Miastem Ogrodów z Katowic. Włączenie Osady w mapę imprez sportowych, kulturalnych, miejskich i subregionalnych. 5. Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych na osiedlu Osada (mapping, koncerty na wolnym powietrzu, np. festiwal lokalnych grup młodzieżowych „Osadzeni" itp.). 6. Organizacja stałych działań edukacyjnych o charakterze kulturalnym, np. warsztaty edukacyjne. 7. Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną. 8. Organizacja festynów z rękodziełem lokalnym (współpraca ze świetlicą środowiskową przy ul. Katowickiej 229), angażującym mieszkańców Osady. 9. Organizacja wydarzeń dla młodzieży tyskiej. 10. Organizacja wystawy plenerowej „Papierowa historia Osady", we współpracy z właścicielem TOP S.A. 11. Organizacja konkursu wiedzy o Czułowie we współpracy z lokalną szkołą, przedszkolem i świetlicą środowiskową Twoimi Tychami (z wykorzystaniem mediów społecznościowych). 12. Działania PR: określenie / stworzenie wyróżników miejsca i informowanie o nich w nośnikach informacji miejskiej (np. mapa ścieżek rowerowych, www, media społecznościowe). 13. Zaangażowanie lokalnego radnego w działania aktywizujące lokalną społeczność.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na realizację programu promocyjnego Osada, - brak lokalnego lidera koordynującego realizację zaplanowanych inicjatyw, a jednocześnie integrującego lokalną społeczność (pobudzanie aktywności społecznej), - brak woli współpracy z miastem przez lokalną społeczność Osady. - brak woli współpracy z właścicielami Papierni.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017. 2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany co roku). 3. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany co roku) 4. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020 +, w ramach tej strategii projekt realizuje: Cel strategiczny: Wysoka jakość życia mieszkańców Cel operacyjny I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych Cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego Czasu Cel strategiczny: Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego Cel operacyjny II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego. 5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.	
POWIĄZANIE Z INNYMI	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ	POPRZEZ MIEJSCE REALIZA-

Podpisany

PROJEKTAMI:	DOCELOWĄ: nr 18. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH, nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 14. DZIEŃ SASIADA, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A oraz: Projekt 9.1.6, Projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu.		CJI: nr 5. RAZEM DLA OSADY nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH, nr 10. ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY, nr 11. CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 300 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 200 000,00 zł	ŚRODKI UE: 0,00 zł	INNE: sponsorzy 100 000,00 zł
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Iwona Ciepał Urząd Miasta Tychy, Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą tel. 32 776 39 17 iwona.ciepal@umtychy.pl		
Nr 9			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich / Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osada w Czułowie, nieruchomości przy ul. Katowickiej nr: 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237 oraz 207 i 209.		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest poprawa warunków mieszkaniowych, wizerunku i atrakcyjności osiedla, podwyższenie potencjału lokalizacyjnego Osady i jej otoczenia.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji,* poprzez wykonanie renowacji zabudowy osiedla wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu przyległego oraz nową zabudowę mieszkaniową. Działania te są zgodne ze *Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+* oraz z *Programem opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Renowacja przestrzeni i terenów zielonych, tj. zmodernizowanie i ocieplenie budynków osiedla, renowacja elewacji nieruchomości wraz z zagospodarowaniem terenu. POMIAR REZULTATU: - mierniki relacyjne, tj. zwiększenie udziału zmodernizowanych obiek-		

Podpisany

	tów (lokali) w całkowitym zasobie Osady, - badanie opinii poprzez sondaż wśród adresatów projektu – gospodarstw domowych w Osadzie.		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Termomodernizację budynków poprzedzi opracowanie koncepcji zagospodarowania Osady. Prace nad koncepcją zostaną zainicjowane w ramach konsultacji Programu Rewitalizacji, a następnie będą kontynuowane w formule partycypacyjnej (z udziałem interesariuszy zmian w Osadzie). Działania renowacyjne w założeniach projektu obejmują następujący zakres rzeczowy: renowację i termomodernizację 10 budynkowych mieszkalnych, stanowiących własność Miasta Tychy. Projekt możliwy do realizacji etapami.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- realizacja robót w budynkach będzie wymagała czasowego przeniesienia mieszkańców do lokali zastępczych (co będzie stresujące, kłopotliwe oraz wydłuży w czasie osiąganie korzystnych społecznych zmian w Osadzie), - w celu zachowania zakładanego efektu końcowego konieczne będzie objęcie obszaru dozorem i monitoringiem (wpłynie to pozytywnie na komfort i bezpieczeństwo mieszkańców Osady i terenów sąsiednich) ale zwiększy koszty utrzymania.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. 2. Program opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018. 3. Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A oraz projekt: 9 „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach”.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 10. ZAGOSPODAROWANIE TE-RENU OSADY, nr 11. CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 7 900 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 1 700 000,00 zł	ŚRODKI UE: 6 200 000,00 zł (RPO WSL, działanie 4.3)	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Bożena Nowak Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 03, bozena.nowak@umtychy.pl Teresa Janeczko Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach		

Podpisany

	tel. 32 227 40 91 mzbm.s@poczta.umtychy.pl	
Nr 10		
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Zakład Budżetowy w Tychach/ Gmina Miasta Tychy	
NAZWA PROJEKTU:	**ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY**	
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Czułów Osada	
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest renowacja przestrzeni publicznych osiedla Osada. Opisane działania wpłyną na poprawę warunków zamieszkiwania, wizerunek i atrakcyjność osiedla oraz podwyższą jego potencjał lokalizacyjny.	
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.	
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Renowacja przestrzeni publicznych, w tym terenów zielonych wraz z zagospodarowaniem terenu, tj. budowa dróg wewnętrznych, chodników i parkingów (miejsc postojowych) wraz z odwodnieniem terenu, budowa wiat śmietnikowych, placów zabaw oraz nasadzenie i pielęgnacja roślinności osiedlowej. POMIAR REZULTATU: - powierzchnia nowych dróg, chodników i parkingów, - liczba nowych elementów zagospodarowania (np. wiat śmietnikowych, placów zabaw).	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Zagospodarowanie terenu zewnętrznego osiedla poprzez budowę dróg wewnętrznych i chodników, miejsc parkingowych, budowę lub odbudowę wiat śmietnikowych, placów zabaw i siłowni, wraz z monitoringiem i oświetleniem terenu oraz nasadzenie roślinności. Zadanie możliwe do realizacji etapami.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- nietrwałość rezultatów projektu (wskutek aktów wandalizmu): w celu zachowania zakładanego efektu końcowego konieczne jest objęcie rewitalizowanego obszaru Osady dozorem i monitoringiem. Powyższe wpłynie pozytywnie na komfort i bezpieczeństwo mieszkańców Osady i terenów sąsiednich.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. 2. Program opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018. 3. Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A oraz projekt: 9 „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach”.	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY,

Podpisany

			nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH, nr 11. CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2020+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 2 500 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 2 500 000,00 zł	ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Teresa Janeczko, Agata Goc Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach tel. 32 227 40 91 mzbm.s@poczta.umtychy.pl		
Nr 11			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Zakład Budżetowy w Tychach, Wydział Gospodarki Lokalowej/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osada, ul. Katowicka 229		
CEL PROJEKTU:	Działania umożliwią stworzenie warunków dla zorganizowania Centrum Animacji Społeczno-Kulturalnej		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, poprzez wykonanie renowacji zabudowy osiedla wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu przyległego oraz nową zabudowę mieszkaniową. Działania te są zgodne ze Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+ oraz z Programem opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Adaptacja i zmiana sposobu użytkowania lokalu w budynku mieszkalnym wielorodzinnym położonym przy ul. Katowickiej 229 z przeznaczeniem na Ośrodek Animacji Społeczno-Kulturalnej w Tychach.		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Zakres prac związanych z adaptacją i zmianą sposobu użytkowania lokalu: a) prace wyburzeniowe, b) murowanie ścian, c) budowa zespołu wejściowego do lokalu składającego się z zewnętrznych schodów oraz platformy przeznaczonej dla osób nie-		

Podpisany

	pełnosprawnych wraz z obudową nawiązującą do charakteru osiedla, d) adaptacja i przystosowanie pomieszczeń do nowych funkcji dla 40 osób, e) remont instalacji wod-kan i elektrycznej, f) remont posadzek, roboty malarskie. Przewidziane jest zastosowanie klauzul społecznych przy wyborze wykonawcy.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	W celu zachowania zakładanego efektu końcowego konieczne jest objęcie rewitalizowanego obszaru dozorem i monitoringiem. Powyższe wpłynie pozytywnie na komfort i bezpieczeństwo mieszkańców rewitalizowanego osiedlam jaki i terenów sąsiednich.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. 2. Program opieki nad zabytkami miasta Tychy na lata 2015-2018. 3. Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 5. RAZEM DLA OSADY oraz projekt: 9 „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach”.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 6. OSADA ZDROWO NA SPORTOWO, nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 9. TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH, nr 10. ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2018
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 200 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 200 000,00 zł	ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Teresa Janeczko, Agata Goc Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach tel. 32 227 40 91 mzbm.s@poczta.umtychy.pl Hanna Skoczylas Urząd Miasta Tychy, Wydział Gospodarki Lokalowej tel. 32 776 30 55 hanna.skoczylas@umtychy.pl		

JEDNOSTKA NR 11: OSIEDLA H i Ł

Nr 12	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki, Wydział Komunal-

Podpisany

	ny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa /Gmina Miasta Tychy
NAZWA PROJEKTU:	**AKTYWNY JAWOREK – budowa wielofunkcyjnych stref aktywności sportowo-rekreacyjnych**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren Parku Jaworek pomiędzy: al. Bielską, ul. Jaśkowicką, ul. Stoczniowców 70, oznaczony działkami ewidencyjnymi nr: 1884/50; 1845/50; 4716/50
CEL PROJEKTU:	Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej, wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu i pobudzenie integracji społecznej mieszkańców osiedli H i Ł.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt wpłynie na osiągnięcie dwóch celów programu. Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych,* ponieważ przewiduje stworzenie warunków przestrzennych dla integracji społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji,* ponieważ zakres rzeczowy projektu przewiduje działania zwiększające atrakcyjności osiedleńczą podobszaru (osiedla H i Ł). Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Wytworzenie atrakcyjnej lokalnej przestrzeni publicznej, wypoczynku i rekreacji. Pomiar rezultatu poprzez: - wzrost liczby użytkowników Parku, w różnych grupach wiekowych (mierzony badaniami w terenie), - ograniczenie depopulacji osiedli H i Ł (w oparciu o wskaźniki i w porównaniu do innych osiedli), - wzrost liczby uczestników imprez plenerowych organizowanych w Parku.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Etapowe zagospodarowanie Parku Jaworek z podziałem na strefy aktywności dla różnych grup wiekowych (utworzenie tzw. Strefy Aktywności Sportowej i Strefy Aktywności Cichej), w tym m.in. mała architektura dla gier zespołowych np. stoliki do gry w szachy, bulle, tor dla rolkarzy, ścianka do graffiti (oraz publiczna toaleta). Projekt zakłada urządzenie zieleni o różnych funkcjach krajobrazowych i użytkowych, realizacje sieci monitoringu CCTV oraz realizację uzbrojenia terenu dla organizacji imprez, w tym: kina plenerowego, wydarzeń okolicznościowych - np.: „Dni Osiedla H i Ł", czy „Święta Sąsiada" (zobacz: projekt nr 15) oraz udostępnienie darmowego dostępu do Internetu (publiczny hot-spot).
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego Park Jaworek w Tychach, - ograniczone środki finansowe, - brak akceptacji przez społeczność osiedli dla proponowanych zmian w Parku Jaworek.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwoju Miasta 2020+. 2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2020. 3. Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego Park Jaworek w Tychach.

Podpisany

	4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 21. RAZEM PO ZDROWIE.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 13. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 14. DZIEŃ SĄSIADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 5 240 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 5 240 000,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0
OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Katarzyna Książek Urząd Miasta Tychy, Wydział Przygotowania i Realizacji Inwestycji tel. 32 776 38 46 katarzyna.ksiazek@umtychy.pl Magdalena Ziętek-Pierzchała, Beata Ochmańska Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 07/32 776 39 08 magdalena.zietek.pierzchala@umtychy.pl, beata.ochmanska@umtychy.pl		
Nr 13			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**BAZA I PORTAL TYSKICH NGO**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Osiedla H i Ł, następnie osiedla: N i O (oraz kolejne).		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest aktywizacja społeczna i obywatelska, zwiększenie uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu lokalnych społeczności poprzez ułatwienie komunikacji między mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi a Urzędem. Celem jest również promocja trzeciego sektora w Tychach, pomoc w nawiązaniu kontaktów z innymi NGO, oraz ułatwienie podejmowania współpracy. Portal (Mapa) NGO jest bazą organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców miasta Tychy i posiadających siedzibę w Tychach.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTA-	Zwiększenie znajomości tyskich NGO przez mieszkańców, wzrost integracji wewnątrz-sektorowej, monitorowanie aktywności i działalności tyskich organizacji. POMIARU REZULTATU:		

Podpisany

TU:	- zmiana w strukturze uzyskanych odpowiedzi (uliczne badanie ankietowe *ex ante i ex post*). - wzrost ilości projektów zgłaszanych przez organizacje społeczne w ramach Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, działających w obszarze rewitalizacji.		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Nawiązanie współpracy pozafinansowej z sektorem biznesu (firma z branży informatycznej), celem wspólnego przygotowania portalu (bazy/mapy). 2. Projekt elektronicznego portalu (bazy/mapy) tyskich NGO. 3. Zebranie aktualnych danych na temat organizacji posiadających siedzibę w Tychach, we współpracy z Wydziałem Spraw Obywatelskich. 4. Organizacja kampanii informacyjnej dotyczącej powstawania bazy/mapy celem dotarcia do mniej aktywnych organizacji, które dotychczas nie nawiązały współpracy z Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia. 5. Stałe poszerzanie i uaktualnianie bazy/mapy, ze względu na specyfikę III sektora.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na sfinansowanie bazy i kampanii, - brak procedur do bieżącej aktualizacji danych.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+, a w ramach niej: CEL STRATEGICZNY II - Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego, II.1.: Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego. 2. Program Współpracy Miasta Tychy z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2016.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 1. BAZA, oraz inne projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 12. AKTYWNY JAWOREK, nr 14. DZIEŃ SĄSIADA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2017 (dotyczy budowy bazy i jej upublicznienia - udostępnienia).
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY (szacunkowy): 15 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: wkład niepieniężny – praca, baza danych administracyjnych itp. 50%
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 15 000,00 zł lub w przypadku partnerstwa z sektorem prywatnym bez zaangażowania środków publicznych.	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikowania o środki unijne.	INNE: wkład pieniężny i niepieniężny partnera (podmiotu prawnego – przedsiębiorcy bądź organizacji społecznej) - 50%.
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Agata Gasz-Solik Urząd Miasta Tychy, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia tel.32 776 35 08		

Podpisany

	agata.gasz@umtychy.pl
Nr 14	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich i Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia/ Gmina Miasta Tychy
NAZWA PROJEKTU:	**DZIEŃ SĄSIADA**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne na terenie osiedli N i O oraz H i Ł
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest aktywizacja i pobudzenie społeczności lokalnej, międzypokoleniowej integracji sąsiedzkiej oraz zwiększenie poziomu kapitału społecznego poprzez promowanie wśród mieszkańców innowacyjnych form aktywności w życiu lokalnym oraz wspieranie i wzmacnianie oddolnych inicjatyw na rzecz mieszkańców. Projekt ma również pomóc w samoorganizacji, w nawiązaniu kontaktów z innymi mieszkańcami, zaoferować wsparcie w działaniu - „jak się zorganizować, żeby coś zorganizować?" - nauka samoorganizacji, wyłaniania lokalnych liderów, działania promujące organizowanie się społeczności osiedli.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Zwiększenie integracji mieszkańców osiedla z różnych grup wiekowych, aktywizacja na rzecz samopomocy sąsiedzkiej, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego. SPOSÓB POMIARU REZULTATU: - wzrost ilości wydarzeń sąsiedzkich i osiedlowych, - poprawa oceny poziomu bezpieczeństwa na terenie osiedla (na podstawie wyników kwerendy – uliczne badanie sondażowe).
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Działania zakładają stworzenie warunków do stymulowania samoorganizacji społeczności lokalnej na osiedlu H i Ł oraz N i O, poprzez: 1. Organizację corocznej sąsiedzkiej imprezy międzypokoleniowej, której organizacja będzie sfinansowana z budżetu jst w postaci np.: tzw. „małego grantu" (do 20 tyś. zł na każdy podobszar programu rewitalizacji - tj. do 10 tyś. zł na osiedle). O dotację będą mogły się ubiegać również grupy nieformalne (np. grupa sąsiadów). Dotacja będzie miała na celu stworzenie 'eventu' – oryginalnego wydarzenia integrującego społeczność lokalną – organizacji małych osiedlowych imprez kulturalnych czy sportowych (np. rekreacja na wolnym powietrzu, wspólne oglądanie projekcji filmowych, wspólne grillowanie itp.), które byłby również okazją do zawierania znajomości z innymi osobami z osiedla. Ideą dotacji nie będzie narzucanie sztywnego programu imprezy, po to, żeby mieszkańcy sami mogli wypracować wspólny pomysł na imprezę sąsiedzką. 2. Organizacja spotkań tematycznych np.: ze Strażą Miejską nt. bezpieczeństwa, Strażą Pożarną, Sanepidem, itp.) w kontekście organizacji imprez oraz bezpieczeństwa na terenie osiedli. 3. Organizacja warsztatów dla mieszkańców z pisania wniosków na

Podpisany

	działania społeczne, pozyskiwania funduszy zewnętrznych na działania sąsiedzkie, a także warsztaty z samoorganizacji sąsiedzkiej (np. jak zorganizować imprezę plenerową). 4. Organizacja kampanii społecznej dotyczącej samoorganizacji się mieszkańców. Kampania społeczna zorganizowana zostanie przez Urząd Miasta, mając na celu zwrócenie uwagi na korzyści ekonomiczne, społeczne i inne (np. bezpieczeństwa), płynące z sąsiedzkiej samoorganizacji.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na przeprowadzenie kampanii społecznej, - brak środków finansowych na cykliczne przyznawanie dotacji na imprezy sąsiedzkie.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+, a w ramach niej realizuje: CEL STRATEGICZNY I - Wysoka jakość życia mieszkańców I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu; CEL STRATEGICZNY II - Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego. 2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017. 3. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (uchwalany co roku) 4. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii (uchwalany co roku) 5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 1. BAZA oraz inne projekty miejskie z działalności pożytku publicznego i wolontariatu, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 12. AKTYWNY JAWOREK, nr 13. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 15. PRZEBUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO OŚ. N-O, nr 16. ZIELONA OŚ – CENTRUM, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2023
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 280 000,00 zł (40 000,00 zł rocznie)		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 280 000,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: dodatkowe – np. od sponsorów lub darczyńców
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Aneta Koniarczyk Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta I Funduszy Europejskich tel.32 776 35 08 aneta.koniarczyk@umtychy.pl Magdalena Ziętek-Pierzchała, Beata Ochmańska Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 07/ tel.32/ 776 39 08 magdalena.zietek@umtychy.pl beata.ochmanska@umtychy.pl		

Podpisany

JEDNOSTKA NR 11: OSIEDLA O i N	
Nr 15	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Miejski Zarząd Ulic i Mostów/ Gmina Miasta Tychy
NAZWA PROJEKTU:	**PRZEBUDOWA CIĄGU PIESZO – ROWEROWEGO**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Tychy, pasaż pieszo-rowerowy pomiędzy ul. Dmowskiego i Armii Krajowej, w bieżącym etapie odcinek od budynku przy ul. Nałkowskiej 48 do tunelu pod ul. Armii Krajowej
CEL PROJEKTU:	Celem opracowania jest przywrócenie utraconych oraz nadanie nowych wartości przestrzennych, technicznych, funkcjonalnych i społecznych w przedmiotowym obszarze, tak aby stworzyć miejsce bezpieczne komunikacyjnie oraz przyjazne dla wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców osiedla N.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, ponieważ* jedną ze zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych na wyznaczonym w Programie Rewitalizacji obszarze miasta Tychy jest wskazywana przez mieszkańców potrzeba dostosowania przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Podejmowane w ramach projektu działania stanowić będą dopełnienie kompleksowego PRT odejmowanego na wyznaczonym tyskim obszarze rewitalizacji. Wpływ projektu na realizację w/w celu programu zostanie oceniony poprzez ankietę ewaluacyjną.
ZAKŁADANY REZULTAT I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: lepsze warunki użytkowania ciągu pieszo-rowerowego POMIAR REZULTATU: pomiar powykonawczy bezpośrednio w terenie.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Przedmiotem opracowania jest modernizacja nawierzchni pasażu pieszo-rowerowego pomiędzy ulicami Dmowskiego, a ul. Armii Krajowej, wraz z remontem jego odwodnienia, oświetlenia oraz uzupełnieniem o elementy małej architektury takie jak ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe. Przyjęto jednolitą szerokość pasażu 6,5m przeznaczając jego południową część o szerokości 2,5m na ścieżkę rowerową, a pozostałe 4m na chodnik; zróżnicowano nawierzchnię ciągu: asfaltową dla rowerów i brukowaną dla pieszych; przecięcie osi głównego ciągu N-O z „zieloną osią" N-S zaakcentowano okrągłym placykiem z klombem w środku; remont oświetlenia zakłada wymianę i uzupełnienie latarni z ujednoliceniem ich rozstawu; pozostawiono ich lokalizację jedynie po północnej stronie chodnika; remont odwodnienia zakłada przełożenie wpustów z korektą do nowej niwelety nawierzchni i lokalizacji tuż przy krawężniku; zakłada się też korektę niwelety licznych dochodzących ścieżek bocznych z przełożeniem nawierzchni ich końcowych fragmentów; uzupełnione będą ławki (w zatoczkach), kosze na śmieci i dodane stojaki na rowery.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Niewystarczające środki finansowe na zrealizowanie kompletnego zadania.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄ-	Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. Planowane przedsięwzięcie jest spójne z założeniami tej strategii rozwoju. Projekt uwzględnia przecięcie się z planowaną na terenie mia-

Podpisany

ZUJĄCYMI W TYCHACH:	sta Tychy budową tzw. „Osi Zielonej" biegnącej w kierunku północno - południowym. Skrzyżowanie z „Osią Zielona' zostało zaakcentowane wykonaniem placu w kształcie ronda.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 14. DZIEŃ SĄSIADA, nr 16. ZIELONA OŚ – CENTRUM, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 13. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 14. DZIEŃ SĄSIADA, nr 16. ZIELONA OŚ – CENTRUM, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2016		ZAKOŃCZENIE: 2016
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 1 600 000,00zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 1 600 000,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 1 600 000,00 zł	ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Joanna Widłok Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tychach tel.32 227 70 06 lub 07 wew. 24 j.widlok@mzuim.tychy.pl		
Nr 16			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**ZIELONA OŚ – CENTRUM**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren pomiędzy al. Jana Pawła II a ul. Nałkowskiej, oznaczony działkami ewidencyjnymi nr: 2323/83, 2324/83, 2325/83, 2266/83		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest uzupełnienie deficytów funkcjonalno-przestrzennych podobszaru - realizacja reprezentacyjnej przestrzeni publicznej dostosowanej do organizacji imprez okolicznościowych i aktywności gospodarczej ludności. Oprócz tego założeniem projektu jest promocja Osi Zielonej jako elementu kompozycji i tożsamości Miasta Tychy.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Wzrost atrakcyjności obszaru Centrum poprzez wykreowanie walorów funkcjonalno-przestrzennych, a także wzrost atrakcyjności środowiska zamieszkania osiedli N i O. Podniesienie aktywności gospodarczej poprzez poprawę atrakcyjności inwestycyjnej terenów przyległych do Osi Zielonej. Stworzenie warunków do integracji społecznej. Tym samym projekt wpływa na realizację wszystkich celów operacyjnych PRT. Ocena wpływu zostanie przeprowadzona na podstawie ankiety ewaluacyjnej.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Urządzenie i uporządkowanie niezagospodarowanego terenu w centralnej części miasta oraz wzrost atrakcyjności Centrum Miasta Tychy, mierzone poprzez: - wzrost liczby użytkowników Centrum, - wzrost liczby użytkowników Osi Zielonej, - zwiększenie liczby punktów usługowych w Centrum Miasta Tychy, - ograniczenie depopulacji osiedli N i O, - liczbę wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych organizowa-		

Podpisany

	nych w "Zielonej Osi".		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt poprzedzony spotkaniami warsztatowymi z mieszkańcami (konsultacjami społecznymi). Obiekty małej architektury o wysokim standardzie, w tym: rzeźby plenerowe, aleja piesza, ścieżki rowerowe, publiczny plac pieszy, fontanna, ławki, oświetlenie, stojaki na rowery. Zieleń urządzona, w tym szpalery drzew. Publiczny dostęp do Internetu (publiczny hot-spot), toaleta publiczna i monitoring terenu. Uzbrojenie terenu pod imprezy okolicznościowe w tym: kino i wystawy plenerowe.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niedogodna struktura własności terenu, - ograniczenia finansowe, - ograniczenie prawne - brak uchwalonego planu miejscowego, - brak konsensusu społecznego dotyczącego kierunków zagospodarowania „Osi Zielonej”.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru centrum Miasta Tychy – etap I. 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy. 3. Krajowa Polityka Miejska 2023.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O, oraz włączenie „Osi Zielonej” do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu”.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 14. DZIEŃ SĄSIADA, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O, oraz włączenie „Osi Zielonej” do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu”.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2019/2020		ZAKOŃCZENIE:2022+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 3 700 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 3 700 000,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Zdebel Urząd Miasta Tychy, Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki tel.32 776 37 01 magdalena.zdebel@umtychy.pl		
Nr 17			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki/ Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**ZIELONA OŚ – OSIEDLA N I O**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren pomiędzy ul. Nałkowskiej i al. Piłsudskiego, oznaczony działkami ewidencyjnymi nr: 1959/83, 1958/83, 1957/83.		
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej podobszaru, poprawę walorów funkcjonalno-przestrzennych i stworzenie warunków przestrzennych dla integracji społecznej (w szcze-		

Podpisany

	gólności dla mieszkańców osiedli N i O i osób starszych) jak również promocja „Osi Zielonej" jako elementu kompozycji i tożsamości Miasta Tychy.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje dwa cele programu rewitalizacji. Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ przewiduje stworzenie lepszych warunków przestrzennych dla integracji społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Projekt realizuje trzeci cel programu rewitalizacji, zakładający: *zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji, ponieważ jego zakres rzeczowy zwiększa walory funkcjonalne i a*trakcyjności osiedli N i O. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Rezultatem będzie poprawa walorów użytkowych i estetycznych terenów zieleni w centralnej części miasta oraz wzrost atrakcyjności „Osi Zielonej", co zostanie zmierzone poprzez: - wzrost liczby użytkowników terenów zieleni – „Osi Zielonej", - ograniczenie depopulacji osiedli N i O, - liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych organizowanych lub zgłaszanych: przez mieszkańców lub spółdzielnie.		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt poprzedzony spotkaniami warsztatowymi z mieszkańcami (konsultacje społeczne. Uzupełnienie terenów zieleni urządzonej o obiekty małej architektury o wysokim standardzie, w tym np.: rzeźby plenerowe, aleja piesza, ścieżki rowerowe, ławki, oświetlenie, stojaki na rowery. Publiczny dostęp do Internetu (publiczny hot-spot), toaleta publiczna i monitoring terenu.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- ograniczenia finansowe, - brak konsensusu społecznego dotyczącego kierunków zagospodarowania „Osi Zielonej".		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru centrum Miasta Tychy – etap I. 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tychy.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 16. ZIELONA OŚ – CENTRUM, oraz włączenie „Osi Zielonej" do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu".		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 14. DZIEŃ SĄSIADA, nr 17. ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O oraz włączenie „Osi Zielonej" do szlaku „Od socrealizmu do postmodernizmu".
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2019/2020		ZAKOŃCZENIE: 2022+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 3 100 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 3 100 000,00 zł	ŚRODKI UE: nie przewiduje się aplikacji	INNE: 0

Podpisany

OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Zdebel Urząd Miasta Tychy, Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki tel.32 776 37 01 magdalena.zdebel@umtychy.pl
CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI – JEDNOSTKI NR 1,6,11,16.	
Nr 18	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Rozwoju Miasta I Funduszy Europejskich /Gmina Miasta Tychy
NAZWA PROJEKTU:	**CUS - CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH (EFS)**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Miasto Tychy – ze szczególnym uwzględnieniem osiedla A, Czułowa i Zwierzyńca Zachodniego, osiedla H i Ł, osiedla O i N.
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych zamieszkujących miasto Tychy, w tym w szczególności na obszarach rewitalizacji poprzez: - ich aktywizację społeczną, kulturalną, edukacyjną, - budowanie lokalnej sieci wsparcia dla osób starszych i ich rodzin, - podniesienie dostępności i jakości usług społecznych, - wspieranie mieszkalnictwa chronionego dla osób starszych, - tworzenie sąsiedzkich form samopomocy poprzez aktywizację społeczną środowisk lokalnych, - wspieranie integracji społecznej i indywidualnej identyfikacji ze społecznością lokalną poprzez budowanie poczucia przynależności do wspólnoty, - wspieranie aktywizacji zawodowej osób starszych (praca dorywcza) oraz osób będących opiekunami osób niesamodzielnych, - niwelowanie problemu wykluczenia cyfrowego wśród seniorów, - promocję i koordynację polityki senioralnej na obszarach rewitalizacji.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ przewiduje dostarczenie mieszkańcom obszaru rewitalizacji dotąd niedostępnych usług społecznych. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: 1. Udostępnienie trwałej , skutecznej formy wsparcia słabszych grup społecznych miasta. 2. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych borykających się z trudnościami życiowymi i zamieszkujących obszar rewitalizacji. SPOSÓB POMIARU: 1.: - liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu,

Podpisany

	- liczba osób wsparta w projekcie, - liczba osób korzystających z usług CUS-u, 2.: - liczba seniorów mieszkających w obszarze rewitalizacji korzystających z porad, - liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z mieszkań chronionych.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt zakłada utworzenie w Tychach Centrum Usług Społecznościowych (dalej: CUS) zapewniającego wsparcie seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji (oferta edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, opiekuńcza), w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej. W ramach projektu przewiduje się udostępnienie seniorom infrastruktury pozwalającej na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie osób starszych w działania samopomocowe oraz na rzecz środowiska lokalnego. Planowane przedsięwzięcie jest odpowiedzią na obserwowane od lat zmiany w strukturze demograficznej (tj. rosnący udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców miasta) oraz wydłużającą się długość życia mieszkańców. Podstawowy zakres usług świadczonych przez CUS obejmować będzie, między innymi, następujące usługi: edukacyjne, kulturalno – oświatowe, sportowo – rekreacyjne, aktywizujące społecznie (np. wolontariat międzypokoleniowy) i rehabilitacyjne. Centrum Usług Społecznościowych będzie prowadziło działania dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Ponadto będzie wspierało funkcjonowanie sektora organizacji pozarządowych (zobacz: opis projektów nr 1, 14, 25,26). W ramach projektu planuje się także utworzenie mieszkań chronionych dla seniorów, zamieszkujących obszar rewitalizacji. Użytkownicy tych mieszkań objęci będą również wsparciem usług społecznych zaplanowanych w przedmiotowym projekcie.
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych na realizację projektu, - ryzyko zbyt małej liczby osób zainteresowanych proponowanym wsparciem.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Projekt wpisuje się w cele i plany rozwoju społeczno-gospodarczego ustalone w „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+”, a konkretnie realizuje następujące cele: - strategiczny nr I: *Wysoka jakość życia mieszkańców,* poprzez cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu, - strategiczny nr II: *Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego,* poprzez cele operacyjne: II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego oraz II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego. Projekt realizuje ustalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017” oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.

Podpisany

POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 1. BAZA, nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 4. UNIKATOWE TYCHY, nr 25. MULTIINTEGRA oraz innymi potencjalnymi projektami realizowanymi w celu: - wzmacniania potencjału społeczności lokalnych na obszarze proponowanym do rewitalizacji, - rozwoju usług społecznych na obszarze proponowanym do rewitalizacji. nr 22. Uruchomienie Centrum Usług Społecznościowych oraz mieszkań chronionych w Tychach		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez miejsce realizacji (tj. przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany, (jako „systemowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16). Projekt jest dopełnieniem projektu „Wszyscy razem - kompleksowy program wzmacniania potencjału społeczno-zawodowego mieszkańców tyskiej dzielnicy Osada".
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018/2019		ZAKOŃCZENIE: 2020+
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 2 000 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 140 000,00 zł	ŚRODKI UE: 1 860 000,00 zł	INNE: 0
OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Ziętek-Pierzchała, Beata Ochmańska Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 07/ tel.32/ 776 39 08 magdalena.zietek@umtychy.pl beata.ochmanska@umtychy.pl		
Nr 19			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Powiatowy Urząd Pracy w Tychach		
NAZWA PROJEKTU:	**JAK SZUKAĆ PRACY**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Siedziba Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach oraz różne miejsca w obszarze proponowanym do rewitalizacji (tj. miejsca realizacji zakresu rzeczowego projektu).		
CEL PROJEKTU:	Zaoferowanie kompleksowego wsparcia dla bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji w poszukiwaniu zatrudnienia lub podejmowaniu działalności gospodarczej.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt wpływa na osiągnięcie dwóch celów programu rewitalizacji. Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: *skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych,* ponieważ działania przewidziane w projekcie będą przeciwdziałać zidentyfikowanym problemom społecznym ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji, w tym poprzez m.in. warsztaty z poszukiwania pracy, poruszania się po rynku pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwania ofert, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej itd. Projekt realizuje również drugi cel programu rewitalizacji, zakładający: *podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji*, ponieważ przewiduje dostarczanie usług korzystnie wpływających na możliwości podjęcia działalności gospodar-		

Podpisany

	czej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wpływ projektu na realizację celów programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Rezultaty: - nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy w tym z wykorzystaniem komputera, - wzrost motywacji do powrotu na rynek pracy - poznanie zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Pomiar rezultatu poprzez następujące wskaźniki: - liczba osób uczestniczących w zajęciach z zakresu grupowej informacji i porady zawodowej, - liczba osób, które zakończyły udział w zajęciach z zakresu grupowej informacji i porady zawodowej, - liczba osób, u których nastąpił wzrost umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, motywacji do powrotu na rynek pracy, poznanie zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, - liczba osób, u których nastąpił wzrost wiedzy z zakresu zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	W odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców osiedli w obszarze rewitalizacji osoby rejestrujące się w PUP Tychy zostaną objęte wsparciem w formie poradnictwa zawodowego, którego celem jest: - dostarczenie wiedzy i wykształcenie umiejętności przydatnych w aktywnym poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem komputera, - wywołanie wzrostu motywacji do powrotu na rynek pracy, - dostarczenie wiedzy i umiejętności przydatnych w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Zajęcia realizowane będą w siedzibie PUP Tychy i w innych miejscach (w obszarze rewitalizacji) a prowadzone będą przez wykwalifikowanych doradców zawodowych. Zajęcia poprzedzone zostaną identyfikacją potrzeb osoby bezrobotnej dokonanej przez doradcę klienta i zaplanowane w Indywidualnym Planie Działania. Program zajęć zostanie opracowany wyłącznie na potrzeby ww. grupy w oparciu o zidentyfikowane potrzeby. Przedmiotowy projekt jest realizowany w ramach środków własnych PUP Tychy nie przewiduje się dofinansowania ze środków zewnętrznych.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- nieumiejętność obsługi komputera, - niska motywacja tej grupy osób do udziału w procesie aktywizacji, - wstąpienie obiektywnych okoliczności po stronie osób bezrobotnych, powodujących brak możliwości udziału w zajęciach (absencja chorobowa, sytuacje losowe).	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020. 2. Plan działalności PUP Tychy na rok 2016.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 5. RAZEM DLA OSADY, nr 27. WŁASNA FIRMA – NOWE MOŻLIWOŚCI, oraz: I. inne projekty realizowane	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitali-

Podpisany

	przez PUP Tychy, współfinansowane z EFS: - 7.2 RPO Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach; - 1.1.1. POWER Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko – lędzińskim. II. Programy promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu finansowane z Funduszu Pracy realizowane przez PUP Tychy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2014r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	zacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako 'systemowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki Nr 1, 6, 11, 16). Projekt jest poprzez główne miejsce realizacji (siedziba PUP, ul. Budowlanych 59) powiązany z innymi projektami realizowanymi przez projektodawcę.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017	ZAKOŃCZENIE: 2019
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: szacunkowa wartość projektu wynosi 16 575,00 zł, zostanie sfinansowana w ramach bieżących zadań PUP Tychy.	ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 16 575,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0 / ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Anna Szczęsny-Michalak Powiatowy Urząd Pracy w Tychach tel.32 781 58 61 szczesny@pup.tychy.pl	
Nr 20		
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	MIEJSKIE CENTRUM KULTURY / Gmina Miasta Tychy	
NAZWA PROJEKTU:	**KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY**	
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne w osiedlach : A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec Zachodni	
CEL PROJEKTU:	Aktywizacja społeczności obszaru rewitalizacji poprzez uczestnictwo w kulturze i umożliwienie prezentacji dorobku grup lokalnych. Upowszechnianie kultury w różnych problemowych częściach miasta i docieranie do szerokiej tyskiej społeczności. Uaktywnienie mieszkańców pod względem kulturalnym, otwieranie ich na różne pola sztuki i rozrywki.	

Podpisany

WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: s*kuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ stwarza możliwość włączenie rewitalizowanych obszarów miasta do życia kulturalnego miasta, zachęca mieszkańców innych obszarów do aktywnego i kreatywnego spędzania wolnego czasu, również w problemowych częściach miasta. Zakres działań przewidzianych w projekcie umożliwia dostrzeżenie i wyeksponowanie aktywności artystycznej zespołów i osób funkcjonujących na obszarach defaworyzacji. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Kolportaż ważnych dla miasta informacji o akcjach społecznych. Osiedla uaktywniają się, docierają na nie ludzie z poza danego obszaru. Promocja twórców pochodzących z danego obszaru. Sposób pomiaru: - ilość uczestników imprez organizowanych w ramach projektu, - ilość występujących zespołów, grup, solistów itp. - opinie uczestników projektu zebrane poprzez badanie ankietowe.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Na każdym z osiedli zorganizowane będą rekreacyjne imprezy plenerowe, polegające głównie na ukazywaniu dorobku mieszkańców danego rejonu. Na scenie odbywać się będą występy miejscowej młodzieży (np. grupy szkolne itp.), spektakle dla dzieci pt. „Dziób w dziób” - spektakl propagujący postawę empatii oraz koncert kończący daną imprezę. Dodatkowymi atrakcjami będą warsztaty plastyczne dla dzieci i dorosłych. Przygotowanie projektu uwzględni ukonkretnienie programu dla każdego z osiedli, uwypuklenie specyfiki (wykorzystanie potencjału miejsca) w konsultacji z mieszkańcami i lokalnymi liderami.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- niewielkie zainteresowanie ze strony adresatów projektu, - niesprzyjające warunki atmosferyczne w czasie imprez organizowanych na osiedlach : A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec zachodni.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020. Koncepcja projektu jest powiązana ze Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020, a projektodawca przewiduje współpracę z Wydziałem Spraw Społecznych i Zdrowia – dla promocji innych projektów wpisanych w Program Rewitalizacji, jak również działań finansowanych ze środków Tyskiego Budżetu Partycypacyjnego.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 7. PO CO NAM OBRAZY, nr 12. AKTYWNY JAWOREK, nr 14.DZIEŃ SASIADA.	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako ‘systemowy’) z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16).
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017	ZAKOŃCZENIE: 2023

Podpisany

PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 336 000,00 zł 48 000,00 zł (rocznie)		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: wkład pracy i wkład rzeczowy (organizacja, obsługa merytoryczna, prowadzenie, ewaluacja, oraz wkład rzeczowy sprzętu jednostki: namioty, stoły, krzesła itp.), razem ok. kosztów 50%
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 48 000,00 zł (rocznie)	ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Marta Jakubczyk Miejskie Centrum Kultury w Tychach tel.32 327 02 90 wew. 23, kom. 726 261 374 marta.jakubczyk@kultura.tychy.pl		
Nr 21			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich i Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Tychy/Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**RAZEM PO ZDROWIE** Realizacja programów polityki zdrowotnej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów oraz chorób układu krążenia.		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Miasto Tychy ze szczególnym uwzględnieniem osiedli: A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec Zachodni.		
CEL PROJEKTU:	Poprawienie szans mieszkańców obszaru rewitalizacji na rynku pracy poprzez wdrożenie kompleksowego programu polityki zdrowotnej na rzecz ułatwienia powrotu do pracy oraz utrzymania zatrudnienia mieszkańcom w wieku aktywności zawodowej, jak również aktywizacji zawodowej mieszkańców w obszarze aktywnego oraz zdrowego starzenia się jako uzupełnienie dotychczasowych działań profilaktycznych podejmowanych przez lokalny samorząd. Przeciwdziałanie problemom społecznym wywoływanym długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Jedną ze zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych na obszarze proponowanym do rewitalizacji w Tychach jest wskazywana przez mieszkańców szeroko rozumiana potrzeba aktywizacji zawodowej (rozumianej jako indywidualne oraz zbiorowe wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia). Podejmowane w ramach projektu działania stanowić będą dopełnienie kompleksowego Programu Rewitalizacji podejmowanego na wyznaczonym obszarze zdegradowanym miasta Tychy, ponieważ aktywność ekonomiczna mieszkańców (obecność na ryku pracy, zatrudnienie i rozwój kariery zawodowej) w dużej mierze zależy od ich stanu zdrowia. Dlatego projekt wpływać będzie zarówno na osiągnięcie drugiego celu programu (*podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji*) jak i na realizację pierwszego celu tego programu (*skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz*		

Podpisany

	długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych). Realny wpływ na realizację obu celów zostanie zbadany poprzez ankietę ewaluacyjną, osobno dla każdego z wymienionych celów.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: - udostepnienie systemowego wsparcia mieszkańców w indywidualnej profilaktyce zdrowotnej, - wypromowanie nawyku badań profilaktycznych i dbałości o stan zdrowia POMIAR REZULTATU POPRZEZ WSKAŹNIKI: - liczba osób zamieszkałych w obszarze rewitalizacji, które po skorzystaniu z oferty (produktów) projektu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie, - liczba osób zamieszkałych w obszarze rewitalizacji, które dzięki udziałowi w projekcie zgłosiły się na badanie profilaktyczne.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Przedmiotem projektu będzie opracowanie oraz wdrażanie programów polityki zdrowotnej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów (m.in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy) oraz chorób układu krążenia, będących istotnym problemem zdrowotnym osób w wieku aktywności zawodowej, zarówno w regionie jak i w Tychach. Zgodnie z założeniami „Regionalnych priorytetów polityki zdrowotnej województwa śląskiego" opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (z 18 marca 2016 r.), na Śląsku zidentyfikowano pięciokrotnie więcej przypadków zapadalności na choroby zawodowe niż przeciętnie w innych regionach kraju. Chorobami najczęściej powodującymi zgony są właśnie schorzenia układu krążenia (ok. 48 % wszystkich zgonów) oraz nowotwory (ok. 30% wszystkich zgonów). Projekt zakłada również realizację programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji leczniczej ułatwiającej powrót do pracy oraz utrzymanie zatrudnienia - aktywności na rynku pracy. Projekt skierowany będzie do mieszkańców miasta Tychy w wieku aktywności zawodowej najbardziej narażonych na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych [ze szczególnym uwzględnieniem (kryterium dostępu) mieszkańców zamieszkujących zdegradowane obszary wskazane w Programie Rewitalizacji].	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- nieotrzymanie dotacji ze środków unijnych na realizację planowanego projektu w ramach działania 8.3 *poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu* *i powrót do pracy* w ramach RPO WSL na lata 2014-2020. - nieosiągnięcie zakładanych w projekcie wskaźników.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla miasta Tychy, na rok 2016 i kolejne.	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 19. JAK SZUKAĆ PRACY. Projekt powiązany z innymi programami profilaktycznymi miasta	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej –

Podpisany

	Tychy, realizowanymi przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia.		mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako 'systemowy') z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16).
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 500 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 98 195,30 zł	ŚRODKI UE: 401 804,70 zł	INNE: 0
OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Ziętek-Pierzchała, Beata Ochmańska Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 07/ tel.32/ 776 39 08 magdalena.zietek@umtychy.pl beata.ochmanska@umtychy.pl Marzena Ferenc Urząd Miasta Tychy, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia tel. 32 776 35 10 marzena.ferenc@umtychy.pl		
Nr 22			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich /Gmina Miasta Tychy		
NAZWA PROJEKTU:	**UTWORZENIE CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH ORAZ MIESZKAŃ CHRONIONYCH W TYCHACH** (EFRR)		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Miasto Tychy ze szczególnym uwzględnieniem osiedli: A, H i Ł, N i O, Czułów i Zwierzyniec Zachodni.		
CEL PROJEKTU:	Zwiększenie dostępu do usług społecznych oraz lokali chronionych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (osób starszych) na terenie miasta Tychy. Realizację celu umożliwi adaptacja budynku Zespołu Szkół nr 5 na potrzeby CUS i mieszkań chronionych.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	W mieście Tychy obserwuje się od lat zachodzący proces starzenia się społeczeństwa, przy jednoczesnym wydłużaniu się wieku jego mieszkańców. Jednym z preferowanych kierunków rozwoju miasta wskazywanym przez 23 % Tyszan w perspektywie najbliższej dekady jest „Rozwój oferty opieki społecznej dla osób starszych". Sytuacja taka wymusza konieczność priorytetyzacji inwestycji w kierunku zaspokajania usług społecznych przede wszystkim dla osób starszych. Zakłada się, że kolejne roczniki mieszkańców będą odznaczały się coraz lepszym stanem zdrowia i coraz lepszym wykształceniem. Te 2 czynniki, połączone dodatkowo z podniesieniem wskaźnika aktywności zawodowej, tworzą warunki do dalszego zwiększania udziału osób starszych w różnych formach aktywizacji społeczno – zawodowej. W mieście widoczny jest duży popyt na usługi społeczne dla seniorów, przy jednoczesnym braku wystarczającej infrastruktury. Przedmiotowy projekt wpływać będzie na osiągnięcie pierwszego celu programu (*skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu pro-*		

Podpisany

	blemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych). Realny wpływ na realizację celu zostanie zbadany poprzez ankietę ewaluacyjną.	
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: - udostępnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie różnorodnych działań z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej dla osób starszych (CUS), - udostępnienie infrastruktury - 3 mieszkania chronione dla osób starszych. POMIAR REZULTATU POPRZEZ WSKAŹNIKI: - liczba nowo utworzonych mieszkań w istniejących budynkach, -liczbawybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych/objętych innymi robotami budowlanymi obiektów	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Przedmiotem projektu jest przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku szkoły zawodowej (będącej częścią Zespołu Szkół nr 5) z przeznaczeniem na Centrum Usług Społecznościowych wraz z mieszkaniami chronionymi w Tychach. W ramach projektu zaplanowano m.in.: wykonanie dwóch klatek schodowych wraz z wyburzeniem istniejących, roboty budowlano – montażowe pozwalające na zmianę sposobu użytkowania sal dydaktycznych na CUS oraz mieszkania chronione, roboty budowlano – montażowe części wspólnych budynku, wykonanie nowych pomieszczeń higieniczno – sanitarno – socjalnych, wykonanie nowych instalacji wewnętrznych, docieplenie budynku, zagospodarowanie terenu, wyposażenie CUS i mieszkań chronionych. Nowe mieszkania oraz CUS zostaną stworzone dla starszych mieszkańców naszego miasta. Projekt nie będzie realizowany bezpośrednio na obszarze rewitalizowanym, ale skierowany będzie do mieszkańców tyskiego obszaru rewitalizacji. Jego realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonego celu 1 PRT. Powstała w ramach niniejszego projektu infrastruktura (CUS + mieszkania chronione) będzie wykorzystywana na realizację działań zaplanowanych z projektu EFS.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- nieotrzymanie dotacji ze środków unijnych na realizację planowanego projektu w ramach działania 10.2 *Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych* w ramach RPO WSL na lata 2014-2020. - nieosiągnięcie zakładanych w projekcie wskaźników.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+ Strategia rozwoju mieszkalnictwa 2015-2020	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE: nr 18. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH (wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych na obszarze rewitalizowanym/rozwój usług społecznych na obszarze rewitalizowanym)	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako ‘systemowy’) z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji

Podpisany

			(jednostki nr 1, 6, 11, 16).
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2019
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 5 100 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 0,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 1 274 687,01 zł	ŚRODKI UE: 3 825 312,99 zł	INNE: 0,00 zł
OSOBY DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Magdalena Ziętek-Pierzchała Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 07 magdalena.zietek@umtychy.pl Beata Ochmańska Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich tel. 32 776 39 08 beata.ochmanska@umtychy.pl		

JEDNOSTKA NR 1: OSIEDLE ANNA

Nr 23	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Stowarzyszenie Przestrzeń Wspólna
NAZWA PROJEKTU:	**JUBILEUSZ OSIEDLA A**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren osiedla A ze szczególnym uwzględnieniem placu Św. Anny i ulicy Arkadowej.
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest podniesienie jakości życia społecznego na osiedlu A, integracja różnych grup wiekowych oraz budowanie tożsamości miejsca w powiązaniu z przeszłością, teraźniejszością i przyszłością. Planowane jest stworzenie pierwszej cyklicznej imprezy integrującej mieszkańców osiedla. Podczas jubileuszu będą organizowane koncerty, występy, wystawy, spotkania, dyskusje, warsztaty związane z historią osiedla jak i miasta.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. W Programie Rewitalizacji jeden z celów dotyczących obszaru osiedla A, zakłada jego promocję oraz promocję społeczności zamieszkującej ten teren ze szczególnym nastawieniem na sztukę i kulturę. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	INTEGRACJA mieszkańców osiedla oraz mieszkańców innych części miasta – poprzez międzypokoleniowe spotkania o otwartym charakterze. TOŻSAMOŚĆ miejsca – poprzez tworzenie wydawnictw, broszur, książek powiązanych z jubileuszem. IDENTYFIKACJA miejsca - poprzez przekazane informacje podczas

Podpisany

	cyklu spotkań stworzenie uczucia połączenia z obszarem w którym mieszkamy. PROMOCJA osiedla – poprzez tworzenie w przestrzeniach publicznych, pół-publicznych, prywatnych wydarzeń powiązanych z jubileuszem. EDUKACJA – uczestnicy spotkań będą mieli możliwość poznać historię osiedla przedstawianą na wiele różnych sposobów. Pomiar rezultatu: – liczba publikacji, – liczba uczestników jubileuszu.		
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Impreza cykliczna odbywająca się co 5 lat upamiętniająca początek i koniec budowy osiedla. Działania: – tworzenie galerii osiedla – galerii miasta „W RAMACH SZTUKI" sztuka dla wszystkich – wszyscy dla sztuki, – wykłady edukacyjne, – spotkania z mieszkańcami – opowieści o osiedlu, – warsztaty artystyczne i muzyczne, – plenery studenckie, – koncerty muzyczne, – imprezy sportowe.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Pozyskanie niewystarczających funduszy pieniężnych na wykonanie całości założenia. Pozyskanie osób chętnych do prowadzenia spotkań. Niewystarczający oddźwięk wśród mieszkańców.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 5. RAZEM DLA OSADY! nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 12. AKTYWNY JAWOREK, nr 14. DZIEŃ SĄSIADA.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY – OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY, nr 24. KŁADKA – SKWER MŁYNA, nr 25. MULTIINTEGRA.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2018
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 42 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 10 000,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 0,00 zł	INNE: 32 000,00 zł
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Rafał Bełoniak tel. 600 938 007		

Podpisany

	spw.z@o2.pl
Nr 24	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Stowarzyszenie Przestrzeń Wspólna
NAZWA PROJEKTU:	**KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Teren zielony przy potoku browarnianym pomiędzy ul. Burchego a ogródkami działkowymi przy ul. Wojska Polskiego.
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest podniesienie jakości życia społecznego na osiedlu A, integracja różnych grup wiekowych oraz budowanie tożsamości miejsca w powiązaniu z historią. Planowane jest stworzenie nowej przestrzeni - wspólnej – publicznej, z uwzględnieniem wartości kulturowych oraz historycznych osiedla. Forma nowej przestrzeni będzie nawiązywać do obiektów historycznych występujących na tych terenach w przeszłości. W nowej przestrzeni będą organizowane spotkania, dyskusje, warsztaty powiązane z historią osiedla jaki i miasta.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu rewitalizacji, zakładający: skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej. W PRT jeden z celów dotyczących obszaru osiedla A, zakłada jego promocję oraz promocję społeczności zamieszkującej ten teren. Zakłada się, że poprzez organizację cyklu różnych tematycznie spotkań uda się uaktywnić działaczy społecznych na osiedlu oraz poza osiedlem z różnych grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem seniorów. Ogólnodostępne spotkania, dyskusje, wykłady będą połączeniem edukacji jaki i kultury. Każdy cykl będzie posiadał swój odrębny temat powiązany z historią lub sztuką.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	INTEGRACJA mieszkańców osiedla – poprzez międzypokoleniowe spotkania o otwartym charakterze. TOŻSAMOŚĆ miejsca – poprzez stworzenie niepowtarzalnego klimatu miejsca oraz formy połączonej z przeszłością. IDENTYFIKACJA miejsca - poprzez przekazane informacje podczas cyklu spotkań stworzenie uczucia połączenia z obszarem w którym mieszkamy. PROMOCJA osiedla – poprzez stworzenie nowej przestrzeni publicznej w której tworzone będą spotkania przyciągające mieszkańców z obszaru jednostki 1 jaki i pozostałej części miasta. EDUKACJA – uczestnicy spotkań będą mogli poznać historię osiedla i miasta.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Działania twarde: - projekt zagospodarowania terenu wraz z małą architekturą. Kładka piesza połączona ze skwerem spotkań. Kładka z obu stron będzie połączona z istniejącymi ciągami pieszymi.

Podpisany

	Działania miękkie: - cykliczne spotkania, wykłady, warsztaty, dyskusje odbywające się w sezonie letnim		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Zdobycie wszystkich wymaganych uzgodnień oraz decyzji administracyjnych związanych z projektem zagospodarowania terenu. Pozyskanie niewystarczających funduszy pieniężnych na wykonanie całości założenia. Pozyskanie osób chętnych do prowadzenia spotkań. Niewystarczający oddźwięk wśród mieszkańców.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 5. RAZEM DLA OSADY nr 8. POZNAJEMY OSADĘ, nr 12. AKTYWNY JAWOREK, nr 14. DZIEŃ SĄSIADA, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY – OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, Nr 20. KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 378 730,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 23 730,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 0,00 zł	INNE: sponsor 355 000,00 zł
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Rafał Bełoniak tel. 600 938 007 spw.z@o2.pl		
Nr 25			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	MIESZKAŃCY GRUPA INICJATYWNA: Paweł Janas, Aleksandra Kręgowska, Bartosz Bielawski, TWORZĄCA FUNDACJĘ „MULTIINTEGRA”		
NAZWA PROJEKTU:	**MULTIINTEGRA** Centrum integracji oraz wsparcia wielopłaszczyznowego rozwoju dzieci, młodzieży, rodzin i osób starszych zamieszkujących osiedle Anna w tym osób niedostosowanych społecznie.		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Przestrzenie publiczne i pomieszczenia na terenie osiedla A		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest zaoferowanie kompleksowych a jednocześnie różnorodnych form wsparcia różnym grupom mieszkańców podobszaru A: WSPARCIE DLA RODZIN –Pomoc ukierunkowana na podniesienie świadomości opiekunów dotyczącej uzależnień, wpływu subkultur i sekt na dzieci i młodzież.		

Podpisany

	–Zaopatrzenie rodziców w repertuar czynników chroniących (gł. podniesienie kompetencji wychowawczych w zakresie skutecznej komunikacji z dzieckiem). –Wyposażenie zainteresowanych rodziców w wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania dysfunkcji (mechanizmy współuzależnienia rodziny) oraz pomoc w rozwiązywaniu rodzinnych problemów. –Udostępnienie bezpłatnych usług doradczych, zogniskowanych na profilaktykę i rozwiązywaniu problemów wynikających z niebilansowania się dochodów i wydatków gospodarstw domowych (utrata pracy lub długotrwałe bezrobocie, obniżenie zarobków, przejście na emeryturę, zaciągnięcie wysokooprocentowanej szybkiej pożyczki). –Profilaktyka zdrowego stylu życia. –Tworzenie sieci asystentów rodzinnych. WSPARCIE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, RÓWNIEŻ O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH ORAZ ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ –Zajęcia ze specjalistami (logopedami, psychologami, oligofrenopedagogami, rehabilitantami). –Współpraca z rodzicami. –Zajęcia o charakterze korepetycji dla dzieci i młodzieży mających trudności w nauce. –Zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży (spotkania ze znanymi osobami, zajęcia sportowe, zajęcia plastyczne, zajęcia muzyczne itp.) –Cykl warsztatów wzmacniających samoocenę i umiejętności społeczne dzieci i młodzieży zagrożonej marginalizacją. –Stymulowanie rozwoju zainteresowań dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym poprzez zajęcia dla dzieci i rodziców. –Rozwój wolontariatu społecznego wśród młodzieży. WSPARCIE W OBSZARZE AKTYWIZACJI NA RYNKU PRACY MŁODYCH MAM –Pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia lub podejmowaniu działalności gospodarczej, czy też pracy dorywczej, promocja zatrudnienia i (mikro) przedsiębiorczości. –Warsztaty z zakresu coachingu, szukania pracy, poruszania się po rynku pracy, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, wyszukiwania ofert, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej itd., przy współudziale doradców-specjalistów z PUP. WSPARCIE DLA SENIORÓW –Zapewnienie miejsca i możliwości do realizacji zajęć edukacyjnych, ruchowych, komputerowych, relaksacyjnych i animacyjnych przez specjalistów dla osób starszych i w podeszłym wieku, mieszkających na osiedlu A. –Organizowanie spotkań międzypokoleniowych ukierunkowanych na integrację i wzajemne wsparcie osób z różnych grup wiekowych. –Zapewnienie możliwości stworzenia międzypokoleniowego obustronnego wolontariatu. PROMOCJA OSIEDLA I JEGO SPOŁECZNOŚCI – Organizacja w odnowionych przestrzeniach publicznych (plac św.

Podpisany

	Anny i boiska na ulicy Andersa) kameralnych, miejskich imprez kulturalnych i sportowych (mini- koncerty, wystawy plenerowe, przedstawienia, osiedlowe zawody sportowe). WSPARCIE W BUDOWANIU SAMOORGANIZACJI LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI OSIEDLA A - nauka zasad samoorganizacji, promocja wolontariatu, warsztaty dla leaderów sąsiedzkich, warsztaty dla potencjalnych animatorów lokalnych, warsztaty z form komunikacji społecznej).
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje pierwszy cel programu, zakładający: s*kuteczne wsparcie* *w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych*, ponieważ przewiduje podniesienie poziomu aktywności mieszkańców na rzecz lokalnej społeczności. Również uwzględniamy działania w obszarze drugiego celu *podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji – zwiększona ilość osób samozatrudnionych.* Są to potrzeby zdiagnozowane na osiedlu A. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZAKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTATY: - mniejsza liczba dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie – stworzenie w ciągu dwóch lat klubu osiedlowego grupującego „trudne" dzieci i młodzież; - lepsza adaptacja dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych w środowisku lokalnym; - lepsza integracja dzieci z dysfunkcjami – w środowisku przedszkolnym i szkolnym. POMIAR REZULTATU, poprzez następujące wskaźniki: - liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych organizowanych na osiedlu Anna; - liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji; - liczba osób korzystających z nowej infrastruktury kulturalnej oraz sportowo- rekreacyjnej; - liczba osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej; - liczba zatrudnionych asystentów; - liczba zrealizowanych kampanii promocyjno-informacyjnych; - liczba zorganizowanych szkoleń, liczba beneficjentów objętych wsparciem.
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Poniższy opis zakresu rzeczowego projektu obejmuje zasadnicze komponenty, które - będąc realizowane - razem i niejako oddolnie stworzą rodzaj osiedlowego centrum rozwoju, integracji i pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom starszym: ECOLIFE -profilaktyka zdrowego trybu życia – walka z otyłością, kampanie promocyjno-informacyjne promujący zdrowe nawyki żywieniowe, organizacja zajęć crossfit i fitness. MULTIINTEGRA - system wspomagania dzieci z dysfunkcjami poprzez

Podpisany

	zajęcia ze specjalistami (logopedami, psychologami, oligofrenopedagogami, rehabilitantami,); MULTIFAN - zajęcia sportowe – cykl mityngów rodzinnych, gry i zabawy zespołowe, zajęcia z animatorami i nauczycielami: cykl turniejów sportowych w tym piłkarskich zajęcia edukacyjne – dla dzieci i młodzieży mających trudności w nauce, zajęcia z języków obcych; zajęcia taneczne. KLUB MALUCHA – rozwijanie zainteresowań dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym; promocja wychowania przedszkolnego, socjalizacja dzieci i rodziców. PORADNIA MATKI POLKI – pomoc w samozatrudnieniu, tworzeniu miejsc pracy dla młodych mam z osiedla A, poradnictwo rodzinne, asystentura; rozwój wolontariatu społecznego wśród młodzieży; AKADEMIA III WIEKU – zajęcia edukacyjne, ruchowe, komputerowe, relaksacyjne i animacyjne z szeregiem specjalistów dla osób starszych i w podeszłym wieku. AKADEMIA MŁODEGO RYCERZA – zajęcia sportowe, szlachetne sztuki walki, promocja zasad fair play, nauka podstaw sztuki samoobrony. KLUB *ANGER-y* BIRDS– klub języka angielskiego i niemieckiego, zajęcia, konkursy, zabawy. TEATR ULICZNY – zajęcia teatralne ,sceniczne, przygotowanie spektaklu. MODERN ART – zajęcia plastyczno-ceramiczne, przybliżające różne techniki warsztatowe, oprócz tego konkursy plastyczne, plenery w osiedlu i wystawy (również na wolnym powietrzu, np. na placu Św. Anny). Inne działania planowane w ramach projektu: - specjalistyczne zajęcia dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych, - konkursy edukacyjne - rodzinne mityngi sportowe (udział dzieci i rodziców); - spotkania dzieci i młodzieży ze sławnymi sportowcami; - szkolenia promujące i przyuczające do wolontariatu wśród młodzieży; tworzenie sieci asystentów rodzinnych; zajęcia komputerowe dla seniorów 60+
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	- brak środków finansowych z budżetu miasta; - trudności w rejestracji lub organizacji pracy fundacji; - inny model spędzania wolnego czasu, a w tym brak chęci do udziału rodziców we współzawodnictwie sportowym ich dzieci; - dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych – jest grupa rodziców, która nie przyjmuje do wiadomości, że ich dzieci powinny korzystać z pomocy specjalistów; - wyuczone nawyki; - brak świadomości uczestników, że projekt „jest dla nich”.
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB	1. Strategia Rozwoju Miasta Tychy na lata 2014-2020. 2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy

Podpisany

PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	na lata 2014-2020.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: Nr 1. BAZA BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA, Nr 19. JAK SZUKAĆ PRACY.		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA Bank Aktywnych Ludzi Miasta nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A, nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A, nr 4. UNIKATOWE TYCHY - OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM, nr 23. JUBILEUSZ OSIEDLA A, nr 24. KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2018
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 315 000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 315 000,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 0	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Paweł Janas tel. 512 391 241 paulojanas@gmail.com		
Nr 26			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	TOWER INVESTMENTS S.A.		
NAZWA PROJEKTU:	**THE TOWER**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Budynek przy ulicy Budowlanych w Tychach		
CEL PROJEKTU:	Celem projektu jest zwiększenie jakości środowiska zamieszkania na obszarze osiedla A, poprawa przestrzeni i zasobów mieszkaniowych, uatrakcyjnienie osiedla pod względem estetycznym, poprawa standardu i stanu technicznego zabudowy i zagospodarowania terenu w tym obszarze. Zamierzenie ma na celu przywrócenie do funkcjonowania zdegradowanego budynku przy ul. Budowlanych poprzez jego przebudowę, zmianę przeznaczenia budynku z budynku produkcyjno-magazynowego na obiekt mieszkalno- usługowy z częścią handlową oraz zagospodarowanie i uporządkowanie terenu przyległego do budynku. Projekt wpłynie na zwiększenie atrakcyjności wizerunku osiedla poprzez zagospodarowanie, renowację zdegradowanego budynku zlokalizowanego w obszarze zwanym „bramą wjazdową do miasta" stając się w przyszłości wizytówką miasta. Projekt wpłynie na ożywienie i rozwój działalności gospodarczej, przede wszystkim funkcji usługowych zlokalizowanych w pobliżu budynku i powstałych na potrzeby nowych mieszkańców budynku. Celem projektu jest także przeciwdziałanie stagnacji w rozwoju przedsiębiorczości, poprawa przestrzeni i infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorczości, służyć temu będzie przeznaczenie części usługowo-		

Podpisany

	handlowej budynku pod wynajem dla mieszkańców obszaru rewitalizacji planujących rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Inwestycja wzmocni potencjał lokalnej przedsiębiorczości, wpłynie korzystnie na podejmowanie aktywności gospodarczej oraz jej rozwój na obszarze osiedla A, dostarczając dodatkowych miejsc pracy dla mieszkańców. Projekt przewiduje realną pomoc, aktywizację społeczno- zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt realizuje wszystkie trzy cele programu, stanowiące zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne osiedla A. Cel polegający na zwiększeniu walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji osiągnięty zostanie poprzez wykonanie robót budowlanych - remont, przebudowa i zmiana przeznaczenia zdegradowanego budynku należącego do Zgłaszającego, położonego na obszarze osiedla A, jego renowację, modernizację oraz termomodernizację wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem przyległego otoczenia. Drugi cel programu dotyczący podniesienia poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji zrealizowany zostanie m.in. dzięki temu, iż w ramach zagospodarowania całej inwestycji zaplanowano część usługowo- handlową oraz część biurową, przeznaczone pod rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej, w tym działalności usługowej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, które wpłyną korzystnie na rozwój i podejmowanie aktywności gospodarczej na tym obszarze przez lokalnych przedsiębiorców, a także aktywizację społeczno- zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt, w zakresie w którym przewiduje powstanie kilkudziesięciu mieszkań dla przyszłych mieszkańców osiedla A, realizuje również społeczny cel programu zakładający skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych, przede wszystkim poprzez przeciwdziałanie zjawisku depopulacji, zdiagnozowane jako utrata ludności osiedla. Dodatkowo, cel ten osiągnięty zostać może również poprzez wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji do aktywności w zakresie podjęcia własnej działalności gospodarczej, poprzez oferowanie powierzchni użytkowej lokalnym przedsiębiorcom na prowadzenie takiej działalności. Powyższe będzie mieć przełożenie m.in. na zmniejszenie się bezrobocia w obszarze rewitalizacji. Projekt obejmuje również zagospodarowanie przyległego do budynku terenu poprzez budowę placyku miejskiego ogólnie dostępnego dla mieszkańców osiedla A, służącego jako miejsce spotkań i integracji lokalnej społeczności. Wpływ projektu na realizację celu programu zostanie oceniony poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej.
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	Podniesienie atrakcyjności osiedla pod względem estetycznym poprzez zagospodarowanie zdegradowanego budynku zlokalizowanego w obszarze zwanym „bramą wjazdową do miasta" oraz zagospodarowanie terenu przyległego do budynku, wykazanie potencjału lokalizacyjnego osiedla. Zmiana funkcjonalna budynku objętego projek-

Podpisany

	tem z budynku produkcyjno- magazynowego na obiekt mieszkalno-usługowy z częścią handlową, zgodnie z którym przewiduje się powstanie około osiemdziesięciu mieszkań, wpłynie na przeciwdziałanie zjawisku depopulacji poprzez pozyskanie nowych mieszkańców osiedla. Powstanie placyku miejskiego ogólnie dostępnego, stanowiącego miejsce spotkań mieszkańców osiedla, służyć będzie integracji lokalnej społeczności. Wykreowanie osiedla jako miejsca atrakcyjnego dla przedsiębiorców, ożywienie i rozwój działalności gospodarczej, przede wszystkim działalności usługowej, powstałej na potrzeby nowych mieszkańców osiedla. Zakładanym rezultatem projektu jest również skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu poprzez dedykowanie mających powstać lokali użytkowych lokalnym przedsiębiorcom pod prowadzenie działalności gospodarczej i usługowej dla mieszkańców osiedla. Pomiar rezultatu poprzez: - liczbę nowych mieszkańców osiedla, - weryfikację wzrostu przedsiębiorczości poprzez liczbę nowo powstałych lokali usługowych i nowo utworzonych miejsc pracy. - badanie opinii mieszkańców.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Projekt przewiduje wykonanie robót budowlanych - remont, przebudowa i zmiana przeznaczenia zdegradowanego budynku należącego do Zgłaszającego, położonego na obszarze osiedla A, jego renowację, modernizację oraz termomodernizację wraz z zagospodarowaniem i uporządkowaniem przyległego otoczenia. W ramach inwestycji planowana jest realizacja kilkudziesięciu mieszkań dla nowych mieszkańców osiedla A, dla których Zgłaszający przewidział remont powierzchni wspólnych, zakładający m.in. kompletną wymianę elewacji wraz z oknami, dachu, instalacji, wind oraz powstanie podziemnego parkingu dla mieszkańców. W ramach zagospodarowania całej inwestycji przewidziano powstanie części usługowo- handlowej oraz części biurowej, które mają służyć rozwojowi aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. W części usługowej przewidziane są powierzchnie na wynajem dla lokalnych przedsiębiorców oferujących usługi dla mieszkańców osiedla A. Na terenie inwestycji powstaną również dodatkowe miejsca parkingowe obsługujące część usługową i handlową. Projekt obejmuje również zagospodarowanie przyległego do budynku terenu poprzez budowę placyku miejskiego ogólnie dostępnego dla mieszkańców osiedla A, służącego jako miejsce spotkań lokalnej społeczności i miejsca na powstanie punktów gastronomicznych.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Nie przewiduje się na tym etapie.	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH	Działania zgodne ze Strategią Rozwoju Miasta Tychy 2020+	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: nr 1. BAZA, nr 2. POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A,

Podpisany

	nr 10. RENOWACJA OSADY CZUŁÓW		nr 3. RENOWACJA OSIEDLA A nr 4. UNIKATOWE TYCHY- OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓR-COM
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2018		ZAKOŃCZENIE: 2020
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 28.000.000,00 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 18.200.00,00 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: Nie przewiduje się	ŚRODKI UE: 9.800.000 zł	INNE: Nie przewiduje się
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Joanna Domoń- Kulas, Kancelaria Prawnicza Causa Finita, j.domon-kulas@causafinita.pl tel. 880 244 710		

CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI – PODOBSZARY: 1,6,11,16.

Nr 27	
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Okręgowa Izba Przemysłowo-Handlowa w Tychach, 43-100 Tychy, ul. Grota Roweckiego 42 p. 331
NAZWA PROJEKTU:	**WŁASNA FIRMA – NOWE MOŻLIWOŚCI**
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	4 podobszary rewitalizacji: osiedle A, Czułów Osada, osiedla H i Ł oraz osiedla N i O.
CEL PROJEKTU:	Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej wśród mieszkańców tyskiego obszaru rewitalizacji poprzez promocję postaw przedsiębiorczych, udostępnienie specjalistycznej pomocy doradczej i szkoleń, wsparcie dla rozwoju kompetencji zawodowych w tym kompetencji z zakresu zakładania i prowadzenia firmy, bezpośrednie wsparcie finansowe w postaci dotacji, inkubację nowopowstałych firm. Uzasadnieniem dla realizacji projektu są zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne oraz wyniki badania opinii, które zostało przeprowadzone w roku 2013 - mieszkańcy obszaru rewitalizacji najniżej oceniali „możliwość znalezienia pracy oraz rozwoju przedsiębiorczości" a zdefiniowane deficyty obejmują dofinansowanie i pomoc dla nowych przedsiębiorców (s. 8 PRT). Zdefiniowane w ramach tego badania deficyty, wskazujące na konieczność realizacji projektu, to: dofinansowanie i pomoc dla nowych przedsiębiorców (3,5%), podjęcie działań sprzyjających zwiększeniu liczby dostępnych miejsc pracy (3,3%), szersza dostępność kursów i szkoleń zawodowych (3%). Realizacja projektu pozwoli na niwelację zdiagnozowanych deficytów poprzez zwiększenie poziomu aktywności gospodarczej, udostępnienie wsparcia finansowego, pomostowego oraz specjalistycznych szkoleń dla nowych przedsiębiorców.
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO	Realizacja projektu wpłynie na realizację Celu operacyjnego nr 2: *Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.* Ocena wpływu projektu na realizację tego operacyjnego celu PRT nastąpi poprzez ankietę ewaluacyjną.

Podpisany

WPŁYWU:		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	REZULTAT: Wzrost poziomu przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej. POMIAR REZULTATU w oparciu o wskaźniki kluczowe projektu: - liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie, - liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej. Pomiar realizowany będzie w oparciu o monitoring wpisów w CEIDG, zaświadczenia z ZUS etc., oświadczenia uczestników, badania ankietowe i ewaluacyjne.	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	1. Rekrutacja, w tym rozmowy z doradcami zawodowymi. 2. Wsparcie szkoleniowo-doradcze przed rozpoczęciem działalności gospodarczej, mające za zadanie nabycie przez uczestników projektu kompetencji z zakresu zakładania i prowadzenia firmy. 3. Wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej – bezzwrotna dotacja pozwalająca na otwarcie działalności przez uczestników projektu. 4. Finansowe wsparcie pomostowe po rozpoczęciu działalności gospodarczej - przeznaczone na pokrycie wydatków koniecznych do poniesienia w pierwszym okresie prowadzenia działalności gospodarczej, w tym m.in. kosztów ZUS, opłat administracyjnych związanych z prowadzoną działalnością. 5. Wsparcie szkoleniowo-doradcze po założeniu działalności gospodarczej, w tym wsparcie doradcze oraz specjalistyczne szkolenia/ kursy podnoszące kompetencje lub kwalifikacje w zależności od potrzeb uzasadnionych utrzymaniem firmy na rynku.	
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Ryzyko nieosiągnięcia planowanych wskaźników produktu i rezultatu z uwagi na brak wystarczającego zainteresowania i potrzeb na terenie projektu, zdarzenia losowe, rezygnacje uczestników w trakcie projektu. Bariery informacyjne, wiedzy, umiejętności. Ograniczenia związane z wymogami aplikacyjnymi dla danej grupy docelowej (osoby w wieku 30+).	
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+. Projekt powiązany z celem operacyjnym I.5. tej strategii - Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu miasta, promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców [Strategia, s.71].	
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: nr 1. BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA, nr 5. RAZEM DLA OSADY nr 13. BAZA I PORTAL TYSKICH NGO, nr 19. JAK SZUKAĆ PRACY. nr 25.MULTIINTEGRA	POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI LUB GRUPĘ DOCELOWĄ: poprzez przestrzenne rozmieszczenie grupy docelowej – mieszkańców obszaru rewitalizacji), projekt jest intencyjnie powiązany (jako ‘systemowy’) z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji (jednostki nr 1, 6, 11, 16).
PLANOWANY TERMIN REA-	ROZPOCZĘCIE: 2017	ZAKOŃCZENIE: 2019

Podpisany

LIZACJI:			
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 1 068 428,71 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 53 421,44 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKA WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 1 015 007,27 zł	INNE: 0
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Krzysztof Sykta tel. 32 327 72 77 k.sykta@izba.tychy.pl		
Nr 28			
ZGŁASZAJĄCY/REALIZATOR:	Internationaler Bund Polska		
NAZWA PROJEKTU:	**„CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W TYCHACH – NOWY START”**		
MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:	Tychy, ul. Edukacji 11 – siedziba Centrum Integracji Społecznej (CIS) oraz miejsca w obszarze proponowanym do rewitalizacji (realizacja prac przez grupy zawodowe CIS).		
CEL PROJEKTU:	Celem głównym projektu jest zaoferowanie kompleksowego wsparcia dla zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Cel główny będzie osiągnięty dzięki osiągnięciu celów szczegółowych: 1) Uzyskanie zatrudnienia przez część uczestników projektu, 2) Uzyskanie nowych kompetencji zawodowych przez osoby długotrwale bezrobotne, 3) Zwiększenie kompetencji społecznych uczestników w efekcie przeciwdziałanie bierności oraz apatii.		
WPŁYW PROJEKTU NA REALIZACJĘ CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI I SPOSÓB OCENY TEGO WPŁYWU:	Projekt wpłynie na osiągnięcie przede wszystkim pierwszego celu programu rewitalizacji zakładającego skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długotrwałe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych. Projekt realizuje ideę ,,praca zamiast zasiłku”, co jest najbardziej skutecznym narzędziem aktywizacji zawodowej i społecznej. Projekt jest zgodny z następującymi kierunkami działań: - przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia i jego skutkom - dostarczanie różnorodnych usług społecznych, - zwalczanie ubóstwa i jego skutków, - profilaktyka zachowań aspołecznych i skutków uzależnień. Ocena wpływu projektu na osiągniecie tego celu będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.		
ZKŁADANY REZULTAT PROJEKTU I PROPONOWANY SPOSÓB POMIARU TEGO REZULTATU:	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu – 30. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 90.		

Podpisany

ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU:	Beneficjentami projektu będą przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne. Znaczna część tej grupy to osoby będące jednocześnie klientami pomocy społecznej. Doświadczenia własne Wnioskodawcy z 6 letniego okresu prowadzenia Centrum Integracji Społecznej wskazują na następujące przyczyny małej aktywności zawodowej osób kierowanych do CIS: - niska motywacja do podjęcia zatrudnienia, - marginalizacja społeczna w wyniku długotrwałego pozostawania bez pracy (apatia, ,,życiowy minimalizm, brak wsparcia i sieci kontaktów pomagających w poszukiwaniu pracy, problemy związane z życiem codziennym – brak radzenia sobie z podstawowymi problemami życia codziennego, zadłużenie, przemoc w rodzinie), - niskie kwalifikacje, - brak doświadczenia zawodowego. W odpowiedzi na tak zdefiniowane problemy beneficjentów przygotowany został program CIS. Jego istotą jest udzielanie kompleksowego, długotrwałego oraz zindywidualizowanego wsparcia, które zawiera zarówno elementy integracji społecznej oraz integracji zawodowej. Planowane wsparcie będzie obejmowało: 1.Wsparcie psychologiczne – warsztaty grupowe oraz konsultacje indywidualne, 2.Wsparcie doradcy zawodowego - warsztaty grupowe oraz indywidualne konsultacje, 3. Wsparcie uczestników CIS zajęciami edukacyjno - wychowawczymi. Będą to zajęcia obejmujące instrumenty aktywizacji edukacyjnej i zdrowotnej składające się z kilku modułów: A. Wsparcie w zakresie profilaktyki uzależnień i edukacji zdrowotnej. Zajęcia prowadzone przez terapeutę - dotyczyć będą problematyki zdrowego stylu życia, chorób cywilizacyjnych oraz przeciwdziałania uzależnieniom, B. Trening higieniczny i kosmetyczny – według potrzeb grupy, C. Moduł prawny – porady prawne obejmujące problematykę prawa rodzinnego, prawa pracy, prawa karnego i inne w miarę potrzeb. Zajęcia zostaną przeprowadzone przez prawnika – według potrzeb grupy. 4. Reintegracja zawodowa. W ramach reintegracji zawodowej uczestnicy zostaną objęci wsparciem w ramach pracowni zawodowych. Już na etapie rekrutacji uczestnicy CIS zostaną podzieleni na następujące grupy/warsztaty: 1) grupa budowlana, 2) grupa krawiecka, 3) grupa utrzymania porządku i pielęgnacji terenów zielonych. Wszyscy uczestnicy uczą się zawodu w sposób praktyczny (praktyczna nauka zawodu). 5.Praca socjalna i wypłata świadczeń integracyjnych. Uczestnicy CIS objęci zostaną wsparciem pracownika socjalnego prowadzącego

Podpisany

	pracę socjalną zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i ustawą o zatrudnieniu socjalnym. Za udział w zajęciach wypłacane będzie świadczenie w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Zajęcia w ramach projektu będą się odbywały przez pięć dni w tygodniu prze minimum 6 godzin dziennie.		
OGRANICZENIA, BARIERY I RYZYKO:	Doświadczenia własne Wnioskodawcy z 7 letniego okresu prowadzenia Centrum Integracji Społecznej wskazują na zagrożenie w postaci niskiej motywacji uczestników do dokonania zmiany życiowej. Zaplanowany zestaw form wsparcia został tak dobrany by minimalizować to ryzyko.		
POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI PLANAMI LUB PROGRAMAMI OBOWIĄZUJĄCYMI W TYCHACH:	Cel główny projektu jest zgodny ze: 1) Strategią rozwiązywania problemów społecznych w mieście Tychy na lata 2014-2020 (cel operacyjny II.2 Rozwój i promocja działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu), 2) Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.		
POWIĄZANIE Z INNYMI PROJEKTAMI:	PROBLEMOWE LUB POPRZEZ GRUPĘ DOCELOWĄ: Nr 1 BAZA Nr 5 RAZEM DLA OSADY Nr 18 CUS –CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH		POPRZEZ MIEJSCE REALIZACJI: poprzez miejsce zamieszkania uczestników projektu- mieszkańców obszaru rewitalizacji projekt jest powiązany z wszystkimi projektami realizowanymi w obszarze rewitalizacji.
PLANOWANY TERMIN REALIZACJI:	ROZPOCZĘCIE: 2017		ZAKOŃCZENIE: 2019
PRZEWIDYWANY KOSZT REALIZACJI:	CAŁKOWITY: 470 588,24 zł		ŚRODKI PROJEKTODAWCY: 70 588,24 zł
SPOSÓB POKRYCIA LUKI W FINANSOWANIU PROJEKTU, JEŚLI TAKI WYSTĘPUJE:	BUDŻET JST: 0	ŚRODKI UE: 400 000,00 zł	INNE: 0,00 zł
OSOBA DO KONTAKTU W SPRAWIE PROJEKTU:	Bartłomiej Szymczyk Kierownik Centrum Integracji Społecznej, prowadzonego przez fundację Internationaler Bund Polska tel.: 32 219 10 10, e-mail: Bartlomiej.Szymczyk@internationaler-bund.de		

2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Konstrukcja PRT opiera się na konkretnych działaniach - projektach, stanowiących operacyjną odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne. Proces uspołecznienia prac nad programem przyniósł wiele propozycji działań o zróżnicowanym potencjale operacyjnym. Dlatego wersja finalna PRT przewiduje, że oprócz projektów, w przyszłości mogą być realizowane również inne działania rewitalizacyjne – przedsięwzięcia, które są użyteczne i oczekiwane ze względu na realizację celów programu ale obecnie nie mają jeszcze charakteru projektów rewitalizacyjnych.

Podpisany

Poniżej znajduje się lista i skrócony opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewidywanych do wdrożenia w przyszłości. Przedsięwzięcia pogrupowano według ustalonych dla PRT kierunków działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową w poszczególnych podobszarach tyskiego obszaru rewitalizacji.

Tabela 38 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Oznaczenie przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Przewidywane miejsce wdrożenia przedsięwzięcia - nr podobszaru
P1	ROZRUSZAJMY OSIEDLE A	1
P2	RENOWACJA I ROZWÓJ USŁUG PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ	1
P3	EKOROZWÓJ – ZDROWY STYL ŻYCIA	6
P4	BUDOWA MIEJSC PARKINGOWYCH	11
P5	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO	11
P6	TEMATYCZNY ŚRÓDMIEJSKI PARK MIEJSKI	16 oraz poza obszarem rewitalizacji
P7	AKADEMIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	1,6, 11,16
P8	INKUBACJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	poza obszarem rewitalizacji
P9	WSPÓLNY OGRÓD	1, 11,16
P10	ODKRYWAMY SKARBY CZUŁOWA	6
P11	RODZIC WRACA DO PRACY	1, 6, 11, 16

KIERUNEK DZIAŁAŃ: skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.

MIEJSCE REALIZACJI: PODOBSZAR OSIEDLE A

P1: Przedsięwzięcie: ROZRUSZAJMY OSIEDLE A

Pomysłodawca-zgłaszający: Marcin Szyja

Przedsięwzięcie ma na celu osiągnięcie lepszej integracji mieszkańców osiedla i poprawienie ich sprawności fizycznej poprze stworzenie nowych miejsc aktywności dla mieszkańców os A. Koncepcja przedsięwzięcia obejmuje budowę: 4 nowoczesnych placów zabaw dla dzieci, jednego (wielofunkcyjnego) boiska sportowego do gier zespołowych dzieci i młodzieży (na terenie w okolicy SP 3) oraz budowę 4 placów spotkań z miejscami do siedzenie, ze stołami (w tym stoły do gier np. w szachy). Przedsięwzięcie miałoby być realizowane w latach 2017-2019, przy

Podpisany

czym podstawowym problemem jest brak koncepcji na jego sfinansowanie (szacowany koszt to ok. 700 000,00 zł). Na chwilę obecną przedsięwzięcie nie jest planowane do dofinansowania ze środków zewnętrznych. Wymaga ono w pierwszej kolejności wykonania dokumentacji projektowej/koncepcji zagospodarowania części terenu na osiedlu A pod nowe funkcje rekreacyjno – sportowe, a następnie analizy możliwości dofinasowania ze źródeł zewnętrznych (np. Ministerstwa Sportu).

P2: Przedsięwzięcie: RENOWACJA I ROZWÓJ USŁUG PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ Pomysłodawca-zgłaszający: Barbara Biedroń

Przedsięwzięcie ma na celu poprawę dostępności do usług społecznych, między innymi do diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i psychiatrycznej (pozwalająca na określenie przyczyn niepowodzeń w nauce, trudności wychowawczych i zaburzeń zachowania, wskazująca poziom rozwoju umysłowego, uzdolnień, zainteresowań, predyspozycji zawodowych, dojrzałości szkolnej i przedszkolnej, zaburzeń mowy), wydawanie opinii orzeczeń pozwalających na korzystanie z pomocy psychologiczno– pedagogicznej w placówkach oświatowych, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, terapii psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej oraz rozwinięcie działalności psychoedukacyjnej dla rodziców, nauczycieli i wychowawców oraz uczniów. Przedsięwzięcie miałoby być realizowane w latach 20017-2019. Wobec zakresu rzeczowego tego przedsięwzięcia (w tym: kompleksowa modernizacja przychodni) jego realizacja jest uwarunkowana przeprowadzeniem dodatkowych badań określających zapotrzebowanie na usługi poradni wśród społeczności obszaru rewitalizacji również w 3 innych podobszarach, poza osiedlem A), opracowaniem koncepcji finansowania i wdrożenia - w sposób skoordynowany z innymi działaniami w podobszarze, w szczególności z projektami nr 6 i nr 25. W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia planowana jest ścisła współpraca z miastem Tychy w zakresie przygotowania dokumentacji projektowej dotyczącej modernizacji budynku, w którym obecnie mieści się Poradnia. W przypadku pojawienia się możliwości zrealizowania inwestycji ze współudziałem środków zewnętrznych, taka opcja zostanie rozważona.

Podpisany

MIEJSCE REALIZACJI: PODOBSZAR CZUŁÓW OSADA

P3: Przedsięwzięcie: EKOROZWÓJ – ZDROWY STYL ŻYCIA

Pomysłodawca – zgłaszający: Polski Klub Ekologiczny

Przedsięwzięcie ma na celu przeciwdziałanie wyobcowaniu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Osady oraz pokazanie im możliwości, jakie tworzy eko-rozwój i zdrowy styl życia oraz uświadomienie zagrożeń dla zdrowia wywoływanych niską emisją – smogiem oraz związanych z tym większych kosztów zewnętrznych. Koncepcja przedsięwzięcia ma bardzo szeroki zakres rzeczowy (do realizacji w ciągu co najmniej 7 lat), wymaga podjęcia przygotowawczych działań organizacyjnych, w tym uzgodnień z wieloma partnerami oraz przygotowywania lokalnej społeczności do udziału w planowanych działaniach, poprzez projekty rewitalizacyjne (nr 7, 8 oraz nr 9 i 10), aby możliwe było osiągnięcie zamierzonych rezultatów (czyli np. wzrost samoorganizacji społeczności Osady, zmiana zachowań społecznych i kryteriów wyborów, wzrost samoświadomości, wiedzy itp.). Przedsięwzięcie nie jest planowane do dofinansowania ze środków zewnętrznych.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:- skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych, - podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

MIEJSCE REALIZACJI: PODOBSZAR A, H i Ł, N i O

P9: Przedsięwzięcie: WSPÓLNY OGRÓD

Pomysłodawca – zgłaszający: Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich

Przedsięwzięcie ma na celu zarówno przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, dowartościowanie społeczności obszaru rewitalizacji i poczucia przynależności do wspólnoty, jak również wzbogacenie form zagospodarowania terenów publicznych podobszarów - poprzez utworzenie ogrodu miejskiego. Pomysł przedsięwzięcia opiera się na założeniu wielofunkcyjnej przestrzeni - zarówno do rekreacji, odpoczynku jak i do edukacji - zaznajamiania się z technikami stosowanymi w ogrodnictwie (i rolnictwie miejskim), co może korzystnie wpłynąć na sytuację ekonomiczną (dodatkowe dochody) mieszkańców, aktywizację zawodową (np. dzięki utworzeniu spółdzielni socjalnej) oraz urozmaicenie diety (zdrowa, organiczna żywność). Efektem ubocznym realizacji tego przedsięwzięcia będzie

Podpisany

korzystne oddziaływanie na środowisko naturalne podobszarów i zapobieganie skutkom niskiej emisji. Przedsięwzięcie zostało obmyślone jako projekt rewitalizacyjny, dający przestrzeń do integracji różnych grup wiekowych mieszkańców Osady w Czułowie, poprzez kreatywną aktywność na wolnym powietrzu – z perspektywą różnych korzyści, w tym ekonomicznych (projekt nr 11 roboczej wersji PRT). Znikome zainteresowanie ideą utworzenia ogrodu u mieszkańców Osady (zobacz: cz.V.4.), gdy równocześnie na warsztatach w osiedlach A, H i Ł i N i O, zgłaszano wiele postulatów łączących potrzeby reorganizacji terenów zielonych z aktywizacją mieszkańców, skłoniło do zmodyfikowania koncepcji projektu – innego przygotowania przedsięwzięcia – tj. wspólnie z lokalnymi liderami (animatorami) tych 3 osiedli. Przedsięwzięcie poprzedzi realizacja projektu nr 1, od rezultatów którego zależeć będzie jego podjęcie. Zakładany czas realizacji (w jednym podobszarze) to 3 lata, przy prognozowanych kosztach założenia jednego ogrodu: ok. 500 000,00 zł

MIEJSCE REALIZACJI: PODOBSZAR A, H i Ł, N i O, CZUŁÓW OSADA

P11: Przedsięwzięcie: RODZIC WRACA DO PRACY – ułatwienie pracownikom godzenia życia zawodowego i rodzinnego

Pomysłodawca – zgłaszający: Urząd Miasta Tychy, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich

Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez uruchomienie filii Żłobka Miejskiego w Tychach. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia umożliwi rodzicom powrót na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, co przełoży się na ułatwienie godzenia pracy zawodowej ze sprawowaniem opieki nad dziećmi. Na terenie Miasta Tychy zdiagnozowano potrzebę zwiększenia liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Niewystarczająca liczba miejsc jest bowiem istotną barierą, przede wszystkim dla tych matek, które ze względu na brak możliwości sfinansowania odpłatnej opieki nad dzieckiem, mają trudności zarówno z powrotem na rynek pracy, jak i jej poszukiwaniem. Realizacja przedsięwzięcia jest w dużej mierze uzależniona od znalezienia miejsca, które będzie spełniać warunki lokalowe i sanitarne. Nowopowstała filia zapewni dzieciom możliwość uczenia się poprzez zabawę, zdobywanie podstawowych umiejętności społecznych i opiekę zapewnioną przez wykwalifikowaną kadrę, podczas kiedy ich rodzice będą w pracy.

Podpisany

Reasumując, realizacja przedsięwzięcia wpłynie na poprawę dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3 oraz na wzrost aktywności zawodowej mieszkańców Tychów.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:- skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych,
- podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

MIEJCE REALIZACJI: PODOBSZAR CZUŁÓW OSADA

P10: Przedsięwzięcie: ODKRYWAMY SKARBY CZUŁOWA

Pomysłodawca – zgłaszający: Urząd Miasta Tychy, Miejski Konserwator Zabytków

Przedsięwzięcie ma na celu wprowadzenie trwałych zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej Osady w Czułowie poprzez wprowadzenie nowych, nietuzinkowych funkcji dla zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej i gospodarczej oraz wykreowanie nowego wizerunku tego miejsca w oparciu o jego walory historyczne i przyrodnicze. Pomysł przedsięwzięcia zakłada, że lepszą integrację (społeczną i urbanistyczną) Osady z pozostałą częścią miasta można będzie osiągnąć poprzez ekspozycję dziedzictwa i tradycji Osady oraz krajobrazową przebudowę ulicy Katowickiej - dla spopularyzowania roweru jako środka komunikacji i stworzenia wzdłuż tej ulicy zaplecza do rozwoju przemysłu rowerowego (jako miejsca pracy) i bazy turystyki rowerowej. Zaplanowanie realizacji przedsięwzięcia jest w dużej mierze zależne od zaangażowania i aktywności partnerów z sektora prywatnego (dysponentów nieruchomości i obiektów dziedzictwa kultury technicznej w Czułowie), którego jak na razie nie udało się pozyskać. Dlatego przygotowanie przedsięwzięcia poprzedzić muszą inne działania, jak również realizacja projektów rewitalizacyjnych, które już zaplanowano w podobszarze Czułów Osada. Oszacowany, duży koszt przedsięwzięcia (ok. 13 mln złotych) i co najmniej 5-letni okres realizacji prac, wymagają dokonania pogłębionych analiz kosztów i korzyści oraz wykonalności tego przedsięwzięcia.

MIEJSCE REALIZACJI: PODOBSZAR N i O ORAZ POZA OBSZAREM WSPARCIA

P6: Przedsięwzięcie: TEMATYCZNY ŚRÓDMIEJSKI PARK MIEJSKI

Pomysłodawca - zgłaszający: CP Tychy Sp. z o.o.

Przedsięwzięcie ma na celu aktywizację i zagospodarowanie miejskich nieużytków wzdłuż linii kolejowej, zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych osiedli

Podpisany

N i O, oraz stworzenie warunków przestrzennych do integracji społecznej, w szczególności poprzez połączenie i aktywizację dwóch części centrum miasta przedzielonych wykopem kolejowym (w obszarze ograniczonym ulicami Jana Pawła II, Dmowskiego, Dąbrowskiego, Wyszyńskiego). Przedsięwzięcie wychodzi poza zakres terytorium wsparcia PRT (poza obszar osiedli N i O), ponieważ zakłada realizację parku również w sąsiadujących z nim osiedlach M i D (zakładając, że stworzy to lepsze warunki do aktywnego wzrostu całego śródmieścia oraz poprawi powiązania piesze pomiędzy osiedlami rozdzielonymi wykopem kolejowym, w szczególności dla osób w wieku senioralnym, co zwiększy atrakcyjność osiedleńczą centrum [przede wszystkim osiedla N i O]). Założenia przedsięwzięcia współgrają z innymi wnioskami, złożonymi w trakcie konsultacji społecznych PRT, tym niemniej koncepcja wymaga dalszych studiów i analiz i sprecyzowania zakresu rzeczowego przede wszystkim pod kątem faktycznej realizacji zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych osiedli N i O, w tym realności zakładanych rezultatów (np. nowe miejsca pracy, aktywizacja różnych grup społecznych funkcjonujących w podobszarze itp.) wobec wysokich szacunkowych kosztów realizacji (29 725 000,00 zł,-) oraz nieznanych, przyszłych kosztów utrzymania parku.

KIERUNEK DZIAŁAŃ: zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

MIEJSCE REALIZACJI: PODOBSZAR H i Ł

P4: Przedsięwzięcie: BUDOWA MIEJSC PARKINGOWYCH, NP PRZY UL. KOPERNIKA (W OKOLICY KLATEK NR 3, 8, 10).

Pomysłodawca – zgłaszający: Piotr Gawlik

Przedsięwzięcie ma na celu zwiększenie ilości miejsc parkingowych w podobszarze, tym samym zwiększenie jego atrakcyjności osadniczej oraz docelowo umożliwienie korzystania większej ilości użytkowników z istniejących obiektów handlowych (zwiększenie atrakcyjności podobszaru). Przedsięwzięcie, proponowane do realizacji w roku 2020 za kwotę ok. 400 000,00 zł, wymaga wpierw ujęcia w szerszym kontekście – na tle wyników analizy pojemności parkingowej i potrzeb parkingowych podobszaru oraz opracowania planu sfinansowania realizacji.

P5: Przedsięwzięcie: MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO, NP PRZY ULICACH: MJR HUBALA, WŁ. BRONIEWSKIEGO I HIEROWSKIEGO

Pomysłodawca – zgłaszający: Piotr Gawlik

Podpisany

Przedsięwzięcie ma na celu zwiększenie jej atrakcyjności osadniczej, zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców w godzinach wieczorowo – nocnych poprzez modernizację i rozbudowę oświetlenia ulicznego (zwiększenie natężenia sztucznego oświetlenia w nocy) i osiągnięcie lepszej widoczności dla kamer monitoringu, ograniczenie zużycia energii elektrycznej dzięki zastosowaniu źródeł światła w technologii LED. Przedsięwzięcie, proponowane do realizacji w roku 2020 za kwotę ok. 350 000,00 zł, wymaga opracowania planu sfinansowania jego realizacji.

KIERUNEK DZIAŁAŃ: Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

MIEJSCE REALIZACJI: WSZYSTKIE PODOBSZARY I POZA OBSZAREM WSPARCIA PRT

P7: Przedsięwzięcie: AKADEMIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

P8: Przedsięwzięcie: INKUBACJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Pomysłodawca – zgłaszający: IT LOFT PARK

Przedsięwzięcia mają na celu aktywizację zawodową i społeczną mieszkańców, obecnie nieaktywnych zawodowo. Akademia jak i Inkubator mają spowodować wzrost skali zachowań przedsiębiorczych, co ma zostać osiągnięte poprzez zapewnienie wsparcia merytorycznego i rzeczowego (poprzez stworzenia miejsca i zaoferowania wyposażenia niezbędnego do rozpoczęcia działalności) osobom zakładającym swoją działalność gospodarczą - inkubację przedsiębiorczości i jej uczenie, krok po kroku, począwszy od etapu szkoły ponadgimnazjalnej po osoby 50+. Akademia i Inkubator w zaproponowanym kształcie, zaadresowane są do wszystkich mieszkańców miasta, przez co przemyślenia i dopracowania wymaga zarówno sposób dotarcia jak i sprofilowanie oferty odpowiednio do: cech i potrzeb społeczności obszaru rewitalizacji. Inkubator przedsiębiorczości ma być zlokalizowany na terenie położonym poza obszarem rewitalizacji – czyli poza obszarem wsparcia planowanego przez PRT natomiast zakres rzeczowy inkubatora zakrojony jest szeroko: strefa inkubacyjna o pow. ok. 1200 m^2 wraz z zagospodarowanym terenem o pow. 3 ha z 3 budynkami na terenie Browaru Obywatelskiego oraz z kompletnym wyposażeniem strefy, a także zagospodarowaniem terenu o pow. ok. 2 ha na potrzeby MMSP), dlatego przedsięwzięcie wymaga dopracowania pod kątem adekwatności wobec realnych, zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych dotyczących aktywizacji ekonomicznej społeczności obszaru rewitalizacji i komplementarności problemowej z projektem Nr 26 (Własna firma – nowe możliwości), oraz określenia zasad wyłaniania

Podpisany

odbiorców przedsięwzięcia spośród społeczności obszaru rewitalizacji. Trzeba również opracować i uzgodnić optymalne (możliwe, że specjalne) formy: warsztatowe, mentoringowe, szkoleniowe i konsultacyjne, zorientowane na aktywizację tych społeczności w zakresie przedsiębiorczości.

IV ZASADY REALIZACJI PROGRAMU: FINANSOWANIE, USPOŁECZNIENIE i MONITOROWANIE

1. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH ORAZ ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI REWITALIZACYJNYMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Opracowany i uzgodniony mechanizm integrowania działań rewitalizacyjnych PRT opiera się na przyjęciu i wdrożeniu dwóch zasad:

- uważnego programowania – co oznacza, że wypracowanie planu zmian w obszarze rewitalizacji polegało na opracowaniu i wyborze koniecznych do tego projektów, które są wykonalne i się wzajemnie uzupełnią - zarówno pod względem problemowym (złożą się na rozwiązanie podobnych problemów podobszaru, oddziałując na to samo zdiagnozowane zjawisko kryzysowe, ale w inny sposób) jak i pod względem miejsca realizacji (integracja przestrzenna działań, komplementarność terytorialna projektów).
- aktywnej koordynacji realizacji projektów, składających się na PRT - polegającej na działaniach zarządczych Zespołu ds. Rewitalizacji, egzekwujących ustalony zakres i warunki realizacji projektów (a szczególnie ich pożądaną sekwencję w czasie) oraz na moderowaniu podejmowania uzgodnień pomiędzy realizatorami projektów (integracja realizacyjna).

Komplementarność pomiędzy projektami różnych podmiotów osiągnięto wskutek wybranej „grzebieniowej" metody programowania, w której robocza wersja programu – prezentując propozycje sektora publicznego („projekty miejskie"), daje merytoryczną i organizacyjną podstawę do zaproponowania przez interesariuszy z sektora prywatnego kolejnych projektów, dopasowanych do tych, które już zaplanowano.

Komplementarność terytorialna (przestrzenna) została zapewniona poprzez zaplanowanie dla każdego z podobszarów wiązki różnorodnych, wzajemnie się uzupełniających projektów, które przewidziane są do realizacji wyłącznie w tym podobszarze w odpowiedniej kolejności. W opisie każdego projektu podano jego powiązania z innymi projektami, w danym podobszarze.

Podpisany

Komplementarność pomiędzy różnymi funduszami wynikać będzie również z faktu, że niedostatek źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych skłania wszystkie podmioty – publiczne i prywatne, do finansowania działań rewitalizacyjnych w oparciu o montaż środków, pochodzących z różnych źródeł (z różnych funduszy, nie tylko unijnych). Realizacja projektów zaplanowanych w PRT będzie kontynuacją wcześniej podejmowanych działań rewitalizacyjnych, w oparciu o poprzedni program rewitalizacji, współfinansowanych ze środków EFRR (np. projekt: Rewitalizacja placu Baczyńskiego). Część projektów PRT stanowi merytoryczne rozwinięcie wcześniej realizowanych projektów o charakterze rewitalizacyjnym, wdrożonych z pomocą EFS (np.: projekt nr 28, którego realizator – OIPH, przeprowadził następujące projekty współfinansowane przez EFS: *Firma na start* [01.2013 – 02.2015] - wartość: 1.76 mln zł, typ wsparcia: POKL 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie; *Nowy start – promocja przedsiębiorczości w podregionie tyskim* [5/2012 - 11/2014] – wartość: 3,4mln zł).

3. PLAN FINANSOWY – INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE PROJEKTÓW

Plan finansowania realizacji PRT zestawia koszty i źródła finansowania zaplanowanych 28 projektów. Ramy finansowe podstawowych działań rewitalizacyjnych wyznaczają prognozowaną wartość wsparcia dla 4 podobszarów tyskiego obszaru rewitalizacji poprzez PRT, dzięki zaangażowaniu środków publicznych (budżet Miasta Tychy i fundusze UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny) i prywatnych.
Planowany koszt realizacji podstawowych działań rewitalizacyjnych, tj. wszystkich 28 projektów wynosi 84 360 521,95 zł. Plan finansowy wykazuje, że 43,70% kosztów realizacji PRT zostanie sfinansowane z budżetu miasta Tychy, 29,87% ze środków UE, a 4,28% ze środków podmiotów prywatnych (sponsorzy, dotacje z prywatnych fundacji itp.). 22,15% planowanych wydatków znajduje pokrycie w środkach własnych projektodawców z obu sektorów. Planowane koszty realizacji 22 projektów sektora publicznego wynoszą 54 085 775,00 zł. Planowane koszty realizacji 6 projektów sektora prywatnego wynoszą 30 274 746,95 zł.

Zestawienie projektów rewitalizacyjnych według kosztów realizacji i struktury źródeł pokrycia planowanych wydatków przedstawia tabela nr 39.

Podpisany

Tabela 39 Zestawienie projektów rewitalizacyjnych według kosztów realizacji i struktury źródeł pokrycia planowanych wydatków

Nr i nazwa projektu	Koszt projektu	Środki zgłaszającego	Budżet miasta JST	Fundusze UE	Inne środki prywatne
1.BAZA - BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA	268 200,00 zł	0,00 zł	268 200,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
2.POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A	140 000,00 zł	0,00 zł	140 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
3.RENOWACJA OSIEDLA A	18 500 000,00 zł	0,00 zł	15 500 000,00 zł	0,00 zł	3 000 000,00 zł
4.UNIKATOWE TYCHY – OSIEDLE A PRZYJAZNE MŁODYM TWÓRCOM	140 000,00 zł	0,00 zł	140 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
5.RAZEM DLA OSADY	2 000 000,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł	1 700 000,00 zł	0,00 zł
6.OSADA ZDROWO NA SPORTOWO	100 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
7.PO CO NAM OBRAZY	150 000,00 zł	0,00 zł	30 000,00 zł	0,00 zł	120 000,00 zł
8.POZNAJEMY OSADĘ	300 000,00 zł	0,00 zł	200 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł
9.TERMOMODERNIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH	7 900 000,00 zł	0,00 zł	1 700 000,00 zł	6 200 000,00 zł	0,00 zł
10.ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY	2 500 000,00 zł	0,00 zł	2 500 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
11.CENTRUM ANIMACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ OSADA – ROZBUDOWA ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ	200 000,00 zł	0,00 zł	200 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
12.AKTYWNY JAWOREK – budowa wielofunkcyjnych stref aktywności sportowo-rekreacyjnych	5 240 000,00 zł	0,00 zł	5 240 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
13.BAZA I PORTAL TYSKICH NGO	15 000,00 zł	0,00 zł	15 000,00[20] zł	0,00 zł	0,00 zł
14.DZIEŃ SĄSIADA	280 000,00 zł	0,00 zł	280 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
15.PRZEBUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO OŚ. N-O	1 600 000,00 zł	0,00 zł	1 600 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
16.ZIELONA OŚ – CENTRUM	3 700 000,00 zł	0,00 zł	3 700 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
17.ZIELONA OŚ – OSIEDLA N i O	3 100 000,00 zł	0,00 zł	3 100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
18.CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH	2 000 000,00 zł	0,00 zł	140 000,00 zł	1 860 000,00 zł	0,00 zł
19. JAK SZUKAĆ PRACY	16 575,00 zł	16 575,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
20.KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY	336 000,00 zł	0,00 zł	336 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
21.RAZEM PO ZDROWIE	500 000,00 zł	0,00 zł	98 195,30 zł	401 804,70 zł	0,00 zł
22.UTWORZENIE CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH ORAZ MIESZKAŃ CHRONIONYCH W TYCHACH	5 100 000,00 zł	0,00 zł	1 274 687,01 zł	3 825 312,99 zł	0,00 zł
23.JUBILEUSZ OSIEDLA A	42 000,00 zł	10 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	32 000,00 zł
24.KŁADKA – SKWER MŁYNA. TOŻSAMOŚĆ, INTEGRACJA, WYPOCZYNEK	378 730,00 zł	23 730,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	355 000,00 zł
25.MULTiINTEGRA	315 000,00 zł	315 000,00 zł	0, 00 zł	0,00 zł	0,00 zł
26. THE TOWER	28 000 000,00 zł	18 200 000,00 zł	0,00 zł	9 800 000,00 zł	0,00 zł
27.WŁASNA FIRMA – NOWE MOŻLIWOŚCI	1 068 428,71 zł	53 421,44 zł	0,00 zł	1 015 007,27 zł	0,00 zł

[20] W przypadku partnerstwa z sektorem prywatnym, przewiduje się realizację projektu bez zaangażowania środków publicznych (zobacz: opis projektu na str. 151).

Podpisany

Nr i nazwa projektu	Koszt projektu	Środki zgłaszającego	Budżet miasta JST	Fundusze UE	Inne środki prywatne
28. CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W TYCHACH – NOWY START	470 588,24 zł	70 588,24 zł	0,00 zł	400 000,00 zł	0,00 zł
RAZEM	**84 360 521,95 zł**	**18 689 314,68 zł**	**36 862 082,31 zł**	**25 202 124,96 zł**	**3 607 000,00 zł**

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Tychy na podstawie danych przedstawionych przez projektodawców

3. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE MIASTA TYCHY W PROCES REWITALIZACJI

Przeprowadzone badanie opinii na temat najlepszych, z punktu widzenia uczestników badania, metod aktywizacji i włączania interesariuszy w proces rewitalizacji tyskiego obszaru rewitalizacji (zobacz: cz. V.1.) są istotną przesłanką do zaplanowania następujących mechanizmów uspołeczniania, które mają na celu osiągnięcie w Tychach pełnego zakresu uczestnictwa interesariuszy:

- informowanie i popularyzowanie, promocja rewitalizacji, wymiana wiedzy i doświadczeń, co będzie polegało na:
    - gromadzeniu i udostępnianiu w formie elektronicznej (na stronie: http://umtychy.pl/rewitalizacja) bezpłatnych materiałów zawierających bieżące informacje na temat realizowanych i planowanych projektów rewitalizacyjnych, rezultatach wdrażania PRT oraz wynikach obserwacji procesu rewitalizacji w poszczególnych podobszarach (np. raporty roczne, relacje, zaproszenia na imprezy);
    - organizacji spotkań Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy";
    - organizacji spotkań informacyjnych dla interesariuszy PRT, w tym dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, działających w podobszarach.

- udział w konsultacjach – umożliwienie interesariuszom włączenia się w proces formowania decyzji, dotyczących realizacji PRT lub jego projektów,
    - utworzenie Stałego Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji, złożonego z 4 grup konsultantów - wolontariuszy reprezentujących interesariuszy rewitalizacji poszczególnych podobszarów PRT; nabór do Stałego Zespołu Konsultacyjnego zostanie przeprowadzony w każdym z 4 podobszarów, na

Podpisany

zasadach otwartego zaproszenia do społecznego wolontariatu. Warunkiem udziału w pracach tego zespołu jest zamieszkiwanie lub prowadzenie działalności gospodarczej bądź stowarzyszenia albo fundacji w danym podobszarze (jeden podmiot prawny może reprezentować tylko jedna osoba);
    - zbieranie opinii poprzez sondaże internetowe lub uliczne lub telefoniczne,

- udział w podejmowaniu decyzji - włączenie w proces koordynacji PRT, co będzie polegało na:
    - zarządzaniu realizacją PRT w sposób zespołowy, poprzez współpracę ze specjalnie utworzonym Zespołem ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy, uwzględniającym udział interesariuszy;
    - wyłonieniu reprezentantów społeczności każdego z 4 podobszarów – *lokalnych liderów rewitalizacji*, którzy będą uczestniczyli w podejmowaniu decyzji i w pracach Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy, z czasem podejmując funkcję lokalnych koordynatorów procesu i łączników Zespołu z lokalną społecznością każdego z 4 podobszarów;
    - organizację zespołów roboczych (zespół ds. społecznych, zespół ds. rewitalizacji osiedla Osada, zespół ds. kulturalnych, zespół ds. rozwiązań funkcjonalno-technicznych), w celu wypracowania kluczowych rozwiązań dla poszczególnych projektów PRT albo istotnych dla jego aktualizacji – odpowiednio do bieżących potrzeb.

- udział w realizacji działań – włączenie w realizację PRT, polegające na:
    - realizacji projektów, zgłoszonych do PRT przez osoby lub podmioty sektora prywatnego (partnerów - interesariuszy rewitalizacji);
    - uczestnictwie interesariuszy w realizacji projektów sektora publicznego, np. jako wolontariuszy, partnerów inwestycyjnych czy podmioty realizujące zadanie publiczne na zlecenie;
    - stosowaniu zatrudnieniowych klauzul społecznych;
    - zgłaszaniu i podejmowaniu inicjatyw przewidzianych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- udział w kontrolowaniu - włączenie w proces monitorowania i oceny rezultatów PRT – zbieranie opinii mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców w ramach ewaluacji projektów (ankiety ewaluacyjne) i/lub upublicznienie raportu ewaluacyjnego PRT.

Podpisany

4. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji dla miasta Tychy realizowany będzie przez Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy w sposób, który w założeniu ma:

- zintensyfikować udział interesariuszy - partnerów społecznych w rewitalizacji problemowych osiedli miasta,
- zapewnić przejrzystość i efektywność realizacji PRT.

Zadaniem Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy będzie:

- podejmowanie decyzji, bieżące prowadzenie i koordynowanie realizacji programu,
- współpraca z podmiotami realizującymi projekty rewitalizacyjne ujęte w PRT, udzielanie im pomocy organizacyjnej i merytorycznej oraz promocja osiąganych rezultatów,
- dialog z interesariuszami i realizacja form włączania interesariuszy w proces rewitalizacji, które zostały przewidziane w PRT,
- współpraca z organami władzy publicznej w zakresie niezbędnym dla realizacji PRT,
- monitorowanie zmian zachodzących w mieście i w podobszarach obszaru rewitalizacji, dla analizy postępów procesu rewitalizacji i oceny osiągania celów PRT,
- monitorowanie programu i coroczne sprawozdawanie z jego osiągnięć,
- przygotowanie Raportu Ewaluacyjnego PRT,
- przedkładanie Prezydentowi miasta Tychy sprawozdań, raportów, propozycji i wniosków w sprawie PRT.

Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy będzie powołany na podstawie zarządzenia Prezydenta Miasta Tychy, w składzie odzwierciedlającym: problematykę rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, dążenie do pełnego uspołecznienia procesu rewitalizacji oraz uwarunkowania realizacji zestawu projektów rewitalizacyjnych PRT.

W pracach Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy będą mogli też uczestniczyć przedstawiciele podmiotów sektora prywatnego (którzy realizują projekty rewitalizacyjne) oraz lokalni liderzy rewitalizacji. Informacje o pracach Zespołu są udostępniane publicznie, w formie zwięzłych relacji publikowanych na podstronie internetowej dedykowanej rewitalizacji w Tychach.

Podpisany

5. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU

5.1. Monitoring

Monitorowanie Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy jest zadaniem Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy. Informacje o postępie realizacji programu będą udostępniane poprzez stronę internetową: http://umtychy.pl/rewitalizacja w formie corocznego sprawozdania.

System monitorowania PRT dotyczy monitorowania wskaźników osiągania wytyczonych celów operacyjnych PRT – monitorowania wpływu każdego z 28 projektów rewitalizacyjnych na realizację operacyjnych celów PRT.

Taki system monitorowania wynika zarówno ze specyfiki procesu rewitalizacji, jak i potrzeby koordynacji systemu monitorowania PRT z systemem monitorowania, wskazanym w Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+. Dlatego dla uzyskania komplementarności, pomiędzy systemem monitorowania Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+, a systemem monitorowania PRT przyjęto, iż miernikiem realizacji operacyjnych celów PRT będą wyniki badania opinii mieszkańców Tychów, przeprowadzane raz na 3 lata przez Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy.

Ich analiza i interpretacja będzie podstawą do sporządzania:

– corocznych sprawozdań na temat postępów prac w realizacji PRT,

– okresowego raportu nt. osiągnięć PRT, podsumowującego wyniki okresowej ewaluacji programu, przewidywanej do wykonania co 3 lata.

Monitorowanie wpływu poszczególnych (28) projektów rewitalizacyjnych na osiąganie celów operacyjnych PRT odbywać się będzie zgodnie z niżej opisanymi metodami:

1. Metody jakościowe:
   1.1 coroczne sprawozdania z realizacji zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, w formie kwestionariusza dostarczanego przez jednostki realizujące projekty rewitalizacyjne do Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy drogą elektroniczną, do 31 stycznia, za rok poprzedni. Kwestionariusz zawierać będzie nazwę projektu i dane partnera (jednostki realizującej projekt), krótki opis działań wykonanych w danym roku, z podaniem ich kosztu (nakłady własne i środki pozabudżetowe z wyodrębnieniem środków UE), wyników pomiaru rezultatu projektu (miernikiem ustalonym dla tego projektu w jego

Podpisany

opisie, który znajduje się w PRT) oraz niezbędną dokumentację fotograficzną z realizacji projektu.

1.2 sondażowe badanie opinii mieszkańców na temat oceny zmian związanych z wdrażaniem PRT, które będzie przeprowadzane co 3 lata w każdym z 4 podobszarów.

2. Metodami ilościowymi – monitorowanie metodą ilościową polegać będzie na pomiarze zachodzących zmian, dokonywanym przez analizę porównawczą: zestawienia aktualnych wartości odpowiednich wskaźników z ich wartościami początkowymi (bazowymi), które wyliczono na rok 2015 i zebrano w tabeli 40. Różnica pomiędzy wartością aktualną, a bazową jest miernikiem zachodzącej zmiany i wyrażona:
   – liczbą dodatnią, oznacza wzrost,
   – liczbą ujemną, oznacza spadek.
   Aktualna na dany rok wartość ww. wskaźników będzie wyliczana na podstawie danych administracyjnych bądź statystycznych.

Tabela 40 Zestawienie aktualnych wskaźników z ich wartościami początkowymi

Cel operacyjny	Wskaźniki	Jednostka	Wartość bazowa		Zmiana po zakończeniu wdrażania PRT	Źródło weryfikacji
			rok	wartość		
I. Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych	Liczba uruchomionych „Stref seniora”	szt.	2015	0	wzrost	statystyki MOPS
	Liczba ludności w mieście Tychy	os.	2015	127 889	wzrost	BDL, dane Wydziału Spraw Obywatelskich
	Liczba wydarzeń kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych, organizowanych na obszarach rewitalizowanych	szt.	2015	10	wzrost	Ankiety, sprawozdania MCK, Muzeum Miejskiego, MOSIR
	Liczba użytkowników korzystających z oferty Centrum Animacji Społeczno-	os.	2015	0	wzrost	Statystyki MOPS

Podpisany

	Kulturalnej					
	Liczba użytkowników korzystających z oferty Centrum Usług Społecznościowych	os.	2015	0	wzrost	Statystyki MOPS
	Liczba użytkowników nowoutworzonych mieszkań chronionych	os.	2015	0	wzrost	Statystyki MOPS
	Liczba bezrobotnych z obszarów rewitalizowanych u których nastąpił wzrost umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, motywacji do powrotu na rynek pracy	os.	2015	0	wzrost	Statystyki PUP Tychy
II. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej	szt.	2015	21	wzrost	Statystyki PUP Tychy, OIPH
	Liczba osób pozostających bez zatrudnienia, które otrzymały bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	os.	2015	21	wzrost	Statystyki PUP Tychy, OIPH
	Liczba nowopowstałych/przebudowanych lokali usługowo-handlowych na terenach rewitalizowanych	szt.	2015	1	wzrost	MZBM, spółdzielnie

Podpisany

	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	szt.	2015	13 913	wzrost	Wydz. Dział. Gospodarczej, CEIDG
III. Zwiększenie walorów funkcjonalno - przestrzennych obszaru rewitalizacji	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków na obszarze rewitalizacji	szt.	2015	11	wzrost	MZBM, spółdzielnie
	Liczba zmodernizowanych budynków/obiektów na obszarach rewitalizowanych	szt.	2015	6	wzrost	MZBM, spółdzielnie
	Powierzchnia przebudowanych/wybudowanych chodników, dróg, parkingów, itp. na obszarach rewitalizowanych	m^2	2015	13 098	wzrost	MZBM, MZUiM, spółdzielnie
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	2015	0	wzrost	PRF

Źródło: opracowanie Urzędu Miasta Tychy

5.2. Ewaluacja programu

Ewaluacja PRT będzie przeprowadzana co 3 lata na podstawie raportu ewaluacyjnego PRT, który będzie udostępniony publicznie co najmniej przez stronę internetową: http://umtychy.pl/rewitalizacja. Sporządzenie raportu ewaluacyjnego jest zadaniem Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy. Osiągnięcia programu poddawane będą ocenie, sporządzanej w oparciu o: roczne sprawozdania Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy, wyniki badań terenowych oraz informacje nt. realizacji projektów rewitalizacyjnych (wg mierników rezultatu, podanych w opisie każdego projektu).

Podstawowy zakres raportu ewaluacyjnego PRT to:

1. zestawienie najważniejszych informacji zebranych w trakcie trzyletniego monitorowania PRT (m.in. aktualna sytuacja obszarów rewitalizacji), w tym wniosków z ewaluacyjnego badania wpływu projektów na osiąganie celów PRT

Podpisany

oraz opinii mieszkańców uzyskanych na podstawie wyników badań terenowych/sondaży,

2. opis przeprowadzonej przez Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy analizy informacji ze monitoringu PRT wraz z wnioskami,
3. wnioski ewaluacyjne i ewentualne rekomendacje Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy dotyczące modyfikacji PRT, wraz z opiniami interesariuszy zebranymi w drodze konsultacji społecznych raportu.

Po zakończeniu realizacji całego Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy sporządzony zostanie raport końcowy, zawierający podsumowanie wszystkich zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych, przedsięwzięć, działań oraz ocenę rezultatów jego wdrażania. Sporządzenie raportu końcowego jest zadaniem Zespołu ds. wdrażania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy.

Zatwierdzony raport końcowy, sporządzony po zakończeniu realizacji PRT będzie udostępniony publicznie, poprzez stronę internetową: http://umtychy.pl/rewitalizacja.

5.3. Wprowadzanie modyfikacji programu

Wprowadzanie modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu, np. dokonanie zmian w zestawie projektów rewitalizacyjnych lub aktualizacji innych treści PRT, leży wyłącznie w gestii Rady Miasta, na wniosek Prezydenta m. Tychy (w oparciu o treści i rekomendacje Raportu Ewaluacyjnego PRT, opracowywanego na podstawie wyników monitoringu PRT i zawierającego również informacje o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej miasta).

V. ANEKS

1. REZULTATY BADAŃ ANKIETOWYCH I BADAŃ TERENOWYCH

1.1. Badanie potrzeb rewitalizacyjnych użytkowników osiedli wytypowanych do rewitalizacji – opinie przedstawiane ustnie w badaniach terenowych

Badania terenowe przeprowadzano w przestrzeniach publicznych osiedli A, Czułów – Osada, H i Ł oraz N i O w końcu marca i w kwietniu 2016 roku. Badanie polegało na zebraniu opinii o najważniejszej potrzebie rewitalizacyjnej występującej, w ocenie danego respondenta, u społeczności osiedla. Zastosowano technikę krótkich bezpośrednich

Podpisany

wywiadów z użytkownikami osiedli. Łącznie przeprowadzono 307 wywiadów (jednostka 1: 63, jednostka 6: 59, jednostka 11: 98, jednostka 16: 87). Po uporządkowaniu i analizie zebranego materiału można było przedstawić poniższy obraz potrzeb rewitalizacyjnych sformułowany przez respondentów badania.

Jednostka (1): A – ANNA. Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały następujące potrzeby: organizację miejsca (miejsc) przyjaznych seniorom (poza biblioteką) - kawiarni-klubu, dokończenie renowacji zabudowy, uporządkowanie i zagospodarowanie terenu u zbiegu Asnyka i Wojska Polskiego, organizację wydarzeń kulturalnych na wolnym powietrzu (dostępnych bez biletowania) w tym wykorzystanie odremontowanego placu św. Anny na takie imprezy (przyciągnięcie ludzi z innych części miasta), wsparcie w szukaniu i utrzymaniu pracy, umożliwienie legalnego i bezpiecznego dorobienia do renty/emerytury, pomoc w radzeniu sobie z długami (w jaki sposób postępować z windykatorami i komornikami), pomoc w samoorganizacji (jak się zebrać, jak dotrzeć do innych ludzi z osiedla, w jaki sposób organizować się do działania na rzecz zmian w osiedlu), narzędzi komunikowania się (np. osiedlowa strona internetowa albo gazetka) - żeby się można było komunikować z ludźmi z osiedla, również w sprawie pracy (stałej albo dorywczej) czy organizacji czasu wolnego, w tym opieki nad dziećmi czy zajęć dla dzieci. Oprócz tego zgłaszano również, że: dobrze by było, gdyby był wolny dostęp do ogródków działkowych (spacery), warto byłoby wyeksponować to, jak '*fajne to jest miejsce, to osiedle*' a mało znane, że przydałoby się organizować różnorodne zajęcia ruchowe na boisku sportowym, dostosowane dla ludzi w różnym wieku (rekreacja dla rodziny z dziećmi, seniorzy itd.), potrzebne jest zindywidualizowanie pomocy w szukaniu pracy („*wysyłam te cefałki i nic - nie potrafię sobie z tym poradzić"*). Z rozmów wynika, że inne części miasta, są ogólnie znane (w tym, spośród osiedli objętych programowaniem rewitalizacji najbardziej osiedle N i O : sklepy, kino), przy czym wyjątek stanowi Czułów (bardzo rzadko odwiedzane – chyba że przejazdem, i prawie nie znane rozmówcom mieszkającym na osiedlu A).

Jednostka (6): CZUŁÓW ze ZWIERZYŃCEM Z. Badania terenowe dotyczyły części tej jednostki, która przez respondentów ankiety przeprowadzonej 8 lutego br. była najczęściej wskazywana jako obszar problemowy i priorytet dla rewitalizacji w Tychach – tj. Osada Fabryczna w jednostce Czułów ze Zwierzyńcem Z.

Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały następujące potrzeby społeczności Osady: wyremontowanie budynków mieszkalnych i uporządkowanie terenu wokół budynków *('błoto po uszy', 'śmietnik'*), pomoc w poprawieniu sytuacji ekonomicznej, w „*związaniu końca z końcem*", brakuje sklepu/kiosku spożywczego, brakuje jakiegoś miejsca do spotkań ('*nie ma gdzie pójść, żeby posiedzieć porozmawiać, a żeby nie trzeba było płacić* '), wpłynięcie na poprawę relacji międzyludzkich, sąsiedzkich (narracja: *'my – oni'*), spowodowanie częstszego patrolowania Osady przez policję lub straż miejską,

Podpisany

zacieśnienie kontaktów Osady z „resztą miasta" (jesteśmy „za miastem", żyjemy „obok", tylko jeździmy do miasta – poczucie pozostawania na marginesie, poza głównym nurtem życia miasta), organizacja imprez w Osadzie (*sportowe też, ale również jakiś innych, ciekawych – może jakieś 'święto dziecka' albo ' święto sąsiada', jakiś koncert czy przedstawienie na wolnym powietrzu, a może kino na wolnym powietrzu, żeby przyszli do nas inni ludzie? - żeby „ludzie z miasta" przyjechali do nas, zobaczyli jak tu jest ładnie, ale też jak ciężko się żyje?).* Zgłaszano również potrzeby dotyczące wsparcia przy poszukiwaniu pracy (również dorywczej czy sezonowej) w sąsiedztwie domu *('żeby nie trzeba było daleko jeździć, bo nie mam auta'*), oraz potrzeby dotyczące rozwiązywania problemów finansowych i prawnych (pomoc w kontaktach z instytucjami: policją, komornikiem, sądem), jak sobie radzić z urzędami, rachunkami, opłatami, wezwaniami, komornikami lub windykatorami; jak wyjść ze spirali zadłużenia a potem znów nie wpaść w kolejną. Z rozmów wynika, że inne części miasta, w tym inne osiedla objęte programowaniem rewitalizacji są odwiedzane przez mieszkańców Osady właściwie tylko wtedy, gdy trzeba tam coś konkretnego załatwić (w urzędach, udać się do przychodni, na wywiadówkę itd.) i przez to słabo znane (wyjątek – osiedle N i O, gdzie atrakcją jest kino i City Point).

Jednostka (11) H i Ł - HONORATA i ŁUCJA. Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały następujące potrzeby: pomoc w samoorganizacji, w nawiązaniu kontaktów z innymi mieszkańcami (oprócz najbliższych sąsiadów), uporządkowanie parkowania samochodów na osiedlu, wsparcie w działaniu - jak się zorganizować, żeby coś zorganizować (np. wspólne zajęcia na wolnym powietrzu, prace przy porządkowaniu zieleńców, czy wycieczkę do Paprocan ['podróż za jeden uśmiech']), nauka samoorganizacji, wyłaniania lokalnych liderów, działania promujące organizowanie się społeczności, osiedlowy portal. Postulowano również uporządkowanie i ciekawe, oryginalne zagospodarowanie ciągu ul. Honoraty – traktu wewnątrzosiedlowego (upiększyć, dostosować dla seniorów i dzieci), uporządkowanie terenu przy Kopernika (wzdłuż kolei, wokół garaży), upiększenie i uatrakcyjnienie terenów publicznych, w tym podwórek i tzw. międzybloczy czy też uatrakcyjnienie parku Jaworek (urządzenia ruchowe, ławki, kawiarenka, oświetlenie, zajęcia dla seniorów, szachy). Uczestnicy rozmów wspominali o potrzebie częstszej organizacja małych osiedlowych imprez kulturalnych czy sportowych (np. rekreacja na wolnym powietrzu), które byłby również okazją do zawierania znajomości z innymi osobami z osiedla. Wielokrotnie zgłaszano użyteczność pomocy w poprawieniu sytuacji ekonomicznej rodziny, np. w znalezieniu innego lepszego miejsca pracy, dodatkowego zatrudnienia (*jak legalnie dorobić do pensji, do emerytury, poprzez np.: drobne naprawy, opiekę nad dziećmi czy osobami chorymi lub niedołężnymi?)*, czy też miejsce do rozpoczęcia działalności gospodarczej (do „*rozkręcenia małego biznesu, jakiejś działalności gospodarczej – żeby zobaczyć czy jest na to klientela, a potem to już jakoś sam sobie*

Podpisany

poradzę, znajdę lokal”). Jedna z osób wyraziła obawę, *że „jak stracę mieszkanie to się będę musiała wynieść z osiedla bo tu nie ma lokali socjalnych, stracę sąsiadów i znajomych, kto mi pomoże?”,* a inna obawę, *czy: da radę dalej regularnie opłacać wszystkie rachunki i co się z nami stanie, jeśli już nie dam rady?* Podobnie jak w przypadku użytkowników osiedla A, wśród osiedli miasta (objętych programowaniem rewitalizacji) które mieszkańcy wymieniali jako odwiedzane, pojawiało się jedynie osiedle N i O (ze względu na: City Point, kino, Rossman), osiedle A pojawia się w wypowiedziach jako *„miejsce obok drogi na dworzec”* a Czułów (osada w Czułowie) w ogóle nie była zauważana.

Jednostka (16) N i O – NATALIA I OLGA . Osoby biorące udział w badaniach terenowych sygnalizowały głównie dwie grupy potrzeb. Pierwsza obejmuje potrzeby związane z zatrudnieniem (tj. brakiem pracy, brakiem stałych dochodów). Druga, najczęściej podnoszona, dotyczy potrzeb (albo odczuwanych deficytów) powiązanych z problemem zagospodarowania „pustych placów osiedla” i jakości jego przestrzeni publicznych, znajdujących się w pobliżu budynków mieszkalnych. Mówiono więc dużo o potrzebie pomocy w znalezieniu „jakiegoś” zatrudnienia, lub lepszego zatrudnienia (lepiej płatnego, bliższego wyuczonym kwalifikacjom lub w miejscu bliżej miejsca zamieszkania), pomocy „*w znalezieniu pracy i zapewnieniu dochodu na życie*” - w różniej formie (również jako zajęcie dodatkowe, dorywcze, uzupełniające budżet rodziny, a w tym – co podnoszono wielokrotnie - „*bardzo przydałoby się dorobić do renty / emerytury*”), przy czym kilkakrotnie pojawiała się wzmianka o barierze dojazdu do pracy (koszty), oraz o potrzebie wyrobienia „u młodych” nawyków utrzymania pracy, na dłużej. W każdej rozmowie pojawiał się temat „pustych placów”, w tym również w kontekście problemu poczucia bezpieczeństwa na osiedlu (chuligaństwo, alkohol, wandalizm), co dobrze podsumowuje wypowiedź: „*dobrze by było zrobić coś wreszcie z tym placem pośrodku, zagospodarować na porządny park albo go czymś ładnym zabudować*” (czasem komentarze na temat wypełnienia „osiedlowych pustek” dotyczyły obu, zarówno tej przy ul. Piłsudskiego jak i terenu pomiędzy ul. Nałkowskiej i Jana Pawła II, natomiast wszyscy rozmówcy mówili o tej pierwszej, jako kluczowej, zarówno dla obecnej sytuacji na osiedlu jak i dla jego przyszłości). Rozmówcy, w tym szczególnie ci starsi wiekiem, sygnalizowali deficyty dotyczące przestrzeni publicznych w pobliżu miejsca zamieszkania: ławek, chodników, oświetlenia, rozmieszczenia przystanków, zaniedbanej zieleni itd. W rozmowach pojawiał się również temat coraz większej ilości pustostanów w blokach (lokale długo niezamieszkałe) oraz obaw o to co się stanie gdy *„przestanie nam starczać na rachunki”.* Potrzeby wynikające z chęci samoorganizacji mieszkańców pojawiały się sporadycznie, dotyczyły w większości grupy senioralnej - zajęć dla seniorów (rekreacji na wolnym powietrzu, wycieczek, imprez towarzyskich), samopomocy życiowej, dorywczego zatrudnienia, grupowych akcji upiększania (zieleń osiedlowa) itp. Choć rozmówcy w większości mówili, że znają i lubią swoje miasto, to wśród osiedli objętych rewitalizacją,

Podpisany

żadnego nie wskazywali jako miejsce, które czasem lubię odwiedzić (jedna osoba wykazała znajomość Osady w Czułowie, ponieważ ”tam pracuję, w opakowaniach”).

1.2. Omówienie I sondażu

Celem sondażu było zebranie opinii i sugestii na temat optymalnych form komunikacji społecznej oraz narzędzi aktywizacji interesariuszy w sprawach związanych z rewitalizacją. Jak wynika z analizy odpowiedzi, sondaż trafił do osób zainteresowanych tematem, ponieważ spośród jego uczestników prawie 80% zadeklarowało, że śledzi postępy w rewitalizacji problemowych osiedli Tychów. Równocześnie nieco ponad 60% zadeklarowało chęć uczestnictwa w procesie rewitalizacji. Grupa, która wskazała na konsultacje (tj. partycypację reaktywną), jako optymalny dla siebie sposób uczestnictwa, jest najliczniejsza wśród respondentów badania (44%). Pozostałe dwie formy uczestnictwa – pasywną i aktywną, wskazały porównywalne liczebnie grupy respondentów, stanowiące odpowiednio – 26% i 30% wszystkich badanych. Taki rezultat sondażu prowadzi do wniosku, że metodyka uspołecznienia procesu rewitalizacji w Tychach powinna obejmować formy adresowane do wszystkich grup, jednakże ze szczególnym wskazaniem na potrzeby grupy zainteresowanej uzyskiwaniem informacji i konsultowaniem konkretnych materiałów, opracowań czy projektów – tj. nastawionych na partycypację reaktywną. Uczestnicy badania wykazali zdecydowany pogląd w kwestii najdogodniejszych kanałów dystrybucji informacji zdecydowanie najczęściej wskazując Internet (oficjalną stronę Miasta lub serwisy społecznościowe każdy z respondentów wskazał co najmniej raz). W następnej kolejności za najdogodniejsze kanały informacji respondenci uznali: plakaty i natychmiastowy sms, a dalej – prasę (klasyczną) i elektroniczny newsletter. Spośród zaproponowanych sposobów komunikacji z Urzędem Miasta w sprawach dotyczących rewitalizacji problemowych osiedli uczestnicy badania zdecydowanie i bezdyskusyjnie wybrali drogę elektroniczną, za pośrednictwem poczty elektronicznych, serwisów lub komunikatorów. Za najatrakcyjniejszą formę aktywizacji uczestnicy uznali eventy - happeningi, przedstawienia lub koncerty uliczne. W drugiej kolejności, jako podobnie atrakcyjne uczestnicy wskazali następujące formy: publikacje (papierowe i elektroniczne), spacery po mieście i gry miejskie oraz projekty pilotażowe. Przeprowadzone drogą sondażu konsultacje społeczne na temat optymalnych form komunikacji społecznej i narzędzi aktywizacji interesariuszy dostarczyły opinii, które potwierdzają propozycje zawarte w „Metodologii procesu partycypacji społecznej” [21]. Sondaż

[21] Opracowanie zawiera propozycje form partycypacji społecznej dostosowane do lokalnych uwarunkowań miasta Tychy.

Podpisany

został przeprowadzony równolegle dwoma technikami – elektronicznie (poprzez Internet) i tradycyjnie (papierowy kwestionariusz).W sondażu łącznie wzięło udział 158 osób.
Poniżej znajduje się zestawienie pytań i uzyskanych odpowiedzi. Udział procentowy poszczególnych odpowiedzi w ogólnej ilości udzielonych odpowiedzi na dane pytanie został zaokrąglony do jednego procenta. Udział ilości uczestników sondażu internetowego w ogólnej ilości uczestników sondażu wyniósł 99,3%. Wśród uczestników sondażu zdecydowanie dominuje grupa osób młodych lub relatywnie młodych - wiek „do 45 roku życia" zadeklarowało aż 95% uczestników sondażu, przy czym w tym przedziale wiekowym najliczniejsza grupa respondentów to osoby pomiędzy 26 a 35 rokiem życia (45%). Struktura wiekowa respondentów odbiega od profilu demograficznego miasta. Inne, choć nie tak licznie reprezentowane grupy, obecne wśród respondentów sondażu i znacząco kształtujące uzyskaną strukturę odpowiedzi, to: pracujący (68% uczestników) i nieaktywni społecznie (65% uczestników).

1.3. Omówienie II sondażu

Celem sondażu było zebranie opinii i sugestii na temat wstępnych rezultatów diagnozy potrzeb rewitalizacyjnych w Tychach. Uczestnicy sondażu wykazali zdecydowany pogląd w kwestii objęcia działaniami rewitalizacyjnymi 4 jednostek, wykazujących w przeprowadzonej diagnozie ponadprzeciętne nasilenie problemów (Osiedle A, Czułów i Zwierzyniec Zachodni, Osiedla H i Ł, Osiedla N i O), co można wywnioskować na podstawie tego, że tylko 9% uczestników badania zadeklarowało brak zdania na ten temat. Jednocześnie ponad ¾ respondentów uznało, że działań rewitalizacyjnych wymagają wszystkie wymienione osiedla, przez co można założyć, że wnioski z analiz diagnostycznych są ogólnie poprawne i akceptowalne (tj. raczej nie wzbudzają kontrowersji społecznych). Ponieważ jedynie nieco ponad ¼ respondentów zadeklarowała zamieszkiwanie w osiedlach zdiagnozowanych jako „problemowe", to odpowiedzi respondentów na pytanie trzecie można potraktować jakozobrazowanie społecznej oceny mieszkańców Tychów, w kwestii nasilenia problemów w tych osiedlach. W opinii respondentów nasilenie to jest porównywalne - bardzo podobne (udział wskazań dla każdego z 4 osiedli mieści się w tym samym przedziale, pomiędzy 20%-30%). Zdecydowana większość uczestników sondażu zadeklarowało zainteresowanie rewitalizacją. Prawie połowa uczestników badania zadeklarowała chęć wzięcia udziału w procesie rewitalizacji. Przeprowadzone drogą sondażu konsultacje społeczne diagnozy i potrzeb rewitalizacyjnych dostarczyły opinii potwierdzających proponowany zakres interwencji w osiedlach: A, Osiedla N i O, Osiedla H i Ł oraz osiedlach Czułów i Zwierzyniec Zachodni (hierarchia/kolejność osiedli wg rozkładu uzyskanych opinii).

Podpisany

Sondaż został przeprowadzony równolegle dwoma technikami – elektronicznie (poprzez Internet) i tradycyjnie (papierowy kwestionariusz). W sondażu łącznie wzięło udział 160 osób. Poniżej znajduje się zestawienie pytań i uzyskanych odpowiedzi. Udział procentowy poszczególnych odpowiedzi w ogólnej ilości udzielonych odpowiedzi na dane pytanie został zaokrąglony do jednego procenta. Udział ilości uczestników sondażu internetowego w ogólnej ilości uczestników sondażu wyniósł 99%. Wśród uczestników sondażu wyraźnie dominują następujące grupy osób: młodych lub relatywnie młodych (wiek „do 45 roku życia" zadeklarowało 76% uczestników sondażu), pracujących (63% uczestników), nieaktywnych społecznie (75% uczestników) oraz po raz pierwszy uczestniczących w sondażu na temat rewitalizacji w Tychach (79% uczestników).

2. SPIS ULIC WCHODZĄCYCH W GRANICE POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH ORAZ SPIS ULIC WCHODZĄCYCH W GRANICE OBSZARU REWITALIZACJI

SPIS ULIC JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH		
Nr	NAZWA JEDNOSTKI	ULICE (jak również ALEJE i PLACE, jeśli zaznaczono w nazwie)
1	A - osiedle Anna	Generała Andersa, Arctowskiego, Arkadowa, Asnyka, Dworcowa, Plac św. Anny, Wojska Polskiego.
2	B - osiedle Barbara	Bałuckiego, Stefana Batorego, Baziowa - wszystkie numery z wyłączeniem następujących numerów parzystych: od Nr 22 do Nr 28, Ludwika Beethovena, Begonii : Nr 5, Generała Bema, Biblioteczna, Aleja Bielska - numery parzyste od Nr 14 włącznie do Nr 40 włącznie oraz numery nieparzyste od 29 włącznie do Nr 47 (włącznie), Ojca Bocheńskiego, Boczna, Bohaterów Warszawy, Braterska, Brzozowa, Budowlanych - numery parzyste do Nr 114 włącznie oraz numery nieparzyste do Nr 31 (włącznie), Bukowa, Biskupa Juliusza Burschego, Edukacji - numery nieparzyste od Nr 1 (włącznie)

Podpisany

		do Nr 5 (włącznie), Księdza Kardynała Augusta Hlonda, Ogrodowa, Henryka Sienkiewicza - numery parzyste od Nr 86 włącznie do Nr 90 (włącznie), Słoneczna, Starokościelna - numery parzyste od Nr 2 włącznie do Nr 18 włącznie.
3	BALBINA	Bacha, Barona: wszystkie numery za wyjątkiem Nr 9 i Nr 11, Begonii – wszystkie numery parzyste, Brzechwy, Budowlanych - numery nieparzyste: od Nr 37 (włącznie) do Nr 51 (włącznie), Kochanowskiego, Pasaż Europejski.
4	C - osiedle Celina	Aleja Bielska - numery parzyste: od Nr 54 (włącznie) do numeru 82 (włącznie) oraz numery nieparzyste: od Nr 69 (włącznie) do Nr 01 (włącznie), Ciasna, Cicha, Cienista, Marii Curie-Skłodowskiej, Cyganerii, Czarnieckiego, Antoniego Czechowa, Czereśniowa, Czysta, Generała Grota Roweckiego: numery parzyste od Nr 46 (włącznie) do Nr 64 (włącznie), Aleja Niepodległości -numery parzyste do Nr 54 (włącznie).
5	Cielmice i osiedle Ogrodnik	Barwna, Bieruńska, Cielmicka, Górna, Jankowicka, Jedności, Leśników, Łęgowa, Mała, Na Wzgórzu, Nadrzeczna, Strefowa, Strzelecka, Księdza Karola Szojdy, Targiela - numery parzyste: od Nr 76 (włącznie) oraz numery nieparzyste: od Nr 99 (włącznie), Towarowa, Ziołowa.
6	Czułów i Zwierzyniec Zachód	Agrestowa, Astrów, Brzoskwiniowa, Bzów,

Podpisany

		Cisów, Cyprysowa, Czarna - wszystkie numery za wyjątkiem: Nr 42, Nr 52, Nr 60 i Nr 62,) Czułowska, Fiołków, Grabowa, Gruszowa, Irysów, Jabłoni, Jałowcowa, Jarzębinowa, Jaśminów, Jesionowa, Jodłowa, Kalinowa, Katowicka, Klonowa, Konwalii, Kwiatów, Leszczynowa, Lipowa, Magnolii, Mahoniowa, Maków, Modrzewiowa, Morelowa, Narcyzów, Orzechowa, Palmowa, Piaskowa, Pod Lasem - numery nieparzyste oraz parzyste do Nr 64 (włącznie), Pomarańczy, Różana, Słoneczników, Szafirków, Szarotek, Śląska, Śliwowa, Świerkowa, Topolowa, Tulipanów, Wiązowa, Wiosenna, Wschodnia Nr 76, Zawilców, Zielona, Zwierzyniecka - numery nieparzyste do Nr 79 (włącznie) oraz numery parzyste do Nr 60 (włącznie), Żarnowiecka.
7	D i G - osiedla: Dorota i Genowefa	Karola Darwina, Dąbrowskiego, Dębowa,

Podpisany

		Generała Charlesa De Gaulle'a, Generała Grota Roweckiego - numery nieparzyste: od Nr 57 (włącznie) do Nr 69 (włącznie), Aleja Niepodległości - numery parzyste od Nr 70 (włącznie), Kardynała Stefana Wyszyńskiego – nieparzyste: od Nr 31 (włącznie) do Nr 37 (włącznie) oraz parzyste: od Nr 46 (włącznie) do Nr 58 (włącznie).
8	E- osiedle Ewa	Aleja Bielska Nr 57, Edisona, Edukacji - parzyste do Nr 68 (włącznie) oraz Nr 11, Alberta Einsteina, Ejsmonda, Elfów, Józefa Elsnera, Estetyczna, Ewarysta Estkowskiego, Generała Grota Roweckiego - numery parzyste: do Nr 32 (włącznie) oraz nieparzyste do Nr 51 (włącznie), Janusza Korczaka, Mała Aleja Róż, Aleja Niepodległości - nieparzyste do Nr 43 (włącznie), Spacerowa, Trzy Stawy.
9	F - osiedle Felicja i Zawiść	Edukacji - numery nieparzyste: od Nr 25 (włącznie) oraz parzyste od Nr 74 (włącznie), Filaretów, Filomatów, Grzegorza Fitelberga, Aleksandra Fredry, Frycza Modrzewskiego, Aleja Niepodległości - nieparzyste od Nr 53 (włącznie) Olchowa Oświęcimska Nr 52 Rybna, Wejchertów, Wędkarska, Kardynała Stefana Wyszyńskiego - parzyste do Nr 38a oraz Nr 1.
10	Glinka i Suble,	Barbary, Borowa - parzyste do Nr 118 włącznie oraz nieparzyste do Nr 99 (włącznie), Barona Nr 9 i Nr 11, Bronisławy, Budowlanych: numery parzyste od Nr 142 włącznie do 148 włącznie oraz nieparzyste: od 135 włącznie do Nr 163 (włącznie), Chałupnicza, Dunikowskiego, Glinczańska, Grzybowa,

Podpisany

		Harcerska - nieparzyste: od Nr 31 (włącznie) do Nr 133 (włącznie) oraz parzyste: od Nr 60 (włącznie), Hetmańska - numery parzyste Jagodowa - wszystkie numery za wyjątkiem numerów: od 33 do 33d, Jeżynowa, Malinowa, Mostowa, Nizinna, Owczarska, Księdza Jana Radziejewskiego, Regionalna, Rękodzielnicza, Walentego Roździeńskiego, Runowa, Rydla, Skalna - numery parzyste: od Nr 106 (włącznie) do Nr 140 (włącznie) oraz nieparzysty Nr 183 Stawowa, Stoczniowców 70, Sublańska, Szuwarków, Wodna, Zagrodowa, Zrębowa, Żwakowska - numery parzyste od Nr 54 włącznie do 60 włącznie oraz nieparzysty Nr 65.
11	H i Ł – osiedla: Honorata i Łucja	Aleja Bielska – parzyste: od Nr 92 do Nr 96d, Władysława Broniewskiego, Dunikowskiego, Hańczy, Harcerska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 24 włącznie, Hetmańska - nieparzyste do Nr 25 (włącznie), Hierowskiego, Honoraty, Hubala, Husarii Polskiej, Jagodowa – nieparzyste: od Nr 33 (włącznie) do Nr 33d (włącznie), Kopernika, Rodziny Krzyżowskich, Rolna, Żwakowska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 28 (włącznie).
12	Jaroszowice, Urbanowice, Wygorzele	Długa, Dworska, Dworcowa, Główna, Goździków - numery parzyste od Nr 32 (włącznie), oraz nieparzyste od Nr 33 (włącznie), Jana, Jakuba, Jaroszowicka,

Podpisany

		Kościelna, Kowalska, Krzywa, Ligonia, Lokalna, Łączna, Miła, Miodowa, Mysłowicka, Nad Potokiem, Nowowiejska, Oświęcimska - parzyste od Nr 68 (włącznie) oraz nieparzyste od Nr 121 (włącznie), Pasterska, Pogodna, Poprzeczna, Promienna, Przejazdowa, Rolnicza, Rymarska, Samochodowa, Serdeczna, Spokojna, Sportowa, Świerczyniecka, Stolarska, Księdza Leona Szkatuły, Szmaragdowa, Turyńska, Ułańska, Urbanowicka, Wspólna, Zimowa, Żniwna.
13	K i L - osiedla Karolina i Lucyna oraz Cztery Pory Roku	Aleja Bielska – nieparzyste: od Nr 135 (włącznie) do Nr 153a (włącznie), Feliksa Konecznego, Konfederatów Barskich, Kubicy, Kurpińskiego Legionów Polskich, Lencewicza, Myśliwska, Księdza Prałata Świerzego, Ludomira Różyckiego, Żorska - numery parzyste: od Nr 2a (włącznie) do Nr 10h włącznie).
14	M i U - osiedla Magdalena i Urszula	Dmowskiego – wszystkie numery parzyste oraz numery nieparzyste: od Nr 31 (włącznie), Młodzieżowa, Moniuszki, Gustawa Morcinka, W.A. Mozarta, Uczniowska, Kornela Ujejskiego,

Podpisany

		Ustronna.
15	Mąkołowiec, Koźlina, Radziejówka	Albatrosów, Bażancia, Bociania, Czyżyków, Derkaczy, Dołowa, Drozdów, Flamingów, Gilów, Jaskółcza, Jastrzębia, Kolibrów, Kormoranów, Kosów, Krucza, Łabędzia, Mąkołowska - wszystkie numery z wyłączeniem Nr 133 Mikołowska - numery parzyste: od 88 (włącznie) do 114 (włącznie), Objazdowa, Orla, Pawia, Przepiórek, Sikorek, Skowronków, Sowia, Strusia, Szczygla, Szpakowa, Wronia, Zielone Wzgórze, Ziębia, Zimorodków Wschód
16	N i O – osiedla: Natalia i Olga	Armii Krajowej - parzyste do Nr 16 (włącznie), Dmowskiego - nieparzyste do Nr 23 (włącznie) Aleja Jana Pawła II, Zofii Nałkowskiej, Elizy Orzeszkowej, Aleja Marszałka Piłsudskiego – nieparzyste: od Nr 9 (włącznie) do Nr 75 (włącznie).
17	Paprocany, osiedla: Paulina, Olga, Teresa (O1) i Weronika Wschód	Armii Krajowej - numery nieparzyste (wszystkie), Bajkowa, Dymarek, Gostyńska, Hutnicza - parzyste od Nr 48 (włącznie) oraz numery nieparzyste: od Nr 25 (włącznie), Władysława Jagiełły, Stefana Jaracza, Jasińskiego, Jasna, Jemiołowa, Jesienna,

Podpisany

		Jadwigi Jędrzejowskiej, Jordana, Junaków, Jurajska, Jutrzenki, Na Grobli, Nad Jeziorem, Okrężna, Paprocańska, Aleja Marszałka Piłsudskiego - numery parzyste: od Nr 88 włącznie do 116 włącznie oraz numery nieparzyste: Nr 115 i Nr 121, Plac Nowary, Poziomkowa, Prosta, Przemysłowa, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Rybitwy, Rzeczna, Władysława Sikorskiego Nr 71, Składowa, św. Józefa, Henryka Wieniawskiego.
18	R - osiedle Regina	Borowa - numery nieparzyste: od Nr 109 (włącznie) do nr 123 (włącznie), Jaśkowicka – parzyste (wszystkie), Macieja Rataja, Mikołaja Reja, Reymonta, Rodakowskiego, Skalna – nieparzyste, wszystkie za wyjątkiem Nr 183 oraz parzyste: od Nr 70 (włącznie) do Nr 78 (włącznie).
19	Stare Tychy	Akacjowa, Baziowa: numery parzyste od Nr 22 włącznie do Nr 28 włącznie, Księdza Profesora Blachnickiego, Brzozy, Damrota, Gołębia, Jaworowa, Księdza Kapicy, Kasztanowa, Katowicka Nr 14 Marii Konopnickiej Kościuszki, Krótka, Kukułcza, Karola Miarki, Mikołowska - numery parzyste: od Nr 30 włącznie do 64a włącznie oraz nieparzyste do Nr 83 (włącznie), C.K. Norwida, Nowokościelna, Piwna,

Podpisany

		Piwowarów, Plac Wolności, Polna, Powstańców, Prześwit, Rynek, Sadowa, Henryka Sienkiewicza - wszystkie numery za wyjątkiem parzystych: od Nr 86 do Nr 90, Skośna, Słowicza, Sokola, Solna, Starokościelna - wszystkie numery za wyjątkiem parzystych: od Nr 2 do nr 18, Stroma, Studzienna, Wieczorka, Wschodnia - wszystkie numery za wyjątkiem Nr 76 Zakątek, Źródlana, Żurawia.
20	T i W - osiedla Teresa i Weronika Zachód	Armii Krajowej - parzyste od Nr 76 (włącznie), Hutnicza - parzyste do Nr 40 (włącznie) oraz nieparzyste do Nr 19 (włącznie), Aleja Marszałka Piłsudskiego - parzyste do Nr 66 (włącznie), Władysława Sikorskiego - parzyste od Nr 60 (włącznie) do Nr 68b (włącznie), Księdza Józefa Tischnera, Lwa Tołstoja, Turkusowa, Henryka Wieniawskiego, Wincentego Witosa.
21	Wartogłowiec i Zwierzyniec Wschód	Bławatków, Bratków, Chabrów, Cmentarna, Czarna - numery: 42, 52, 60 oraz Nr 62, Dziewanny, Dzwonkowa, Goździków - numery parzyste do Nr 22 (włącznie) oraz nieparzyste do Nr 29a (włącznie), Jaskrów, Kaczeniec, Krokusów, Lawendowa, Marzanny, Niezapominajek, Ostróżki, Oświęcimska – nieparzyste: od Nr 73 (włącznie) do Nr 101 (włącznie),

Podpisany

		Paproci, Pod Lasem - numery: 70, 72 oraz Nr 74, Skotnica, Stokrotek, Za Drogą, Zwierzyniecka - numery parzyste od Nr 72 (włącznie) oraz numery nieparzyste od Nr 89 (włącznie).
22	Wilkowyje	Browarowa, Chłodnicza, Dojazdowa, Graniczna, Leśna, Łąkowa, Murarska, Mąkołowska Nr 133, Mikołowska - nieparzyste od Nr 89 włącznie oraz parzyste od Nr 128 (włącznie), Młyńska, Objazdowa, Obywatelska, Podleska, Sosnowa, Szkolna, Wałowa, Wąska, Wesoła, Wiejska, Wierzbowa, Wilcza, Wiśniowa, Wrzosowa.
23	Z - osiedle Zuzanna i Z1	Parkowa, Plac Zbawiciela, Władysława Sikorskiego – nieparzyste: od Nr 121 (włącznie) oraz parzyste: od Nr 140 (włącznie), Pawła Targiela - nieparzyste do Nr 79 (włącznie) oraz parzyste: do Nr 72a (włącznie), Zacisze, Gabrieli Zapolskiej, Zaręby, Zbożowa, Aleksandra Zelwerowicza, Zgrzebnioka, Ziemiańska, Złota, Zygmunta, Żółkiewskiego.
24	Żwaków	Aleja Bielska Nr 201 i Nr 203 Borowa - numery nieparzyste od Nr 143 (włącznie) oraz numery parzyste od 154 (włącznie), Jaśkowicka - numery nieparzyste (wszystkie), Kolejowa, Myśliwska, Nowa,

Podpisany

		Ireny Sendlerowej, Wisławy Szymborskiej, Św. Elżbiety, Zgody, Żarowska, Żorska - wszystkie adresy za wyjątkiem numerów parzystych: od Nr 2a do Nr 10h.

SPIS ULIC TYSKIEGO OBSZARU REWITALIZACJI		
Nr PODOB-SZARU	**NAZWA PODOB-SZARU**	**ULICE (jak również ALEJE i PLACE, jeśli za-znaczono w nazwie)**
1	A - osiedle Anna	Generała Andersa, Arctowskiego, Arkadowa, Asnyka, Dworcowa, Plac św. Anny, Wojska Polskiego.
6	Czułów Osada	Agrestowa, Astrów, Brzoskwiniowa, Bzów, Cisów, Cyprysowa, Czarna - wszystkie numery za wyjątkiem: Nr 42, Nr 52, Nr 60 i Nr 62, Czułowska, Fiołków, Grabowa, Gruszowa, Irysów, Jabłoni, Jałowcowa, Jarzębinowa, Jaśminów, Jesionowa, Jodłowa, Kalinowa, Katowicka, Klonowa, Konwalii, Kwiatów, Leszczynowa, Lipowa, Magnolii, Mahoniowa, Maków, Modrzewiowa, Morelowa,

Podpisany

		Narcyzów, Orzechowa, Palmowa, Piaskowa, Pod Lasem - numery nieparzyste oraz parzyste do Nr 64 (włącznie), Pomarańczy, Różana, Słoneczników, Szafirków, Szarotek, Śląska, Śliwowa, Świerkowa, Topolowa, Tulipanów, Wiązowa, Wiosenna, Wschodnia Nr 76, Zawilców, Zielona, Zwierzyniecka - numery nieparzyste do Nr 79 (włącznie) oraz numery parzyste do Nr 60 (włącznie), Żarnowiecka.
11	H i Ł – osiedla: Honorata i Łucja	Aleja Bielska – parzyste: od Nr 92 do Nr 96d, Władysława Broniewskiego, Dunikowskiego, Hańczy, Harcerska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 24 włącznie, Hetmańska - nieparzyste do Nr 25 (włącznie), Hierowskiego, Honoraty, Hubala, Husarii Polskiej, Jagodowa – nieparzyste: od Nr 33 (włącznie) do Nr 33d (włącznie), Kopernika, Rodziny Krzyżowskich, Rolna, Żwakowska - nieparzyste do Nr 27 (włącznie) oraz parzyste do Nr 28 (włącznie).
16	N i O – osiedla: Natalia i Olga	Armii Krajowej - parzyste do Nr 16 (włącznie), Dmowskiego - nieparzyste do Nr 23 (włącznie) Aleja Jana Pawła II, Zofii Nałkowskiej, Elizy Orzeszkowej, Aleja Marszałka Piłsudskiego – nieparzyste: od Nr 9 (włącznie) do Nr 75 (włącznie).

Podpisany

3. REZULTAT SCREENINGU ŚRODOWISKOWEGO DLA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Elementem prac nad programem było przeprowadzenie wstępnej *oceny naturowej*, tj. zrealizowano (w zakresie odpowiadającym zleconym pracom programowym) obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej, polegający na poddaniu ocenie skutków wdrożenia każdego planu, programu lub przedsięwzięcia, które mogłyby w istotny sposób oddziaływać na obszary Natura 2000 (a właściwie na wybrane gatunki i ich siedliska oraz siedliska przyrodnicze).

Nie stwierdzono aby w granicach miasta Tychy znajdował się specjalny obszar ochrony siedlisk, ustanowiony na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Natura 2000.

Przeprowadzono wstępną analizę wszystkich 28 projektów rewitalizacyjnych pod kątem ich ewentualnego wpływu na środowisko naturalne, czyli tzw. wstępny screening środowiskowy, o czym mówi *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

W pierwszym rzędzie przeanalizowano, czy którykolwiek z projektów można zakwalifikować do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które zostały wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. nr 213, poz. 1397). Ustalenie to jest podstawą do ukierunkowania procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planów lub programów, zawierających takie przedsięwzięcia, o czym mówią przepisy art. 46 i 47 przywołanej wcześniej ustawy z dnia 3 października 2008r.

Rezultat wstępnej analizy pozwala na sfomułowanie wniosku, że wśród projektów rewitalizacyjnych PRT nie znajdują się przedsięwzięcia, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (wg par. 2 ww. rozporządzenia), ani przedsięwzięcia, które potencjalnie mogą znacząco oddziaływać na środowisko (wg par. 3 ww. rozporządzenia). Natomiast potencjalne oddziaływanie części zaproponowanych w PRT projektów rewitalizacyjnych – ich ewentualny wpływ na środowisko jest oczywisty, choć przy tym niewielki i korzystny (np. projekty renowacyjne i termorenowacyjne w osiedlu A i Osadzie zmniejszą emisję CO^2). Na tej podstawie można przyjąć, że projekty ujęte w PRT nie obejmują działań o takim charakterze i zakresie, który uzasadniałby zastosowanie przepisów art. 46 albo art.47 powołanej wcześniej ustawy, co skutkowałoby przeprowadzeniem pełnej procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (dalej: SOOS) tego programu, i na podstawie specjalnego opracowania (tj. *Prognozy Oddziaływania Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy na środowisko).*

Podpisany

Wdrożenie uproszczonej formy Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (SOOS) dla PRT należy poprzedzić weryfikacją przedstawionych tu rezultatów: *oceny naturowej* i screeningu (poprowadzonego według art.49 powołanej wcześniej ustawy), a następnie odpowiednim wnioskiem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, w celu uzgodnienia z nimi ewentualnego odstąpienia od wymogu sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu Rewitalizacji dla miasta Tychy.

4. RAPORT Z USPOŁECZNIENIA – OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA PROGRAMU, DOKUMENTUJĄCY UDZIAŁ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

PRT opracowany został wg metody programowania, która przewiduje wieloetapowość procesu tworzenia i otwartość wszystkich prac nad programem (badania, studia i analizy, projektowanie, dobór systemu wdrażania i monitorowania programu).
Prace nad programem przebiegały w trzech etapach. Wszystkie etapy prac nad PRT można było śledzić lub komunikować się w ich sprawie poprzez dedykowaną pod-stronę internetową, na której systematycznie i sukcesywnie publikowane były informacje (ogłoszenia) i relacje z podejmowanych prac, spotkań, konsultacji czy warsztatów [link: http://umtychy.pl/rewitalizacja].
Pierwszy etap prac nad PRT, zakończony upublicznieniem i prezentacją w dniu 7 czerwca 2016r. roboczej wersji programu, obejmował prace badawcze, analityczne, diagnostyczne, informację i promocję tworzenia programu rewitalizacji, konsultacje społeczne form komunikacji społecznej i konsultacje społeczne wyników diagnozy oraz wypracowanie propozycji wizji zmian i projektowanie działań rewitalizacyjnych przez podmioty sektora publicznego. Pierwszy etap prac trwał od końca stycznia do początku czerwca 2016r. [robocza wersja PRT udostępniona publicznie, do konsultacji społecznych: link http://umtychy.pl/upload/pdf/folders/60/robocza-wersja-programu-rewitalizacji-pdf.pdf].

Drugi etap prac nad PRT był skoncentrowany na:
– zebraniu komentarzy, opinii i wniosków na temat roboczej wersji PRT oraz zaproponowanego w nim pakietu projektów sektora publicznego,
– uspołecznieniu projektowania dalszych działań rewitalizacyjnych,
– mobilizowaniu interesariuszy do zaangażowania w proces rewitalizacji, zarówno poprzez zgłaszania opinii i uwag (w tym na temat: diagnostyki obszarów zdegradowanych i identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych, jak również poprzez proponowanie działań rewitalizacyjnych lub uczestnictwo w realizacji PRT).

Podpisany

Przeprowadzone zostały 2 spotkania informacyjne, formalne i nieformalne konsultacje społeczne roboczej wersji PRT oraz cykl 4 otwartych warsztatów dla interesariuszy rewitalizacji – potencjalnych inicjatorów działań rewitalizacyjnych. Drugi etap prac rozpoczął się 7 czerwca 2016r., a po zakończeniu konsultacji społecznych i uzgodnień innych działań rewitalizacyjnych proponowanych przez interesariuszy (30 czerwca 2016r.) jego rezultat został przeanalizowany i podsumowany, w celu ukierunkowania zakresu prac na ostatnim - III etapie tworzenia PRT.

Rezultaty konsultacji społecznych, które prowadzone były w różnych formach, zostały wykorzystane w czasie III etapu prac nad PRT, przede wszystkim poprzez wprowadzenie modyfikacji do proponowanych projektów rewitalizacyjnych i rozszerzenie zestawu podstawowych działań rewitalizacyjnych. Wskutek zebranych opinii i uwag – dwa, z proponowanych w roboczej wersji projektów rewitalizacyjnych, zastąpiono projektami lepiej odpowiadającymi zgłaszanym potrzebom rewitalizacyjnym, a w 7 projektach wprowadzono zmiany w zakresie rzeczowym. Nabór propozycji projektów i prace podczas warsztatów przyniosły kilkanaście nowych propozycji, dotyczących rozszerzenia zakresu planowanych działań rewitalizacyjnych o inne działania. W rezultacie analizy ich wykonalności i dalszych konsultacji z projektodawcami zakres podstawowych działań rewitalizacyjnych PRT został wobec wersji roboczej rozszerzony o 4 projekty, a w zakresie planowanych działań rewitalizacyjnych postanowiono wprowadzić również przedsięwzięcia – propozycje 10 dalszych działań, do ewentualnej realizacji w podobszarach i poza nimi. Końcowy etap prac polegał również na uwzględnieniu innych uwag i opinii, poprzez udoskonalenie przekazu treści, które powinien zawierać program. Modyfikacji uległ opis prac analitycznych i diagnostyki, dopracowano i doprecyzowano system monitorowania i ewaluacji programu. W końcowej fazie prac poddano również ponownej, wstępnej ocenie pakiet 28 projektów, pod kątem ich prognozowanego oddziaływania na środowisko.

Uspołecznienie przygotowania PRT polegało na wdrożeniu różnych instrumentów budowania dialogu i aktywności społecznej, w celu zapewnienia interesariuszom dogodnych warunków uczestnictwa w procesie rewitalizacji, na każdym z trzech, teoretycznych poziomów partycypacji:

(1) **Informowanie** – partycypacja pasywna. Zapewniono dostęp do możliwie zróżnicowanego (co do formy i nośników) zasobu informacji, przez co stworzono możliwość obserwacji toczących się prac nad zaprogramowaniem procesu rewitalizacji w Tychach, ich kierunku i rezultatów, a w przyszłości również realizacji zaplanowanych działań. Skupiono się na komunikacji społecznej i promowaniu rewitalizacji, dbając przy tym, aby przekaz informacyjny obejmował również treści,

Podpisany

których celem było stymulowanie odbiorców do przejścia na kolejny poziom partycypacji (2).

(2) **Konsultowanie** - partycypacja reaktywna. Zapewniono warunki do wyrażania poglądów, opinii, oceny, krytyki lub akceptacji wobec propozycji zawartych w roboczej wersji PRT. Każde zaproszenie do konsultacji określało ich przedmiot i pole uczestnictwa (faktyczny zakres wpływu uczestników), przez co stworzono możliwość pośredniego wpływania na proces rewitalizacji, na każdym etapie prac – od diagnostyki po projektowanie działań rewitalizacyjnych. Dążono do zachęcania ich uczestników do większej aktywności – przejścia na kolejny poziom uczestnictwa i podjęcia współdziałania (3). Zróżnicowany zakres i formy konsultacji (oprócz rutynowego „wyłożenia" roboczej wersji PRT – w wersji elektronicznej i papierowej, były to np. sondaże internetowe, ankiety w klasycznej papierowej formie czy badania opinii przeprowadzane wśród użytkowników obszaru rewitalizacji).

(3) **Współdziałanie i współdecydowanie – partycypacja aktywna.** Poprzez organizację i przeprowadzenie warsztatów (wszystkie odbyły się w dniach wolnych od pracy), umożliwiono aktywne uczestnictwo - włączenie się zainteresowanych osób w proces programowania rewitalizacji i wdrażania zmian w poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Połowa warsztatów została skoordynowana z konsultacjami społecznymi Tyskiego Budżetu Partycypacyjnego (podobszary H i Ł oraz N i O), co miało korzystny wpływ na frekwencję oraz umożliwiło uczytelnienie założenia, że współdziałanie w programowaniu rewitalizacji (proponowanie i zgłaszanie kolejnych projektów) to współdecydowanie o rodzaju i zakresie działań rewitalizacyjnych, za czym musi iść uczestnictwo w ich realizacji (w formie przewidzianym w projekcie, jak na przykład praca społeczna czy współfinansowanie). Jak pokazały rezultaty zastosowania narzędzi partycypacji aktywnej w Tychach, mobilizacja interesariuszy do współdziałania i współdecydowania ma w programowaniu rewitalizacji szczególne znaczenie, ponieważ zazwyczaj „ludzie wiedzą lepiej, czego im potrzeba" (stąd również zmiana w zestawie projektów oraz inne modyfikacje w pierwotnej, roboczej wersji PRT).

Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych (zobacz: np. omówienie sondażu czy zamieszczony dalej opis rezultatów warsztatów) oraz osiągnięta frekwencja na spotkaniach i warsztatach prowadzą do wniosku, że przyjęta metodyka uspołecznienia prac nad PRT generalnie odpowiadała oczekiwaniom interesariuszy PRT, którzy dość licznie wzięli udział różnych formach uspołeczniania w konsultacjach. Opracowana metodyka procesu partycypacji społecznej w diagnozowaniu i programowaniu rewitalizacji w Tychach została

Podpisany

przed jej wdrożeniem upubliczniona, tym samym została również poddana konsultacjom społecznym.

Poniżej znajduje się systematyczny opis i dokumentacja zastosowanych form i narzędzi uspołecznienia prac nad PRT:

1. **Informowanie oraz promocja rewitalizacji: 1 marca – 31 lipca 2016r.**
    - **Identyfikacja wizualna rewitalizacji i gminnego programu rewitalizacji**: opracowanie znaku graficznego – logo PRT, które było używane i publikowane od 1 marca 2016r.

    - **Media elektroniczne:**

      Artykuły i wywiady: w gazecie "Twoje Tychy" – rozmowa z Panią Prezydent Darią Szczepańską o rewitalizacji w mieście i o rozpoczęciu prac nad PRT, informacja prasowa o rozpoczęciu prac nad PRT, artykuł w czasopiśmie Tyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Oskard”, artykuł w „Twoich Tychach” na temat naboru projektów i kolejny artykuł relacjonujący pierwsze 2 warsztaty.

Podpisany

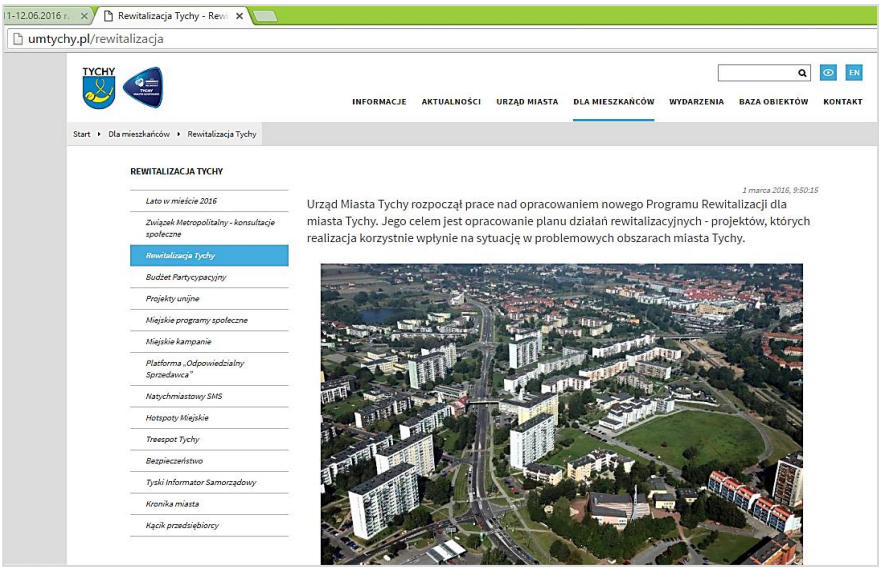

Fotografia 1 Publikacje – artykuły i wywiady informujące o rewitalizacji i promujące uczestnictwo – społeczną aktywność na rzecz procesu rewitalizacji zdegradowanego obszaru Tychów (archiwum)

- **Wyodrębnienie specjalnej pod-strony internetowej miasta, dedykowanej rewitalizacji**, która wystartowała 1 marca br. [http://umtychy.pl/rewitalizacja], zawierającej informacje:

Podpisany

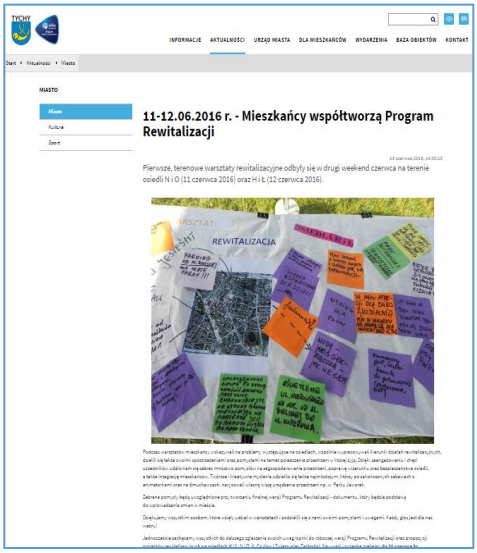
1. Bieżące (o wydarzeniach, faktach nt. toczących się prac).
2. Materiały edukacyjne – wyjaśniające genezę i specyfikę rewitalizacji, metodykę prac, zasady partycypacji.
3. Informacje na temat przyszłych wydarzeń, spotkań (terminarz).
4. Relacje z wydarzeń związanych z rewitalizacją.
5. Sondaże.
6. Materiały analityczne, diagnozy i inne opracowania umożliwiające włączenie się w dialog o rewitalizacji lub w programowanie.
7. Informacje na temat innych form dostępu do informacji na temat rewitalizacji (miejsc dystrybuowania plakatów, ulotek itp.).

Fotografia 2 Pod-strona REWITALIZACJA miejskiego portalu informacyjnego (archiwum)

- Media społecznościowe – profil miasta na Facebooku, krótkie informacje bieżące, pierwsza informacja: 1 marca br. [https://pl-pl.facebook.com/TychyDobreMiejsce/].
- Portale internetowe – artykuły i relacje, np. na temat warsztatów, link: http://umtychy.pl/artykul/4348/11-12062016-r-mieszkancy-wspoltworza-program-rewitalizacji

Podpisany

Fotografia 3 Artykuł na temat warsztatów (archiwum)

- Prasa tradycyjna **– płatne ogłoszenie prasowe** – jednokrotne: w Dzienniku Zachodnim (3.06.2016) oraz w Gazecie Wyborczej (10.06.2016) - zawierające podstawowe informacje i skierowanie czytelnika do innych źródeł, z szerszym bądź pełnym zakresem informacji.

Fotografia 4 Ogłoszenia zamieszczone w Dzienniku Zachodnim i Gazecie Wyborczej (archiwum)

Podpisany

- **Plakaty** w 15 miejscach wg listy (plakatowanie 2 razy: 1’ - 1 marca br. 2’ – 17 maja br.). Oprócz tego poprzez plakaty dystrybuowano informacje w obszarze rewitalizacji w uzgodnionych miejscach, na 7 dni przed wydarzeniem. Lista miejsc, gdzie umieszczono plakaty:

  1. Tablica ogłoszeń zlokalizowana przy al. Niepodległości 53 (przy Szkole Muzycznej).
  2. Tablica ogłoszeń zlokalizowana przy al. Piłsudskiego 8 (na terenie targowiska).
  3. Słup ogłoszeniowy ul. Katowicka w rejonie Szkoły Podstawowej.
  4. Słup ogłoszeniowy ul. Sienkiewicza w rejonie al. Bielskiej.
  5. Słup ogłoszeniowy al. Niepodległości w rejonie ul. Wyszyńskiego.
  6. Słup ogłoszeniowy al. Niepodległości w rejonie ul. Grota Roweckiego.
  7. Słup ogłoszeniowy al. Jana Pawła II w rejonie tunelu.
  8. Słup ogłoszeniowy ul. Edukacji w rejonie ul. Wejchertów.
  9. Słup ogłoszeniowy ul. Rynek w rejonie Kościoła.
  10. Słup ogłoszeniowy ul. Sikorskiego w rejonie pętli „T”.
  11. Słup ogłoszeniowy ul. Budowlanych w rejonie ul. Begonii.
  12. Słup ogłoszeniowy ul. Hlonda w rejonie Teatru Małego.
  13. Tablica informacyjna w UM, aleja Niepodległości 49.
  14. Tablica informacyjna w UM, ul. Budowlanych 59.
  15. Tablica informacyjna w UM, ul. Barona 30.

Podpisany

Fotografia 5 Zastosowane plakaty promujące uczestnictwo w procesie rewitalizacji (archiwum)

Podpisany

Fotografia 6 Informacje na plakatach w różnych punktach miasta, wybór z dokumentacji fotograficznej przeprowadzonego plakatowania (fot. UM).

- Ulotki, dwukrotnie: 1' w trzech placówkach Urzędu Miasta oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej wraz z filiami (1 marca br.). 2' w trzech placówkach Urzędu Miasta i Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z filiami (od 10 maja do końca czerwca br.).

Fotografia 7 Zastosowane ulotki promujące uspołecznienie rewitalizacji (archiwum)

- Zaprojektowanie, wykonanie i dystrybucja materiałów promocyjnych (kubki termiczne, torby, odblaski, opaski itp. z logo rewitalizacji) z logo rewitalizacji – dystrybucja od czerwca 2016r.
- Punkt informacyjny rewitalizacji na placu Baczyńskiego (1 czerwca 2016r.) – udzielano informacji, dystrybuowano ulotki zachęcano do udziału w konsultacjach społecznych.

  Informacja o tej formie uspołeczniania: link [http://umtychy.pl/artykul/4322/punkt-informacyjny-rewitalizacji-na-placu-baczynskiego].

Podpisany

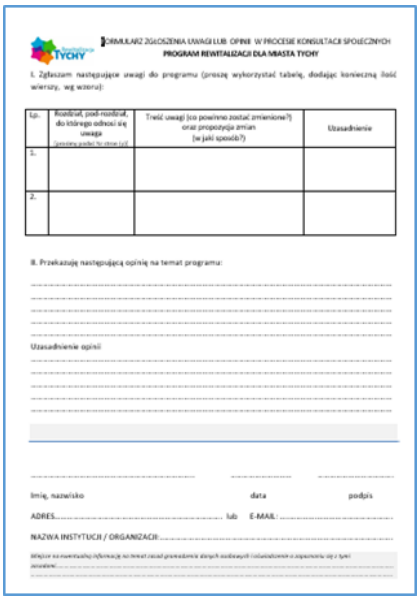
2. Konsultowanie: 1 marca – 30 czerwca 2016r.

- Sondaże (internetowe i klasyczne).
  Sondaż klasyczny – papierowa ankieta, kwestionariusze dostępne były w trzech placówkach Urzędu Miasta (przy alei Niepodległości 49, ul. Budowlanych 59, ul. Barona 30) - wypełniony kwestionariusz uczestnik konsultacji zostawia w Biurze Obsługi Klienta.
  Sondaż internetowy – poprzez dedykowaną rewitalizacji pod-stronę, w formie elektronicznego kwestionariusza.
  I sondaż: zebranie opinii i sugestii na temat optymalnych form komunikacji społecznej i narzędzi aktywizacji interesariuszy (w sprawach związanych z rewitalizacją). Przedmiotem konsultacji jest proponowana metodyka, terminy itp.), termin: 1-14 marca 2016 roku. Wyniki opublikowane na stronie Internetowej.
  II sondaż: zebranie opinii i uwag do diagnozy i potrzeb rewitalizacyjnych (przedmiotem konsultacji był proponowany zakres interwencji – obszar zdegradowany), termin: 1 - 22 kwietnia 2016r. Wyniki sondaży zostały opublikowane na stronie Internetowej. Omówienie rezultatów badania opinii w ramach tych konsultacji wraz z wnioskami zostało przedstawione w cz.V.1 – 1.2 i 1.3.

- Otwarte spotkanie informacyjne z prezentacją roboczej wersji PRT - zaproszenie do konsultacji: opiniowania i modyfikowania roboczej wersji PRT (zobacz: poniżej). Opinie i uwagi były zbierane drogą elektroniczną i klasyczną, na formularzach dostępnych do pobrania ze strony internetowej lub papierowych dostępnych w UM, jak również w czasie warsztatów. Opinie i uwagi zbierano od 7 do 30 czerwca. Nie zgłoszono żadnych uwag krytycznych wobec analiz, diagnoz i delimitacji obszaru rewitalizacji czy też zaproponowanego systemu wdrażania programu. Nie odnotowano również opinii podważających zakres czy trafność zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych lub realność przedstawionej wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Wpłynęły natomiast propozycje dotyczące zagospodarowania przedstawionych do rewitalizacji podobszarów tyskiego obszaru rewitalizacji, sugerujące lepsze wykorzystanie ich potencjałów, również poprzez ujęcie w projektach dotyczących osiedli N i O, H i Ł oraz A konkretnych elementów albo form małej architektury. Zebrane opinie i wnioski zostały omówione na spotkaniu z podmiotami sektora publicznego zaangażowanymi w tworzenie PRT, które zostało przeprowadzone po zakończeniu konsultacji społecznych - w dniu 1 lipca 2016r.

Podpisany

FORMULARZ ZGŁOSZENIA UWAGI LUB OPINII W PROCESIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY

I. Zgłaszam następujące uwagi do programu (proszę wykorzystać tabelę, dodając konieczną ilość wierszy, wg wzoru):

Lp.	Rozdział, pod-rozdział, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (co powinno zostać zmienione?) oraz propozycja zmian (w jaki sposób?)	Uzasadnienie
1.			
2.			

II. Przekazuję następującą opinię na temat programu:

Uzasadnienie opinii

Imię, nazwisko data podpis

ADRES lub E-MAIL

NAZWA INSTYTUCJI / ORGANIZACJI

Fotografia 8 p. Daria Szczepańska - Zastępca Prezydenta Miasta Tychy zaprasza do konsultacji społecznych PRT (otwarte spotkanie informacyjne w dniu 7 czerwca 2016r. – fot. UM). Obok - formularz służący do składania uwag i opinii na temat PRT (archiwum).

3. Współdziałanie i współdecydowanie: 7 - 30 czerwca 2016r.

- Otwarte spotkanie informacyjne, którego celem było zaproszenie do współdziałania i współdecydowania o PRT, do udziału w warsztatach oraz zgłaszania projektów rewitalizacyjnych:

  7 czerwca 2016r. Relacja ze spotkania dostępna na stronie internetowej, link: [http://umtychy.pl/artykul/4332/07062016-r-porozmawiajmy-o-rewitalizacji-w-tychach-spotkanie-informacyjne-w-urzedzie-miasta]. Spotkanie zostało zaplanowane i przeprowadzone w godzinach nie kolidujących z czasem pracy większości interesariuszy: 17^{00}- 18^{00}.

Fotografia 9 Otwarte spotkanie informacyjne – prezentacja planowanych działań rewitalizacyjnych i dyskusja (fot. UM)

Podpisany

- Warsztaty plenerowe, których celem było zebranie opinii nt. PRT oraz wypracowanie innych, lepszych propozycji działań rewitalizacyjnych, sugestii i pomysłów mieszkańców obszaru rewitalizacji. Warsztaty zostały zorganizowane w czerwcu, w centralnych przestrzeniach poszczególnych podobszarów. Przeprowadzono je w godzinach popołudniowych (15^{oo}- 18^{oo} albo 16^{oo}-19^{oo}), w dniach dogodnych dla partycypacji, tj. wolnych od pracy: 11 (sobota) – osiedla N i O, 12 (niedziela) - osiedla H i Ł, 18 (sobota) - osiedle A oraz 19 (niedziela) w podobszarze Czułów- Osada.

  Warsztaty były ogólnodostępne, udział nie wymagał rejestracji. Dla dzieci zapewniono zajęcia plastyczne i inne atrakcje, co umożliwiło rodzicom poświęcenie czasu na uczestnictwo w pracach nad programem rewitalizacji. Frekwencja w poszczególnych podobszarach była dość duża i porównywalna. Choć nie prowadzono ewidencji uczestnictwa, to na podstawie obszernej dokumentacji fotograficznej z 4 warsztatów można oszacować liczbę uczestników na około 300 osób.

  Dokumentacja rezultatów pracy wszystkich warsztatów została umieszczona na końcu tego raportu. Rezultaty warsztatów wpłynęły na kształt PRT przede wszystkim poprzez wykorzystanie zebranych uwag i pomysłów do modyfikacji zestawu planowanych projektów rewitalizacyjnych. W trakcie warsztatów nie odnotowano krytycznych uwag na temat trafności zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych lub realności przedstawionej wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Rezultaty i wnioski z warsztatów były omawiane i dyskutowane na spotkaniu z podmiotami sektora publicznego zaangażowanymi w tworzenie PRT, które zostało przeprowadzone 1 lipca 2016r.

Fotografia 10 Warsztaty 12 czerwca w podobszarze N i H – park Jaworek (fot. UM)

Podpisany

Fotografia 11 Warsztaty w podobszarze N i O oraz w osiedlu A (plac Świętej Anny) – 11 i 18 czerwca 2016r. (fot. UM)

Fotografia 12 Warsztat w podobszarze Czułów - Osada, przeprowadzone 19 czerwca 2016r. (fot. UM i archiwum)

- Otwarty nabór propozycji działań rewitalizacyjnych – projektów rewitalizacyjnych adresowany do sektora prywatnego: 7 - 30 czerwca 2016r. Nabór został publicznie ogłoszony w sposób powyżej opisany (tj. analogicznie, jak ogłoszenie o konsultacjach społecznych). Prowadzony był drogą tradycyjną i elektroniczną przez 3 tygodnie. Wpłynęło 12 propozycji projektów, z czego 4 zostały ujęte w zestawie podstawowych działań rewitalizacyjnych, natomiast 6 uwzględniono w PRT jako propozycje przedsięwzięć do realizacji w przyszłości. Podstawą do tego była ocena ich wykonalności i adekwatności wobec zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych. Dwa zgłoszenia nie miały charakteru propozycji działań, były to postulaty – propozycje zmian lub uwagi na temat bieżących spraw miasta. Pomysłodawcom – projektodawcom z sektora prywatnego (organizacje pozarządowe, mieszkańcy, przedsiębiorcy i ich organi-

Podpisany

zacje) zapewniono możliwość skorzystania z pomocy w opracowaniu projektów, poprzez wsparcie merytoryczne eksperta ułatwiające uczestnictwo w procesie rewitalizacji (opis poniżej).

- Doradztwo – merytoryczne wsparcie dla osób, grup bądź podmiotów (organizacji społecznych, przedsiębiorców), chcących przygotować projekt rewitalizacyjny. Z tego instrumentu motywowania do uczestnictwa w procesie rewitalizacji, dostępnego od 7 do 30 czerwca 2016r., skorzystała jedna organizacja pozarządowa (poprzez bezpośrednie konsultacje dwóch projektów), oraz 5 innych projektodawców z sektora prywatnego, poprzez konsultacje drogą elektroniczną.

Rezultaty warsztatów plenerowych – dokumentacja pracy:

Fotografia 13 Rezultat warsztatu – podobszar N i O (archiwum)

Fotografia 14 Rezultat warsztatu – podobszar H i Ł (archiwum)

Podpisany

Fotografia 15 Rezultat warsztatu – podobszar A (archiwum)

Fotografia 16 Rezultat warsztatu – podobszar Czułów – Osada (archiwum).

Podpisany

ŹRÓDŁA WYKORZYSTANE ORAZ SPIS ILUSTRACJI, TABEL I FOTOGRAFII

Wybór wykorzystanych źródeł:

Bank Danych Lokalnych GUS [https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start].

Bierwiaczonek K., (2014) Tychy miasta (po?)przemysłowe i jego mieszkańcy [http://www.slideshare.net/mik_krakow/tychy-miasto-poprzemysowe-i-jego-mieszkacy].

GEOPORTAL2: zasób geodezyjno-kartograficzny.

Gminny program opieki nad zabytkami miasta Tychy 2015-2018 [https://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=277781].

Gminny Program Osłonowy w Zakresie Dożywiania, Uchwała nr XLI/838/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 [http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=168521].

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 [https://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=237151].

Haber A. (red.), (2007) *Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza.* Warszawa: Wydawnictwo PARP.

Krajowy Raport o Rozwoju Społecznym – Polska 2012. Rozwój regionalny i lokalny (2012) Warszawa: Wydawnictwo Biura Projektowego UNDP w Polsce.

Lipok-Bierwiaczonek M., Ociepa A., (2008) *Osiem wieków historii Tychów i dzielnic podmiejskich.* Tychy: Wydawnictwo Muzeum Miejskiego.

Lipok-Bierwiaczonek M. (2011) *Od socrealizmu do postmodernizmu. Unikatowe Nowe Tychy*. Tychy: Wydawnictwo Urzędu Miasta Tychy.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tychy, edycja III, Uchwała nr 0150/XXXII/724/09.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Nowicki M. (red.), (2014) *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski*. Instytut Badań nad Gospodarka Rynkową, Gdańsk [http://www.ibngr.pl/Publikacje/Raporty-IBnGR/Atrakcyjnosc-inwestycyjna-wojewodztw-i-podregionow-Polski-2014].

Nowoczesność w architekturze : integracja - identyfikacja – innowacja Tychy 2013: praca zbiorowa: monografia = Modernity in architecture : integration - identification - innovation. T. 1, Integracja - pod red. Jana Pallado [aut. Krzysztof Bizio i in.]. Gliwice : Wydział Architektury Politechniki Śląskiej. Katedra Projektowania Architektonicznego RAr-2. Tychy: Urząd Miasta, 2013.

Nowoczesność w architekturze : integracja - identyfikacja - innowacja Tychy 2013: praca zbiorowa: monografia = Modernity in architecture : integration - identification - innovation. T. 2, Identyfikacja - pod red. Małgorzaty Balcer-Zgrai [aut. Andrea Bacova i in.]. Gliwice : Wy-

Podpisany

dział Architektury Politechniki Śląskiej. Katedra Projektowania Architektonicznego RAr-2. Tychy: Urząd Miasta, 2013.
Ocena zasobów społecznych i gospodarczych oraz koncepcja działań rewitalizacyjnych osiedla OSADA i jego najbliższego otoczenia (2015) aut.: Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych.
Olejniczak K., Kozak M., Lendzion B. (red.), (2008) *Teoria i praktyka ewaluacji interwencji publicznych. Podręcznik akademicki.* Warszawa: Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne.
Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Tychach na lata 2016 –2021 [https://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=277641].
Program Współpracy Miasta Tychy z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2016, Uchwała nr XVI/259/15 Rady Miasta Tychy z dnia 26 listopada 2015r.
Pomoc Społeczna, 2014, Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach [http://bip.umtychy.pl/].
Pylak K., (2009) *Podręcznik ewaluacji projektów infrastrukturalnych*. Warszawa: Wydawnictwo MRR.
Raport z działalności Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach w latach 2011-2015 i plan działań na rok 2016 (2015): MZBM.
Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego (niepublikowana koncepcja)
Rewitalizacja przestrzeni miejskich w Tychach, aut. Grzegorz Gawron.
Rojek-Adamek P., Gawron G. (2011) Współczesne Tychy - miasto w opinii mieszkańców. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 675, *Studia Sociologica*, nr 21, s. 165-183.
Runge J. (2008), Population transformations in traditional economic regions of central europe. Structural approach. Bulletin of geography (socio-economic series) no. 10/2008. pp. 63-74. [http://apcz.pl/czasopisma/index.php/BGSS/article/viewFile/v10089-008-0013-7/1781].
Runge J. (2009) Katowice region in the light of the selected conceptions of social-economic transformations, Bulletin of Geography. Socio - economic Series, Ed.: Wyd. Naukowe UMK Toruń, No 11/2009, pp. 31-48.
*Specjalne Strefy Ekonomiczne po 2020 roku. Analiza dotychczasowej działalności oraz perspektywy funkcjonowania (*2011), Raport E&Y, [http://www.paiz.gov.pl/files/?id_plik=16335].
Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+, przyjęta uchwałą nr XLI/847/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014 r. [http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=161221].
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+" [https://rpo.slaskie.pl/media/files/cms/DOKUMETY%20REG./Strategia%20Rozwoju%20Woje

Podpisany

w%C3%B3dztwa%20%C5%9Al%C4%85skiego%20%E2%80%9E%C5%9Al%C4%85skie%202020+%E2%80%9D.pdf].
Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
Strategia ZIT Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – wersja VI, ustanowiona uchwałą Walnego Zebrania Członków Subregionu Centralnego nr 12/2015 z dnia 05 sierpnia 2015 r. w sprawie aktualizacji „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020" [http://www.subregioncentralny.pl/strategia-zit.html].
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy (2013) [http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=122571].
Społeczeństwo obywatelskie i demokracja lokalna w Tychach, aut. Robert Geisler, Studia Regionalne i Lokalne Nr 4 (18)/2004.
Strategia oświatowa Miasta Tychy na lata 2015-2020, załącznik do Uchwały nr XII/164/15 Rady Miasta Tychy z dnia 25 czerwca 2015r.
Strategia Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Tychy na lata 2015-2020+ [https://bip.umtychy.pl/uchwaly-rady-miasta/38911].
Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020, przyjęta Uchwałą Nr XLI/839/14 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2014r. [http://bip.umtychy.pl/index.php?action=PobierzPlik&id=167981].
Szczepański, M.S. (1991) *"Miasto socjalistyczne" i świat społeczny jego mieszkańców*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, EIRRiL.
Szczepański M.S. (1993), Planning, housing and the community in a new socialist town. The case of Tychy, Poland. Town Planning Review,, vol 64, no. 1, pp. 1- Liverpool University Press.
Szczepański M. S. (2005), Miasta realnego socjalizmu – miasta realnego kapitalizmu. Aktorzy pierwszoplanowi i epizodyczni. [w:] B. Jałowiecki, A. Majer, M.S. Szczepański (red.) Przemiany miasta. Wokół socjologii Aleksandra Wallisa. Warszawa: SCHOLAR, s. 235 - 251.
Tychy: bibliografia 1928-1991. oprac. zespół pod kier. Doroty Łukasiewicz i Marii Pietruszkowej.
Tychy: Rada Miejska i Zarząd Gminy, 1993.
Tychy 1939-1993: monografia miasta : praca zbiorowa pod redakcją nauk. Marka St. Szczepańskiego. Tychy : Zarząd oraz Rada Gminy, 1996.
Tychy Monografia historyczna red. Ryszard Kaczmarek Tychy: Tychy : monografia historyczna / L. Musioł. - Tychy : Zarząd Miasta, 1992.
Węcławowicz G., Mliczyńska-Hajda D. (2016) Former „New Socialist City" in Neoliberal Condition – The Case of Tychy in Poland [in:] V. Szirmai (ed.) "Artificial Towns" in the 21st Centu-

Podpisany

ry. Social Polarisation in the New Town Regions of East-central Europe. Budapeszt: Ed. Institute for Sociology Hungarian Academy of Scinces.
Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015r. w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.
Uchwała nr XVII/287/15 Rady Miasta Tychy z dnia 17 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla obszaru właściwości organizatora publicznego transportu zbiorowego - Gminy Tychy.
Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz (2016) Warszawa: Wydawnictwo Ministerstwa infrastruktury i Rozwoju [http://mib.gov.pl/files/0/1796888/Ustawaorewitalizacjipraktycznykomentarz.pdf].
Zbiór danych administracyjnych (2015), charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą i przestrzenną miasta - zebrany i udostępniony przez Urząd Miasta Tychy.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Etapy tworzenia PRT dla miasta Tychy…… 10
Rysunek 2 Miasto Tychy w układzie 24 jednostek analitycznych…… 15
Rysunek 3 Mapa miasta Tychy……25
Rysunek 4 Stan kryzysowy w sferze społecznej – analiza kartograficzna……68
Rysunek 5 Stan kryzysowy w sferze gospodarczej – analiza kartograficzna…… 69
Rysunek 6 Stan kryzysowy w sferze środowiskowej – analiza kartograficzna……70
Rysunek 7 Stan kryzysowy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej – analiza kartograficzna…… 71
Rysunek 8 Stan kryzysowy w sferze technicznej – analiza kartograficzna……72
Rysunek 9 Kumulacje stanów kryzysowych w pięciu sferach funkcjonalnych w wybranych obszarach miasta Tychy – analiza kartograficzna……73
Rysunek 10 Obszary rewitalizacji miasta Tychy……75
Rysunek 11 Obszar rewitalizacji 1 (A –osiedle Anna)…… .90
Rysunek 12 Obszar rewitalizacji 6 (Czułów i Zwierzyniec Zachodni)……101
Rysunek 13 Obszar rewitalizacji 11 (H – osiedle Honorata i Ł – osiedle Łucja)……109
Rysunek 14 Obszar rewitalizacji 16 (N – osiedle Natalia i O – osiedle Olga)……116

Podpisany

SPIS TABEL

Tabela 1 Wybrane wskaźniki stanów kryzysowych……13
Tabela 2 Układ 24 jednostek analitycznych miasta Tychy……15
Tabela 3 Wyciąg ze strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2014-2020……..21
Tabela 4 Liczba ludności w latach 2013-2015……27
Tabela 5 Ludność wg ekonomicznych grup wieku w latach 2013-2015……27
Tabela 6 Wskaźniki obciążenia demograficznego w latach 2013-2015……..28
Tabela 7 Ruch naturalny ludności w latach 2013-2015……29
Tabela 8 Pracujący w latach 2013-2015……..29
Tabela 9 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2013-2015……..30
Tabela 10 Zmiany zachodzące w wybranych zjawiskach z zakresu bezrobocia w Tychach……..31
Tabela 11 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2013-2015……31
Tabela 12 Korzystający ze świadczeń rodzinnych w latach 2013-2015……..32
Tabela 13 Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w latach 2013-2015……32
Tabela 14 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w latach 2013-2015……33
Tabela 15 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości 2013-2015……34
Tabela 16 Podmioty działalności gospodarczej w latach 2013-2015……..34
Tabela 17 Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (t/r) w latach 2013-2015……..35
Tabela 18 Oczyszczalnie ścieków w latach 2013-2015……36
Tabela 19 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dam3) w latach 2013-2015…36
Tabela 20 Mieszkania oddane do użytkowania wg form budownictwa w latach 2013-2015……...37
Tabela 21 Sklepy wg form organizacyjnych w latach 2013-2015……37
Tabela 22 Wychowanie przedszkolne ogółem w latach 2013-2015……38
Tabela 23 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w latach 2013-2015……38
Tabela 24 Hotele wg kategorii w latach 2013-2015……39
Tabela 25 Zasoby mieszkaniowe ogółem w latach 2013-2015……39
Tabela 26 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań w latach 2013-2015……39
Tabela 27 Remonty komunalnych zasobów mieszkaniowych w latach 2013-2015……..40
Tabela 28 Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze społecznej……45
Tabela 29 Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze gospodarczej……51
Tabela 30 Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze środowiskowej……...55
Tabela 31 Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej……59
Tabela 32 Wskaźniki stanów kryzysowych w sferze technicznej……62
Tabela 33 Wskaźniki stanów kryzysowych w pięciu sferach funkcjonalnych……64
Tabela 34 Rozkład stanów kryzysowych w jednostkach analitycznych miasta……65
Tabela 35 Obszary rewitalizacji miasta Tychy……75
Tabela 36 Cele operacyjne PRT i kierunki działań rewitalizacyjnych w podobszarach tyskiego obszaru rewitalizacji……..119

Podpisany

Tabela 37 Projekty rewitalizacyjne – podstawowe działania rewitalizacyjne PRT…… ……122
Tabela 38 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne…… 186
Tabela 39 Zestawienie projektów rewitalizacyjnych według kosztów realizacji i struktury źródeł pokrycia planowanych wydatków…… 195
Tabela nr 40 Zestawienie aktualnych wskaźników z ich wartościami początkowymi…… 200

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1 Publikacje – artykuły i wywiady informujące o rewitalizacji 226
Fotografia 2 Pod-strona REWITALIZACJA miejskiego portalu informacyjnego. 227
Fotografia 3 Artykuły na temat warsztatów 227
Fotografia 4 Ogłoszenia w Dzienniku Zachodnim i Gazecie Wyborczej 228
Fotografia 5 Zastosowane plakaty promujące uczestnictwo w procesie rewitalizacji 229
Fotografia 6 Informacje na plakatach w różnych punktach miasta 229
Fotografia 7 Zastosowane ulotki promujące uspołecznienie rewitalizacji 230
Fotografia 8 p. Daria Szczepańska - Zastępca Prezydenta Miasta Tychy zaprasza do konsultacji ... 232
Fotografia 9 Otwarte spotkanie informacyjne 232
Fotografia 10 Warsztaty w podobszarze N i H 233
Fotografia 11 Warsztaty w podobszarze N i O oraz w osiedlu A 233
Fotografia 12 Warsztat w podobszarze Czułów - Osada 234
Fotografia 13 Rezultat warsztatu – podobszar N i O 235
Fotografia 14 Rezultat warsztatu – podobszar H i Ł 235
Fotografia 15 Rezultat warsztatu – podobszar A 236
Fotografia 16 Rezultat warsztatu – podobszar Czułów – Osada 236

Podpisany